ГАЛОПОМ ПО ЕВРОПАМ

ПАРИЖ, ПАРИЖ!

Париж, Париж! Я многое отдам
За Елисейские поля и Нотрдам!
За Эйфелеву башню и Версаль
Две сотни евро выкинуть не жаль!

Во время революции и смут
Сюда бежал теснённый чернью люд,
Слетал с дворян привычный светский шик,
Терялись люди, судьбы и язык.

Здесь женщины, со псковщины скорей,
Сгорали в свете красных фонарей,
А нынче новорусский капитал
На Пидккадилли ошиваться стал.

В Европе мне, на улицах столиц,
Встречается знакомых много лиц.

ПАРИЖ

Европа старая! Ты ревностно хранишь
Очаг культуры, присягнувши флагу –
И шпили Вены, и златую Прагу,
И строгий Дрезден, и музей – Париж!

Разноязыкий вертится народ
На Поле Марсовом, у Эйфелевой башни,
Тусуется, глазеет и орёт,
Целуется и просо крутит шашни.

Что свойственно Парижу: там и тут
В садах над Сеной, средь домов пакетов,
Под синим небом розовым букетом
Деревья сакуры, роскошные, цветут.

Красавец Лувр! Под сводом анфилад,
В холстах запечатленные мгновенья

И мастеров великие творенья,
Его подвалы с залами хранят.

Да, Франция на щедрость не скупа -
Париж, как Рим, не превзойдён и вечен!
Арабов и негроидов толпа
Снуёт везде, но нет французской речи.

Красоты здесь достойные пера!
В сутанах чёрных и накидке белой
Монашенки проносятся на вело
По авеню, напротив Опера.

Фасады – километры галерей,
Античная и лепка и скульптуры –
Великое наследие культуры,
Где просто отдыхает Колизей!

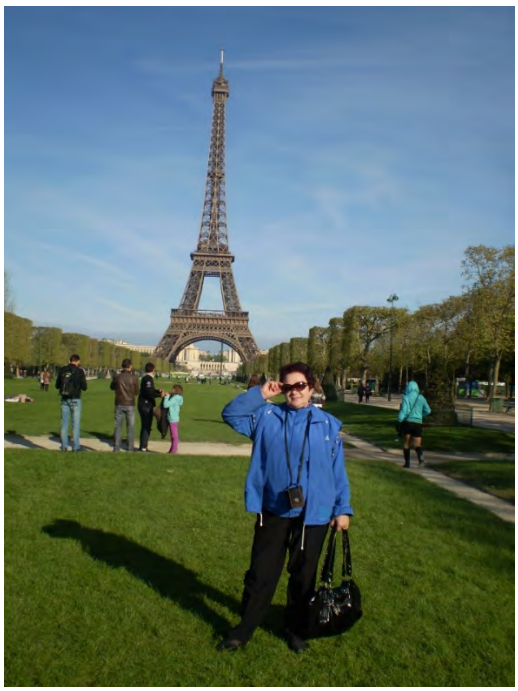

Над Сеной бесконечные мосты,
То пуританской стиснутые квотой,
То от барокко блещут позолотой
Амбициозно-гордой красоты!

Кафе на Елисейских - аромат,
Достойный сервис, в унисон престижу.
Но где французы? Что в итоге вижу?
Везде – арабы с неграми сидят!

Плеснул духами в душу Фрагонар:
Здесь на славянском говорят хотя бы,
Но покупатели – индусы и арабы
И особь странная из племени мадьяр.

Слова Высоцкого теперь мне стали ближе,
Что всколыхнули восхищённый зал,
Когда поэт восторженно сказал:
- Мне ль до неё? Она была в Париже!

ВЛЮБЛЯТЬСЯ В ПАРИЖ

Париж, Париж! Кудаже нам деваться?
Протопав пол-Европы на ногах,
Мы говорим столице моды: - Ах!
Друзья, вперёд! Пошли в Париж влюбляться!

ПОЛЬША, КРАКОВ

Над Краковом серая туча нависла,
Грозит разразиться дождём.
Покинув уютный автобус, идём
Мостом, над свинцовыми водами Вислы.

Вдали на холме в обрамленье зелёном –
Надменного замка стена.
Здесь польскому трону во все времена
На верность присягу несли Ягелоны.

В гробницах, хранимых высокими сводами
За вязью надщербленных плит,
И гонор, и слава, и гордость лежит,
Победные лавры стяжавши походами.

Добрыми были они, иль жестокими –
Бог их давно рассудил…
В прошлом - отсюда мой род исходил:
Предки – Сигизмунда были потомками.

Дерево рода гербами увенчано,
Но, как коварны ветра перемен!
Символы рода пошли на обмен…
Всё изменилось - и нравы, и женщины.

Брошу на Краков я взгляд непредвзятый –
Шляхта ушла в никуда…
Память о прошлом хранят города
Так, как и Краков, туманом объятый…

Роскоши прошлой остались приметы –
Фасады в гербах кое-где
Цокот неспешный копыт лошадей,
Чопорность дам, кавалеры, кареты…

Підтупцем Європою

Підприємливі хохли
В вищій школі побули
І гадав про себе всякий:
Як прокинути поляків,

Щоб без грошей, так, як вдома
Їм отримати диплома,
За освіту не платити,
За француза заміж вийти,

В Малібу гніздечко звити,
Щоб нічого не робити,
А для цього по Європі
До упаду треба топать.

ОПОЛЬСКИЕ МОТИВЫ

ОПОЛЕ

В хостеле опольском так сладко было спать,
Отпрыгав украинские дороги!
Бельё крахмально, не скрипит кровать,
А главное, я протянула ноги!!!

В уютном Ополе встречает институт,
Снаружи неказистый, но известный.
Почти задаром здесь диплом дают,
А нам по факту, шара интересна.

В преамбуле заметить я должна:
Дебаты о дипломах, между прочим,
Оставили немало многоточий,
Но здесь другие нравы и страна.

На польском, разучив десяток слов,
Выходим в круговерть кварталов узких,
Реальность каждый воспринять готов,
Что пол-Европы говорит по-русски!

Порою де-жавю реальность рвёт,
Смешалось всё, я уверяюсь снова,
Что улочки ближайшей поворот
Не в Ополе, а где-то в центре Львова.

И статуи такие, как у нас,
Там, на Лычаковском, в смиреньи и покое,
И лошади, что тащут тарантас
И вкусно пахнет кофе и жаркое.

Но всё-таки с прискорбьем узнаю
Ментальность непонятную, чужую:
Здесь мимо урн чего-то не плюют
И туи не воруют в ночь глухую.

В такой «перифирии» я б жила,
Поскольку мы – славяне, мы – едины,
Каб эта б территория была
Хотябы краем нашей Украины!

ПОЕЗДА

Живут на рельсах поезда
Какой-то жизнью непонятной.
Везут людей по городам
И возвращаются обратно.

Стучат на стыках день и ночь
Неутомимые колёса.
По расписанию, точь-в-точь
Гостей и весточки приносят.

Сквозь дождь и снег, мороз и зной
Во все концы составы мчатся.
Желаю вам всегда домой
Благополучно возвращаться!

ШКВАЛ ДОЖДЯ

Грозится шквалом дождь слететь
С небес насупленных, свинцовых,
Где туч сплелась густая сеть,
Облитых заревом пунцовым.

Шумит под натиском ветров
Листва в деревьях наклонённых,
Закат, как отблески костров
Сгорает в теремах зелёных.

Грядёт жестокая гроза.
Из туч тяжёлых буря рвётся.
Через мгновенье шквал дождя
Сквозь гром и молнии прольётся.

ДОРОГА В ОПОЛЕ

Вечерний опустел перрон.
Наш поезд набирает ход.
Купейный новенький вагон
К границе западной идёт.

В ночь убегает колея,
Пейзажи сонные скрывая
И засыпая, вижу я
Картины западного рая.

Теплом пронизанные дни
Вещают добрую погоду.
Мы покидаем Шегини,
Спешим пройти по переходу.

Ну, здравствуй Польша! За минуту,
Забыв домашние дела,
Меняем в канторе валюту.
(Курс низкий! Да, плохи дела!)

До Пшемышля за еден злот,
(А это вовсе и не много),
Такси с комфортом нас везёт
Роскошной бархатной дорогой.

Реклама мчится за окном,
Усадьбы в зелени ютятся.
Такое крутится кино,
Что невозможно оторваться.

Невольно сердце застучало
И холодок подёрнул плечи:
Европа здесь берёт начало.
От Украины недалече…

Какие здесь особняки
Среди остриженных газонов!
Оград старинных завитки
В плену лиан, цветов и клёнов.

Среди самшитов и плющей
На фоне аккуратных грядок
Дома из ровных кирпичей,
Везде уют, комфорт, порядок.

Дорога к западу бежит,
Листая, милые, до боли
Чужого края миражи,
Далёкого, увы, Оп**о**ля.

БОБКЕВИЧАМ

В Оп**о**ле повстречала я
Людей приятных, добрых, милых.
Гостеприимна вся семья,
И мама Анжея – Людмила.

Приветливый уютный кров

На время стал надёжной базой
В нём пониманье и любовь
Пленили навсегда и сразу.

Установилась быстро связь,
Исчезли языков барьеры.
Скажу вам, правды не боясь,
Что день последний, словно первый,

Пронизан искренностью глаз,
Согрет улыбкой откровенной.
Всё было лучшее – для нас.
Так будет пусть благословенной

Святая мамина любовь,
Тепло, забота и вниманье.
Благодарю Вас вновь и вновь
Сквозь дни разлук и расстоянья.

ОПОЛЬСКИЙ РАЙ.

Была бы мне дана такая воля,
Перенести в мой город хоть на час
Домашние оазисы Оп**о**ля
И рассадить оазисы у нас.

Привить любовь на древе Украины,
Вспоить росточки чуткостью души.
Пускай цветут у нас сады отныне,
О. как картины эти хороши!

У нас, как здесь дожди сменяют стужи,
Спадают листья и дожди идут.
Но мне не ясно только, почему же
У нас оазисы в селеньях не цветут?

И в городах газоны выгорают,
На клумбах скудные корёжатся цветы?
О, как завидую я **О**польскому раю,
Где место есть красе средь суеты!

НУ, ЗДРАВСТВУЙ ОСЕНЬ!

Ну, здравствуй, осень! Снова ты
Скрываешь в золоте цветы
И, с летом старый счёт сводя,
Рыдаешь струями дождя.

Ах осень! Ты зачем спешишь?
Зачем в окно моё стучишь,
Зачем с ветрами кружишь в танце,
Купая золото в багрянце?

Зачем в плеяде облаков
Парное студишь молоко,
В затылок лету дышишь пряно
Седыми прядями тумана?

Зачем в траву роняешь росы,
Зачем торопишь время, осень?

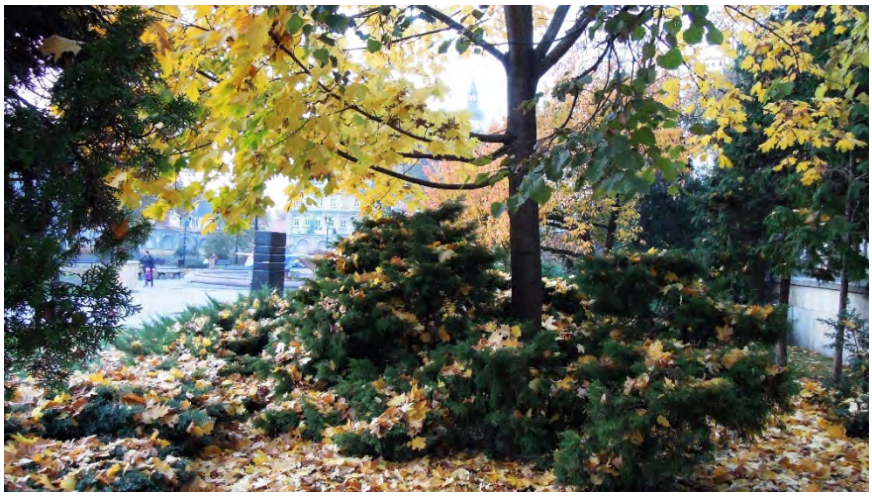
ОПОЛЬСКИЙ ВОКЗАЛ

Этот старый вокзал и уютный, и милый:

Мрамор, кафель, чугун и гранит…
Сколько здесь поездов в никуда уходило,
От его полированных плит!

Сколько здесь языков отшумело когда то,
Сколько было улыбок и слёз!
Сколько грузов прошло по путям полосатым
Под размеренный цокот колёс!

Этот старый вокзал в самом центре Оп**о**ля –
Дверь в историю, в душу мою,
Незнакомец и старый знакомый до боли
Друг, которого жду и люблю.

ВЕЗУ ИЗ ПОЛЬШИ

Не баксы я везу из Польши!
Везу в пакетике цветы
Необычайной красоты,
Мне ничего не нужно больше!

Из Польши я везу природу,
Очей усладу в багаже.
Везде природа входит в моду
А я в плену её уже!

Из Польши увожу я чудо,
Дни быстротечные виня,
Я Польшу долго помнить буду,
Её кусочек – у меня!

ГРАНИЦА

Мой поезд из Оп**о**ля мчится
На зорьке в сторону границы,
А за окном, как островки,
Бегут, бегут особняки.

Мелькают улицы, костёлы
Дома средь зелени весёлой,
Подобные цветам, скорее,
Под сводами оранжереи.

А хаты нашего народа
В тисках садов и огородов…
Когда же мы протопчем тропы
К цивилизации Европы?

АУШВІЦ (ОСВЕНЦИМ)

Зелене поле за колючим дротом
Від обрію до обрію лежить,
Засіяне кістками, кров’ю, потом,
Сльозами зрошене, що світові болить.

Пекельний Аушвіц, збудований на горі -
Ряди бараків, печей і доріг,

Де димарями дихав крематорій,
Спаливши співвітчизників моїх.

Горіли люди в печах, мов колосся,
На порох плавились і душі і кістки,
А поряд – кучі щелеп і волосся,
Для абажурів – шкір людських тюки.

Зола – на добрива з слов'ян, циган, євреїв,
Кістки – на борошно мололи жорнова
І гинула від віспи, себореї
Піддослідна «формація нова».

І досі тут відчутно запах крові,
Солодкий присмак спалених людей,
Земля від плачу досі тут гуде
Скорботою по страченій любові…

ШЛАГБАУМ

Из дальних мест домой ведут дороги.
Вояж окончен. Подвожу итоги.
Пусть фраза не покажется помпезной:
Но евроинтеграция полезна!

Подошвы истончали, но не дыры,
Везу стихи, сто фоток, сувениры,
Ещё за рамками означенной программы
Я лишние спустила килограммы.

Тряпья и обувь я не покупала,
У нас, получше, барахла не мало,
За шляпу заплатила бы я столько,
Как за турецкую недельную путёвку.

У нас цена на всё намного ниже,
Чем вместе взятых Праге и Париже.
Не устояла я перед товаром -
Флакончиком духов от Фрагонара.

Расценки на продукты, между прочим,
От наших отличаются не очень
И наше качество, замечу я к тому же,
За европейское, поверьте, что не хуже!

Красивих женщин нет там и впомине!
Краса родится только в Украине!
Контраст велик, я это чётко вижу
На улицах Берлина и Парижа.

У наших – есть тела и есть фируры,
Косметика, духи и маникюры,
На ножки наших – посмотреть приятно,
Одеты и причёсаны апрятно.

На шейках – ожерелья и кулоны,
Глаз, как алмаз – то карий, то зелёный,
Искристый взгяд, приличные манеры,
К ним, безусловно, липнут кавалеры

Но цену девочки себе, конечно, знают
И западных соблазнов избегают,
Ну, разве что, слегка покрутят шашни,
Что б за их счёт Париж увидеть с башни.

Всё. За окном дома несуться рысью,
Вокруг дворов – самшит и кипарисы,
Бассейны и зелёные полянки,
Мощёные дорожки и альтанки…

Шлагбаум поднят, здравствуй, Украина!
Мой дом родной, тебя я не покину!
Пусть за окном чернеют хат остовы,
Но среди них заметна пара новых!

Пусть нет газонов, пусть чернеют грядки
И у домов хозяйтво в беспорядке,
Ивняк не срезан и дороги в ямах,
Но мы в Европу движемся упрямо!

Там щем и покоя и работу,
А нам бы – президента – патриота,
А в Раду бы – **умы**, не толсто**умы**,
А там – одни к**умы** да тугод**умы**.

Европа хороша, друзья, но всё же,
Мне дым отечества милее и дороже!

ГЕРМАНИЯ

ДРЕЗДЕН

Ну вот, наконец привели нас дороги
В готический Дрезден, надменный и строгий.
Остались красавцу с военной эпохи
Былого величия жалкие крохи.

Холодным дождём и порывистым ветром
Укутаны гладких дорог километры,
Кубами домов не на шутку зажатой,
Встаёт Фраукирхен бравурной кантатой.

А Ратуша чёрной громадой массивной
Довлеет над сетью домов депрессивных.
В остриженных парках – акцент субкультуры -
Под дождиком мокнут живые скульптуры.

Но в Дрездене мрачном, вдруг душу согреет
Затейливый комплекс его галереи.
И здесь, у капеллы Сикстинской Мадонны
Весь мир многоликий склонится в поклоне.

В массивных подрамниках, пышных багетах
На стенах – гордыня застыла в портретах,
Библейские мифы и толпы согбенных,
Цари, попиравшие прах убиенных.

Пейзажи и месиво тел обнажённых,
Сатиров и воинов, насмерть сражённых.
И святость, и грех, что присуще природе
В картинах - застывших мгновеньях находим.

Из Мейсена фарфор господствует в залах,
Китай кружевной на сервизах, пиалах,
И смотрит с восторженной завистью люд
На роскошь сервизов, кофейниц и блюд.

А в рыцарском зале – мундиры и латы
С отделкой и ковкой тончайшей, богатой,
Гроза и изящество в каждой детали
На шлемах, щитах и мечах для баталий.

Из жизни, на время, войдя в галерею,

Становишься чище, умнее, мудрее,
Вернувшись на улиц промозглую сырость,
Подумаешь: - Сказка недолго нам снилась!

Автобус из Дрездена мчится к Парижу,
Но в отблеске прошлого славу я вижу:
Кто мог бы подумать, представить заранее,
Как быстро из пепла восстанет Германия!

ЧЕХИЯ

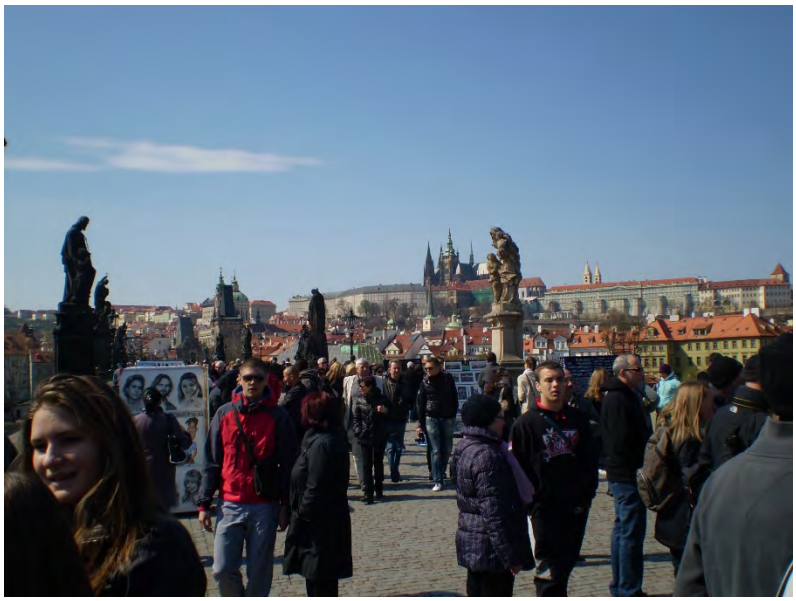

ПРАГА

Под гордым, непреклонным чешским флагом
Встречает солнцем золотая Прага.
Впитав фасадов старых красоту,
Народ течёт по улочкам к мосту.

В потоке лиц и разных голосов

Над площадью несётся бой часов,
Где, квотой дней, для каждого из нас,
Трубач и смерть отсчитывают час.

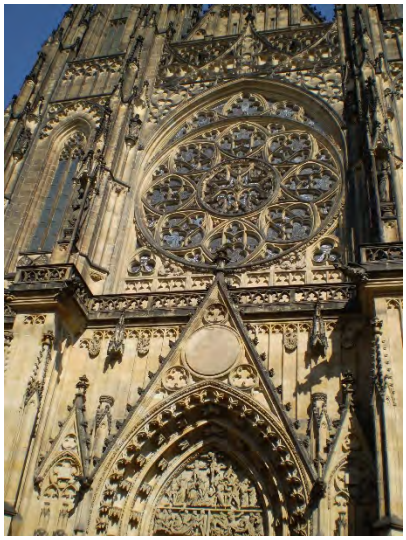

А на мосту в любое время дня
Богемно-любопытная возня,
Портреты пишутся, и музыка звучит,
А под мостом водоворот журчит.

Здесь статуи несут свой вечный пост,
Ревниво охраняя Карлов мост,
Откуда путь уводит в Карлов град
И пилигриму нет пути назад!

Ступени вверх уводят, к небесам,
Где можно ангелов услышать голоса!
И, чтоб увидеть Праги красоту
Я покорю и эту высоту!

Из окон замков чешских королей
Открыт простор от улиц до полей!
Здесь понимаешь, что лежит у ног
Весь мир земной, а выше – только Бог!

Спускаться проще – катишься, как ком…
Зайду в кафе, побалуюсь пивком,
С собой пяток бутылок прихвачу,
Своим мужчинам сувенир вручу.

О Прага золотая! Ты всегда
Красива, суетлива и горда!
В моей душе любовь соткала ты
Из узких улиц, солнцем залитых!

Поэту в тон, доверюсь я бумаге:
Мне ль до неё! Она бывала в Праге!

ЛЕДНИЦА

В чешской Леднице замок старинный стоит,
Сохранивший былой презентабельный вид,
Рядом с ним из стекла поднимается свод,
А внутри – сад тропический буйный, роскошный растёт.

Там, под куполом, дивный висит аромат,
Чудо-бабочки редкие в кронах пестрят,
Там цветут орхидеи, желтеет банан,
И причудливо сплетены ветви лиан.

Там по каменной горке журчит водопад
Редких птиц голоса мелодично звучат,
А в траве – черепахи, гекконы, ужи,
Нежных лотосов чаши, как утро свежи.

В самом центре Европы, на стыке дорог,
Спрятан южной экзотики райский чертог,
Что возник, как мираж, пять столетий назад,
И потомкам переданный сказочный сад.

БОЛГАРИЯ

ПОТОМКИ КУБРАТА

Как крепок корень, крепок род
И дух болгарского народа,
Как свято знамя и свободу,
Язык, традиции, природу,
Народ болгарский бережёт!

Чисты источники в горах,
Густы леса, обильны нивы
И наполняют край счастливый
Болгарской песни переливы,
Что мелодична и мудра.

Плечом к плечу, легко и споро,
Сомкнув ряды, несутся в пляс,
С улыбкой и сияньем глаз,
О прошлом поведя рассказ,
В костюмах вышитых – танцоры.

Земля историей богата
Но, умножая этот клад,
Пусть будет в доме мир и лад,
Единство в душах пусть хранят
Потомки славного Кубрата!

ЗЕЛЁНАЯ СТРАНА

Изумрудом полонины
Покрывают горы спины
И густой зелёный лес
Разнавесил свой навес.

Чуть пониже, чуть повыше
Черепиц краснеют крыши

И росой слепит глаза
Виноградная лоза.

Край деревьями и богат!
Лип, цветущих, аромат
В тёплом воздухе висит,
Пьяно головы кружит.

Путь наш в горы пролегал
По торцам и срезам скал.
С дна до самой высоты
Под углом лежат пласты

Желтовато-белых гор,
Восхищая ум и взор.
Щедрый край здесь и народ!
Пусть Болгария цветёт!

ГАБРОВСКИЕ ЗАМЕТКИ

Путь ведёт вперёд, поднимаясь выше.
В зелени садов утопают крыши,
Дуб и алыча – спутники дороги.
Щедро этот край одарили боги.

В пропастях – ручьи, на холмах – пшеница,
Поутру туман между гор ложится.
Вкуснотой еды этот край известен,
Широтой души, колоритом песен.

Габровских котов нрав известен строгий,
А ещё везде классные дороги,
Цены хороши, хороши мужчины,
Словом, здесь пожить есть у нас причины.

На короткий срок островок свободы
Собирает здесь судьбы и народы.

НАД ГАБРОВО

Над Габрово безветрия покой,
Настоянные в зное ароматы,
И горы, что взметнулись высоко
И леса изумрудные палаты.

Над Габрово безоблачный простор,
А под ногами – поколений клады,
Хрустальные, стекающие с гор
Ручьи, потоки, реки, водопады.

Здесь всё пропитано дыханием веков,
Оттенками болгарской чёткой речи,
Любовью к родине и знанием основ,
А значит путь народа будет вечен!

ШИПКА

Вверх серпантин уводит, в небеса!
И вновь гора, одетая в леса,
Взмывает ввысь, за новый поворот,
Где стройный граб дорогу стережёт.

Дорога серой лентой пролегла
По кромке гор, где резкая скала,
Переступив дороги полотно,

Стремительно спускается на дно.

Вдруг на горе, подняв небесный тент,
Явился Шипки грозный монумент –
Неизгладимый и великий след
Борьбы, утрат и святости побед!

Всё в абсолютной знойной тишине
К нам вопиет о прошлом, о войне.
Здесь кровью предков каждый склон полит
И пушек гром раскатами гремит.

Огонь, свист пуль, снарядов, едкий дым
С кровавым снегом, маревом седым
Смешались, покрывая склоны гор,
Но увенчал вершину триколор!

Теперь висит над Шипкой тишина.
Но памятны героев имена
И, словно в Мекку, каждый патриот
К вершине славы нации идёт.

Над Шипкой неба ясного простор,
А там, внизу – ажур степей и гор,
Сюда народ стремится на поклон,
Дыханием свободы упоён!

МИРАЖИ

Социализма здесь видны следы:
Заводов, фабрик, брошенных ряды,
Ряды домов с глазницами окон…
Мираж из прошлого или кошмарный сон?

Здесь что-то строилось, ковалось и пеклось,
Растилось, собиралось и везлось

По всей стране и даже за «бугор»…
Что сохранилось с тих недавних пор?

Стоят, как призраки былого – миражи.
Заброшенных строений этажи
Зияют пропастями мрачной пустоты…
В ЕС из СЭВа рухнули мосты.

И люди покидают города,
На заработки едут, кто куда.
На поиск лучшего куда-то люд бежит,
Живое превращая в миражи.

ГОРСТЬ ЗЕМЛИ

Дожди над Габрово обильные прошли.
В последний день из Украины гость
Набрал в свои ладони только горсть
Святой болгарской габровской земли.

Земли, наполненной страданий и любви,
Которую домой он отвезёт,
Кубрату на могилу принесёт,
Как ритуал, как клятву на крови.

И ляжет горсть привезенной земли
На чернозёма плодородный пласт,
Где племена болгарские прошли,
Чьи кровь и дух объединяет нас.

БОЛГАРИЯ

Дорога режет месиво зелёное,
Ужом взвиваясь круто вверх и вниз,
Где сосны с липами лианами сплелись,
С оливами, с каштанами и клёнами.

Под облака взлетают гор громадины,
Террас желтеющих толпится череда
И наполняет горы, скалы, впадины,
Хрустальным звоном чистая вода.

Мелькают стройки новые и старые,
В теснинах гор морская синь видна.
Тебя веков не портит седина,
Прекрасная и юная Болгария!

СОФИЯ

Привет, болгарская столица!
Ты солнцем летним залита,
В тебе и шум и суета
И с добрыми глазами лица!

Гостеприимная София!
В тебя уже я влюблена!
Не знает пусть твоя страна
Предательства и дни лихие!

Сюда хочу вернуться вновь,
К истокам языка и веры,
Где в жилах транспортных артерий,
Пульсирует столицы кровь.

Пускай прекрасный твой народ
Свободным на земле живёт!

РУПИТЕ

Среди покрытых зеленью Балкан,
В сакральном месте силы есть вулкан,
Он дышит, с давних пор, он не потух!
Его зовут в Болгарии – Кожух.

В его подножье Рупите лежит,
Вода целебная из недр его бежит,
И в тихом шёпоте истока, до сих пор,
Паломник Ванги слышит разговор.

Здесь простолюдинам, элите разных стран
И приговор, и луч надежды дан.
Из уст пророчицы всегда звучал ответ,
Не глядя на весомость эполет.

У дома Ванги здесь, за годом год,
Толпился многочисленный народ,
На Бога и на Вангу уповал,
Ей руки вожделенно целовал.

В миры иные Ванга отошла,
Свои земные завершив дела.
Здесь храма Ванги белый монолит,
И в бронзе Ванга рядом с ним сидит.

И к нам, сквозь расстоянья и века,
Пророчицы протянута рука.

ИВАН РИЛЬСКИЙ

Спросонья, пораньше садимся в авто.
Заждались леса нас, планины, плато,
Старинные храмы в расщелинах гор,
Речных водопадов неслаженный хор.

Мелькают за окнами сёла в садах,
В тумане купается сопок гряда
И только дороги асфальтная сталь,
Сечёт по живому зелёную даль.

Дорога прошлась по роскошным местам
И нас привела к монастырским вратам.
Величие Рильской обители той,
Иван заложил. Он – аскет и святой.

О роскоши Рильский Иван не мечтал.
Он тихо молился в пещере средь скал.
Благие вершил для народа дела
И церковь ему здесь алтарь возвела.

Теперь на плацдарме могучем, из плит,
В лесу монастырь красно-белый стоит.
Огромные залы, роскошный оклад,
Покрытые золотом люстры горят.

На мраморных плитах толпится народ,
Целует иконы и свечечки жжёт.
И всюду – торговля: - вам бога иль мать?
Какого Ивана вам упаковать?

А там, за обителью, тропка бежит
По корням и кочкам в затерянный скит,
Где праведник, в меру слабеющих сил,
За нас, непутёвых прощенья просил.

О, нет, я не в церкви, а здесь помолюсь,
О, нет, не иконам, ему поклонюсь,

Подальше от мира, где шум, суета.
А здесь – красота, чистота, высота!

Суетный мир был Ивану чужим.
Часто от мира мы тоже бежим.

КОЖУХ

У подножия вулкана
Бьёт целебная вода.
Окунуться в этой ванне
Мы приехали сюда.

Надвигался тёплый вечер,
Оттесняя зной дневной,
От вулкана недалече,
Омывались мы водой.

В двух бассейнах минеральных
Вымакали целый час.
В неге тёплых вод термальных
Растворило время нас.

Это был кусочек рая:
Нет, такого нет нигде –
На вулкан Кожух взирая,
В тёплой нежимся воде!

В ней за этот час остались
Из проблем огромный пласт,
Раздражение, усталость
И суетности балласт.

Жаль, но поздно или рано,
Покидаем рай земной,
Уезжаем от вулкана.

Всё, хорош! Пора домой!

ВРЕМЯ СОБИРАТЬ КАМНИ

Всему приходит час и срок
И пробуждается восток,
Откуда в прошлом, на Балканы,
Ушли болгарские каганы.

На запад двигались народы,
Неся, под знаменем свободы,
Секреты буквиц и металла
И веры, что всемирной стала.

От белоснежных гор Тибета,
От края и до края света
Простёрлась вотчина болгар,
В душе несущих Тенгри дар.

Но на цветущий край великий,
Напал жестокий, полудикий
Народ из племени хазар
И землю охватил пожар.

Людей в блистательной стране
Погибло много в той войне
От стрел, предательства, коварства
И надвое распалось царство.

В Поволжье оставляют брата
Потомки славного Кубрата
Но, нации скрепляя дух,
Болгар возглавил Аспарух.

При нём страна достигла пика –
Сильна, обширна и велика,
Но тешиться покоем рано:
В страну жестокие османы

Ворвались, сея страх и смерть,
Грозясь Болгарию стереть.
И пять веков топтали наши
Могилы предков, души, пашни.

Чтоб правду люди не узнали,
Лжецы историю кромсали
И воровали у народа
Язык, обычаи, свободу.

Слова, речённые когда-то
Болгарским гением – Кубратом,
Издревле, до сих пор верны,
Мы быть едиными должны!

Наш путь судьба определила:
«В съединстве наша праве сила!»
И забурлила честь в народе.
Из рабства рвался он к свободе

И наконец народ восстал!
Над Шипкой стяг затрепетал.
Победу ценит только тот,
Кто за свободу кровь прольёт.

Приходит час, приходит срок,
Даёт история урок,
В итоге проведя экзамен:
Мы в кучу собираем камни.

Мы собираем по крупицам
Своей истории страницы,
Мы воскрешаем славу рода,
Предназначение народа.

Мы строим, учимся и пашем,
Гордимся славным родом нашим
И не позволим, чтобы тать
Смог речь и землю своровать.

Кубрата слово верным было:
«В съединстве наша праве сила!»

НАШІТЕ ХОРА

Пройшли віки, коли з Алтайських гір,
Крізь Дикий степ, у пошуках свободи,
На захід просувалися народи
На землі, де живуть з прадавніх пір.

Шляхи народів – в Господа руці,
Як згусток доль, як невблаганний час…
З'явились в Україні острівці
Родів болгарських, дружніх поміж нас.

Вони у бій за Україну йшли,
Ділили з нами радості і біль,
Як ділять щирі друзі хліб і сіль,
І мову, як святиню берегли.

Нашіте Хора хай ще живе віки
У колориті наших земляків!

КАГАНАТ

В центре древнего Алтая,
Много тысяч лет назад,
Жил, народом обрастая,
Древний тюркский каганат.

Угры, фины и булгары,
Укры, тюрки, комяки,
Манси, казаки, татары,
В общем – тюрки-кыпчаки.

Так народы эти звались.
Люд простой, и хан, и бек,
В шёлк и бархат одевались,
Шапки златом расшивались,
Соболями украшались
И мечи у них ковались
Из железа…в медный век!

Светлоглазы, смуглолицы,
Коренасты и крепки,
Древней мудрости крупицы
Сберегали кыпчаки.

Тенгри – Бог единый неба,
Равный крест – светила знак,
Вера, честь - дороже хлеба –
Вот чем жил Дешт-и-Кыпчак.

Колыбель цивилизаций
Возводила города,
Здесь рождались корни наций,
В пору роста и ротаций,
Шли когорты популяций
К новым землям, в никуда.

Оставляя за собою
След в пустой степи, каган,
Покидает поле боя.
К небу возведя курган.

Пики горного Алтая
До Британии дошли,
Покоряя и сметая
Не плативших дань – в пыли.

Шёл отважно за Аттилой
Укров и болгар каган,
Корни, часть из них, пустила
Средь лесистых гор Балкан.

Знак величия державы,
Непреклонной головы,
Герб, где щит, покрытый славой,
Держат мужественно львы.

И, над древними горами
Развевается с тех пор,
Символ единенья - знамя,
Знаменитый триколор.

***

Земля, где проходил каган,
И до сих пор богата,
Духовным творчеством Балкан
И кладами Кубрата.

ДЕНЬ БАБЫ МАРТЫ

У весны на самом старте,
Все болгары по привычке,
Повязавши мартинички,
Прибегают к Бабе Марте.

Яркий день слепит глаза,
Согревает душу, сердце,
Будет мёд, кебабча с перцем,
Будет баница, боза.

Оживёт природа скоро,
Вран од юга пристегна,
Увлека млада весна
В Мартин ден Нашите хора!

ХОРО

Звучат мелодии сквозь пласт тысячелетий,
Мелодии напевов, языка.
Цепочкой в хоро вплетены века
И мы за их звучание в ответе!

В ответе за мелодию души,
За ритм сердец и искромётность танцев,
За песни предков, дел протуберанцы,

Которые для Родины вершим.

Рука в руке, несётся хоро в пляс,
Плечом к плечу летят танцоры споро,
Не зря «народ» созвучен слову – хоро,
В единстве – сила, что сплочает нас!

ДОЖДЬ В ВАРНЕ

Над Варной дождь… Сквозь серый небосвод
Сочатся капли холода и скуки.
Похоже, осень протянула руки
И власть у лета скоро отберёт.

Ещё буяют зеленью леса,
Ещё волна песок прибрежный греет,
Но гризонт, увы, уже сереет
И день короткий гложут небеса.

Что остаётся, глядя на дожди?
Надеяться приходится резонно
На наслажденье бархатным сезозом
И лето умолять: - Не уходи!

НАСТУПАЕТ ВРЕМЯ

Наступает время, когда человек задумывается над истоками своего рода, над целью жизни, над своим предназначением, наступает время, когда сердце начинает тревожить протяжная мелодия далёкой неизвестной страны, где-то глубоко в сознании всплывают образы ушедших поколений, таких далёких и таких близких по духу, что напрочь лишают сна и покоя.
Это просыпается генетический код, просыпается ощущение единства с народом и страной, где глубоко спрятаны корни твоей ментальности, культуры, языка, духовности.

В самом центре Украины, в городе Кировограде и области нашли свою вторую родину многие семьи болгар, ассимилировавшихся среди местного многонационального населения, но не утративших свою национальную культуру, язык, кухню и традиции.
На территории гостеприимной степной Кировоградщины звучит болгарская речь, льются мелодичные болгарские песни, выступают фольклорные ансамбли, поражают тонкой вышивкой изделия болгарских мастериц, а весной на груди многих людей появляются бело-красные мартинички.
Болгарскую диаспору Кировоградской области объединяет общественная организация «Объединения болгар» «Нашите хора», руководимая активным, преданным делу развития культурного наследия болгар Осадчим Сергеем Юрьевичем.
Сегодня делегация «Нашите хора» и Одесского клуба «АзБукиВеди» гостит в Габрово с благородной миссией – изучение болгарского языка, культуры и истории народа.
«Нашите хора» ставит перед собой задачу создания на Кировоградщине болгарской библиотеки, курсов болгарского языка, музея, с целью сближения народа на культурном и экономическом уровне.
Габровский университет гостеприимно открыл свои двери для 37 слушателей из Украины, предоставил знающих преподавателей, технические средства и просторные классы, наглядные пособия, составил оптимальную программу обучения. Мы приносим свою огромную благодарность преподавателям и принимающей стороне за уютный быт, тепло души и интереснейшую познавательную программу пребывания нашей делегации, за возможность своими глазами увидеть благодатный, щедро одарённый Богом край.
Наши эмоции можно описывать долго и красочно, но не передать и малой толики того восторга, который мы испытываем.
Здесь всё дышит историей, пронизано бережным отношением к событиям, связанным с освободительными войнами, помнятся герои и их подвиги, бережётся народное достояние.
В этом нас убедила великолепная Этера, непревзойдённое Велико Тырново, несравненный Плевен, монументальность замков и монастырей, первозданность гор и хрустальная чистота горных источников, благоуханный уютный и легендарный город Габрово, любезно приютивший украинских болгар на одной из своих высот в комфортном общежитии. Мы низко кланяемся перед создателями единственного в мире музея образования, перед первыми творцами письменности, пред тысячелетней историей щедрого, добросердечного и свободолюбивого болгарского народа.
Наш девиз «В съединении то прави сила!» в наших сердцах, он взят от великого общего предка, объединившего болгарское государство, хана Кубрата, нашедшего свой вечный покой в степях Полтавской области, чья могила утопает в цветах, принесенных болгарами со всей Украины. Нам дорог и близок сын хана Кубрата, Аспарух, унаследовавший дело отца, объединивший и создавший Балканскую Болгарию, такую прекрасную страну, какой мы её видим сегодня. Это вселяет уверенность в счастливое будущее страны!

В ГОСТИ К КУБРАТУ

Давно собиралась в Перещепино, на могилу Кубрата. Но что-то вечно мешало, то занятость, то Сорочинцы, которые совпадали по времени, но впечатления о визите, услышанные от участников поездки прошлых лет, с каждым разом всё больше разжигали интерес, в результате чего возникло неодолимое желание самой стать частью этого действа.

Ставшая доброй традицией и, я бы сказала, паломничеством болгар со всего мира, поездка в Полтавскую область в начале июня, заставила отбросить все дела и присоединиться к группе из более 50 пасажиров комфортного МАНа, состоящей из членов участников болгарской, польской, русской общин, вокального коллектива клуба «Авиатор» «Чиста криниця», творческого объединения «Парус», хореографического коллектива ЦДЮТ «Дивосвіт», представителей культуры, общественных деятелей и болгаролюбцев при моральной и организационной поддержке армянской общины и облгосадминистрации.

Традиционными инициаторами и зачинщиками этого значимого мероприятия стало Посольство Болгарии в Украине, неизменный адепт болгарского движения в Украине, член Международной Ассамблеи болгар, главный редактор газеты «Роден край» Дора Костова. Организатором нашей делегации, как всегда, стал председатель правления общества болгар в Кировоградской области «Нашите хора» Сергей Осадчий при организационной поддержке Валерия Попова, Николая Барабули, Елены Надутенко. Такая запоминающаяся поездка стала возможна благодаря финансовой поддержке Кировоградской облгосадминистрации, выделившей средства на автобус.

Пасмурное небо и мелкая морось на ветровом стекле автобуса не обещала хорошей погоды и на полтавщине, и по всей Украине. Но Господь в эти два выходных дня был максимально благосклонен к

многочисленным паломникам, пролив основную квоту полтавских дождей в Кировограде.

Мало Перещепинская сельская школа встретила кавалькаду автобусов разного калибра с гостями из солнечной Болгарии и дождливой Украины румяным хлебом-солью, тёплыми словами приветствия руководителей, горящими глазами школьников, одетых в болгарские и украинские вышиванки. Преподаватели и специалисты с особой гордостью ознакомили гостей с экспонатами музея, у которого есть все шансы стать достойной составной международного центра имени праотца всех болгар - Хана Кубрата. Здесь многие участники впервые услышали захватывающую историю открытия сакрального клада и захоронения великого собирателя болгарского народа, первого болгарского Хана, создавшего огромную империю Великая Булгария.

Давайте вместе сделаем небольшой экскурс в эту захватывающую, полную тайн и загадок историю.

Итак: предком Курбата считается Авитохол, видоизменное имя Атиллы.

605 год – рождение Кубрата, который воспитывался в Константинополе вместе с византийским императором Ираклием, В 12 лет он был крещён.

В 632 году Кубрат объединил несколько булгарских племён, создав огромное государство Великая Булгария со столицей Фанагория (на Тамани).

В 635 году Кубрат женился на дочери богатого грека Евдокии. Заключив с Византийским императором Ираклием дружественный союз, он получил сан патриция.

Хан имел 5 сыновей: Батбаян, Котраг, Аспарух, Кубер и Альцек.

Старший сын Батбаян (Баян), исполняя завет отца, остался в Великой Болгарии, но после ухода братьев, малыми племенами не смог сдержать напор хазар и был покорён ими, обязавшись платить дань.

Племя второго сына - Котрага с племенем Батбаяна в Среднем Поволжье заложили государство Волжская Болгария.

Третий сын Аспарух возглавил племя утигуров, получив в наследство западную часть Великой Болгарии в северо-западной части черноморского побережья. С левого берега Дуная он вторгся в Южную Добруджу и Мезию. Заключив союз с местными славянскими племенами, он успешно выиграл войну с Византией, победил императора Константина IV и создал государство Болгария.

Четвёртый - Кубер — правитель северо-западной части Великой Болгарии (Добруджа), по словам Феофана Исповедника: *«покорясь кагану аварскому, остался с народом своим в Паннонии аварской»*. Впоследствии он двинул свой каган южнее и поселился на территории современной Македонии, подчиняясь Византии.

Пятый, самый младший сын Альцек, со своим народом ассимилировался на территории современной Италии в государстве лангобардов. С 1987 года в этих районах Италии обнаружены некрополи болгар.

Много веков и событий пронеслось над обширными бывшими землями Великого Булгарского Каганата, где менялись племена, народы, топонимические названия на карте. Время, ветра и пески плотным слоем надёжно и надолго скрыли славные дороги и священные могилы наших общих предков.

Но иногда благосклонная Фортуна приподнимает полог таинственности над вехами истории, то давая ответы, то ставя новые вопросы перед исследователями и историками, перед теми из нас, кого интересует, откуда корни родового древа черпают свою силу и питают ветви энергией, из каких источников проистекают язык, обычаи, традиции и передаются будущим поколениям.

Так что же случилось с захоронением и сокровищами Хана Кубрата?

Начало лета 1912 года стало знаковым для села Малая Перещепина в Полтавской области. Двое пастушков Федор и Карп, выпасая стадо коров на его окраине, прославились на весь мир. Один из них по пояс провалился в яму, из которой вытащил ногу вместе с тяжеловесной золотой вазой. Кто бы мог подумать, что здесь 12 веков хранилось такое богатство — 25 килограммов золота и 50 кг серебра! 800 драгоценных изделий (посуда, украшения, монеты и оружие), сокровища, которые признали одним из самых ценных кладов эпохи Средневековья в Восточной Европе. Сейчас над этим местом стоит чёрный обелиск с тотемом Хана всея Болгарии Кубрата, как залог будущего центра памяти и поклонения древней и славной истории родоначальника болгарского народа, давшему жизнь многим государствам, языкам и традициям.

К этому святому монументу, делегациями Болгарии, Запорожской, Одесской, Днепропетровской, Кировоградской, Ольшанскими болгарами, Киевской, Полтавской и других областей, было возложено множество живых цветов, проведен молебен. Здесь звучали болгарские и украинские песни, здесь неслись в зажигательный танец в болгарских костюмах юные украино-болгарки из «Дивисвіту”, здесь, под зажигательную болгарскую мелодию, в темпераментном хор**о**, рука об руку, плечо к плечу закружили мужчины и женщины, взрослые и молодёжь разных национальностей, передавая свою энергию зрителям.

Упиваясь свежестью хвойного леса, окружающего мемориал, под сенью величественных сосен и робко моросящим дождиком, участники отведали вкуснейшего плова и прочей снеди, потом отправились на школьный стадион, где состоялся дружеский футбольный матч между гостями и хозяевами. Победила дружба, вручены кубки, сделано масса фотографий, эмоции перехлёстывали зрителей и команды! После расселения в санатории и лагере отдыха состоялся дружеский ужин. В живом общении, песнях и танцах прошёл остаток насыщенного эмоциями дня.

Ночной дождь монотонно постукивая по крышам, балконам и окнам, пел свою колыбельную уставшим путникам. Он щедро орошал пышную зелень высоченных деревьев, роскошных трав, рябил тёмную гладь многоводной Ворсклы.

По утренней свежести, переступая лужи, мы прошлись к столовой, вкусно и обильно поели, погрузились в автобус и отбыли в санаторий на круглый стол.

Выступления участников отличались насыщенностью тем и исторических фактов, новизной исследований и активной заинтересованностью зала.

Свои спортивные достижения продемонстрировала 2 кратная чемпионка Украины, бронзовый призёр чемпионата мира в 2016 году, Лилия Диордиева. С энтузиазмом зал поддержал выступление Николая Барабули и презентованая ним, проданная с аукциона с 1 копейки до 600 гривен новая книга с болгарского языка двух соавторов – кировоградки, члена союза писателей Украины, Антонины Коринь и днепровца, болгарина по происхождению, поэта - Владимира Стафидова «Архипелаг дружбы». Выступления участников, импровизированный аукцион и стихи щедро сопровождались аплодисментами.

Доброжелательность и радушие читалось в уголках улыбчивых глаз как гостей, так и принимающей стороны, которые сделали всё, чтобы и зарубежным и отечественным участникам было комфортно, вкусно, интересно.

Существует легенда, что Кубрат собрал всех сыновей, дал копьё старшему и попросил сломать его. Баян легко это сделал. Затем он вручил ему сноп с копьями и велел сломать их. Это сыну не удалось. Отец сказал сыновьям, если они будут дружными, их не победить, если разъединятся, то их «сломают» также, как копьё, сломанное Баяном.

После смерти сыновья Кубрата не исполнили завет отца, и каждый со своим племенем избрал свой путь. Великая Болгария была разгромлена хазарами.

Сегодня, как никогда, и для нас, и для болгар, и для народов Европы и всего мира, актуален завет великого Хана Кубрата: «В съединстве праве наша сила!»

С массой впечатлений, планов и новых знакомств был завершён визит к святая святых – родоначальнику болгарского народа – Хану Кубрату, который по сей день объединяет не только болгар всего мира, но и народы разных стран.

Участники разъехались на экскурсии по Полтаве и Новым Санжарам, чудесному чистому, уютному районному городку, утопающему в зелени и розах.

Обратный путь в Кировоград стал незапланированным музыкально-вокально-поэтическим конкурсом, где все без исключения принимали участие в импровизированном концерте, организованном Сергеем

Новаком. Всю дорогу не смолкали песни, музыка, стихи и басни. Каждый из участников был одарован аплодисментами благодарной публики и награждён призами – мороженым. Думаю, программа следующего посещения гостеприимной Полтавщины уже готова и число желающих присоединиться к поездке возрастёт в геометрической прогрессии.

Давайте помнить, что только вместе мы сможем выстоять в испытаниях, сделать нашу жизнь, наши страны счастливее, духовно богаче и экономически сильнее!

25 лет газете «Роден край»

Спускались вниз и покоряли пики
Будители Болгарии Великой
И до сих пор огонь тот не погас,
Искра будителей сверкает среди нас!

Да, мы крепки, крепки, когда едины!
И мы со всей собрались Украины,
Чтоб вместе с братьями рассеянного рода,
Вернуться к истинной истории народа.

За четверть века «Роден край» одесский,
Газетой стал значительной и веской,
Он – та искра, что души зажигает,
Так пусть же «Роден край» наш процветает!

ІТАЛІЯ

У цю паломницьку мандрівку я потрапила випадково, але одразу дуже гармонійно влилась у колоритний склад «апологетів віри» комерційного штибу з 14 жінок та двох попів без комплексів та релігійних заморочок. А іще, позад нас, тінню, на щойно придбаному новенькому джипі Ланкрузер, задовольняючи свої чоловічі та водійські амбіції, гордовито, наодинці, їхав підприємець з Чернігова – Микола.

В салоні автобусу, жваво йшов процес знайомства, в результаті чого ми і незчулися, скільки випили оковитої і коли доїхали до першого пункту пропуску. Всіх тостів, пісень і танців якраз вистачило до нашої митниці. На контролі – цнотливі, порядні і набожні паломниці у хусточках або спали сном праведниць, або чверткою нетверезого ока нишком підглядали за діями прикордонників. А ті, стріляні зайці, вдихнувши повітря в салоні, вже нічого не наважувалися питати, тим більш, що попереду, натягнувши клубоки по самі брови, виблискуючи срібними хрестами на ситому пузі, сиділи два огрядні благовидні попи, від яких за кілометр несло аж ніяк не церковним Кагором. Під дружний храп спаяної спільноти і незчулися, як проїхали Румунію і, подолавши черговий кордон, в'їхали в Чехію. Джип мужньо долав кілометри і країни, ми, часом, навіть забували про Миколу. Він з самого початку не дуже ішов не контакт з автобусним «планктоном». Та народ не дуже переймався його проблемами і дивацтвами.

Не дивно, що чим далі від наших митниць, у глиб «загниваючого» заходу, тим пропорційніше скорочувався час перетину кордонів країн.

На зупинці в Чеській Моравії, яку зачепили лише краєчком, накупили відносно дешеві харчі і гайда на Австрію. Відень зустрів сирою прохолодою, хмарним плаксивим небом, за щільною мрякою сховав від наших цікавих очей мости над широкою свинцевою річкою, високі шпилі веж і примхливу готичну архітектуру розкішних палаців мешканців ситої Європи.

Зупинилися на площі біля костелу і, за порадою знавців, подалися шукати широко розрекламований обізнаними туристами, рибний ресторан. Петляючи прохідними дворами, вузькими вуличками, ми веселою ватагою йшли у вказаному напрямку. Дісталися до якогось парку і зрозуміли, що безнадійно заблукали. Настрій псувався швидко. Березнева мряка, підступний голод, мокре взуття, незнання місцини і особливо - відсутність туалетів звели наші марні надії і очікування бенкету нанівець! Допомогла моя англійська. Серед промоклого холодним набридливим дрібним дощиком парку раптом зустрілася приємна жіночка у норковій шубці, що гордо вигулювала на шкіряному плетеному ланцюжку свою безпородну, кострубату, схожу на крутий заміс фокстер'єра, мопса та такси, собакою. На щастя австрійка володіла англійською, тож ця благородна дама і вивела нас до автобусу.

Від решти групи, що чекала загублене стадо, ми дізналися безліч нових слів, фраз, синонімів, епітетів здебільше російського діалекту, з

потужними колоритними емоційними відтінками озвучених дружним хором нових приятелів.

Деспоти! Якби вони знали, як ми змокли, як хочеться їсти і до туалету! Але, опустивши очі додолу, мужньо мовчимо, зціпивши зуби, намагаючись вгамувати бурчання у шлунках, вперто дивимося крізь мокре від дощу вікно на сірий Відень очима, з яких капає щось солоне, мабуть сеча!

- Вибач, Відень, я тебе не пам'ятаю!

Рушаємо на південь, в Альпи! У той рік в Європі був занадто сніжний березень. Гірські перевали щільно вкрила пухнаста блакитна ковдра. Попереду автобусу, здіймаючи у повітря фонтани сріблястого сипучого снігу, дуже швидко летів і чистив дорогу спеціальний транспорт, іноді здавалося, що ми його не наздоженемо. Після спільної вечері відносини в колективі налагодилися, ніхто з нас образ довго не тримав. А за вікном, як в гламурному туристичному рекламному журналі, пролітали лижні курорти, освітлені канатні дороги, слаломні траси, підсвічені вогнями шале, темно-зелені височенні ялиці.

Не спиться, за вікном швидко змінюються мальовничі пейзажі, все хочеться запам'ятати, сфотографувати, та крізь запітніле скло світлини не виходять. А десь там, позаду, змиваючи з лобового скла бруд, сніг і набридливі краплини дощу, пильно вдивляючись у мряку, крутить баранку, стираючи колеса об гладенький європейський асфальт, сиротливий амбіційний Микола.

Чим далі у Європу, тим менше на нас звертають увагу митники, термін проходження контролю скоротився до абсолютного мінімуму, тож зрештою, перетинаємо кордон з Італією. Для всіх це - вперше. Раптом у салон вривається голос Чілінтано: - Сюзанна, Сюзанна! Сентиментальні сльози зволожують очі, нестройний хор мандрівників на одному диханні підхоплює нехитрі слова і так ми долаємо перші кілометри шляхами омріяної країни знаменитих Леонардо Давінчі, Марчелло Мастрояні, Адріано Чілінтано, Робертіно Лоретті, Софі Лорен, Стефанії Сандреллі…

Оминаючи гори, спускаємося у лагуну, де поволі топить своє минуле і майбутнє оспівана поетами і романтиками, брудна, вонюча, сіра і сира,

потопаюча у відходах, розчинених у сталевих водах наступаючого моря, Венеція.

Перлина Адріатики зустріла нас сирою прохолодою, відсутністю туалетів, заплутаним лабіринтом вузьких вуличок і безліччю примхливих місточків, під якими безшумно пропливають до біса дорогі, але комфортні, оббиті здебільшого червоним та кармінним оксамитом, гондоли. Вправні граціозні гондольєри, вміло маневруючи, з ювелірною майстерністю кермують своїм вишуканим коштовним транспортом серед численних каналів, не стикаючись з колегами. Водними артеріями приреченого міста сновигають моторні коричневі полірованого дерева човники-таксі, залишаючи на воді різнобарвні масляні кола від палива. За високими смугастими щоглами, що стирчать прямо з води, для прив’язі гондол у заливі, крізь вранішню димку, видно острів з тюремним шпилем.

Раптом - білою мушлею у полоні зелених плющів та дерев, виникає і вражає око мармурова вишукана Вілла Джулія. Нашу групу висадили біля багатоповерхового будинку пошти, рясно вкритий примхливим, з трикольоровим відтінком зеленого, плющем. Поки народ роздивляється і купує сувеніри, ми з редактором видавництва теологічної літератури при Соборі Святого Володимира у Київі (яка мандрувала зі своїм чоловіком, служителем цього ж собору), як жінки, що знають толк у рослинах, кинули оком на цю незбагненну красу. Зрештою, заздалегідь до цього готувалися, тож, поки я манікюрними ножицями в поті чола, пиляла пагінці плюща, моя нова подруга пильно стояла на чатах. Відпиляла 2 пагінця, замотала у мокру вату, целофан і пішли шукати своїх. Наче і часу пройшло мало, але своїх ніде не видно! Як ошелешені сновигаємо вуличками, ризикуючи загубитися, гукаємо, а їх – катма! Ніхто англійською не володіє, спитати нікого, італійської ми не знаємо! А наші вже відплили на острів, де чекали всі автобуси в тому числі і з України.

Грошей ми ще не поміняли, мови не знаємо, як дістатися до автобусу – без поняття… Добре, що згадала назву острівця – Тронто!

Дякуючи міміці, ненатренованій англійській та нашому покірному і приреченому вигляду, натрапили на човняра, добру людину, який безкоштовно довіз «русо туристо аморале» на острів Тронто. Його марні спроби дізнатися, на яку пристань нам потрібно, завершилися тим, що, він плив повз усі причали і, зрештою, на 9 причалі ми почули близький, довгоочікуваний, знайомий з Відня монолог, де відоме польське слово – курва, було найблагороднішим і милозвучним. Завбачливі наші співвітчизники розставили своїх представників на всіх причалах, тож відбірні матюки неслися з усіх причалів довгого острову! Започаткований у Відні і випробуваний у Венеції переконливий і лаконічний діалект,

неодноразово під час мандрівки міцно з'єднував наш дружний колектив! Дорога до готелю у Піскарі зайняла не багато часу. За порадою нашого гіда Галі, яка мала свій, не малий відсоток від всіх наших придбань, наївні паломники накупили геть не потрібні і дорогі речі в супермаркеті «Інтимі». Дорогою вдивляюся на узбіччя і штовхаю свою подругу-співкрадійку: - Дивись, Валентино, щось дуже знайома рослина весь час стелиться при дорозі, що воно таке? Та аж зойкнула: -Та це ж той самий плющ, заради якого ми з тобою у Венеції відстали від групи! Господи, подивись, його тут, як у нас споришу!

Напередодні 8 березня у Римині була запланована нічна зупинка для закупки продуктів до святкового столу. Свято вирішили відмітити у готелі, скуштувавши італійських смаколиків.

Вийшли на стоянці, розрівнюючи скоцюрблені кістки, гуртуємося до наступу на торговий центр. Микола теж розім'яв закляклі м'язи і, відчуваючи велику гулянку, запропонував послуги носія продуктів. Надворі глупа ніч. Не зважаючи на пізній час, акваріум супермаркету виблискує неоном вітрин, зачаровує розмаїттям товарів, продуктів, всередині кишіть мурашник покупців, лунає співуче різноголосся мелодійної італійської мови з поодинокими краплинами знайомої російської.

Раптом поряд з нашим автобусом зупинився довгий елегантний срібний автомобіль, з-за керма вискочив водій, виструнчився і відчинив задні дверцята. Спостерігаємо, як з салону шикарного авто спускається додолу вишукана жіноча ніжка на високих підборах, поволі піднімаю погляд вище – ноги, ноги, ноги, потім починається шиншилова шубка, одночасно по блакитному хутру струмочиться золотаве довге волосся, паралельно, на золотому ланцюжку висить клачик з фіолетової ігуани. Ми, потомлені далекою дорогою, напівсонні і голодні, у зім'ятих на сиділнях брюках та куртках, взуті у примітивні туристичні кросівки та розтоптані взувачки, тупцюємо за цим нічним видінням та її водієм, із заздрістю дивимося у спину цій пещеній красуні і, щоб не провокувати її можливим знанням російської, між собою розмовляємо рідною, українською: - Це ж треба! Пів Італії проїхали, зрештою натрапили на таку чарівну італійку!

Дівчина різко розвернулася до нас, витріщивши гарні сині очі:

-Хм, знайшли італійку! З Миколаїва я! Звуть Тетяна!

І тут дівчину понесло - 8 років тому вона туристкою приїхала в Італію. Познайомилася з місцевим хлопцем, та нічого серйозного не планувала. Поїхала додому, в своє село, думала переписка згодом ущухне, та не так сталося, як гадалося! За пів року в її рідну оселю, на подив селянам і на страх батьків, завітала ціла родина її італійського «нареченого». По нашому – заслані свати. Відмову не прийняли, відгуляли весілля і поїхала наша красуня серед чужі люди. Чоловік виявився заможним бізнесменом, люблячим, але ревнивим чоловіком. Вона – багатійка, має все, що хоче, але їй дуже набридла золота клітка. Вона хоче додому і не бажає втратити нагоду поспілкуватися з співгромадянами рідною мовою. Тетяна з таким задоволенням розмовляла чистою українською, неначе смакувала щось дуже смачне! В цьому році її чоловік обіцяв з нею і двома «бамбіні» відвідати тещу в селі на Миколаївщині.

Решту часу ми провели в компанії української італійки, вона стала нам чудовим гідом, розповіла багато секретів, потрібних туристам. Куди поїхати, що подивитися, де нас обмахлюють, тож після цієї зустрічі ми стали не наївними туристами-аматорами, а мудрими корифеями італійського туризму, ці знання нам суттєво заощадили гроші, речі, час. Наприклад, у місті паломництва, Барі, біля собору святого Павла, місцеві злодії на мопедах на повному ходу вихоплюють сумочки, прикраси, гроші, тож нас не пограбували і ми мужньо вистояли службу, де гарно співали 3 священника, двоє наших і один з собору. На плиті висвячувалися наші прикраси, ключі, сувеніри. У російському подвір'ї нас прийняв єдиний настоятель – серб, одружений на типовій репаній російській бабі, родом з Оренбурзької глибинки, яка за 15 років проживання в Італії, так і не спромоглася вилізти з цвітастого з китицями платку та вивчити бодай одне італійське слово. Територія «Руського подвір'я» була рясно всипана стиглими мандаринами, яких ніхто не збирав, тож у замкненому високою огорожею просторі, висів задушливий аромат гниючих і свіжих мандаринів. Немає на ці мандарини нас, українців, всі плоди давно б були позбирані, продані, або перегнані на сік, або вино.

Після служби і екскурсії, після сльозної проповіді про мізерне фінансування закладу, ми щедро потрусили благодійністю, заслуживши право на трапезу, під час якої вдвічі більше за пожертву з'їли і втричі більше випили церковного кагору.

8 березня святкували в готелі Піскарі на березі Адріатичного моря, де вітер ганяв рудим пустельним піщаним берегом рвані целофанові пакети та куйовдив хутро численній зграї бездомних собак.

Місцеві гурмани, дізнавшись, що приїхали українці, постійно перебивали наше святкове застілля, заглядаючи у двері з одним питанням: - Ковбаса є?

- Є, чин чин?
- Си, си, чин – чин на що?
- На мартіні!
- Скільки?
- Пляшка - за 300 грамів!
- Беліссімо!

Святкування тривало до ранку, бо про наявність ковбаси і сала дізналися не тільки робітники готелю, а і їх родичі, і сусіди, і відпочиваючі, крім того треба було доїсти салати з морепродуктів і триметрового діаметру варену італійську ніяку ковбасу. Отут ми зрозуміли, чому бартер ковбаси на мартіні був виправданий. Хімічний присмак європейських продуктів нам, вимогливим українцям, що розуміються на харчах, був не до смаку! Не вразила нас і італійська піца. На наших очах її готували з напівфабрикатів у суто українській печі. Але у нас вона виходить пухкіша, смачніша, насичена різними інгредієнтами та приправами. Це, мабуть, вже ностальгія!

Вранці відбули до Риму, до легендарної столиці древнього світу, до колиски Римської імперії. Дорогою, через вікно, спостерігали, як люди спілкуються, неначе сваряться, а сваряться – неначе вбивають одне одного, розмахуючи руками, добиваючи мімікою. Жінки невисокі, чорні, волосаті руки, ноги, чорноокі, досить агресивного вигляду, чоловіки гарніші, але більш неврівноважені. А що ж Софі Лорен? Та вона ж сицилійка!

Рим вразив своєю величчю і старовинною історією.

Монументальність будов, жвавість вуличного життя, різноплановість архітектури, колоритність римлян, все раптово і здивувало, і вразило провінційних мешканців далекої східноєвропейської держави, яка тільки но почала крадькома поглядати в сторону благополучної Європи.

Мармурова колонада площі перед собором святого Петра стала першим фоном наших римських фото. Перед входом у свята святих католицького світу, найменшу, але наймогутнішу державу – Ватикан, незмінно, багато віків, незворушно несуть варту швейцарські чатові з його нечисленної армії.

Величезні різьблені, інкрустовані відкриті двері впустили нас у скарбницю вікових таємниць, інтриг і змов, у царину амбіцій масонських кланів, у скарбниці витворів мистецтва з усього світу, з усіх часів, народів і континентів. В цьому сакральному і гріховному «священному вертепі» і досі ллє сльози над розіп’ятим сином невтішна мати Марія «П’єтта» і монументально височіють виті чорні підпори надгробка над мощами святого Петра.

Схиливши голову у хустці, молитовно склавши руки, я сфотографувалася біля великої ікони Святого Миколи-Чудотворця. І чудо, згодом відбулося. Коли вдома я віддала плівку на друк світлин, то навколо моєї фігури біля цієї ікони дуже чітко окреслилося веселкове різнокольорове гало, велике, з довгими золотавими променями. Я не могла повірити очам, вважала це оптичним ефектом. Згодом захворіла, протягом року перенесла п’ять тяжких операцій, витримала три реанімації і, врешті мене, як безнадійну, виписали з лікарні.

Дізнавшись про мій критичний стан, мене прийшла провідати давня, ще з дівоцтва, подружка, вірніше прийшла попрощатися. Вона полюбляла випити, тож мій чоловік приніс з підвалу трилітрову банку домашнього білого вина і ми, роздивляючись старі фото, згадуючи минуле, удвох «прибрали» за ніч саморобного, п’ятирічної витримки смачного напою. Коли черга дійшла до італійських спогадів, я розповіла про дивне фото і знайшла його.

Моєму подиву не було меж! Від ореолу залишився маленький краєчок незгаслого світла! Подруга не повірила, що гало займало все поле знімку.

Минув час. На подив лікарів і знайомих, я одужала, стала на ноги, увійшла у звичний ритм життя, змінивши і середовище і якість буття і бачення пріоритетів. Підчищаючи старі спогади і фото, я знайшла між іншими знову римську загадку і вже мала її викинути, як непотрібну, та зненацька побачила райдужне повне сяйво навкруг моєї постаті, свіже, чітке, з золотавим промінням, як тоді, у далекому 1996 році.

Повернемося у Рим, який зустрів наших паломників половіддям народу на площі святого Петра, адже в той день Папа Римський читав з балкону проповідь, тож весь багатонаціональний світ прибув послухати те, що безліч століть лунало з висоти ватиканської влади, впливу, багатства і цинізму. Тисячі вологих очей фанатично вдивлялися у білорясу старечу постать у недосяжній височині, тисячі вух вслухалося у тремтливий, посилений гучномовцем голос, з довгими тяжкими і вагомими паузами, вбачаючи в них особливий зміст.

Дійство закінчилося і натовп посунув з площі вниз, до набережної Тибру. Саме там в цей момент розігралася кримінальна пригода: Миколин джип, який разом з нашим автобусом підкоряв шляхи європейських країн, припаркований поряд з нашим автобусом, був брутально обкрадений місцевим нефартовим крадієм. Його на гарячому застукав і закував у кайданки, припнувши до масивного декоративного чавунного ланцюга, юний карабінер, одягнений у фіолетову курточку на ім’я Майкл.

Нещасний, неголений злодюжка не знав, що у поцупленому старому пошарпаному портфелі крім торішніх квитанцій нічого не було, але заслужені 5-8 років в’язниці за крадіжку іноземців він уже має.

Я ще не знала про інцидент, іще наша гід Галя розшукувала мене у щільному натовпі паломників, а я в цей час з подивом розглядала дивне сімейство, що йшло попереду.

Спочатку мимохідь звернула увагу на японців, низеньких чорнявців, схожих одне на одного, як дві краплі води, та раптом у поле зору на рівні їх голів, з’явилися стегна смаглявих велетнів з надзвичайно гарним кольором оксамитової шкіри. Кремезні шиї тримали негроїдні голівки з гарно окресленими рисами обличь з молочного кольору кучерявим волоссям. Росту чоловік і жінка сягали майже 2,5 метрів, діти – трошки менше. Мій щирий подив якимось чином передався чоловіку. Він неквапливо озирнувся і мене обпекла білозуба посмішка смаглявого красеня, а головне – вразили очі – блакитні, мов у сіамського кота. Це не були альбіноси, це зовсім інша раса людей. І мої здогадки згодом підтвердилися. Гуанчо, так називали цих велетнів, залишків великої Атлантиди, до пори загублених на віддалених Канарських островах, поки

туди не потрапили іспанські конкістадори, які завезли банальні нежить та грип, від чого популяція, не маючи імунітету, мала загинути. І тільки відносно недавно вціліле населення у кількості 200 осіб, виявило НАСА і взяла «під ковпак», ізолювавши від світу. Це люди, здатні розмовляти свистом, лиш вустами, без голосу, телепортуватися, левітувати, читати думки на відстані, управляти комп'ютерною технікою силою думки…

Раз на рік одна з сімей має змогу бути на проповіді у Ватикані. При поверненні додому вони повинні пройти ретельну санітарну обробку, аби не занести інфекцію з зовнішнього світу.

Про це я дізналася згодом, а зараз – Галина тягне мене на набережну, бо потрібен перекладач для оформлення протоколу, складання заяви від потерпілого. Залишалося метрів 20 до місця кримінального злочину, коли намалювалася така картинка: до спритного карабінера Майкла, підходить невисокий не бритий, спортивного типу чоловік і щось емоційно йому пропонує. Той хапає з куртки пістолет і цілиться у чоловіка, що вже біжить до припаркованого поряд «Фіат»у, швидко сідає за кермо і випущена з пістолета куля трощить на дрібні друзки заднє скло машини, що втікає. За ним навздогін з виттям сирен, шугонули дві автівки карабінерів. Прикутий до ланцюгу крадій засіпався, як звір на прив'язі, та дарма! Я дещо встигла сфотографувати, але це побачили колеги Майкла і заборонили зйомку.

Майкл сів на свого мопеда, ми – у обкрадений джип, з боків нас оточили 6 машин карабінерів і наш ескорт через увесь Рим подався у карабінерію давати пояснення і складати протоколи.

День пропав, вирішили ми. Але розумний комп'ютер з голосу переклав мою недосконалу англійську на протокольну мову італійською за якихось 20 хвилин, тож залишилося тільки підписати сказане. З розмови з Майклом дізналися, що перестрілка була викликана ганебною пропозицією родича крадія викупити його за 2 тисячі доларів, що глибоко образило чесного карабінера не мізерністю хабаря, а самим натяком і спонуканням до протизаконних дій. Згідно італійського закону, така пропозиція повинна присікатися методом пострілів на враження без попередження. Згідно італійського законодавства вчасно розкритий злочин проти іноземців винагороджується державою у розмірі 5 тисяч доларів. Тож запропоновані 2 тисячі хабаря спровокувало б ганьбу і звільнення з тривалим строком покарання у неволі. Оце закони!

- Майкле, наш автобус поїхав у Колізей, де його знайти?

- Так ось де ваші туристи! Юнак підійшов до вікна і широко розчинив ставні. Увесь горизонт займало півколо масивної, відомої всьому світу древньої споруди – Колізею. Він був так близько, що здавалося – простягни руку і відчуєш тепло старовинного каміння, вкритого патиною сторічь.

Нам залишалося попрощатися зі стражем порядку і доєднатися до групи наших супутників.

Та не все так просто! Одне – побачити ціль на горизонті, інше – досягти її. Ми почали свої мандри вулицями вічного міста. Заборонні знаки вивели нас крізь реалії буденного життя пересічних італійців до острова Святих Янголів, ми бачили пародію на єгипетську піраміду, проїхалися вулицями червоних ліхтарів, де за прозорими вітринами запрошували відвідувачів на сексуальні розваги миловидні втомлені розфарбовані живі ляльки.

Одна з них, грайливо вдягнута гувернанткою, побачила номери джипа і кинулась до скла вітрини. Вона гатила долонями у скло, чим звернула на себе мою увагу. Показуючи на номера, вона тикала пальцем в свої груди і беззвучно кричала:
- Це Чернігів!!! Це - моє місто, я звідти, звуть мене Наташа!
- Наташа, Наталко, Наталонько! Що змусило тебе потрапити у ці цупкі тенета, чи з власної волі, чи по дурості і наївності, і чи хочеш ти вирватися на волю? Чи вдасться тобі побачити рідний Чернігів, де, мабуть, твоя матінка до строку посивіла, виплакавши очі і втративши надію обійняти свою красунечку дівчинку… Наташа, Наталко, Наталонько!

Поки ми блукали нетрями мегаполісу, наші мандрівні спритники вже оглянули Колізей, накупили у негрів сувенірів, почовгали підошвами древні вулиці розкопок, нафотографувалися, а тут і ми з Миколою нагодилися.

Традиційної тиради з приводу інциденту ми не почули, мабуть скінчилися яскраві епітети. Тож, кинувши оком на Колізей, ми зробили пару світлин на фоні арки, неначе, піднявши ногу, помітили територію … потім подалися у Сан Марино.

Долаючи кілометри серпантину, стомлений довгими мандрами, наш паломницький автобус уперто ліз вгору, везучи свій невгамовний екіпаж, що приліпився лобами до запотілих вікон, видивляючись внизу скупчення будиночків, стрічки доріг, зелені острівці садів і глибокі розщелини гір, де ймовірно струміла річка, пробиваючись до одного з морів Середземного басейну. Не менш наморений, сплюндрований крадіжкою Миколин джип, спалюючи чергову сотню пального, натужно ревучи і зітхаючи, теж дряпався на черговий перевал.

Здавалося, не буде кінця і краю стрімкому і довгому підйому, ланцюгу іграшкових будинків, обабіч дороги, та нарешті бус зупинився на вузькому п'ятачку крутого схилу. Ми вийшли, розминаючи кістки та заціпенілі м'язи. День стояв сонячний, безхмарний, такого насиченого синього кольору неба ми ніколи не бачили, повітря було прозоре і чисте, напоєне ароматами хвої і озону. Підійшли до краю оглядового майданчику, оку відкрилася панорама мальовничого куточка дивної країни, що потопала у туманній димці неосяжної далечини. Десь внизу пливли хмаринки, мініатюрні містечка ховалися у міжгір'ї, а над всім світом поряд з площею, обсадженою дивовижними яловицями, туями, плющами та кипарисами, височіла кам'яна вежа. Сан Марино – крихітна країна, розташована над хмарами, яка має власний прапор, валюту, номери автівок, уряд. Що за дивна Італія? Скільки в ній маленьких самобутніх анклавів! І всі вони гармонійно вживаються на чоботі по-між Середземними морями.

Походили вузькими вуличками міста, у маленьких затишних приватних магазинчиках намилувалися напівдорогоцінним камінням. На згадку я придбала бірюзові буси, надивувалися майстерністю виноробів, які, у прозорій пляшці з одним віном, розмістили віз з діжкою іншого вина, яке можна було скуштувати, покрутивши кран, що стирчав з денця зовнішньої пляшки. Купили різних вин з розпущеними квітами у пляшках і вирушили до готелю. Обабіч дороги простягалися поля, розмежовані зібраним на землі камінням, виноградники змінювалися пшеничними полями, над їх золотавою гладдю синіло бездоганно чисте італійське небо, так гостро нагадуючи рідні українські простори і наш жовто-блакитний прапор.

На схилі дня, нашвидкуруч перекусивши, забираємо з готелю свої речі, зручно вмощуємося у свої звичні крісла і з легким сумом виїжджаємо додому.

Попереду довга дорога, а поки за вікном виринають з темряви і відлітають у безвість минулого химерні, підсвічені різнобарвними вогнями замки та палаци, вони неначе летять у повітрі. Ніч стає густіше, повіки злипаються. З динаміку автобуса, що ритмічно погойдуючись, медитаційно шурхотить гумою по асфальту європейських доріг, тихо лине знайома мелодія: «Сюзанна, Сюзанна»…

Прощавай, Італіє!

Нельзя оставить невоспетой
Италию! Любовь поэта!
А потому, изящным слогом,
Я расскажу о ней немного.

ВОЯЖ В ИСТОРИЮ

Незабываем мой вояж
В Италию. Огромный Рим
Прекрасен и неповторим!
Развалин древности пейзаж

Остатки стен, фундамент, плиты
И Колизей, и пантеон,
Ряды разрушенных колонн
Дождями вечности омыты.

Раскопки древних тайников
Родоначальницы империй,
Со скрипом открывают двери
В мир хижин и особняков.

Но что осталось в мире этом?
Монеты, камни, пустота…
Но неизменна красота
Страны, описанной поэтом.

Давайте окунёмся с вами
В, лукавой истины, цунами
И потусуемся на сцене
Веков, эпох, часов, мгновений!

ВАТИКАН

Из разных мест, из дальних стран
Народ стремится в вечный город,
Что стар, как мир, но всё же молод,
В столицу Рима – Ватикан.

Здесь в государстве - государства,
Чей нрав непримирим и крут,
Могучий поселился спрут,
Известный силою коварства.

Здесь, коронуя и карая,
Вершат над грешниками суд
И грозный караул несут
Легаты, с края и до края.

Здесь инквизиции отцы
Корпели над святым законом.
И по неписанным канонам
В кострах сжигались храбрецы.

Здесь ладаном и смертью веет,
В тени роскошных галерей,
Здесь непокорный Галилей,
Огнём охваченный истлеет.

На холм взобрался Ватикан
Среди империи огромной,
«Богобоязненный и скромный»,
Мощнейшая страна из стран.

ПЕРСТ ВАТИКАНА

Как в прорву вековую, канул
Истории солидный пласт.
Из бездны руку кто подаст
Безмолвным жертвам Ватикана?

Горели карты на кострах,
Пылали свитки, книги, люди.
Смерть в хоре папских словоблудий
В народах порождала страх.

Псевдонаместниками Бога
Неправедный вершился суд.
В могилы тысячи уйдут,
Костьми усеянной дорогой.

Кровавый Ватикана перст
На догмах лживых философий,
Циничнее, страшней Голгофы,
На жертвах воздвигает крест.

Внимая ереси убийц,
Что в белых прячутся сутанах,
Утрат ещё зияют раны…
А мир чело склоняет ниц!

Помпезный ватиканский клир,
Одев пурпурные наряды,
Пасёт овец безмолвных стадо,
На их костях справляя пир.

Христос, что папами воспет,
Был скромно в рубище одет,
Из храма Господа взашей

Он гнал мздоимцев, торгашей.

А нынче все его дела
Братва попов оболгала.

ИТАЛЬЯНКА

Традиционно мненье есть —
В Италии не перечесть
Красивых женщин. Но напрасно!
Я с аксиомой не согласна.

Однажды, шли мы, не спеша
По Римини. И, вдруг, шурша
Колесами на мягких шинах
Подъехала автомашина.

Я в жизни видела не мало,
Но лучше этой не видала.
Комфорт в салоне - выше нормы!
Дизайн и совершенство формы!

Водитель открывает дверь
И обалдели мы теперь.
Явилась дама из салона,
Шофер с подобием поклона

Галантно руку подает.
Выходит дама и идет
Походкой молодой тигрицы.
За нею аромат струится

Обворожительных духов.
Волна пушистых завитков
Спадает чуть не до колен,
До края шубы от “Карден”.

Из барса снежного та шуба.
Мой комплимент невольно грубо
Произнесенный в этот вечер
Благожелательно был встречен.

Мадам к нам плавно повернулась,
Лукаво глядя улыбнулась,
Окинув взглядом наши “мины”,
Произнесла: -Я - з України!

Була я молода й завзята,
Тож, виийшла заміж за магната,
З ним маю двоєчко бамбіні,
Та серцем я на Україні!

Живу, як в клітці золотій,
Все є. Та маю на меті
Бажаннячко одне єдине –
Хоч на хвилинку в Україну!

Весь мир твердит, что нету лучше
И красивее, нас, хохлушек.
Вам чувство, видно не знакомо,
Как жутко хочется додому!

И нам взгустнулось отчего то…
А дома – дети, муж, работа,
И бездорожье, и тревоги…
Поезки завершая квоты,
Обратно нас ведут дороги.

КАВКАЗ

СУХУМСЬКІ ПРИГОДИ

До закінчення Афганської війни лишалося ще три роки. Совєцький народ ніяк не зміг звикнути до втрат на цій безглуздій війні, уже сім довгих років країна оплакувала і ховала своїх синів, а скільки іще буде ховати, по закінченню цього безумства!

З перших до останніх днів афганського протистояння, наш елітний десант клав свої світлі голови на гірських масивах, в пустельній куряві, в голих рудих долинах, під гострим камінням чужої, ніким ніколи не скореної мусульманської країни, де миру немає і донині.

Мій чоловік служив у Бараках, гірському містечку на трафіку до Пакистану.

Служив вже третій рік, тож отримав заслужену відпустку. Був початок грудня. На дачу їхати безглуздо, за кордон – зась, в хаті сидіти сумно, гостей вже не витримує печінка. Треба шукати вихід. В нашому воєнному домі, де всі сусіди

свої, друзі, не зважаючи на вік і чин, які і харчами, і грошима поділяться, і в магазин збігають, і дитину доглянуть, жила гарна господиня, трошки матюклива та в міру розбещена жіночка, Наталка. Характер у неї був з перцем, язичок такий самий, гострий, та доброї душі і вдачі жіночка, яка казала: - Не шити, не в'язати, за то покохатися – золоті ручки!»

Не зважаючи на ці маленькі вади, ми з Наталкою товаришували, сусіди її любили, на роботі поважали, в компанії вона була душею. З нею завжди весело.

Тож, в нашій ситуації вона запропонувала незвичайне вирішення щодо відпустки. Коло її знайомств було досить широке і далекосяжне. Нас запросили зустріти новий рік аж у Сухумі. І запросив не аби хто, а великий чиновник у силових структурах Абхазії. Довго думали, аж цілу хвилину і твердо сказали – Так! Летимо!

Прилетіли у Сухум, нас радо зустріли Наталчини друзі на білій і чорній «Волгах», що було на ті часи престижно, помпезно, козирно. Ми бачили, яке враження справляли самі автівки і здебільшого – номери на них. Міліцейські чини виструнчувалися, віддавали честь, транспорт поступався дорогою і таке інше.

Наші нові знайомі звикли до такого ставлення, але треба віддати належне – вони були чемні, привітні, з добрим почуттям гумору, щедрі і хлібосольні. Щиро раділи нашим подарункам, наче саме цього у них і не вистачало! Це дуже тактовно і гречно. Нами опікувалися трійко друзів і товаришів з різних відомств, але у високих званнях, двоє чоловіків і жінка. Саме до її мами нас влаштували на проживання на час вояжу. Огрядна горда, гарна господиня вже готувала гостям сациві, кухнею плив густий звабливий аромат грузинських спецій, куриного бульйону і часнику з тонким присмаком грецького горіху.

- Добрий день, гості дорогі, як доїхали?

Традиційне питання не потребувало достеменної відповіді, тож перейшли до поселення. Уважне і ніжне ставлення мого чоловіка до мене чомусь насторожило жінку:

Вам, чоловіче, я постелю на другому поверсі, а дівчата будуть у кімнаті зі мною поруч, на першому, згодні?

Ми здивувалися, якщо дві кімнати, то чому б не віддати одну нам з Петром? Все таки ми пара, одружені, маємо двійко же не маленьких синів, безбожно кинутих в Кіровограді на добрих людей, на сусідів. Один – у восьмому, другий – першому класі! Наше здивування нею не було оцінено:

- От розпишетесь, тоді поселю разом!
- Та ми давно одружені, в нас є двоє синів!
- Не кажіть, не вірю! Таких відносин у шлюбі не буває!

Дочка господині почала своєю мовою щось доказувати, переконувати матір, але та не здавалася. Мусили діставати паспорти і показувати впертій жінці!

Навіть подивившись документи, вона не йняла віри, все допитувалась, як дітей звуть, коли народилися і таке інше. Я зрозуміла, чому її дочка професійно себе зв'язала з відповідними органами! Це на генному рівні!

Зрештою інцидент було вирішено і ми, розібравши свої валізи, вилізли з дорожнього одягу, підставивши потомлені довгою дорогою тіла під кришталево чисту, але таку теплу і лагідну кавказьку воду! Освіжаючий душ зробив свою справу, на швидкоруч перевдягнулися, з мокрими головами спустилися на кухню, де нас чекав уже накритий стіл і ніздрі приємно лоскотали аромати

різних корисних і смачних трав, які абхазці споконвіку вживають в їжу з великою кількість зелені, не то, що ми, українці! Ми забули про чебрець і лаванду, ромашку і календулу, про чорнобривці, які тут називають шафраном.

Доречи, чай з чорнобривців дуже корисний – він лікує зір, очищає судини, стабілізує шлунок, тиск і гальмує безліч усіляких хвороб. Це я зараз така розумна, а тоді я не надала цьому факту значення.

На столі пашіла курка сациві – для нас екзотична страва, гордо височіли пляшки з винами і коньяками, соковита незнайома трава перебивала запах кропу, петрушки і кінзи разом узятих, безліч різнокольорових овочів нагадували єгипетську піраміду, серед традиційних кавказьких блюд скромно лежали наші смаколики – буженина, м'ясний рулет, домашня ковбаска, корейка та копчена курка. Вечір обіцяв бути цікавим.

Наскільки цікавим, ми навіть не уявляли. Після третьої чарки до господи почали сходитися колеги, друзі, сусіди, знайомі, родичі, перехожі…

Всі хотіли підняти з гостями келих за знайомство, за здоров'я, за дітей, батьків (живих і мертвих), за мир, дружбу, за жінок, чоловіків, за честь… Говорили гарно, довго, емоційно, от би, записати! Потім співали, довго, гортанно, тягуче, на невідомій нам мові, але, здавалося, що ми все розуміли і підспівували в такт!

Печінка зрозуміла, що її таки знову «кинули», обдурили ні за цапову душу і мають твердий намір добити! Тільки у більш цинічній формі – до міцного спиртного додали гострі блюда у великому асортименті і кількості, не властивому українському шлунку.

Ранок для нас настав о першій годині дня. Остаточно розплющивши очі о другій, зрозуміли, що такими темпами ми Абхазію не побачимо! Не вспіли подумати, як у двері зазирнула Тамара:

- О, ви вже встали, як добре! Стіл чекає, сьогодні їдемо дихати морським повітрям, потім в клуб і ресторан! Швиденько вдягайтеся і вниз! Чекаю!

Зосередившись на Петровім обличчі, сухими вустами я видавила з себе:

- Ти живий? Як ми сюди потрапили?

Скуйовджена чоловікова шевелюра ледве відірвалася від подушки. Очі дивилися мимо. На диво, голова не боліла, але дуже сушило у горлі. Хапаючись один за одного, стали на ноги, вони були м'які і, здається, не свої. Знайшовши рівновагу, почали шукати одяг. Він акуратно був складений на стільчиках – бачу, не моя рука, бо я вішаю! Але ж я у нічній сорочці! Який сором!

- Петюня, це ти мене перевдягнув?
- ???
- Зрозуміла. Чого мовчиш? Як думаєш, хто це?
- Мабуть Тамара! А може не Тамара. А де Натаха? Пішли, незручно, що б там не було, нас чекають і виходу немає. Треба спускатися!

Невпевнено, по-під ручки, почапали у обширну кухню, де вчора досить комфортно розмістилося чоловік з п'ятдесят. Слідів успішної вечірки ніде не спостерігалося. Чистота, тиша і благополуччя витало у повітрі, традиційно насиченого ароматами трав і свіжим диханням теплого грудневого вітерця, що залітав у прочинені вікна.

На мить мені згадалася наша нещодавня мандрівка до Білозерська, куди ми відганяли «Жигулик» однополчанина, що служив з чоловіком у Бараках. Заїхали в Батумі, Кутаїсі, де мали друзів. Картина скрізь однакова – вечеря завжди закінчувалася великим збіговиськом далеких і близьких родичів, друзів, сусідів,

не розумію, мобільного зв'язку не було, а чутки летіли швидше кулі. Після чергової вечірки, захмелілий Петрусь нишком бовкнув: - Женщина… Решту слів проковтнув, поперхнувшись моїм поглядом, сховавшись за спину господаря.

Наша дипломатична хазяйка радо зустріла, для годиться поцікавившись, як провели ніч, чи не замерзли, чи ніхто не заважав?

Жартівниця! Що може п'яній колоді завадити? Сподіваюсь, ця колода ні на кого вчора не впала і її успішно донесли до ліжка!

Все, проїхали! Більше – ні краплі в рот!

- Пригощайтесь, ось легке домашнє вино…
  - Ні!!! Хором вигукнули ми з чоловіком, мало не налякавши господиню.

В цей час, хапаючись за одвірок, на порозі з'явилася Наталка. Завжди охайна, причепурена, вона виглядала дивно – брови на різному рівні, губи намальовані на підборідді, тіні не на повіках, а під очима. Кофтинка вдягнена на виворіт, а на ногах капці різного кольору і розміру.

- Шо, тусовка без мене? Годі бухати, На море! Вперед! Томка, яке тут море? А до Туреччини далеко?
- Наталя, сідай, поїмо, хлопці вже їдуть. І буде тобі море!

Подружка гупнулася на диван, що голосно зойкнув під нею:

- Мовчати! Гукнула вона дивану. Той замовк. Натка налила собі повний келих білого вина і залпом випила. За пару хвилин її очі просвітліли, з'явився усвідомлений вираз обличчя. Оцінивши несподіваний результат, Петрусь швиденько наповнив келихи і ми утамували спрагу. О, ці абхазці, чарівники! На швидкоруч перекусивши, відправили Наталку перевдягнутися, а самі звернули увагу на засмучену Тамару:
- Що сталося? Це ми вчора щось утнули?
- Ні, Боже спаси! Маю сімейні проблеми.
- Може ми винуваті, що порушили спокій, то переїдемо у готель!
- Ні, ні, з цим не пов'язано! – і вона нам розповіла, що вночі приходив її чоловік, який ховається від органів за контрабанду, а це є великою проблемою для неї, як для працівника тих самих органів. Отаке! Виявляється таких, як він, у Абхазії – безліч! От що робити? Дилема!

Причепурена і абсолютно тверезa, з'явилася Наталка. Хлопці білою «Волгою» повезли нас на берег моря. Грудневе, сіре, затягнуте легкою патиною хмар небо над обрієм плавно перетікало у підсинене, з свинцевим відливом, але доволі тепле море. Під ногами хрустіла галька, виблискуючи овальними боками, тихо і лагідно її полоскала дрібна і часта морська хвилька. У абсолютній тиші море велично, спокійно, неквапливо несло до берега покаті хвилі, які дрібнилися і губилися у довгій полосі галькового прибою. Покидавши камінчики у воду, вивітривши рештки хмелю, намилувавшись величчю і спокоєм морського простору, майже не розмовляючи, повертaлися до машини. Кожний думав про своє. Я не чула їх думок, але знаю точно, про що думав Петро, який мав повертатися з цього земного раю і спокою у пекло чужої війни… А я знову буду чекати від нього рідкі звістки та з острахом відмічати на карті маршрут його пересування дорогами війни.

У клубі звучала музика, по-під стінами сиділи дівчата, поважні жінки і чоловіки, молоді хлопці витанцьовували посеред зали, а між ними гасала невсипуща дрібнота. Новорічна вечірка була в апогеї, під пильним оком старших, при скромних поглядах доброчинних дівиць і мужніх і відважних юнаків. Класика жанру! І тут Наташку понесло:

- Що це за вечірка? Ні куражу, ні типажу! Зараз я їм покажу, як треба…

Ледве вивели нашу амазонку. Запхали в автівку і гайда до ресторану. Зараз з посмішкою згадую цей «елітний» заклад харчування, його оздоблення, персонал, але то було за 6 років до розпаду СРСР!
Офіціант чинно провів нас за окремий столик майже пустого ресторану, виструнчився, чекаючи замовлення. Наташка взяла на себе вибір блюд і замовила стільки, що офіціант спитав, чи не забагато, бо неможливо стільки з'їсти! Вона пригальмувала, дослухавшись поради. А хлопці сиділи тихо, лиш посміхалися у вуса. Крім нашої компанії в залі недалеко сиділо ще двоє чоловіків. Вони з зацікавленістю поглядали в нашу сторону.

Принесли замовлене і ми вжахнулися – порції були величезні, блюда супроводжувалися різнимо гарнірами та зеленню, шашлик не вміщався на таці! Столик став замалий для сервіровки.

- Нічого, подолаємо! А куди ми поспішаємо? Нікуди! Мужчини, ваше здоров'я! Наташка одним залпом хильнула келих вина.
- О, смачненьке, солоденьке! На ньому і заночуємо!

Як у воду дивилася! За розмовами і сміхом, згадками та планами, грудневий вечір хилився до ночі. Очі подружки весело блищали, вона сипала дотепними жартами, перемішаними з її традиційними, незлобливими матами. Офіціант приніс воду з пелюстками троянд у широкій полив'яній мисці. Натка, вправним рухом ухопила ту миску, відгорнула пальцем пелюстки вбік і перехиливши, випила кілька ковтків. У залі на мить зависла тиша. Очі присутніх мало не повилазили з орбіт. За сусідським столиком дзенькнула виделка, випавши з рук чоловіка.

- Натаха, ти що робиш? Це ж вода мити руки! - Не засмучуючись, вона обвела всіх поглядом, утерла рота рушником, що висів на руці офіціанта і вимовила – на Кавказі поганої води немає! Всяку воду можна пити, тим більш – з пелюстками троянд! Овація почалася з сусіднього столика, зачепила нашу компанію і винахідлива подружка відчула себе королевою!

Розчулені і горді за Кавказьку воду, чоловіки офіціантом передали пляшку дорогого, старої витримки вина «Сапераві». Вони кивали головами, робили схвальні рухи, посміхалися, намагаючись привернути до себе увагу, але наші хлопці були непохитні, компанія залишилася монолітною. Задоволені собою і кожним, ситі, веселі і вільні, мов птахи, напрочуд тверезі, повернулися до Тамари. Та вже уладнала свої проблеми і радо зустріла гостей. Перекинувшись двійкою слів, розійшлися по своїм кімнатам. За хвильку в домі зависла сторожка тиша. Вляглися, я положила голову на груди чоловіку і примружила очі. Він, щасливо зітхнувши, швидко заснув. А я крізь вії спостерігала, як у прочинене вікно заглядає срібний місяць, окутаний прозорим гало, як нічний вітерець повільно гойдається на віконній тюлі, як блимають далекі незнані зорі, як…

Зранку плани помінялися. Мали їхати на озеро Ріца, але робота не відпустила наших приятелів, тож вільний час присвятили Сухумі. Місто сподобалося, куштували напої, їли жарені каштани, на базарі нас безкоштовно пригощали соліннями, свіжими і маринованими овочами та травами, ми дивувалися їх смаку і різноманіттю, для нас це дивина! Люди лагідні, привітні, щедрі і усміхнені. Особливо припав до смаку часник маринований. Наїлися від пуза. А дарма! Над вечір мали їхати з хлопцями у гості, та коли ті приїхали за

нами, ми сиділи на підвіконні нашої кімнати, пили воду і відкритим ротом вдихали повітря! Серце калатало, як скажене, Холодний піт цівкою струменів з лоба по грудях, тиск зашкалював. Печінка остаточно нас зненавиділа і мстилася, мстилася, мстилася. Це було страшно!

Тамара напувала пігулками, які не допомагали, обливала водою, тримала перста на пульсі, все дарма! Попустило далеко за півночі! Знову караємося і каємося. Тиждень добігав до кінця. Закінчувалася чоловікова відпустка. Зненацька налякала думка – а білети на зворотній рейс ми ж не купили! Аж у жар кинуло. Питаємо Тамару, де авіакаси, а вона – Не турбуйтеся, долетите!

Ще день пройшов у екскурсіях та нових знайомствах. Печінка зачаїлася, дивуючись підозрілому затишшю. Я починаю не на жарт нервувати з приводу відльоту. Цей напрямок досить насичений, то треба думати завчасно!

- Не переживай! Ця фраза мене почала насторожувати і лякати.

Скоро Петрові треба бути в Кабулі, а ми все ще в Сухумі!

- Все, Петруччо, ти як хочеш, а я збираюся летіти додому. По–перше – діти, за якими я скучила до нестями, по-друге, пора і честь знати, по–третє, тебе засудять, як дезертира, якщо не з'явишся в своїй частині вчасно, так що вирішуй! Про свої тверді наміри повідомила Тамарі. Вона жінка, вона зрозуміє. Тож визначили день, без квитків, нас хлопці відвезли у аеропорт. Почалися у кафе довгі проводи, вже випито три пляшки коньяку, з'їдено всі бутерброди, минуло дві години, а нічого не ясно, хто куди і коли, і на чому летить? Я нервуюся, Наталка заспокоює, але аргументи з часом все мізерніше. Гайнула до кас аеропорту і дізнаюсь, що на наш напрямок білетів немає вже з місяць! У мене майже істерика. Вертаюся в кафе майже в сльозах і в розпачі питаю, звідки можна виїхати в Україну. Може потягом? Врешті наші друзі взялися за голову, дійсно, скільки можна прощатися? В цей час мимо нас на летовище проїхала автівка з мандаринами, ми посідали у «Волгу» і поїхали за нею. У відкрите вікно салону, чую, як диктор кілька разів робить об'яву:

- Таварищі, каториє летят в Кіровоград, прайдите на взльотную паласу!

Я була в шоці! А білет, а багаж, кого звуть, де та «взльотная паласа»? Але, глянувши на спокійні обличчя наших друзів, зрозуміла, що все під контролем і сюрпризи продовжуються. Я вдавила збуджене тіло у сидіння і замовкла. Під'їхали до великого красеня-лайнера, куди почали вивантажувати з попередньої автівки мандарини.

- Це ваш літак! Сказав приятель, а мандарини – це вам дарунок! Мені стало погано. Маєм свій багаж, а що робити з такою кількістю мандарин? Дякуємо, а що тут скажеш? З літака на трап вийшла приємна усміхнена стюардеса:
- Прошу на борт! Обирайте собі салон – зелений ліворуч, чи синій праворуч!

Заглядаю за шторку – пусті місця, що там, що там, нікого, хіба що попереду у зеленім салоні сидить жінка з дитиною. Все! Якісь чоловіки занесли наш багаж, поряд – мандарини, мій веселий чоловік і Наталка у прострації. Літак потроху поїхав, більше нікого не взявши на борт. Ми всілися у крісла і потроху почали оглядатися. Може помилилися літаком?

По своїй роботі я дуже часто літала суднами різного класу і марки, але такого я ще ніде не бачила! Салон оздоблений червоним деревом і смарагдовим оксамитом, крісла розкладаються, перетворюючись на ліжка, індивідуальне

освітлення та затемнення, зручні столики, кнопки, іще щось таке, призначення чого я не знаю. Підійшла стюардеса:

- Чого бажаєте? Їжа, вина, напої різної міцності безкоштовно до ваших послуг. Якщо бажаєте пройти у кабіну пілота, наш командир буде радий вас бачити! - Ми ошаленіли!
- Так, так, так, бажаємо!
- Наш літак досягне певної висоти і я вас запрошу. Дякую! Дівчина зникла у нетрях цієї дивної пташки, залишивши пляшку білого вина. Петро вже міцно спав сном малюка, тож ми були вільні у своїх забаганках! Випили по келиху вина і попхалися знайомитися з єдиною пасажиркою, яка тримала на руках дитинку. В якості сувеніру взяли їй пакуночок подарованих нам мандарин. Пані презент люб'язно при йняла, але мову російську не розуміла, тож діалогу не вийшло, ми нічого не дізналися про цей лайнер.

Повернулися на свої місця, а тут і наша стюардеса запрошує до свята святих – кабіни пілота. За штурвалом сиділи двоє красенів у формах, навкруги миготіли якісь прибори, вогники, датчики та стрілки, але що мене вразило – що пілоти, фактично нависали над прозорою підлогою, через яку було видно засніжені піки гірського Кавказу.

Неймовірна краса відкрилася нашим очам, такого не побачиш через люк літака! Небесна чиста, незаймана хмарками синь вгорі плавно переливалася у чорноту комічного простору, а внизу лягала на горні гряди, тонула в долинах між гір, перетворювалася на димку над обрієм, а сніги відблискували сріблом і чистотою, недоторканістю і цнотою первозданності. Ця неперевершена велич і краса незрівнянна ні з чим, а відчуття вільного польоту загострює сприйняття, викликаючи адреналін і ейфорію. Ось ради чого стають пілотами, бо це видіння, магія неба того варта!

- Хочеш повести літак? Спитав командир.
- Звісно! А можна? – я розуміла, що керує лайнером автопілот, але сам факт! Як я зараз жалкую, що не робила фото! Дуже жалкую!

Взяла штурвал у руки і зрозуміла величезну міру відповідальності, коли за тобою, в мільйоннім літаку, довіривши тобі своє життя, дітей, минуле і майбутнє, знаходяться сотні людей, яких чекають десь там, на цій блакитній планеті, политій дощами і сльозами, зігрітій сонцем і любов'ю, побудованій і зруйнованій людськими руками, а ти летиш над суєтою суєт і тобі здається все таким мізерним, та літак, керований твоєю рукою, врешті плавно торкається землі і назустріч тобі летить на крилах кохання чиєсь щастя…

Щільніше на штурвалі стискаю долоні, а на них, прокотившись щокою, капають гарячі краплини. Що це? Мабуть роса.

Дивлюсь на подругу – вона замріяно спрямувала зір кудись в далечину, за мить різко відвертається і виходить з кабіни. Не буду за нею бігти. Нехай… За хвилину Наташка вертається – почервонілий ніс, очі розмазані:

- Японський городовий! Вигукує новоявлена оптимістка, - все, покерувала, вилазь, дай я дам жару цьому Кавказу!
- Кавказ подо мною! Один в тішінє… цитує і обриває фразу, не тому, що не знає, а комок давить в горлі…
- Пане капітан, розкажіть, що це за літак, я таких не бачила, чому рейс пустий, ми вражені!

Пілот хитро посміхнувся, трохи помовчав і розповів дивовижну історію, схожу на правду.

Відомо, що СРСР, маючи щільні стосунки з різними державами, будував і випускав літаки за спеціальними замовленнями від керівників різних країн. Так було реалізовано замовлення на цей літак від однієї близькосхідної країни, яка не встигла забрати літак, бо там почався воєнний конфлікт. Війна затягнулася, тож судно треба було передати комусь на баланс, приписати до летовища і періодично робити польоти для збереження механізмів. Вибір пав на Сухумі, тож цей політ має практичну, моральну, технічну доцільність, тим більше, що командир виручив друзів свого друга, а для абхазця це – велика честь! Так впала таємна завіса ще над одним з сюрпризів, які нам підготували наші неперевершені друзі!

- Ну що, дівчата, ми підлітаємо до Харкова. Кіровоград не може прийняти наш борт, невідповідна полоса, ми занадто важкі для вашого покриття, так що тут з вами розстанемся, не переймайтесь, вам замовлені білети до Кіровограду, за дві години після нашої посадки, ваш рейс. Вспієте поїсти, відпочити, а може в місто гайнете, але в Харкові зимно!

Пілот ввімкнув рацію:

- Увага, увага, по технічним причинам борт номер 38 потребує термінової аварійної посадки! Повторюю! По технічним причинам борт номер 38 потребує термінової аварійної посадки!

Десь там, на землі, в радіорубці Харківського аеропорту ввімкнули зв'язок:

- Ха, ха, знову ці сухумські штучки, кого на цей раз ви привезли, знову якогось козирного крутелика! Куди вас подінеш! Сідайте, полоса …

Ми повернулися на місця, розбудили Петра, який проспав цілу епопею і почали збирати речі. Срібний птах непомітно торкнувся посадкової полоси, трошки потрусився, добігаючи зупинки і застиг, видихуючи чисте гірське повітря, змішане з авіаційним паливом. Пілотам ми подарували левову частку мандарин, нам допомогли з речами дістатися зали чекання, де ми, крізь запітніле скло ще довго дивилися на силует цього дивного лайнера з складною долею, яким керують чудові люди, вірні честі, дружбі, слову, порядні, кваліфіковані, чуйні.

За дві години цією ж злітною полосою нас підняв у повітря невеличкий літачок, де не було жодного вільного місця, де коліна упиралися в спинку попередніх крісел, де неймовірно дуло від люка і смерділо від туалету. Але ми летіли додому!

Літачок здійнявся угору, зробив коло над аеропортом і у віконці було видно, як там внизу, стає таким маленьким, майже непомітним, наш срібний елітний лайнер з салонами з червоного дерева і оксамиту…синього і зеленого.

ПЕРЕВАЛ ШАУМЯНА

Знакомый попросил супруга
Домой машину отогнать.
Не подводить же мужу друга,
Что уезжает воевать!

На карте горного Кавказа
Товарищ точку показал.
И нам, для верности, два раза
Путь оптимальный рассказал.

Сентябрь последние листочки
С календаря ветрами сдул.
Решили, едем без отсрочки…
А друг отправился в Кабул.

Напутствий отшумели фразы,
Спакован харч, вода, багаж
И смело в сторону Кавказа
Помчался резвый транспорт наш.

Бежит, бежит жигуль вишнёвый,
Из-под колёс - то пыль, то дым…
А почему? Жигуль не новый,
Но всё же покоряет Крым.

Набрали яблок мы под вечер
В давно заброшенном саду -
С мешок! Свой груз не давит плечи!
В дороге – за десерт сойдут.

Забытых гроздьев винограда

Наботовали полведра.
А вот и море! Волн прохлада
Вдали качает катера.

И мы плывём на длинной фэре
К далёким чуждым берегам.
В тумане показался берег,
Где слышится портовый гам.

Над морем путь несётся мимо
Тех мест, где в рейде корабли
Стоят, разбросаны вдали,
А ближе к берегу – «Нахимов».

Там светом палубы залиты,
Шум голосов, мелодий шквал.
Комфортный отдых для элиты
Союз в те годы создавал.

Я с завистью сказала мужу:
- Ах, нам бы в эту круговерть!
А он: - Мы отдохнём не хуже!
…Над кораблём висела смерть.

О том, что с пароходом стало,
На третий день узнали мы.
И долго сердце боль сжимала,
Сковав сочувствием немым.

Но сквозь туманные покровы
Бежит вишнёвый тарантас
И впереди Кавказ суровый,
Снегами гор встречает нас.

На карте просто всё и ясно:

От Туапсе — налево нам.
Дорогу спрашивать напрасно,
Рукой все машут: где-то там.

В горах темнеет очень быстро,
Дорога уже и страшней,
Луна отбрасывает искры
В нагромождение камней.

Над головой сомкнулись ветки
Дорогу превратив в тоннель,
Под нами мост довольно ветхий,
Лес лиственный сменила ель.

Перемешалось всё на свете:
Подъём и спуск, и поворот.
Луна под нами тускло светит,
Надрывно наш мотор ревёт.

Конца и края нет дороге,
Ни домика, ни огонька.
Нахмурил лоб супруг мой строго,
Отёрпла на руле рука.

Чтоб разрядилась обстановка,
Стихи ему свои прочла.
Молю, чтобы его сноровка
В дороге нас не подвела.

И, наконец, свершилось чудо:
Сквозь тьму и мрак, густой туман,
Что сеть свою раскинул всюду
Мы попадаем в Дагестан.

Асфальт сменяет гравий мокрый,
Медвежий угол позади.
Бежит наш жигулёнок бодрый.
Вот Белореченск впереди.

Хозяева давно заждались,
Остыла вкусная еда.
Но откровенно удивлялись,
Как мы доехали сюда.

Дорогой той никто не ездит,
Ходить боятся даже днём.
Ну, разве, на велосипеде
Какой-то местный, но с ружьём.

Преодолели, как ни странно,
Хотите верьте или нет,
Мы перевальчик Шаумяна.
А как? Для нас самих секрет.

Да, мы — отчаянная пара.
В такую осень в горы лезть.
Где только азимут и фара,
И цель, поставленная, есть.

Мы выполнили обещанье,
Жигуль доехал без потерь.
На горы глянув на прощанье,
На поезде домой теперь.

Так завершилась эпопея
Беспечной парочки одной.
Кто повторить маршрут посмеет,
Тот — иль дурак, или герой.

ЗВІТ ПРО МАНДРІВКУ НА КАВКАЗ
1985р.
Одне дуре поїхало в турне…
Був у Петра один друзяка.
От відчайдушний був вояка!
До речі, й зараз він живий,
В Росії має посаг свій.

До армії – в станиці жив,
В десанті нашому служив
І за якісь мізерні гроші
Машину, каже, взяв хорошу.

А в армії все швидко дуже –
Чоловіки ж державі служать!
В Афганістан його послали.
На збори часу було мало.

А що там далі – не відомо,
Тож краще буть автівці вдома.
Доправить транспорт він хотів
У Білоріченськ, до батьків.

Петра просив про це подбати,
На себе хлопець взяв витрати.
Петрусь на це припав нараз:
Є шанс побачити Кавказ!

Вже осінь листя гонить в дворі,
А двоє дурнів пруться в гори.
Нас так запізно не чекали,
Але, зібравшись, ми попхали.

Набрали в торбу кучу їжі:
Курчат копчених, хлібчик свіжий.
В глуху поїхали ми ніч,
Бо двоє дурнів, звісна річ!

Тож, довіряючи автівці,
Іще радіючи готівці,
У мандри подалися ми,
Прикмет не бачили зими.

Дороги наші проводжали
До Криму нас. Заночували
Ми під Геніческим якраз.
За морем гордий жде Кавказ!

Сади в Криму, ні дать, ні взять –

Чудові яблука родять,
Тож, озирнувшись на хвилинку,
Набрала яблук я торбинку.

Петро не довго міркував:
Пів лантуха набузував!
Їх по дорозі їли, їли,
Під вухо на ніч їх ложили.

Від того духу запашного
Крутилась голова, їй Богу!
У Керч приїхали рідненьку.
Купили бочечку повненьку

Чудової морської кільки.
На переправі з'їли стільки,
Що очі нам поопухали,
Та воду раз-позраз ковтали.

Та от, нарешті і Кавказ!
Петро проворно жме на газ.
Навколо дикі качки, гуси,
А він лиш - піф та паф у вуса.

Пішли в Новоросійську гори,
Між скель нічне вирує море.
«Нахімова» велична врода
Вогні відсвічує у водах.

Як би ж то знать тоді мені,
Що ранком буде він на дні!
І сміх, що в ніч із палуб линув
Останні рахував хвилини.

Торуємо шлях до Кавказу,
Де не були іще ні разу.
Назустріч кожної хвилини
Ідуть потомлено машини.

Дорогу снігом занесло,
Морозить вікна почало
І враз на тлі глухої ночі
Гора здійнялась перед очі,

Вчинивши емоційний струс:
Це красень, велетень Ельбрус!
Такої величі, їй Богу,
Не бачили за всю дорогу.

Проїхали. За перевалом
Тепліше у салоні стало.
Петро впав у водійський раж,
Мотаючи кілометраж.

Тут перестала я писать:
ДАІ в талоні б’є печать.
В Осетії нас зупинили
І попередження вліпили,

Мовляв: -У нас радянська влада
І «скорость павышать не нада».
Так ось, про що я вам казала?
В ту ніч бравенько підмерзало.

По вуха ковдру натягнули
І, наче байбаки, поснули.
А місце, де ми щойно спали,
Одне з вервечкии перевалів.

Уранці впорались швиденько ,
Поїли, вмилися чистенько,
Вмостились їхать за хвилину…
Включаємо - мовчить машина!

Неначе в неї все робоче,
А їхати авто не хоче!
І, пововтузившись годину,
З розгону завели машину.

Нарешті мандри почались.

Наліво, в право, вверх, униз
Дорога нас веде на схід.
Минає за кермом обід.

Назад тікають кипариси,
Людей смаглявих добрі риси,
Скрізь виноградні буйні лози,
Плющі з дерев скидають коси,

Між пальмами просторі хати,
А свині ходять і телята
По трасам, вулицями міста
І скрізь вода струмоче чиста.

В Цхакаї спим, включивши піч.
А вранці нам чудову річ –
Грузинський глек ДАІ дарує,
Нам руку жме, чи не турбує

В дорозі зайве щось, питає
І радо далі проводжає.
Ми вдячно яблука даруєм
І далі в путь собі мандруєм.

Нарешті ми у Кутаісі.
Я вперше у чудовім місті.
У котловині межи гір
Прекрасне місто вабить зір!

Нема тут зовсім дефіциту
Ні для своїх, ні для транзиту!
Хіба могли ми сподіватьсяся,
Що купим масло «ТАД-17»?

Щодо таких, як ця, машин,

Тут просто безліч запчастин!
Петро тактовно натякає:
-У нас же виходу немає,

Щоб чудо їздило оце,
Труси, Олено, гаманцем!
На кожнім кілометрі ЗДЕС
І мийка є і АЗС!

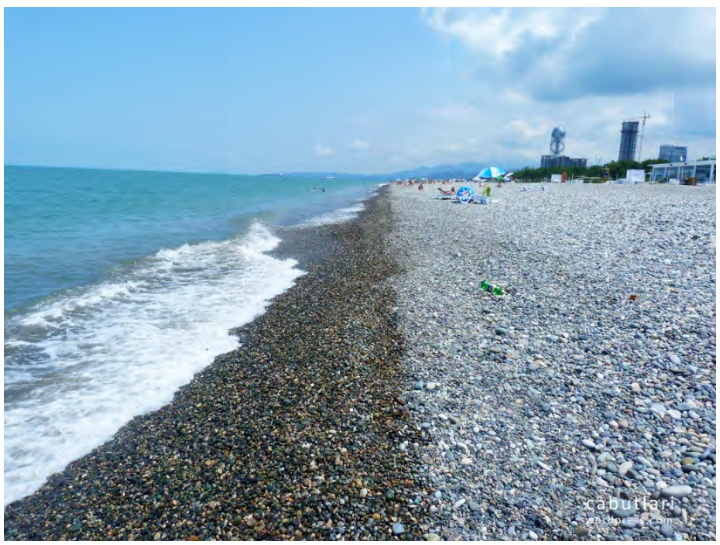
Ось вулиця Казбегі. Так!
А ось – і Нанін особняк!
Два поверхи! О, рідна ненько!
Хурма в плодах стоїть рясненька!

Паркетом встелені підлоги,
Хоч лапті залишай, хоч ноги!
Хазяйка радо зустрічає
І у гостинну проводжає.

Бере рідня нас в обороти.
Поспілкуватись й ми не проти.
Чудовий стіл для нас накрили
І по грузинські пригостили.

Поки вони там готували,
Ми у Батумі завітали.
Побачили й стовбеніли -
По схилам плещуть чайні хвилі,

Бамбук і пальми зеленіють
І кіпаріси височіють.
Турецький поряд йде кордон
І далі їхати зась! Пардон!

У морі помочивши ногу

Ми у зворотною дорогу
По межигір’ю пробирались…
Зірки вже в небі загорялись.

Щоб все побачить і почуть,
Обрали зовсім іншу путь.
Дорога вгору йде змією
Дорога в’ється над землею

Уже і вуха закладає,
А путь все вище підлітає.
От добре, що вночі орли
Не мають моди пролітати,

Ато бач, запросто могли
Машину нам пообсирати.
І добре те, що перевали
Форсуємо у темну ніч,

Бо очі б нам повлізали,
Якби ми зверху споглядали,
Де їдем в біса, звісна річ!

У Кутаїсі нас чекали.
Рідня і Нані годували,
Поїли запашним вином,

До пів-четвертої ковтали,
До ліжка ледь дійшли і впали
Й заснули непробудним сном.

На другий день ми у Цхалтубо!
Куди не глянь - все оку любо!
У двох словах не розказати,
А часу обмаль написати.

Нарешті вирвались від тих
Гостинних хазяїв простих,
Та не з порожніми руками -
Багажник вщент тріщить торбами.

Ми з ними довго цілувались,
Сльозами навіть умивались,
До себе запросили їх
І знов залишили одних.

Ми, українці, щедрі наче,
А ті – і щедрі і гарячі!
Тож залишивши Кутаїсі,

Попрямували у Тбілісі.

Там йде відома Тбілісоба.
А тут – погода, як хвороба!
Вона, хоч трошки й заважала,
Та головне, що часу мало!

Згадалися чомусь Голати,
І монастирскії палати,
Де нас Петро заснять хотів
Й чохол зненацька упустив,

А там – парканчик, метра три
Та метрів п’ять іще гори,
А він висить, душа падлюча,
Всередині, вчепився в суччя.

А жаба давить – цінна річ!
Кажу: - Петро, грузинів клич!
Тож уявіть, за п’ять хвилин
Цей схил атакував загін.

Грузин приніс мені чохол…
Дивлюсь на Петьку…От хохол!
Стоїть, зробив байдужу міну.
…А я б віддячила грузину!

Тбілісі – гарний! Нас несе
До цілі через Туапсе.
Питали ближнюю дорогу
І напитали, слава Богу!

Якийсь смаглявий жартівник
Найкраще б прикусив язик! –
Вказав дорогу навпрошки.
Знав: не дороги там – стежки!

І ось сміливий «бетеер»
Їз траси зїхав и попер
Кудись бруківкою угору.
Вже вечоріло на ту пору.

Чим вище піднімались ми,
Тим ближче дихання зими,
Спітніли вікна, пар із вуст,
Щебня із зовні чути хруст,

Дорога в’ється, як в тунелі,
Де віти щільні замість стелі,
Здається, що ось-ось, з-за дуба
Ведмідь свої покаже зуби.

Аж гульк – десь вогник засвітив.
Петро до нього підкотив.
Одразу я і не збагнула,
Що це - віконце із аулу!

Сп’янілий міліціонер
Побачив нас і аж завмер -
Ковтнув неначе язика.
Питаєм: - Далі путь яка?

Оговтавсь й чесно нам сказав:
-Ніхто з авто тут не бував,
Вдень стежку, що біжить горою,
Не пройдеш, не узявши зброю,

Вночі не пройде навіть п’яний
На перевалі Шаумяна.
Вам краще повертать назад!
Який назад, коли азарт!

І напролом, чагарниками,
Летить авто вперед. Під нами
Вже місяць котиться сповна

І зорі світять! Дивина!

А десь в міжгір'ї де-не-де,
Зорею просинався день.
Нарешті камінці з базальту
Змінились рештками асфальту.

І ми полегшено зітхнули.
До Білоріччя повернули
І скоро, обминувши гору,
Авто заїхало до двору.

Батьки товариша зраділи,
Та з часом мало не зомліли,
Коли почули про маршрут.
Зійшлись на тезі: - Явно врут!

Погостювали ми, по тому,
На ранок рушили додому.
Під монотонний стук коліс
Нас потяг в Україну ніс.

Пейзаж змінився за вікном –
Степ вкрита білим полотном,
Рідких берізок острівки
І чорні, кинуті хатки.

Та раптом – пропливає хата -
Ошатна, білена, багата.
У дворі - гарні хазяї …
Ми придивилися: - свої!

Свої! Ми плакали навзрид.
Чужинський край уже набрид,
Нехай він самим кращим є,
А ближче серцю нам своє!

Мандрівка кінчилась, по тому,
Нас научила головному:
Де б ти не був, знайди причину
Любити рідну Батьківщину.

НОРВЕГИЯ

Окончен длинный перелёт,
Там, позади остались горы,
Краёв, заснеженных, просторы.
В столицу бас комфортный споро
Меня Норвегией везёт.

Сквозь кудри серо-белых туч,
Как в створки узкого оконца,
Скупого северного солнца
Случайно пробивался луч.

Он отражался на снегах,
Тонул в тёмно-зелёной хвое,
Терялся в северном покое,
Играя тенью в берегах.

Страна фиордов и озёр,
Край нефти, рыбы, корабелов!
Искрится покрывалом белым
Земли нордической простор.

Страна, вобравшая в себя
Проблемы беженцев востока,
Обильным хлынувшим потоком.
Они пока молчат, до срока,
Террора чётки теребя.

Здесь легендарный Хейердал,
Храбрец, научное светило,
Над кораблём поднял ветрило
И полпланеты повидал.

На полюс пролагая путь,
За ради славы и амбиций,
Сам Амундсен решил шагнуть
Стезёй рисковых экспедиций.

На самом севере страны,
Укрытой снегом и лесами,
Живут народности саами…
Их истребляли без вины.

Оленеводы, рыбаки,
Улыбчивы, приятны с виду,
Подверглись в прошлом геноциду,
Но выживали, вопреки.

Свинцова гладь холодных вод,
Закат бардовым красит небо…
Норвегия, тепла тебе бы,
Но север севером бы не был,
Что так магически влечёт!

ЕГИПЕТ

ХОЧУ В ЕГИПЕТ

Хочу в Египет, господа!
Ещё хотя бы раз туда,
Где пальмы стройные стоят,
И роз душистых аромат,

Смешавшись с запахом пустыни
В ночной тиши над Нилом стынет.
Хочу коснуться бурых плит
В подножье древних пирамид,

Со сфинкса равнодушным взглядом
Я встретиться была бы рада,
В историю открыла б визы,
Блуждая по руинам Гизы.

В песках, без хлеба и воды,
Искала б прошлого следы
И на верблюде монотонно
Брела землёй Тутанхамона.

Я б лотос голубого Нила
В своём гербарии хранила,
И вспоминала непременно
Я Клеопатры лик нетленный.

С времён вельможного Рамзеса,
Я б тайны сбросила завесу
И, воскрешая судеб нити,
Вернула к жизни Нефертити.

Хочу увидеть непременно
Великолепье Карфагена
И в мудрости проникнуть Мекку-
В сожжённую библиотеку,

В Александрии погребенной…
Хочу к земле я вожделенной!
Скажите правду, господа,
А вам не хочется туда?

ШУМ КАИРА

Серою лентой дорога струится
В тесных объятиях рыжей пустыни.
В лоне Каира, Египта столицы,
Трассы петляют сетями густыми.

В бурном движенье сплошного потока,
Вязью лачуг и шикарных палат,
Сплетено кружево улиц Востока,
Лёгких мостов перекрещен каскад.

Цокот копыт, тормоза лимузинов,
Крики торговцев и говор людской
Влиты в протяжную песнь муэдзинов.
Даже не снится Каиру покой!

Ночь ароматами пряными манит,
Рампой витрин по речным берегам.
Город утихнет, согласно Корану,
Время любви отведя четвергам.

КРАЇНА ПІРАМІД

Грудень рясно порошив снігом повибивані дороги сірого промерзлого міста. Перехожі піднімали комірці, ховаючи почервонілі носи, обережно ступаючи слизькими вулицями, а я, комфортно вмістившись в кріслі автобуса, що прямував у Бориспільський аеропорт, дивилася крізь запітніле вікно на заклопотаних перехожих, жаліючи тих, хто був ззовні. Попереду марився невідомий, таємничий, сонячний Єгипет, такий далекий і такий жаданий!

У валізах окрім власних речей, за порадами бувалих, чекали успішного розпродажу ціла купа невеличких люстерок, складених одне на одне, будильники, старі дитячі і чоловічі сорочки, ретельно випрані та відремонтовані, ложечки з нержавійки та головне – лічильник води вагою понад 10 кілограмів.

Нашу митницю пройшла швидко і ось, затамувавши подих, спостерігаю, як десь внизу залишилася щойно розчищена злітна полоса, як за щільною завісою снігових хмар сховалися вибілені простори моєї зимової країни.

Над срібним стрімким лайнером розкинувся неозорий простір блакитного неба, яким швидко котився на захід яскравий, але холодний диск сонця.

Примхливі скупчення хмар, підсвічені надвечірнім сонцем – незбагненно гарне видовище, не дарма пілоти щиро закохані у небо, бо таких фантастичних картин з землі не побачиш, не відчуєш вільного польоту над величчю природи і світу, на мить не уявиш себе Богом!

Чимдалі, тим тепліше ставало у салоні, хмаринки розтанули середземноморському повітрі, відкривши неосяжне морське синьооке плесо. Невдовзі літак почав зниження, і у люках замиготіло примхливе рясне павутиння вогнів вулиць Єгипетської столиці. Налаштувавшись на приземлення наш літак зненацька так різко набрав висоту, що у пасажирів перехопило дух. З острахом поглядали вниз. Наш літак кілька разів робив кола над містом, поки не вийшло шасі, після чого наші пілоти, спрямувавши машину на доріжку з сигнальними вогнями, майстерно торкнулися асфальту посадкової полоси.

Залишивши салон, перевдягнулися у літні речі, отримали вантаж, вже і ранок плеснув у величезні вікна аеропорту. Черга на митному контролі рухалася швидко, ззовні уже чекали трансферні автобуси. Підійшла моя черга. На екрані перевірки валіз чітко проступили якісь рисочки.

- Що це таке? Питає англійською контролер.

Я намагаюся згадати, на що це схоже і нічого не пригадую, контур не знайомий.

– Не знаю, відповідаю я.

- Відкривайте валізу!

Господи! Я її так щільно упакувала! Ті смужки були на самому дні, тож прийшлося діставати все, що зверху. Нарешті дісталася тих чортових … люстерок! Це їх свинцеве покриття давало не опізнану картинку на екрані монітору. Хай би їм грець! Скласти знову валізу не вийшло, мені подарували 2 пакети, тож частину речей я нашвидкуруч поскидала в них і побігла до свого автобусу, де на мене косо дивилися очі 30 туристів. Милі земляки! Дякую за підтримку! Правда, через хвилин 10 ми приязно лопотіли про своє, про плани, швидко роззнайомившись за спільним сніданком.

Отримуючи неабияке задоволення від рівної, як скло дороги, від швидкості і нових друзів, ми спостерігали монотонність пустельного жовтавого краєвиду обабіч дороги, що зрідка переривався довжелезними бетонними парканами, за якими височіли поодинокі маєтки та рівними рядочками росли невеликі ананасові кущі.

Між двома полосами траси розташувалася багатокілометрова смуга «зеленої» зони, де поодинокі рослинки повинні були радувати око мандрівника.

Раптом, на протилежній стороні дороги почувся шалений гуркіт - зустрічною смугою, догори колесами, здіймаючи безліч вогняних каскадів, пронісся довгий голубий легковий автомобіль. Він так швидко летів, що за кілька секунд зник з нашого поля зору, тож що трапилося з автівкою, які наслідки мала ця аварія, невідомо. Настрій зіпсувався. Мовчки вдивляємося у дорогу, де поволі густішає марево білого туману.

За півтори години - перша зупинка біля супермаркету. Таких магазинів, у ті далекі дев’яності, у нас не було. Придорожній магазин самообслуговування дивував доступністю до продуктів, іграшок, сувенірів, чим спокушав наївних вихованців «совка» на дрібну крадіжку. Та вчасно зупинившись, мої супутники не підірвали доброї репутації, бо помітили відеокамери спостереження. Трійко дівчат пішло до туалету. Щось довгенько їх не було, зрештою, мокрі і здивовані вийшли і питають:

-Чого це у арабів рукомийник на підлозі? Так умиватися і полоскати рот незручно!

Я мало не втратила свідомість:

- Дівчата, це ж біде!

-Біде, а що воно таке?

Ще довго народ глумився над провінційною наївністю, хоча сам був не далекий від тих дівчат з районного центру, які вперше, а може і востаннє перетнули кордон України.

Дісталися готелю, розмістилися на 8 поверсі. З вікон нашої кімнати було добре видно одну з центральних вулиць Каїра, по 6 смуг в обидва боки. Видовище нічної траси було захоплюючим: потік у 6 рядів червоних цяточок плавно рухався у одному напрямку, а назустріч – ціла ріка яскравих вогнів передніх фар. У готелі стояв густий аромат кави; під корпусом цілодобово смажилися кавові зерна, що зсипалися з вантажівок на великі пательні. Спритні розносники кави віртуозно снували вулицями, офісами, магазинами, доставляючи цей запашний напій.

Вранці, озброївшись люстерками, годинничками та старими сорочками, вийшли на промисел. Нас миттєво оточили покупці, миттєво розбираючи товар.

З одним спритником я домовилася за оптову ціну на мої люстерка, дитячі босоніжки та сорочки. За годину я повернула собі всі витрачені на путівку гроші! Лишалися кілька годинничків по 5 фунтів. Один юний красунчик взяв годинничок, крутив, крутив, і десь його не стало, загубився у натовпі. Я вже поставила на цьому хрест. Та ні! Наступним ранком, як ми збиралися на екскурсію до Музею Єгипту, підходить до мене цей юнак, простягає 5 фунтів і каже:

-Мадам, я відніс годинник батьку, бо той не працював, а татко витягнув папірець між клемами і будильник запрацював!

Юнак посміхався щирою білозубою посмішкою, щиро радіючи, що в нього такий розумний батько, що апарат справний, що він зробив дуже вигідне придбання, тож приніс гроші! Гарного сина виховав кмітливий батько!

Немає у світі людини, яку б не вразив Музей Єгипту! Роздивляючись древні експонати, розумієш, що простий народ пустелі не міг опанувати таємниці наук, мистецтв, створити мегалітичні споруди пірамід, храмів, з ювелірною точністю прописати картуші, нанести розписи та створити скульптури з абсолютно симетричними портретними рисами обличь, що височіють по всій неосяжній території Єгипту. Це прадавні розвинені цивілізації залишили свої сліди, передали єгиптянам своє вишукане мистецтво, так трепетно збережене нащадками впродовж тисячоліть. Того дня я закохалася у Єгипет.

У продовж всього часу над Каїром висіла густа димка туману, тож, зібравшись за планом до пірамід Гізи, ми не мали шансів щось побачити. Такий тут грудень. Але все одно, поїхали. На плато Гізи туман став таким густим, що не розгледіти кінця власної витягнутої руки, а невидимий наш гід, зі шкури вилазить, патякаючи про велич і древність могильників фараонів, про загадковість Сфінкса, про дослідження і здогадки, та перед нами – біла стіна, лише чути, як гаряче дихають нам в потилицю верблюди, та з туману погоничі хапають нас за руки, запрошуючи покататися на цих смердючих, скуйовджених, але гордих і величних караванах пустелі.

Відійшовши подалі, стою, безнадійно медитуючи на невидимі піраміди і благаю Бога, щоб розігнав хмари хоч на мить. Раптом морок розійшовся і у щілину прямо на мене глянули проникливі очі Сфінкса. Мені стало моторошно, я зрозуміла що таке волосся дибом! Він дивився через мої очі просто в душу, наганяючи страх і холод століть. Це було гіпнотичне, дивне відчуття. А тим часом, наш гід уже кликав туристів до входу у піраміду Тутанхамона.

Дістався до маленького входу у величезній купі кам'яних брил піраміди, у напівзігнутому стані прокинутим настилом з дошок почали спуск в її нетрі. Стіни, впродовж всього спуску були голі, не розписані, коридор вузький і невисокий, спуск довгий. А я, дурепа, ще й на досить високих підборах!

Внизу, у невеличкій кімнаті біля відкритого саркофагу сидить дід і щось віщає. Спертий запах не дає змоги роздивитися навколо, хоча дивитися немає на що. Нутрощі піраміди, скоріше, носять технічну функцію і зовсім не схожі на пишне поховання, достойне фараона. Розчарована, долаю на підборах крутий підйом і, вийшовши назовні, полегшено зітхаю. Відчуття штучності, обману і бруду не покидає мене, на обличчях моїх супутників така ж міна!

Перед поверненням в готель, гід пропонує відвідати приватні магазинчики єгипетських парфумів. Зайшла у перший-ліпший. Гостинні хазяї всадовили на

канапку, показали і розказали все про троянди з власних плантацій, французькі фірми, що купують їхні ароматичні олії, дали понюхати, подухали, на маленькому черепаховому столику переді мною з'явилася мініатюрна філіжанка ароматної кави. Хазяїн із захватом розказував про родичів, близьких і далеких пращурів, гордо поглядаючи на безрідну туристку з затрапезної Європи, дивуючись, звідки я знаю англійську?

-Скуштуй нашої кави!

Я пригубила, кава виявилася гірка і не солодка.

-Ахмет, (так звали володаря магазинчика), а цукор в тебе є?

-Цукор? - Здивувався хазяїн, але, щоб не впасти обличчям у багно, гукнув жінку:

- Фатма, у нас цукор є?

- Цукор? Зараз пошукаю.

Жінка довгенько гасала по господі, зрештою десь вийшла і, повернувшись, подала на манюній таці 5 кубиків бурого відтінку духмяного цукру.

Я все вкинула в каву, розмішала і випила.

У хазяїв очі повилазили з орбіт:

- Мадам, ви п'єте каву з цукром? Звідки ви?
- З України!
- А де це?
- Між Північним океаном та Чорним морем!
- А яка у вас столиця?
- Київ!
- Київ! Розчаровано простягнув чоловік і раптом схаменувся: А-а-а! Динамо – Київ!!! Зрадів згадці! Шевченко!
- Так, Шевченко – футболіст і Шевченко – відомий поет!
- А президент у вас Єльцин.
- Ні, не Єльцин, Кучма, чули?
- Ні не чули.
- Ви краще скажіть, як ви каву п'єте?

І тут почалось – хазяїн, загинаючи пальці почав перераховувати можливі варіанти рецептів приготування кави, коли пальці рук скінчилися, гукнув свою Фатму і та охоче продовжила загинати свої пальці, не хватило, перейшли на мої руки, нарахували 26 рецептів, в тому числі - з кардамоном, сіллю, корицею, імбиром, ваніллю, перцем, холодною водою, різними травами-приправами, та жодного з цукром. Доречи, з коньяком теж не було!

- А з цукром п'єте?
- Ні!
- А ви спробуйте! -Так і побалакали.

Вертаємось до готелю вузенькими вуличками столиці, неповороткий автобус мало не задавив спритного хлопчиська. Кричу водієві:

- Обережно, уважно!

А він у відповідь:

- Ну та що, хто їх тут рахує? Є сім'ї, де навіть імені дітей не пам'ятають.

Наступного дня їдемо у Олександрію, де колись палала бібліотека, всесвітньо відома скарбниця мудрості, знань і науки, історії, відкриттів та сакральних таємниць всесвіту. Гордість родини Птоломеїв, втрачена перлина Клеопатри.

Дорогою зупиняємося на коротенький відпочинок біля кіосків з морозивом, де стоїть величенька, на зріст людини, клітка з парою зелених мавп. В нашій групі

був такий собі багатенький льотчик з коханкою і дружиною, яка не знала, що то коханка. Звали чоловіка Юлій, він без смачної лайки розмовляти не вмів. З його вуст смачні матюки лунали, як гумор, та і сам він був вигадливим капосним чоловічком. Купив Юлік морозиво, облизує його і дражнить матюками мавпочок, тицяючи ріжок з морозивом крізь грати.

Самець мовчки здаля дивився на його витівки, аж раптом миттєво підскочив, ухопив морозиво і обісцяв Юлікову футболу, руки, лице. Той закляк у шоці. От сміху було! Нумо Юліка мити, перевдягати у що прийдеться, словом сміх і годі! А самець чемно підсів до цнотливої скромної самочки і віддав їй морозиво, розвернувши до кінця обгортку.

Він обійняв подругу, неначе казав:

- Їж, дорогенька, не звертай увагу на цього дурня, я з ним поквитався за образи, будь впевнена, це не повториться.

Юліка пересадили ближче до дверей, щоб не смерділо в салоні. Обурений і так ганебно принижений пілот радянської авіації з кількома дипломами і нагородами, татко, чоловік і коханець, безкарний матючник і дотепник, Юлік застосував увесь арсенал образів, епітетів невичерпно багатого своєрідного діалекту, щоб окреслити свою зневагу до ганебної поведінки свого пращура,

Олександрія, у противагу туманному Каїру, була залита сонцем, наповнена ароматами вуличних кафе, різнобарв'ям вітрин магазинчиків, безліччю товарів та широким вибором фруктів і овочів. Привітні посмішки перехожих підбадьорювали гостей міста, тож ми, прогулюючись вулицями, завітали у магазин прикрас. За прилавком сиділа жіночка, поряд спав її маленький синок. Чорне кучеряве волоссячко спадало на чоло, а довгі вії метеликом тріпотіли над смаглявими щічками. Хлопчик посміхався уві сні, мабуть щось бачив хороше.

На вітрині не знайшлося намиста, яке шукала моя приятелька. Продавщиця дуже співчувала, зрештою, підхопилася:

- Ви подивіться за сином, щоб не впав, а я миттю збігаю, знаю де є така прикраса, це недалечко!

Вона була відсутня добрих пів години. Дитина спала, але навкруг було безліч цінних, навіть коштовних прикрас! Ми роздивлялися примхливі вироби східних майстрів і дивувалися легковажності жінки. Зрештою вона прийшла, щаслива, усміхнена, положила перед нами гарні, але не таке, як ми шукали, намисто. Що було робити? Вона так старалася! Купили ту низку перлів і не пожалкували.

З перстеника подруги випав камінчик фіаніту, тож ми шукали заміну. Нам порадили антикварний магазинчик у підвалі на іншому боці вулиці. Але як перейти? 4 полоси машин у одну і стільки ж у іншу сторону, вони їдуть, як стадо бізонів. Але, варто було нам тільки поставити ногу на полотно асфальту, як весь рух цього напрямку завмер. Дивина! Водії виглядали з вікон автівок, посилали повітряні поцілунки, схвально махали руками, вітали, киваючи головою, посмішки висвітлювали їхні засмаглі обличчя. Благополучно перетнули дорогу і спустилися у антикварну лавку.

Обабіч доволі крутих сходинок на поличках, прикручених до стін, стояли раритетні фігурки богів давньоєгипетського пантеону, у вузьких щілинах яких спікся від часу пісок сивої давнини. Таке підробити неможливо!

Невеличкий магазинчик, охоплений скляними вітринами по периметру приміщення, майорів безліччю дрібних старовинних виробів: пірамідок з оніксу, малахіту, авантюрину, мармурових сфінксів, цілої плеяди богів, прикрашених

дорогоцінним камінням, тісно лежали глиняні таблички, всипані картушами – єгипетськими ієрогліфами, зображеннями звірини, птахів, таємничім анкгом і всілякою сакральною символікою.

За прилавком люб'язно всміхався молодий хлопець:

- Вітаю, чого бажають чарівні дами?
- Цирконій з перстеника вискочив, треба підібрати такий самий. Нам вас порадили, ви остання наша надія.
- Якщо порадили, мабуть не дарма, значить знайдемо! - впевнено відповів Алі. Він фахово оглянув перстень і замислився.
- Мадам! Я піду до свого товариша, тут поряд, а щоб ви не сумували, ось пенали з дорогоцінними камінчиками, помилуйтеся їх красою, може що підберете і замовите, ми все зробимо, хоч з золота, хоч з срібла.

Антиквар розгорнув перед нами на скляній вітрині 5 пеналів з розсипами різнобарвних, різних за розміром і формою дорогоцінних та напівдорогоцінних камінців і десь пішов. Такої розкоші ми ще не бачили, аж перехопило подих.

Одна поперед одної ми діставали блискучі краплі неймовірно гарних дарів природи, прикладали то до пальця, то до вушка, то до шиї, дивуючись високому мистецтву обробки, різноманітності форм та огранці. Захоплені скарбами, не помітили, як спливло 40 хвилин, а Алі все не було. Тоді до нас дійшло, що ми одні-однісінькі у цьому сховищі скарбів. Раптом ми враз зніяковіли. Замовкли, здивовано глядячи одна одній у очі:

- Лєн, я не зрозуміла, тут щось не так – де охорона? Може в магазині є відеокамери? – На той час це була велика рідкість, що коштувала не малих грошей. Ми почали озиратися, скануючи поглядом стелю, стіни, закутки приміщення, з надією знайти камеру спостереження, та нічого не знайшовши, відійшли від звабливих прикрас і мовчки всілися на стару потерту канапку. Так і просиділи ще хвилин з 20, поки не з'явився усміхнений щасливий хазяїн з відремонтованим перстеником.
- Ось, тримайте, знайдіть різницю між новим і тими, що лишилися фіанітами! Гордо сказав він. І дійсно, різниці не було. Алі розповів, що аж у третього майстра знайшов, що потрібно, там і вставили камінчик, трошки підігнавши до потрібного розміру, тому і затримався.

Ми здивовано дивилися на безтурботного антиквара і наважилися спитати:

- Алі! Скажи, ти не боявся одних нас залишати в магазині? А якби ми щось поцупили? Англійсько. «вкрали» я не пам'ятала, тож сказала «щось взяли». Відповідь мене здивувала:

-Навіщо взяли? Я вам дам гарненький мішечок, упакую, щоб не загубили.

-Ні, Алі, ти не зрозумів, у вас є крадії, тобто бандити?

-О, так, є! Вони стріляють у президента!

На тому і розсталися. Грошей він взяв мізер, тільки за камінчик, придбаний ним у колеги і ми йому віримо.

Вийшли назовні з відчуттям, шо «ложечки знайшлися, а осад залишився». І це країна третього світу! І це ми – цивілізована європейська держава!

Раптом нашу увагу відвернув звук гальм і гучний удар.

На розі вулиць стикнулися дві автівки. Ну, все, зараз буде лайка, бійка, поліція. Треба робити ноги. Але на диво, водії вискочили з-за керма, пішли назустріч один одному з простягнутими руками, почали взаємно вибачатися, хоча хтось таки ж був винен! Уже за хвилину вони цілувалися, а їх колеги,

відтягнувши автівки, щоб не заважали проїзду, дружно радили, як полагодити обидва транспорти. Незбагненний третій світ!

Вертаємося до готелю повз ряд по-східному яскравих магазинчиків сувенірів, золота, срібла, де великими літерами написано: «Дешёвие товари для руских».

Тут зроблю невеличкий відступ: як змінюється час! Той напис висів у 1985 році на магазинах на кожному кроці, а сьогодні, у 2019, - «Руським не заходити!»

Яка велика прірва між датами, подіями, країнами!

Дорогою купили кошик з великою бардовою запашною полуницею, будем в номері ласувати.

Вранці спустилася у фойє, чекаючи, поки вийде знайома Свєта. Замовила каву, сіла в куточку, за звичкою, запалила цигарку. За стійкою порається портьє і зваблиро поглядає в мою сторону. Я не звертаю на нього уваги, думаю про щось своє. Аж підходить цей «брунет» до мене і, з'єднавши вказівні пальці називає номер кімнати, куди, зрозуміло, запрошує мене за 200 доларів! Який нахаба! За 200! Я обурилася, аж побіліла. Він розтлумачив це по-своєму, підвищив ставку – 500 доларів! Ну, це краще, думаю, що далі?

Я продовжую обурюватися, чим піднімаю ставку до 700$! Сама собі сподобалася, заповажала, зацінила, зрозуміла, що можу дійти і до тисячі, але подружка ось-ось переб'є кураж! Перестала дражнити наївного залицяльника і, насупивши брови, питаю:

- А скажіть, шановний, де ваш головний адміністратор? Доведу до нього, які ганебні пропозиції ви робите самодостатнім іноземкам, які приїхали в Єгипет не заробляти, а витрачати гроші! Розкажу, як ви принизили мене і яку суму пропонував мусульманин, що має сім'ю, дітей і роботу за 300 доларів у місяць. Решту, 400 доларів, ви мабуть, отримуєте хабарями, чи підробляєте жиголо?

Я ніколи не бачила блідого араба, а тут довелося! У нещасного представника готельного обслуговування, нащадка древніх цивілізацій, підкосилися ноги, він мало не впав, склав руки у молитовнім жесті, тремтячими вустами вмовляв не ходити зі скаргою, він заплатить, він відпрацює, він щиро жалкує про скоєне, біс поплутав, бо я така гарна і таке інше. Дивлюсь на ловеласа, оцінюючи, чим він мені може бути корисним і визначаю вирок:

- Добре, будеш тягати мої валізи!
- Так, так, мадам, дякую, дуже дякую, моя пані!

Ось воно, садо-мазо по єгипетські! І дійсно, чоловік справно виконував всі мої забаганки так, що група дивувалася безкорисній послужливості портьє. За два дні ми виїжджали до Каїру. Всі пакували валізи і пакети, тому що в Олександрії більшість з групи робила бізнесові закупки взуття, шкіряних курток та аксесуарів, сумочок та іншого дріб'язку, тож за нашим автобусом окремо їхала величенька вантажівка. Я не розуміла, чи влізе у літак така кількість вантажу? А поки йшла посадка на автобус, спітнілі туристи швидко тягали речі, пакунки, а я павою пройшлася до автобусу, мої речі давно уже були у багажному відсіку. Піднімаюся сходинкою в салон автобусу, а на порозі – мій кавалер з букетом чудових квітів – охайний, чемний, скромно усміхнений. Простягає квіти:

- Дякую! - В групі моїх супутників – німа сцена…

Зворотна дорога до Каїра вже не була закутана в туман, тож я залюбки знімала камерою «Soni» ландшафти, що бігли за вікном з моєї сторони. А там тяглася довга монотонна пустеля жовто-бурого кольору під блакитним безхмарним грудневим небом, де-інде лінію обрію ламали примхливі гори.

Обабіч дороги пролітали нечисленні житлові квартали без певної архітектури. Потім потягнулася довга смуга одноповерхових дивних будов, в яких не було видно жодної живої душі. Дивне місце! Не встигла я поміркувати над цим, як хтось гукнув:

- Що ти там знімаєш, ти сюди глянь но, на цю сторону!

Не припиняючи зйомку я повернула камеру ліворуч і остовпіла: на фоні безхмарної блакиті з-за жовтої скелі випливали обриси чорного міста мертвих.

Примхлива архітектура копіювала фасади будинків, в яких мешкали померлі у різні віки заможні люди. Палаци височіли один над одним, дістаючи неба, крізь філігранні решітки - маджару, пробивалося мерехтливе світло свічок, які чи не щоденно запалюють протягом віків родичі, місто тягнулось кілометр за кілометром, а з іншого боку простягалося обитель душ простого люду. Це видовище вразило своїм контрастом та сакральністю, уявляю цю картину вночі! Це потім, коли ми приїдемо в готель і почнемо переглядати відзнятий матеріал, зрозуміємо, що закляття святих місць існує, бо жодного кадру Міста Мертвих на плівці не було ні у мене, ні у когось з нашої групи так само, як не вийшла зйомка камери з саркофагом фараона у піраміді Тутанхамона в Гізі. Втомлені далекою дорогою, в готелі вляглися спати, бо на завтра, надвечір, маємо їхати на летовище і – додому. Додому!!!

Надвечір поскладали доладу речі, я умостила на саме дно не проданий, нікому не потрібний водомір, зверху – решту речей, а вранці вирішили допродати нержавіючі ложечки і щось придбати в дорогу.

Пішли недалечко від готелю у торгові ряди, Свєта купила своєму чоловіку, любителю сувенірної зброї, якійсь пістолет. Відійшли від магазину, підходить до нас довгов'язий молодик у білому шерстяному светрику з куцими рукавами.

- Мадам має щось на продаж?
- Так, ложечки з білого сплаву.
- Давайте відійдемо, бо якщо поліція побачить, у мене будуть неабиякі проблеми.

Відійшли. Я не випускаю 10 ложок, вартістю 1гр.60 коп. з рук, але показую товар, називаю ціну – 20 фунтів. Він погоджується, дістає з карману банкноту, дає мені, вихоплює ложечки і чимдуж тікає, петляючи вузенькими вуличками та

прохідними дворами. Я глянула на гроші – замість 20 маю 2 фунти, а колір в них майже однаковий.

Тут моя подруга, Свєта, кидається за крадієм навздогін: - Побігли!

Вимальовується така картинка: дві огрядні європейки, одна у пантофлях, розмахує пістолетом, друга, на високих підборах, летить за нею і на все горло волає: - Бандито, бандито! На якийсь час здалося, що ми втратили крадія, тож збавили темп переслідування і уже втомлено йшли мощеною бруківкою вуличкою, як побачили за мікроавтобусом втікача. Він цілував здобич і мабуть дякував Аллаху, бо емоційно піднімав очі вгору, не помічаючи нас. Та дарма! У пориві азарту, з двох сторін ми наскочили на нього, він до біса злякався і прошмигнув у проміжок між авто і будинком. Це побачили вуличні торговці і все зрозуміли. Вони покинули свої магазинчики і гайнули за юнаком. Один з чоловіків підійшов до нас і каже:

-Ми наздоженемо і покараємо крадія, бо він ганьбить наше обличчя, але вам туди ходити не варто, це не для жіночих очей. Ми зупинилися, чоловік пішов у гурт, що вже затримав злочинця. І тут я згадала, чому в Єгипті багато старих людей з однією рукою…

- Біжимо назад, там зараз буде кров! Світлані двічі говорити не прийшлося, ми розвернулися і чимдуж дременули до готелю. Нашому каяттю не було меж! Малювалися жахливі картини покарання, ми лаяли себе за гонитву за нещасним юнаком, молилися за нього. Правда, перед від'їздом він вже крутився біля кафе, де ми купували їжу на дорогу, з підбитим оком і розсіченою губо. Руки були цілі. Може шукав нас віддати ложечки?

Це була не остання прикрість у день відльоту. Перед самим виїздом до аеропорту, ми купили в дорогу макарони з м'ясом у двох жвавих молодиків, що працювали в кафе поряд з готелем, замовили не гострий соус. Вони упакували в картонні стакани порції і потайки між собою пересміхувалися. Я запідозрила неладне і не помилилася.

Прибули в аеропорт, проходимо митний контроль. Група вже покинула митницю, а мене прикордонник питає:

-Що це у вас таке чорне велике внизу?

-Водомір, відповідаю, може візьмете?

-Що таке водомір, навіщо міряти воду?

-Щоб знати, скільки платити за спожиту воду!

Здивуванню араба не було меж. Він гукнув колег, зібралася чимала купка контролерів. От халепа! Дістаю знов з самого низу це одоробало і показую невігласам з Єгипту.

-Скільки у вас коштує кубометр води?

-Що значить коштує вода? Вода нічого не коштує!

-Як це не коштує? У вас же пустеля!

-Так, пустеля, повітря і вода – це власність народу!

??? В мене очі на лоба полізли. Таке щире здивування стало вирішальним фактором, щоб мене надалі не мучити питаннями і не затримувати, тож митники самі зібрали і застібнули мою валізу і співчутливими поглядами провели до зали. Я сиділа в чекальній залі у стані легкої прострації, коли до мене підійшов Юлік:

-Оленко, візьми цю частинку золотих ланцюжків, бо можуть не пропустити, дозволяється тільки 300 грамів на людину, потім віддасиш. Я автоматично положила їх до сумочки. На ті ланцюжки ніхто і не глянув. Тож, по прибутті в

Київ я мала з ними халепу, шукаючи у натовпі того чортового Юліка, який забувся, кому і що він давав.

***

У січні наступного року, за місяць після поїздки у Єгипет, мій старший син збирався одружитися. Пам'ятаючи доступні ціни і широкий вибір золота, тканин, взуття і фруктів, я вирішила, що буде економніше придбати весільну атрибутику та смаколики у Єгипті, тож у січні знов вирушила тим же знайомим маршрутом з великим списком потрібних речей.

Туман уже не дошкуляв, було набагато тепліше і орієнтувалася я швидко.

В першу чергу вирішила помститися кривдникам – гумористам з кафе.

Попрямувала прямо до хазяїна. За прилавком з тістечками та готовими стравами метушилися мої майбутні жертви - давні знайомі молодики.

З огляду на їх веселий настрій, такі витівки з гострими харчами для від'їжджаючих туристів вони практикували не вперше, з надією, що «лох» не повернеться і їх маленька підлість не буде покарана.

Я підійшла до них впритул і вп'ялася очами в їх обличчя. Хлопці не одразу впізнали мене, а потім не повірили своїм очам, що жертва їх дрібних підлот стоїть перед ними жива і щось собі микитує. Я мовчки пройшла повз них у свята святих – кабінет хазяїна.

В процесі моєї оповіді у власника кав'ярні брови так високо заповзли на лоба, здавалося ще трохи і зіллються з чубом. Коли я пригрозила розповісти у готелі про витівки його робітників, бідного чолов'ягу мало не хватив удар.

-Мадам, я зараз же звільню мерзотників, тільки не псуйте мені репутацію, дуже прошу! Ви будете найбажанішим клієнтом, безкоштовно харчуйтеся у нас протягом всього часу, що будете у Каїрі. Ви ж розумієте, як тяжко будується добре ім'я закладу при такій великій конкуренції!

Я чудово розуміла хазяїна, тож на його пропозицію дармового харчування не пристала, але отримала задоволення, коли він визвав дрібних бешкетників, облаяв їх незнайомими мені, але дуже переконливими словами, і витурив їх без вихідної грошової допомоги і місячної зарплатні під три чорти з робочих місць, з якими в Каїрі сутужно. З хазяїном ми затоваришували. Під вечір за прилавком в його кафе уже працювали нові привітні юнаки і у останній день від хазяїна персонально, я отримала три пакетика смаколиків за кількістю ошуканих клієнтів.

Накупивши всього, що потрібно, я більше не лазила підземеллями пірамід, не ганялася за місцевими крадіями, а милувалася рештками Олександрійського маяка і переймалася гурманськими забаганками. Зі своїми приятелями, подружньою парою, ми вирішила відвідати рибний ресторан. Винайнявши візника з каретою,

як білі люди, виїхавши з тісних, вкритих бруківкою вуличок на широку набережну, вдихнули свіжого середземноморського повітря і попрямували до ресторану. Непоказний на вигляд заклад порадував широким асортиментом блюд, тож ми замовили креветки у фритюрі с рожевим соусом. Слава Богу, шо замовили тільки одну порцію креветок, бо принесли їх повну з горою таріль, вистачило на трьох, зато окремо поданого соусу нам не вистачило. Ми замовляли його тричі. Смакота реальна! Офіціанти, ніяковіючи, питали нас, може годі брати соус?

-У вас він що, закінчився? Зухвало гукнув Сашко. Його друга половина, тендітна Алочка, смачно облизуючи ложку від з'їденої чергової порції соусу тільки кивала головою: хай несуть ще!

Занепокоєні погляди персоналу мене насторожили. Мабуть дійсно, треба знати міру. Запили таким собі винцем, розплатилися і гайда до готелю. Нам знову викликали кінний екіпаж і ми рушили додому. Захотілося водички десь на другому кварталі від ресторану, купили пляшку. Проїхали трохи, знов пити! Знов купили дві пляшки, випили. Та коли втретє зупинили карету, кучер спитав:

-Чи не соус ви там їли?

- Соус, такий рожевий, дуже смачний!

-А скільки з'їли?

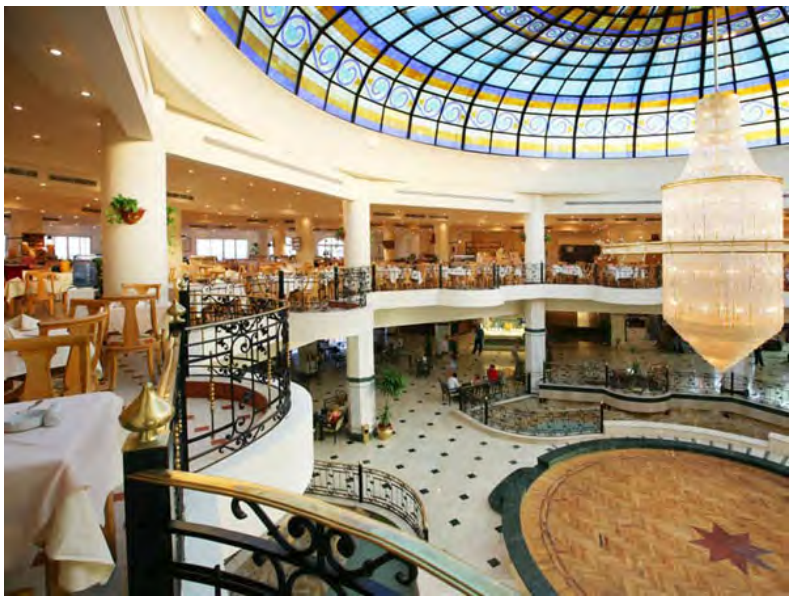
-Кожен по три тарелі!

Кучер аж натягнув віжки, зупинивши карету:

-Беріть кожен по три великі пляшки води, вистачить, поки доїдемо до готелю.

Так і сталося, а у номері ми просто не відходили від крану. Добре, шо у пустельному Єгипті все гаразд з водою, яка на правах власності належить народу!

-

Шарм Ель Шейх

З часу перших єгипетських мандрівок минуло досить багато часу, а саме – 22 роки. Що змінилося за цей час у країні фараонів, як змінилися ми, це я змогла оцінити у чергову поїздку з своїми двома незмінними подругами навесні 2014 року. Іще не палали шини на Майдані, іще не били кийками нашу молодь, іще не гупало каміння бруківки з вулиці Грушевського об залізні мури щитів, за якими ховалася друга частина співгромадян, озброєних до зубів людців з сталевим бездушним поглядом.

Травень зваблював омріяними мандрами, ретельно вибраними прискіпливою, скрупульозною у всіх відносинах Ніною, фаховим тренером з бізнесу. Суперечити було марно і безпідставно, тож Надійка, піднявши очі вгору, промовила сакральне: - Згодна з усім, аби скоріше на море!

І ось – нічний переїзд у віптаксі до терміналу D відкриває чергову сторінку наших спільних пригод далекими теплими країнами.

Обгорнули плівкою валізи, здавши їх у багаж, полегшено проходимо митний контроль. Нас ретельно обмацали, просвітили, роззули, змусили викинути мініатюрні манікюрні ножиці і, на зло ворогу, випили воду з 200 грамової пластикової пляшечки. Не розумію і досі, чого це неможна проносити у залу очікування таку мізерну тару з водою? Зато у Дьюї фрі, хоч літр коньяку бери, ніхто не заборонить! За митницею ціна галопує в 10 разів, тож це – корпоративна змова, а не заходи безпеки! Та це все дрібниці! Після затяжної холодної зими попереду нас чекає лагідне тепле Червоне море!

Салон срібного лайнера поглинув у себе довгу вервечку пасажирів, що зручно вмостився к глибоких кріслах і за мить, вдавивши їх у сидіння, кремезний птах відштовхнувся від землі і під гострим кутом прошив небо, набираючи висоту. Поодинокі хмаринки швидко щезають за хвостом літака, а небо вгорі стає все прозоріше і блакитніше!

Під крилом срібного птаха вимальовуються контури зеленіючих ланів, стрічки річок, п’ятачки містечок, материковий ландшафт різко поступається синім просторам Чорного моря, хвилі якого свинцево виблискують під ще холодним травневим сонцем.

Монотонний пейзаж за участі двох стихій – синього моря і синього неба, поволі навіював солодкий сон, насичений приємними емоціями, спокоєм і втомою. Наша трійця благополучно проспала турецьке узбережжя, химерні гірські контури, добрячий шматок Середземного моря.

Прокинулися, коли в салон потрапив відблиск сідаючого за обрій сонця, а там, далеко внизу, окреслилися контури прадавніх міст, потонулих у рудих пісках синайського півострова - прадавньої колиски народів, міфів і віковічних суперечок. Рельєф території швидко змінювався і не треба було мати багатої фантазії, щоб не побачити у примхливих нагромадженнях гір і розщілин контури руїн древніх міст і залишки цивілізацій, які повільно танули у густих південних сутінках.

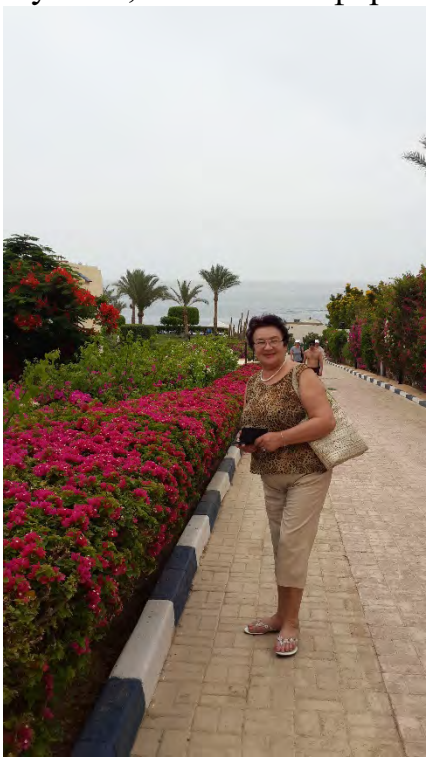
В салоні стало спекотно, крізь люк дивилася чорноока, укутана у чорний, густо усипаний зірками оксамит, єгипетська ніч, на самому дні якої було примхливо розкидано павутину яскраво освітлених доріг.

Аеропорт Шарм Єль Шейху, неначе вулик, зустрів метушнею і довгими чергами до віконечок митного контролю. Отримавши багаж, ми блукали якимись задрипаними задвірками, поки зрештою не потрапили до автобусів нашого трансферу. Діждалися решти туристів з інших попутних готелів і рушили рівною, як скло дорогою, густо освітленою ліхтарями по-між темної мовчазної і таємничої пустелі. З темряви виринали сяючі оази готелів, автобус робив короткі зупинки і ми їхали далі. Нарешті, попереду з’явилися дві великі літери АА, «Гранд оазис ресорт»! Наш готель! Парадний під’їзд всіяний вогнями, великий хол у квітах, над головою висить величезна кришталева люстра, що віддзеркалюється у мармурових та гранітних деталях розкішного інтер’єру.

Наші речі уже доставлено у гарний номер, червоні браслети на зап’ястках свідчили про найвищій статус туриста, вони всьому світу розповідають, про олл інклюзив, тобто де і скільки ми можемо з’їсти.

Решту ночі спали, як убиті. Вранці, продерши очі, вийшли на балкон і зрозуміли, що картинки рекламних плакатів нашого готелю – це слабка тінь існуючої реальності і назва Оазис повністю відповідає місцевості.

Серед жовто-білої кам’янистої пустелі, по-між комфортних будівель

розкинулося випещене, викохане,

ретельно доглянуте безмежжя зеленого царства квітів, ліан і пальм.

Стрункі кипариси, острівці різноманітних квітучих кактусів, квітучі алеї, розетки і клумби оточували великі блакитні басейни і кремові будинки, що спускалися терасами до коралового берега Червоного моря. Вся територія готелю, неначе чарівна перлина, обмежена мушлями, а за огорожею – реальна ознака єгипетської пустелі – каміння з вимерлих рифів, що розсипаються на пил від часу.

Приємно вразили оздоблені картинами старого побуту єгиптян, малюнки колоритних жінок, пейзажі, портрети у коштовних вигадливих багетах, сходи прикрашені віртуозним ковальським витвором мистецтва, в коридорах вази з

квітами, пальмами, під ногами м’які орнаментальні килими. Обслуга чемна, усміхнена, догідлива. В номерах охайно, комфортно, постіль – розкішна!

Щедрості єгиптян немає меж: ресторан пропонує найкращі наїдки, найсмачніші напої, горішки, фініки, йогурти, дичину, банани, тістечка, запашну каву, без обмежень і косих поглядів офіціантів:

- Може пані щось хоче? Чого так мало взяли? А скуштуйте це!

Добре, що запаслися целофановими пакетиками і мезимом! Ледь піднявши тіло зі стільця, подалися на пляж. Моє поняття пляжу – це пісок, спокійна хвилька, пологий вхід у безпечне тепле море. Тут же нас чекало розчарування.

Коротенька, вузька, метрів 30, смужка дрібного коралового каміння, затиснутого між крутими гострими нависаючими рифами, що у 30 тисячолітті до нової ери були дном моря і майже пласка поверхня рифу. Під 20 сантиметровим прошарком прозорої води, бешкетують майже ручні величенькі неонові смугасті риби. Заграючи, мов цуцики, вони туляться до наших ніг. Коралове плато різко обривається і у раптовій бездні вже не видно нічого, окрім фіолетової темряви. З берега до місця купання веде довгенький хиткий пірс, по якому не пройдеш, не тримаючись за поручні. Пірнаємо у прозору, густу і солону, до гіркоти воду. Вона добре тримає тіло, пливемо до гряди коралів. З-під пірсу по черзі випливають невеличкі смугасті блакитні рибки і ескортом супроводжують кожного пловця.

Незбагненно гарний риф, незбагненно різнобарвні рибки, яких не завжди побачиш у акваріумах!

Це щось особливе! Добре, що ми купили підводні окуляри, трубку і гумові капці, бо по рифах не походиш босоніж!

Дорвавшись до чистої прозорої теплої води цього чарівного моря, ми з Ніною запливли трохи далі, до межі буйків. Я щось розглядала у нетрях різнобарвних коралів, раптом бачу, подруга махає руками, кричить:

- Риба, риба! Пливи сюди!

Єгиптянин, що стояв на понтоні, пильнуючи пловців, почув стривожені крики і спокійно питає:

- Риба? Бальшая? Чёрная? Не бойся, не кусается, живёт там! Просто плавает!

Але о шостій, як штик, чергові всіх виганяють з води, бо невідомо, яка морська чортівня може піднятися з фіолетових глибин насиченого всілякими істотами Червоного моря! Ще й може вкусити!

З першого дня нашого приїзду у повітрі висіла незрозуміла напівпрозора димка, тож ми не спалилися, але стерегтися треба.

Щоб не зловживати сонцем, не спектися, бо на лежаках, розташованих на терасах пляжної смуги все ж підпікає, вирішили поїхати у Ізраїль.

ЕГИПЕТСКИЙ ВОЯЖ

В дальний путь на самолёте
Отправляются три тёти,
Бросив все дела свои.
Не сидится дома им!

Видно им запали в око
Сказки ближнего востока!
В этот раз им подавай
Не Дубаи, а Синай!

В Шарм эль Шейх красотки эти
Отбывают, план наметив.
Под крылом – леса и горы,
Рек, морей, пустынь просторы.

Думка в голову идёт:
Что нас в Шарм эль Шейхе ждёт?
Но Египет удивил
Лучшей виллою из вилл!

Гранд Оазис так хорош!
Лучше в мире не найдёшь!
Отдыхает Тенерифе!
Дивный сад стоит на рифе,

Утопая, просто - ах!,
В экзотических садах.
Средь цветов, дорогой к пляжу,
Сотни пальм стоят на страже,

У бассейнов – что захочешь,

Всё бери, не тратя гроши.
Холл гостиницы шикарный –
Магазинный, кофе-барный.

Люстра вся из хрусталя,
Пол – из яшмы, о ля-ля!
В номерах всё так, как надо -
Чистота, комфорт, порядок.

И деталь ещё одна:
Вид шикарный из окна.
Но смутил рассудок наш
Фест-вояж на знойный пляж!

Фиолетового цвета,
Море Красное, привета!
Как солёна и нежна
И чиста твоя волна!

Под волною – риф чудесный –
Разноцветный, интересный,
В нём живёт рыбёшек тьма,
От красы сойдёшь с ума!

Маску с трубкой одевай
И глядеть на риф ныряй,
Потому, что только тут
Рифы в береге растут.

Трижды кормит нас на дню
Ресторанное меню.
Ясно, наш синайский тур,
Боком выйдет для фигур.

Все египетские блюда
Так вкусны, что просто чудо
И решили мы второём -
Всё съедим и всё попьём!

Пляж хорош, продукты тоже,
Но сидеть без дел не гоже!
Чтоб постичь востока суть,
Мы в Израиль держим путь.

ІЗРАЇЛЬ, ЗЕМЛЯ ОБЕТОВАНА!

З Шарм єль Шейха їдемо в Ізраїль! Благо, нам здавалося це поряд і коштує не дорого. Тож наступного дня у шикарному фойє готелю нас зібрав до купи гід Руслан і ми вирушили шукати нових пригод.

Дорога тягнулася одноманітною бурою кам’янистою пустелею. На зупинці біля придорожньої кав’ярні нас пересадили на великий зручний автобус і у

нашому житті з’явився новий визначний етап – гід №2 - РУСЛАН! Цей дивний колоритний бувший одесит, що вже 8 років живе у Ізраїлі, пожвавив атмосферу своїм розумним гумором, ерудицією, невгамовним темпераментом і комунікабельністю. Людина надзвичайної харизми!

Він одразу став улюбленцем всього колективу автобусу, а Руслан № 1 відійшов на останнє місце. Туризм - це не його коник! Йшов би у аутисти – програмісти, та навряд чи йому вистачило б кеби!

З новим гідом мандри стародавнім Ізраїлем набули нового значення на тлі інформаційного вибуху, спровокованого Русланом, тож кожне слово, кожний факт гармонійно вплітався у ірреальні краєвиди землі обітованої, що викликав певні асоціації, пробуджував цікавість і навіть створював інтелектуальні диспути у салоні автобусу.

А за вікном по-між темно-рудих напівзруйнованих, оплавлених і обгорілих у якійсь давній катастрофі скель, ледве вгадувалися примарні русла давно висохлих річок, виднілися обірвані зсувами, колись протоптані людьми та звіриною стежки, подекуди розкинулися невеличкі, схожі на гетто, або звалища, поселення місцевих бедуїнів.

Країна контрастів не переставала дивувати: впродовж десятків кілометрів мертвої пустелі раптом з’являється зелений оазис пальм (таких смачних і великих фініків я ніде не куштувала!), під кожну з яких проведено гідропонічне зрошення, або ряди вкритих плівкою теплиць з полуницею, або ферми з елітними коровами, які під класичну музику дають чудове густе екологічно чисте молоко.

На горизонті, у мушлі примхливих гір з’явилася блакитна стрічка водного простору. Над нею висіло непевне марево, що збільшувалося, з’єднуючись з поверхнею, утворюючи невичерпну чашу Мертвого моря, оторочену бахромою білих кристалів, що розлило свої мінералізовані свинцеві води між Ізраїлем, Палестиною та Йорданією.

Ось воно, таємниче місце загибелі грішних міст Содома і Гоморри, звідки праведнику Лоту було дозволено вивести свою сім’ю. Це десь тут, серед спопелілих голих скель навіки застигла соляним стовпом цікава жінка Лота, що озирнулася на приречену домівку. Ото ж бо і воно - не завжди корисно оглядатися на минуле! Треба мені це запам’ятати!

Після примітивного обіду з мухами у придорожній їдальні, неначе телепортованої з бувшого совка 1970 року, пішли шукати переодягальню, дарма! Совок продовжився! Не передбачено таких послуг, тож, ховаючись у вбиральні

якогось магазинчику, вділи купальники і гайда у гліцериново-солоний розчин Мертвого моря, де вода виштовхує тіла різної ваги і конфігурації. Особливо дісталося Надії. Її спроба лягти у цю суспензію була приречена. Кругленьке тіло подружки м'ячиком перекидалося, не фіксуючи рівноваги. Місце для процедур не облаштоване, під зовнішні душі треба встигнути потрапити, переодягнутися ніде. Зате скрізь активно йшла торгівля продуктами Мертвого моря від Доктора Нони за скаженими цінами, набагато вищими, ніж у нас. Складається таке враження, що цю продукцію виробляють в Україні і продають через велику кількість жадібних посередників, у Ізраїль, транспортуючи товар у першому класі лайнерів!

Розчарувавшись легендарним морем, їдемо далі. Знову монотонна пустеля супроводжує наш маршрут, та нарешті у настирній мряці вимальовується химерне місто. Дрібний дощик не заважає спостерігати життя стародавнього Віфлеєму, навіть трансформуватися у його атмосферу. Розташувалися у готелі, смачно поїли і, прийнявши душ, поснули, розправивши втомлені далекою дорогою потомлені тіла на білосніжній постілі.

Вранці, після сніданку, місто зустріло приємним умитим сонечком, характерними звуками арабського міста, примхливим одягом жінок, різноманітністю сувенірів і товарів у магазинчиках та вуличних торговців, здивувало дешевими цінами та люб'язністю населення. Віфлеєм — місто на західному березі ріки Йордан, у історичній області Іудеї, центр паломництва, священне для християн місто після Єрусалиму, тому що тут, як пише Біблія, народився Син Божий Ісус. Саме тут народився і був помазаний на царство цар Давид.

У золотавому магазинчику сувенірів, біля Храму Різдва Христового, купили сувеніри, срібні ланцюжки, свячену землю, елей, білі тонкі шалі і подалися до Храму. На диво, людей було не багато, тож всі сакральні місця були доступні, було добре чути легенди, що овіювали кожну деталь цієї величної будови.

Між Палестиною і Ізраїлем довгою вервечкою тягнеться високий товстий мур, роз'єднуючи дві культури, дві віри, дві держави, два непримиренних народи. Але це не заважає палестинцям до 18.00 безперешкодно перетинати кордон, працювати на території Ізраїлю, та надвечір кожний араб, що затримався на чужій території, апріорі стає злочинцем. Проїжджаємо величезні ковані ворота між двома державами и опиняємося в Ізраїлі.

- Подивіться наліво, ця ущелина зветься – Гієна вогняна, а отам нагорі, під затягнутим мрякою небом височіє золотий купол Гроба Господня, а отам – сади Гетсиманські, а прямо перед вами – лабіринти прадавнього Єрусалиму, над якими

і досі гордовито і зверхньо здіймаються мури палацу царя Ірода. Тут приймає у свої щілини молитви і папірці з проханнями та надіями велична Стіна плачу. Тут і досі по жовтим полірованим камінням вузеньких заплутаних вуличок шурхотять підошви тисяч перехожих. Старовинні ковані та оздоблені різьбою ворота відділяють вуличне життя від таємниць приватного дворику, вони, як і вузькі ряди базару, існували і 10, і 100, і 1000, і 2000 років тому назад. На вулицях Єрусалиму тьма туристів, ізраїльських вояк - жінок і чоловіків, безліч колоритних ортодоксів у лапсердаках, чорних капелюхах з довгими пейсами, зосереджених і якихось знервованих.

У Храмі Гроба Господнього вражає все - колосальні срібні люстри, ікони, розпис, що ховається у зеленуватих сутінках масивних стін. Не віриться, що саме у цю нішу над головою щороку сходить святий вогонь, запалюючи свічки надії на всій планеті. Оповито сумом круті сходи на Голгофу, де зловісно чорніє ямка, в якій стояло розп’яття стражденного Сина Божого. Біля Стіни плачу зустріли єврейок з Казахстану:

-Дівчата, ви ж наші, залишайтеся тут, а то у вас війна!

Пообнімалися, попліткували, як давні знайомі, прочитала новоспеченим ізраїльтянкам з бувшого совка свої вірші, нас оточило багато жінок, всі розмовляють російською. Як дізналися, що ми з України, пообсипали компліментами, обцілували, понапихали нам в кишені цукерок, тримали з 15 хвилин. Потім запросили на стільці, підставлені біля перегородки між чоловічою та жіночою частинами площі, щоб ми глянули на ту сторону. Для нас це дивно! В принципі, на що там дивитися? Ну, чоловіки різного віку, здебільшого в пейсах, вдягнені у традиційні лапсердаки, або білі з синьою смужкою покривало, з якоюсь чорною таблеткою на лобі, створюють монотонний гомін, читаючи інструкцію з талмуду, в такт розкачуючись, неначе зубрять текст і нічого не розуміють.

Дивуюся, скільки народу по цілому світу вірять у казочки, придумані для мислячих і віруючих, щоб загнати їх у ці стійла, розділивши за статтю, за вірою, за мовою, за політичними амбіціями… Скільки вірян цілують руки попам!!!

Весь антураж храмів, вбрання, атрибутика, обряди, місця поклоніння, мені здалися такими штучними, не природними, як чийсь великий задум – обман!

Ледве вирвалися від нових наших знайомих. Йдемо до автобусу. На площі – свято – пісні, танці своїх і чужих, чоловіки несуть невеличкий паланкін, під ним тринадцятирічний хлопчик. Поряд чолов'яга щосили дує у натуральний ріг чи то козла, чи то тура, але виглядає дуже архаїчно і ефектно. Таких мальовничих процесій нам зустрілось багатенько. Це – обряд ініціації хлопчика, який затягує у це дійство оточуючих.Ми танцювали з ними теж!

Час вертатися у Єгипет. Прощавай, Єрусалиме! Ми розпрощалися з нашим чудовим гідом і вирушили до кордону.

Автобус, розплескуючи невеличкі калюжі знову везе нас повз Гетсиманські сади і Гієни вогняні, повз порубіжні мури, крізь ковані ворота, через жовтувату пустелю, повз кладовища кинутих машин, повз табори бедуїнів, які не бажають жити в цивілізації. Їхали довгенько, майже день, долаючи сотні кілометрів пустелі, підйоми та спуски крутого серпантину, часом було цікаво, часом дуже страшно. Паралельно маршруту до прикордонного Елату з'являлася і зникала у буйній зелені міфічна ріка Йордан. До кордону лишалося кілька кілометрів, аж раптом ми уперлися у хвіст довжелезної пробки автомобілів на дорозі. Ніхто толком не знав, що скоїлось, але частина машин спереду, після тривалого чекання, почали розвертатися, шукаючи об'їзд. Наш водій теж розвернув наше комфортабельне одоробало і ми рушили в іншому напрямку. Їхали довго, та дарма! Ніч у горах приходить зненацька. В якийсь момент ми відчули гуркіт та поштовхи в дно автобусу, його мало не знесло з траси. Зупинилися і остовпіли: навкруги з гір біжить кам'яне місиво з жовтою водою і піском, напруга лавини зносить все на своєму шляху. Попереду, у світлі фар видно людей, що намагаються виштовхати якийсь транспорт з водяної пастки. Водій акуратно позадкував, виводячи автобус з зони ризику.

Я з подивом звернула увагу на відсутність облаштованих узбіч! Рівні, бездоганні дороги під час дощу перетворювалися у місце сходження лавини з води, каменю та сміття. Ці потоки підмивали покриття і на дорозі з'являлися провалля. Саме це стало причиною нашої першої невдалої спроби виїхати з Ізраїлю. А ця древня земля пронизана пустотами, підземеллями, похованнями.

Заїхали у придорожнє кафе, купили води і почали радитися, що робити? Руслан №1 безпорадно сидів і мало не плакав.

Вперед не пустять, назад далеко і страшно, бо ніч надворі, ще й дощ посилився, спровокувавши сельові потоки.

Напруживши нашого переляканого і безвідповідального гіда, щоб зв'язався з туристичним оператором, Пегасом, ми вирішили їхати знову у Віфлеєм.

Щоб не згадувати всі небезпечні ділянки зворотного шляху, намагалися заснути, але періодичний гуркіт каміння під колесами змусив пасажирів цупкіше триматися за поручні, витріщивши очі у темну бездну синайської ночі.

Знову: - Шалом, Єрушалайм! Знову - салам алейкум, Віфлеєме!

На якомусь відрізку дороги, у невеликому селищі водій пригальмував і у відчинені двері увійшов наш ГІД№2, РУСЛАН! У своїй полотняній вишиванці, солом'яним капелюсі з незмінною парасолькою у смужку. Пасажири в захваті спочатку відкрили роти, а потім з радісними криками кинулися давити його у своїх обіймах. Життя почало налагоджуватися!

Перед самим ранком приїхали до готелю Святого Гавриїла. Те, що це дивовижний палац з малахіту, ми розібралися аж після сніданку. З нами цяцькалися, як з постраждалою стороною, заглядали в очі, попереджали кожне бажання, накормили, як на забій. За обідом відчувалося напруження мандрівників з чотирьох автобусів, всі були якісь насторожені, замкнені в собі.

Ми перевдяглися, спустилися у залу останніми. Надійка, фігурна, але повнувата у стегнах, жіночка, вдягла новий сарафан з індійською мандалою.

Руслан оцінив обновку, зробив комплімент, який у відносній тиші залу прозвучав досить гучно:

- Надійко, яка у тебе розкішна мандала!

У повітрі спочатку зависла абсолютна тиша, а потім зала вибухнула сміхом. Напруга розрядилася, народ загудів, загомонів, забряцав виделками, задзвенів кришталевими бокалами і тостами: – За мандалу!

Перед від'їздом був час і ми з дівчатами вирішили пройтися сусідськими магазинчиками сувенірів. Звідти прийшли з повними руками дарунків щедрих і добрих арабів.

Цей час наш Пегас те втрачав марно. Оператори вияснили причину інциденту: непередбачуваний дощ затопив Табу, прикордонне місто з боку Єгипту, вода досягла 4 поверху приміщень на набережній, в тому числі і нашої митниці. Тож ізраїльська сторона домовилася з Йорданією, щоб нас поромом переправити у Єгипет. Це була велика халепа і велика епопея! Ми знов рушили у дорогу, але уже у Йорданію. Довге проходження кордону свідчило про недвозначні відносини між країнами.

Уже поночі вирушили у місто до пристані. Аж раптом – стрілянина, крики, мчать автівки вершники у арафатках зі зброєю, палають смолоскипи! Жах та годі! Виявилося, що це звичайне весілля місцевих крутеликів.

На паром влізло народу з 8 таких автобусів, як наш. Всю дорогу мандрівники позіхали на повний рот, позичали одне у одного воду, хтось хропів на перилах сидіння. О третій ночі прибули до Єгипетських берегів, швиденько всілися у автобуси і гайнули до своїх жаданих готелів.

Ми ніколи так не раділи своїм ліжечкам, затишному комфортному номеру, з якого було видно лагідне фіолетове моречко, пір'їни верхівок стрункіх фінікових пальм, різнобарв'я алей і рабаток, між якими лагідно виблискували на сонці синьоокі басейни, де звабливо пахла їжа в ресторанах і кафе.

З подвоєною жагою життя, ми озброїлися масками, трубками, тапками і чкурнули у теплі прозорі води Червоного моря дивитися на корали. З острахом поглядали у небо, затягнуте легкою патиною туманного мережива, знаючи, чим це може погрожувати у цьому тривкому природньому середовищі!

Наступний чудовий вечір провели у всесвітньо відомому парку Сохо, що був у 10 хвилинах від нашого готелю. Яскрава рампа вітрин, суєта і розмови, кав'ярні і музикальний фонтан, що об'єднував всіх, хто підспівував, все було, неначе у казці. От і зазирнула у наше розчинене вікно остання східна чарівна густа ніч з яскравим місяцем у зірковому серпанку, тепла і ароматна, м'яка і вогка на дотик, п'янка на смак, така неповторна, не схожа одна на одну. Час линув невпинно, нечутно, невагомо на повіки зійшов сон, навіяний широкими різними пір'їнами пальм, що ледве ворушилися від легкого подиху морського бризу, охороняючи наш спокій.

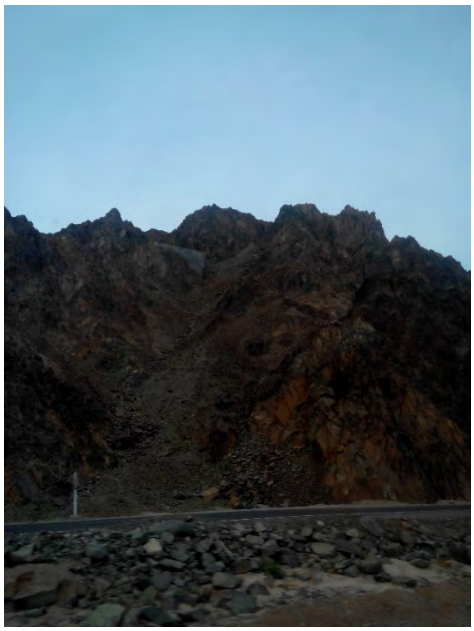
Надовго запам'ятається нам насиченість подій під час цієї семиденної мандрівки, незрівняний Сохо, розкішні ландшафти готелю Гранд оазис ресорт, мальовничі корали і грайливі рибки, а головне – гостре відчуття ризикованого екстриму і райського спокою.

Літак відірвався від розпеченої за день злітної смуги, потужно розігнався, стрімко набрав висоту, розрізаючи крилами теплу зіркову єгипетську ніч, залишивши далеко внизу густе мереживо освітлених доріг на західному березі Сінаю, де залишилися наші радості, страхи і шматочок серця.

Израиль

Здесь, по карте, не далече…

Транспорт классный обеспечен.
Видеть нам необходимо
Вифлеем с Иерусалимом.

Средь египетской пустыни
Мы грустим об Украине.
Однотипный здесь пейзаж,
Хорошо, что он не наш!

Впечатление такое,
Что сдесь делали жаркое -
Обожжённых скал гряда
Не воскреснет никогда!

Вот и Таба. Здесь граница.
Переход не долго длится,
Правда Надя, к удивленью,
Вызывает подозренье.

Час мурыжат там девицу,
Не пуская за границу,
И при том, что в ксиве, кстати,
Нету места для печати!

Но в итоге спор решат.
О, шелом тебе, Элат!
На пути к Иерусалиму
Море пролетает мимо,

Снова горы и пустыни,
Вдруг, посадками густыми
Прерывается пейзаж,
Будоража разум наш.

Средь камней, где нет воды,
Стройных пальм растут сады,
В целлофановом порядке –
Овощей, клубники грядки.

А в пустыне, к удивленью,
Бедуинов поселенья,
Как и тыщи лет назад.
В город тянут – не хотят!

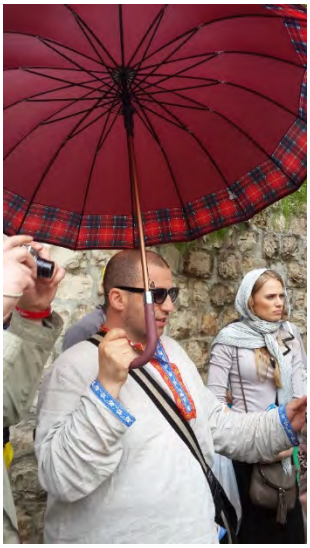
Вдруг мелькнул в ущельях гор
Моря Мёртвого простор.
Повернул автобус наш
На весьма условный пляж.

От различных язв и болей,
Выкисает люд в рассоле,
В этом море ни нырнуть,
Ни проплыть, ни утонуть!

Мы друг-другу тёрли спины,
Соль смывая с глицерином,
Пообедали, затем
Отбываем в Вифлеем.

С нами был в дороге гид –
Колоритный одессит!
Но такого эрудита
Не найдёшь средь одесситов!

Брыль соломенный и свита –
Униформа одессита.
Этот, Библии знаток
Рассказал нам всё, что мог!

Был он симпатичен нам,
Помнил всех по именам,
Если мы бывали злы,
Тут же сглаживал углы.

Так, под вечер, без проблем
Мы добрались в Вифлеем.
И отель с таким названьем
Принял нас до зорьки ранней.

Долго нежились в постели,
Вкусно пили, много ели.
Утром в путь подались снова
В храм рождения Христова.

Место, где дитя родилось –
Кардинально изменилось:
Над пещерой вырос там
Толстостенный пышный храм.

Божий Сын ходил в рванье!
Нынче скромность не в цене
И не вера! Нынче свято
Серебро, алмазы, злато.

В магазине возле храма
Сувениров разных гамма.
Продавцы твердят одно -
Всё у них освящено!

Здесь три короба наврут
И в три дорога сдерут.
Торг при храме невозможен,
Потому товар дороже!

Но купили мы, таки,
Белоснежные платки,
Заплатив монетой звонкой
За свечу, элей, иконки.

В Храме люстра не горит,
Серебра в ней тонны три.
Русский царь во искупленье
Сделал храму подношенье.

От щедрот своих, царица
Поспешила поделиться
Из народного добра,
Не жалея серебра.

В Вифлеемских магазинах
Палестинцы, как грузины,
Что похвалишь – отдадут.
И зевать не гоже тут.

Мы с подарками спешим
Ехать в Иерусалим.
Дождь слегка смочил дорогу.
Нам то всё равно, ей Богу!

С лёгкой куплены руки,
Пригодились нам платки.
Пред Иерусалимом
Мы прикрыли патлы ими.

Вход теперь доступен нам,
Во смиренье, в Божий храм.
Храм Господень! Право слово,
Не видали мы такого!

В нём следы веков видны,
Людом все углы полны,
Что длиннющей вереницей
Медленно идёт к гробнице.

Мы в конце концов заходим
В легендарный гроб Господний.
Меж рождением и смертью
Путь так короток, поверьте!

Средь икон и древних плит,
Век святой огонь горит.
Тридцать три свечи зажгли мы,
Будем Господом хранимы.

Библии припомнив строфы,
Путь свершаем на Голгофу.
Здесь одно из страшных мест,
Где стоял распятья крест!

Здесь, как будто до сих пор,
Божий Сын распят и вор
С тела по копью струится
Сына Божьего кровица.

Рядом – камень пожелтелый,
Где Христа омыли тело
И, накинув плащаницу,
Унесли его в темницу.

С высоты горы видна
Плача древняя стена,
Но возникла незадача:
Почему зовётся «Плача»,

Коль еврейские мужчины
Веселятся без причины,
Молятся, едят, поют!
Не о плаче мысли тут.

А на женской половине
Нет веселья и в помине.
Повстречали, как ни странно,
Мы евреек с Казахстана,

Из других колоний раши.
Все они родные, наши!
Остаются пусть такими
У себя в Иерусалиме!

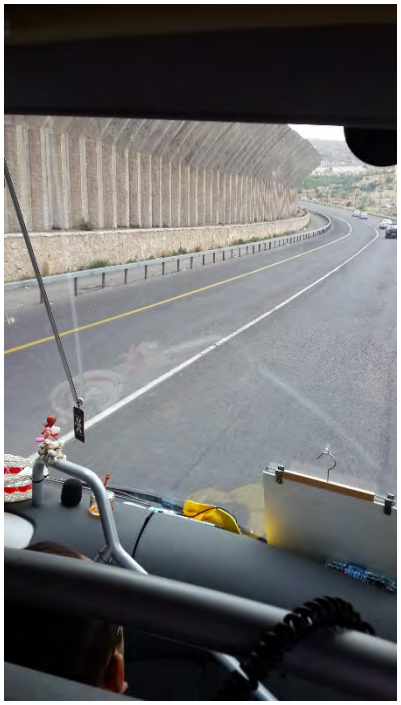
Положив записки в стену,
Мы уходим постепенно
Выполнять дальнейший план,
Что составил гид – Руслан.

Чувством трепетным гонимы,
Улочкой Иерусалима,
Шли мы к древнему базару,
Что ломился от товара.

Горд историей своей,
В мире, где б ни жил, еврей.
Чтить везде еврей привык
Флаг, культуру и язык.

Из святых везём полей
Свечи, землю и элей,
Едем мимо дач и вилл,
Храма, где царь Ирод жил.

Снова едем в Палестину.
Ждём. Автобус пропустили.
Высоченная стена
Защищать страну должна.

Много горя и страданий
Смыли воды Иордана.
Здесь крестился сам Христос.
Иордан с тех пор зарос.

Этой речки берега –
Как преграда для врага
В хрупком мире, но войны
Признаки везде видны.

Думала я в Палестине:
Хорошо, что в Украине
Мир, покой и тишина…
Нынче там и тут война!

Думали, что до заката
Доберёмся до Элата.
Полдороги прокатили,
Нас, увы, остановили.

Три часа прождали, но
Нас вернули, всё равно.
По другой дороге скачем –
Вновь вернули! Неудача!

Ночь спустилась, мы сидим.
За спиною – серпантин.
Тут пришла команда: всем
Возвращаться в Вифлеем!

А причина в том, что в Табе
В этот день разверзлись хляби,
В город хлынула волна,
Метра три была она.

И поэтому, возможно,
Смыло город и таможню.
Так под утро еле-еле,
Мы добрались до отеля.

Целый день вопрос не ясен:
Как добраться восвояси?
Наш Пегас решил потом
Усадить нас на паром.

Но не там, где были ране,
А в соседнем Иордане.
И загруженным паромом
Нас отправили до дома.

К часу ночи в Гранд Отеле
Мы добрались до постели
И заснули, наконец.
Так устали, что пипец!

Как нам дорог номер милый!
Сном восстановили силы,
Натоптав желудок наш,
Взяли маски и на пляж!

Там ныряли и купались,
На песочке повалялись,
Чтобы вечер не терять,
В Сохо вышли погулять.

Там народ из разных стран
На цветной глазел фонтан,
Что под музыку взмывал,
А народ весь подпевал.

Разноцветные витрины
Освещают магазины,
Отдыхающий народ
По кофейням кофе пьёт.

Это был последний вечер -
Тих, безоблачен, беспечен!
Но семья нас дома ждёт.
Мы садимся в самолёт

И летим в свою страну,
Рашей втянутой в войну.
Только в час войны, кажись,
Ценишь мир, природу, жизнь…

ХУРГАДА

Минув рік. Пам’ять про шикарний єгипетський відпочинок нам не давала спокою. Оскільки Червоне море знову затягувало нас у свої чарівні тенета, вирішили не вигадувати нічого екстраординарного і знову зануритися у його блаженні води, але на цей раз південніше, у Хургаді. Надійка не змогла скласти нам компанію, тож ми вирушили удвох з Ніною. Хілтон лонг біч зустрів підвищеним комфортом, люб’язністю персоналу, смачною різноманітною їжею, чудовою погодою і теплим морем.

Приємно вразило, що прибуття нашого трансферу було відзначено підняттям перед готелем українського прапору, на знак того, що тут відпочиватимуть українці! Порадувала довга і широка піщана смуга добре облаштованого людного пляжу, що належав готелю. П’ятірка себе виправдовувала, особливо сподобався каскад басейнів зі зручними місточками переходів над бірюзовими каналами, зручні лежаки, море квітів, кафе, лотків морозива, чотири ресторани на території та безліч всіляких зручностей.

У правому боці пляжу, біля дерев’яного пірсу, де причалював екскурсійний приватний човник, як бонус для відпочиваючих – чудовий рифовий атол. Мені подобалось, що пляж знаходиться в лагуні, вхід піщаний, з пологим, але далеченьким входом, вода тепла і спокійна, але складалося враження, що вона якась мертва – дно було припорошене дрібним пилом розтертих на попіл мертвих рифів. В перший же день, після сніданку, пішли на берег, поплавали трохи, та й вирішили поспати під грибком, бо потомилися з дороги. Скільки Морфей тримав нас у своїх обіймах, невідомо, але коли ми прокинулися, не побачили моря! Його не було поряд! Замість лазурового прибою сіріло плесо голого дна з рідкими озерцями води і цей пейзаж сягав вглиб моря метрів на 100! Настрій зіпсувався, але народ навкруги сприймав це явище, як цікаву пригоду, гасав смугою відливу, щось знаходив цікаве, розганявся і пірнав у воду десь за межами зору.

Поряд відпочивали російські туристи, їм взагалі море не було цікаве! Татуйовані чоловіки і жінки, почервонілі, мов раки, ковтали пиво з горілкою на дурняка просто неба, голосно співали блатні та непристойні пісні, густо пересипані матюками, чим викликали гучний сміх своїх подруг та обурення інших відпочиваючих. Матері забрали своїх чад і подалися подалі від лиха. Ми теж вирішили перевірити, що то за синьо-жовтий прапор майорить біля пірсу.

Більш того, його охороняє вартовий у будці! Думаємо: От, поважають Україну в Єгипті! Хороші люди! Сфотографувалися, вийшло символічно – національний український прапор, і ми у блакитних купальниках, жовтих капелюхах і жовтих капцях! Горді собою, вдягли маски, закусили зубами трубки і пірнули дивитися коралові рифи.

Це ми потім дізналися, що кольори прапорів означають погодні умови на морі. Але все одно – приємно побачити своє, рідне на чужому далекому березі.

Так, дійсно, є рифи, але не дуже живі, є коралові рибки, але не такі цікаві і грайливі, як в Шарм ель Шейху, та все одно, з ними спокійніше, ніж ділити узбережжя з матюкливим бидлом з Мухосранська.

За традицією, щоб не обгоріти, вирішили поїхати на екскурсію в Луксор. Світ не близький, але Карнатака того варта!

Вже при під'їзді до храмового комплексу, почали траплятися зони розкопок, цілі алеї з невеличкими сфінксами з головами баранів, або без голів, колони, статуї, елементи якихось будівель. Присутність великого і величного прадавнього міста скрізь виявляла свою присутність. Зважаючи на території, занесені багатометровим шаром піску, єгипетським археологам роботи вистачить на сотні років! І ось, серед гнітючої одноманітності пісків жовто-коричневої пустелі з'явився величний комплекс стародавнього таємничого Луксору. Широка і довга кам'яна дорога, під пильним наглядом баранів-сфінксів, вела у, здавалося, вузьку щілину входу у храмову будівлю, та, підійшовши ближче, розумієш, що ти – лиш піщинка порівняно з величезними монолітами химерної будови. Вхід в Луксорські святині охоронявся богами і стелами, сакральними написами-ієрогліфами, малюнками, зробленими бездоганно точно і однаково скрізь, що на пласкій, що на випуклій поверхні. Безліч товстезних колон, які раніше тримали тони і тони камінної стелі, створюючи лабіринт, були щільно всипані картушами. Блукаючи храмом, роздивляючись статуї та написи, мимоволі починаєш себе відчувати стародавньою єгиптянкою з невизначеним статусом, чи то рабинею, чи богинею, причетною до таємничих містерій, обрядів і законів цієї загадкової країни.

Блукаючи серед цієї неперевершеної краси, загубила з поля зору подружку Ніну, тож присіла відпочити і почекати її. Але до мене підсів юнак, який тривалий час спостерігав за мною. Галантний залицяльник був вдвічі молодше мене, але це не заважало йому робити компліменти, у відповідь отримуючи мої збентежені посмішки. Я ніяковіла, як дівчисько! Ганьба, з чого б це така цнотлива поведінка? Я ж самодостатня, вільна, сильна і рішуча жінка, а тут такий конфуз! Це, мабуть, спекотне єгипетське сонце мене розслабило і обеззброїло! Треба тікати у тінь! І я втекла, дякуючи Ніні.

О, Єгипет! Древня скарбниця таємниць всесвіту, країна потаємного минулого цивілізацій, знань, культури, незнаних технологій, написів, пірамід, фараонів, храмів…

Чи розкриють колись до кінця твої таємниці?

Чи допоможе комусь щасливий випадок зробити відкриття, як це було з долиною фараонів? Я була на тій пательні, де смажилися білі кам'яні отвори, що ведуть униз, в прохолоду вічної царини мертвих владик країни, загорнутих у білі сувої тканин на мумієх різних епох. В одній з кімнат поховання я побачила добре збережений настінний малюнок з зображенням невеличких людей у білих шароварах з чубом, заколотим застібкою біля вуха.

-Що це за люди? Поцікавилася у гіда-єгиптянина.

-Це – ури, (посвячені у таємниці), вчителі з півночі, вони передали нам знання з обробки землі, медицини, всесвіту, риболовлі і будівництва. Урій – це змій, мудрість, знання, присвята, від завжди прикрашав тіари фараонів, які пройшли ініціацію у піраміді. А острівець волосся на голові – це антена, що єднає їх з Ра, бо вони – його діти. Як схоже на наших укРАїнців! І тут я згадала, що слово хохол з санскриту – діти бога! Такі ж

зображення є у багатьох похованнях, в тому числі і у храмі величної, єдиної жінки-фараона – Хатсапсут, який велично здіймається над пекельною чашею Долини царів, межуючи з Долиною цариць.

Наступна наша екскурсія була на острів Парадіз (Рай). Катер жваво довіз туристів до абсолютно голого острівця, де подекуди вимальовувалися грибочки поодинокого кафе з захмарними цінами. Лазурова чиста вода покривала абсолютно мертве дно з залишками риб, вирваних білих корінців, де не де виднілися морські їжаки та мертві мушлі. Тепла лагідна вода була солоною до гіркоти, але приємною на дотик. Мілка лагуна не давала можливості досхочу наплаватись. Ми рушили до нашого катера узбережжям і з острахом побачили купку людей, чоловіків і жінок, по самі очі вбраних у чорне. Їх очі стежили за нами, неначе вони готові були нас вбити і з'їсти! Чимдуж ми побігли до групи, що сідала у катер. Ці люди нас добряче налякали! Може вони наркомани? Та гід сказав, що це таке плем'я з пустелі, що ні з ким не спілкується, веде замкнутий спосіб життя і інколи припливає на острів Парадіз.

Автобусом поїхали до готелю, а по дорозі звернули до музею піску. Це надзвичайно тонке і обережне мистецтво – з сипучого матеріалу у спекотній пустелі на лоні поривчастих гарячих вітрів створити образи героїв казок, фільмів, історичних постатей, точно передавши всі, властиві їм риси! Не просто вирізати з піску, а іще і зберегти різнобарвні скульптури! Дійсно, майстровиті руки і фантазія людей творять дива!

Одним з таких див є рукотворна єгипетська Венеція! Знову таки, насипана з піску ціла мережа острівців, каналів, місточків і гаваней, яка межує з відкритим морем просто вражає! Це місце віл та приватних садиб багатіїв з усього світу з приватними причалами, яхтами, басейнами, садами, де замість вуличок – широкі блакитні канали, якими снують різні кораблики, яхти, катери, а на жовтих берегах у зелених хащах дивовижних парків причаїлися безліч будов різного розміру, кольору, примхливого архітектурного стилю. Іноді здається, що припарковані величезні розкішні яхти не зможуть подолати відносно вузькі канали, але це обман зору, канали досить широкі і глибокі, з вільним виходом у відкрите море. З одного боку це приваблює, а з іншого – що робити у ізоляції на цих острівцях? Купатися? Ну, не весь же день! Рибалити? Набридне швидко. Спілкуватися? З ким, якщо навкруги людей не видно! Чи я чогось не розумію? Але все має право бути! Той, хто будував ці лабіринти уже з цього має зиск!

Немає меж дивам Єгипту. Таких див ми чекали від огляду коралів у батискафі! Та годі! Після рифів Шарм Ель Шейху і наших скромних рифів у Хургаді, мертве дно біля Венеції нас неабияк розчарувало. Крізь запітніле. Віконце у мутній воді вимальовувалися не чіткі обриси якихось риб, на дні валялися припудрені білим порохом залишки відмерлих безбарвних коралів.

Щось ми вже вередуємо, мабуть пора додому!

І знову аеропорт, зліт у голубінь африканського неба, останній погляд на жовту пустелю, що віддаляється, на фіолетове плесо Червоного моря з лазуровими овалами мілин і далекими обрисами Сінайського півострова.

Та, зненацька, мою увагу привернули абсолютно рівні квадрати на поверхні африканської частини суші. Вони покривали величезну територію, незважаючи на ландшафт і пересіченість місцини, неначе паралелі і меридіани. Це щось неймовірне!

Квадрати були усюди і супроводжували літак, поки він не вилетів на простір над Середземним морем. Ця загадка і досі не дає мені спокою.

СОН В РАЮ

Мне снился сон на побережье Нила,
Где зарождалась жизнь и уходила,
Где в небеса с монументальным видом
Зеркальные взлетали пирамиды.

Богов то было время и гигантов,
Был час цивилизации атлантов,
В египетских песках с тех пор зарыты
Осколки древних рас и мегалитов.

Здесь гладь лазурная столетья колыхала
Осколки звёзд над толщею коралла,
С пучины вод, переступая рифы,
История перетекала в мифы.

Здесь, словно в декорациях театра,
По лестнице спускалась Клеопатра,
А, вслед за ней и славою, в погоне,
Сам Цезарь шёл и царственный Антоний.

Резные пальмы шелестели споро
Над каменными сфинксами Луксора,
Здесь бог Амон, свои оставил знаки
На стенах и на статуях в Карнаке.

На Красном море, апогеем лета,
Цветут лагуны радужного цвета,
За их цепочкой, пики вверх вздымая,

Синеет дымкой горный кряж Синая.

Здесь каждый шаг историей пропитан,
Застывшей в письменах на мегалитах,
По камню резчики свои вложили души
В портреты фараонов и картуши.

Как в древности, здесь солнце зноем пышет,
Солёным бризом ветер моря дышет
И тянется народ сюда, как прежде,
Погреть свои бока на побережье.

КРАЙ ФАРАОНОВ

Тебя, Господь, благодарим:
Не дал душе томиться,
Край даровал, где Серафим
Целует нам ресницы,

Где, нежной покорясь волне,
Лазурной и игривой,
Мир спрятан в синей глубине
У самой кромки рифов.

Спасибо за вершины гор
За морем, на Сионе,
Желтеющих пустынь простор
И тайны фараонов.

Спасибо за цветочный рай,
За мягкие постели,
За щедрый и обильный край,
Комфортный быт в отеле.

За вкусный и обильный стол,
За теплоту приёма!

Сюда Ты нас, Господь привёл!
Уютно здесь, как дома!

Хотя, что дома? Дома – труд!
И есть под нос не подают!

ОСТРОВ ПАРАДИЗ

Незабываем наш круиз
По волнам сказочной лагуны,
Где солнце опускает струны
В песок на остров Парадиз!

Неторопливая волна
Фривольно с берегом играла
И прятала на дне кораллы
Песков белёсых пелена.

И видит чайка с вышины,
Как загорает в море синем
Кусок оторванной пустыни,
Плескаясь в свежести волны.

КАРНАКА

Как мал, тщедушен человек
Среди колонн в Карнакском храме
Страны, возлюбленной богами
И как же хрупок под ногами
Истории великой век!

Восторженный бросаем взор
На, стен коричневых громаду,
На, иероглифов шараду,
Вкраплённых текстом в колоннаду
И сфинксов грозную армаду,
Хранящих до сих пор Луксор.

Как беспристрастен лик богов
С миндалевидными глазами!
Они ль из мёртвых воскресали,
Они ль картуши вырезали
Под голубыми небесами
На храмах нильских берегов?

Не их ли воинство хранит

Сакральность древнего Луксора,
Незыблемость земных просторов
Владений Тота, Сета, Гора,
В тьме мифов и научных споров,
Страны великих пирамид?

КРАСНОЕ МОРЕ

Сквозь знойной дымки сизую вуаль
Гляжу, как Сфинкс, в египетскую даль.
Касаньем легкокрылым ветерка
Мне солнце массажирует бока.

В кристаллы превратившаяся соль,
Свозь поры проникает исподволь
И сквозь кокосовые пряные масла,
Которыми себя я облила.

Святая и заслуженная лень
Со мною прячется под пальмовую сень,
В кафе, на расстоянии руки
Арабы жарят гриль и шашлыки.

Из олл инклюзива оранжевый браслет,
Даёт возможность кушать без монет,
Так, на экскурсии, сменить я не смогла,
Великолепье шведского стола.

Ну разве что в лазурные лагуны
Я уплыла каналами Эль Гуны,
Где яхты королей и воротил
Цепями пришвартованы средь вилл.

Из батискафа рифы посмотрели,
Которые погибли, посерели,
Утратив всё величье красоты!
И рыб случайных видела хвосты.

Но вот на море в гребешках волны
Вдруг пенно забелели буруны,
Порывы ветра рвали кроны пальм
И взвесь песка пустыни скрыла даль,

В ней спряталась Арабская гряда,
Что вдоль Синая тянется сюда.
Был в синем небе солнца свет рассеян.
От ветра долго прятались в бассейнах.

Арабы стали гибкими отныне,
Приветствовали: - Слава Украине!
Клялись, что «ненавидят этих русов»,
Теперь их нет, но что возьмёшь с французов?

В последний день погода стала тише,
Волна не бьёт, ветров порыв не слышен.
Мы в одиночестве пустующего пляжа
На берегу под пальмами приляжем.

У нас в Лонг биче есть удобства все,
Есть даже рифы в пляжной полосе!
Напялив маски, трубки закусив,
Плывём смотреть, как водный мир красив!

Велик Господь - художник, фантазёр!
На спинках рыб как выписан узор!
Оттенки красок смелы и щедры!
Таких, как здесь, не встретишь в мире рыб!

Нирвана кончилась, обед прошёл прощальный,
Баулы сложены, как это ни печально,
И нас трансфер уже в часу четвёртом,
Сквозь Хургаду повёз к аэропорту.

Теперь Египет покидаем сложно:
Мы два часа убили на таможне!
Но безопасность – дело не простое;
Досмотр не тщательный порою жизни стоит!

Крылом разрезав над столицей тучи,
Свершив посадку, птах вздохнул могуче.
Привет родная, милая Держава!
Нет, не тебе, твоим Героям – слава!

ІЗРАЇЛЬ, ЗЕМЛЯ ОБЕТОВАНА!

З Шарм єль Шейха їдемо в Ізраїль! Благо, нам здавалося це поряд і коштує не дорого. Тож наступного дня у шикарному фойє готелю нас зібрав до купи гід Руслан і ми вирушили шукати нових пригод.

Дорога тягнулася одноманітною бурою кам'янистою пустелею. На зупинці біля придорожньої кав'ярні нас пересадили на великий зручний автобус і у нашому житті з'явився новий визначний етап – гід №2 - РУСЛАН! Цей дивний колоритний бувший одесит, що вже 8 років живе у Ізраїлі, пожвавив атмосферу своїм розумним гумором, ерудицією, невгамовним темпераментом і комунікабельністю. Людина надзвичайної харизми!

Він одразу став улюбленцем всього колективу автобусу, а Руслан № 1 відійшов на останнє місце. Туризм - це не його коник! Йшов би у аутисти – програмісти, та навряд чи йому вистачило б кеби!

З новим гідом мандри стародавнім Ізраїлем набули нового значення на тлі інформаційного вибуху, спровокованого Русланом, тож кожне слово, кожний факт гармонійно вплітався у ірреальні краєвиди землі обітованої, що викликав певні асоціації, пробуджував цікавість і навіть створював інтелектуальні диспути у салоні автобусу.

А за вікном по-між темно-рудих напівзруйнованих, оплавлених і обгорілих у якійсь давній катастрофі скель, ледве вгадувалися примарні русла давно висохлих річок, виднілися обірвані зсувами, колись протоптані людьми та звіриною стежки, подекуди розкинулися невеличкі, схожі на гетто, або звалища, поселення місцевих бедуїнів.

Країна контрастів не переставала дивувати: впродовж десятків кілометрів мертвої пустелі раптом з'являється зелений оазис пальм (таких смачних і великих фініків я ніде не куштувала!), під кожну з яких проведено гідропонічне зрошення, або ряди вкритих плівкою теплиць з полуницею, або ферми з елітними коровами, які під класичну музику дають чудове густе екологічно чисте молоко.

На горизонті, у мушлі примхливих гір з'явилася блакитна стрічка водного простору. Над нею висіло непевне марево, що збільшувалося, з'єднуючись з поверхнею, утворюючи невичерпну чашу Мертвого моря, оторочену бахромою білих кристалів, що розлило свої мінералізовані свинцеві води між Ізраїлем, Палестиною та Йорданією.

Ось воно, таємниче місце загибелі грішних міст Содома і Гоморри, звідки праведнику Лоту було дозволено вивести свою сім'ю. Це десь тут, серед спопелілих голих скель навіки застигла соляним стовпом цікава жінка Лота, що озирнулася на приречену домівку. Ото ж бо і воно - не завжди корисно оглядатися на минуле! Треба мені це запам'ятати!

Після примітивного обіду з мухами у придорожній їдальні, неначе телепортованої з бувшого совка 1970 року, пішли шукати переодягальню, дарма! Совок продовжився! Не передбачено таких послуг, тож, ховаючись у вбиральні якогось магазинчику, вділи купальники і гайда у гліцериново-солоний розчин Мертвого моря, де вода виштовхує тіла різної ваги і конфігурації. Особливо дісталося Надії. Її спроба лягти у цю суспензію була приречена. Кругленьке тіло подружки м'ячиком перекидалося, не фіксуючи рівноваги. Місце для процедур не облаштоване, під зовнішні душі треба встигнути потрапити, переодягнутися ніде. Зате скрізь активно йшла торгівля продуктами Мертвого моря від Доктора Нони за скаженими цінами, набагато вищими, ніж у нас. Складається таке враження, що цю продукцію виробляють в Україні і продають через велику кількість жадібних посередників, у Ізраїль, транспортуючи товар у першому класі лайнерів!

Розчарувавшись легендарним морем, їдемо далі. Знову монотонна пустеля супроводжує наш маршрут, та нарешті у настирній мряці вимальовується химерне місто. Дрібний дощик не заважає спостерігати життя стародавнього Віфлеєму, навіть трансформуватися у його атмосферу. Розташувалися у готелі, смачно поїли і, прийнявши душ, поснули, розправивши втомлені далекою дорогою потомлені тіла на білосніжній постілі.

Вранці, після сніданку, місто зустріло приємним умитим сонечком, характерними звуками арабського міста, примхливим одягом жінок, різноманітністю сувенірів і товарів у магазинчиках та вуличних торговців, здивувало дешевими цінами та люб'язністю населення. Віфлеєм — місто на західному березі ріки Йордан, у історичній області Іудеї, центр паломництва, священне для християн місто після Єрусалиму, тому що тут, як пише Біблія, народився Син Божий Ісус. Саме тут народився і був помазаний на царство цар Давид.

У золотавому магазинчику сувенірів, біля Храму Різдва Христового, купили сувеніри, срібні ланцюжки, свячену землю, елей, білі тонкі шалі і подалися до Храму. На диво, людей було не багато, тож всі сакральні місця були доступні, було добре чути легенди, що овіювали кожну деталь цієї величної будови.

Між Палестиною і Ізраїлем довгою вервечкою тягнеться високий товстий мур, роз'єднуючи дві культури, дві віри, дві держави, два непримиренних народи. Але це не заважає палестинцям до 18.00 безперешкодно перетинати кордон, працювати на території Ізраїлю, та надвечір кожний араб, що затримався на чужій території, апріорі стає злочинцем. Проїжджаємо величезні ковані ворота між двома державами и опиняємося в Ізраїлі.

- Подивіться наліво, ця ущелина зветься – Гієна вогняна, а отам нагорі, під затягнутим мрякою небом височіє золотий купол Гроба Господня, а отам – сади Гетсиманські, а прямо перед вами – лабіринти прадавнього Єрусалиму, над якими і досі гордовито і зверхньо здіймаються мури палацу царя Ірода. Тут приймає у свої щілини молитви і папірці з проханнями та надіями велична Стіна плачу. Тут і досі по жовтим полірованим камінням вузеньких заплутаних вуличок шурхотять підошви тисяч перехожих. Старовинні ковані та оздоблені різьбою ворота відділяють вуличне життя від таємниць приватного дворику, вони, як і вузькі ряди базару, існували і 10, і 100, і 1000, і 2000 років тому назад. На вулицях Єрусалиму тьма туристів, ізраїльських вояк - жінок і чоловіків, безліч колоритних ортодоксів у лапсердаках, чорних капелюхах з довгими пейсами, зосереджених і якихось знервованих.

У Храмі Гроба Господнього вражає все - колосальні срібні люстри, ікони, розпис, що ховається у зеленуватих сутінках масивних стін. Не віриться, що саме у цю нішу над головою щороку сходить святий вогонь, запалюючи свічки надії на всій планеті. Оповито сумом круті сходи на Голгофу, де зловісно чорніє ямка, в якій стояло розп'яття стражденного Сина Божого. Біля Стіни плачу зустріли єврейок з Казахстану:

-Дівчата, ви ж наші, залишайтеся тут, а то у вас війна!

Пообнімалися, попліткували, як давні знайомі, прочитала новоспеченим ізраїльтянкам з бувшого совка свої вірші, нас оточило багато жінок, всі розмовляють російською. Як дізналися, що ми з України, пообсипали компліментами, обцілували, понапихали нам в кишені цукерок, тримали з 15 хвилин. Потім запросили на стільці, підставлені біля перегородки між чоловічою та жіночою частинами площі, щоб ми глянули на ту сторону. Для нас це дивно! В принципі, на що там дивитися? Ну, чоловіки різного віку, здебільшого в пейсах, вдягнені у традиційні лапсердаки, або білі з синьою смужкою покривало, з якоюсь чорною таблеткою на лобі, створюють монотонний гомін, читаючи інструкцію з талмуду, в такт розкачуючись, неначе зубрять текст і нічого не розуміють.

Дивуюся, скільки народу по цілому світу вірять у казочки, придумані для мислячих і віруючих, щоб загнати їх у ці стійла, розділивши за статтю, за вірою, за мовою, за політичними амбіціями… Скільки вірян цілують руки попам!!!

Весь антураж храмів, вбрання, атрибутика, обряди, місця поклоніння, мені здалися такими штучними, не природними, як чийсь великий задум – обман!

Ледве вирвалися від нових наших знайомих. Йдемо до автобусу. На площі – свято – пісні, танці своїх і чужих, чоловіки несуть невеличкий паланкін, під ним тринадцятирічний хлопчик. Поряд чолов'яга щосили дує у натуральний ріг чи то козла, чи то тура, але виглядає дуже архаїчно і ефектно. Таких мальовничих процесій нам зустрілось багатенько. Це – обряд ініціації хлопчика, який затягує у це дійство оточуючих.Ми танцювали з ними теж!

Час вертатися у Єгипет. Прощавай, Єрусалиме! Ми розпрощалися з нашим чудовим гідом і вирушили до кордону.

Автобус, розплескуючи невеличкі калюжі знову везе нас повз Гетсиманські сади і Гієни вогняні, повз порубіжні мури, крізь ковані ворота, через жовтувату пустелю, повз кладовища кинутих машин, повз табори бедуїнів, які не бажають жити в цивілізації. Їхали довгенько, майже день, долаючи сотні кілометрів пустелі, підйоми та спуски крутого серпантину, часом було цікаво, часом дуже

страшно. Паралельно маршруту до прикордонного Елату з'являлася і зникала у буйній зелені міфічна ріка Йордан. До кордону лишалося кілька кілометрів, аж раптом ми уперлися у хвіст довжелезної пробки автомобілів на дорозі. Ніхто толком не знав, що скоїлось, але частина машин спереду, після тривалого чекання, почали розвертатися, шукаючи об'їзд. Наш водій теж розвернув наше комфортабельне одоробало і ми рушили в іншому напрямку. Їхали довго, та дарма! Ніч у горах приходить зненацька. В якийсь момент ми відчули гуркіт та поштовхи в дно автобусу, його мало не знесло з траси. Зупинилися і остовпіли: навкруги з гір біжить кам'яне місиво з жовтою водою і піском, напруга лавини зносить все на своєму шляху. Попереду, у світлі фар видно людей, що намагаються виштовхати якийсь транспорт з водяної пастки. Водій акуратно позадкував, виводячи автобус з зони ризику.

Я з подивом звернула увагу на відсутність облаштованих узбіч! Рівні, бездоганні дороги під час дощу перетворювалися у місце сходження лавини з води, каменю та сміття. Ці потоки підмивали покриття і на дорозі з'являлися провалля. Саме це стало причиною нашої першої невдалої спроби виїхати з Ізраїлю. А ця древня земля пронизана пустотами, підземеллями, похованнями.

Заїхали у придорожнє кафе, купили води і почали радитися, що робити? Руслан №1 безпорадно сидів і мало не плакав.

Вперед не пустять, назад далеко і страшно, бо ніч надворі, ще й дощ посилився, спровокувавши сельові потоки.

Напруживши нашого переляканого і безвідповідального гіда, щоб зв'язався з туристичним оператором, Пегасом, ми вирішили їхати знову у Віфлеєм.

Щоб не згадувати всі небезпечні ділянки зворотного шляху, намагалися заснути, але періодичний гуркіт каміння під колесами змусив пасажирів цупкіше триматися за поручні, витріщивши очі у темну бездну синайської ночі.

Знову: - Шалом, Єрушалайм! Знову - салам алейкум, Віфлеєме!

На якомусь відрізку дороги, у невеликому селищі водій пригальмував і у відчинені двері увійшов наш ГІД№2, РУСЛАН! У своїй полотняній вишиванці, солом'янім капелюсі з незмінною парасолькою у смужку. Пасажири в захваті спочатку відкрили роти, а потім з радісними криками кинулися давити його у своїх обіймах. Життя почало налагоджуватися!

Перед самим ранком приїхали до готелю Святого Гавриїла. Те, що це дивовижний палац з малахіту, ми розібралися аж після сніданку. З нами цяцькалися, як з постраждалою стороною, заглядали в очі, попереджали кожне

бажання, накормили, як на забій. За обідом відчувалося напруження мандрівників з чотирьох автобусів, всі були якісь насторожені, замкнені в собі.

Ми перевдяглися, спустилися у залу останніми. Надійка, фігурна, але повнувата у стегнах, жіночка, вдягла новий сарафан з індійською мандалою.

Руслан оцінив обновку, зробив комплімент, який у відносній тиші залу прозвучав досить гучно:

- Надійко, яка у тебе розкішна мандала!

У повітрі спочатку зависла абсолютна тиша, а потім зала вибухнула сміхом. Напруга розрядилася, народ загудів, загомонів, забряцав виделками, задзвенів кришталевими бокалами і тостами: – За мандалу!

Перед від'їздом був час і ми з дівчатами вирішили пройтися сусідськими магазинчиками сувенірів. Звідти прийшли з повними руками дарунків щедрих і добрих арабів.

Цей час наш Пегас те втрачав марно. Оператори вияснили причину інциденту: непередбачуваний дощ затопив Табу, прикордонне місто з боку Єгипту, вода досягла 4 поверху приміщень на набережній, в тому числі і нашої митниці. Тож ізраїльська сторона домовилася з Йорданією, щоб нас поромом переправити у Єгипет. Це була велика халепа і велика епопея! Ми знов рушили у дорогу, але уже у Йорданію. Довге проходження кордону свідчило про недвозначні відносини між країнами.

Уже поночі вирушили у місто до пристані. Аж раптом – стрілянина, крики, мчать автівки вершники у арафатках зі зброєю, палають смолоскипи! Жах та годі! Виявилося, що це звичайне весілля місцевих крутеликів.

На паром влізло народу з 8 таких автобусів, як наш. Всю дорогу мандрівники позіхали на повний рот, позичали одне у одного воду, хтось хропів на перилах сидіння. О третій ночі прибули до Єгипетських берегів, швиденько всілися у автобуси і гайнули до своїх жаданих готелів.

Ми ніколи так не раділи своїм ліжечкам, затишному комфортному номеру, з якого було видно лагідне фіолетове моречко, пір'їни верхівок стрункіх фінікових пальм, різнобарв'я алей і рабаток, між якими лагідно виблискували на сонці синьоокі басейни, де звабливо пахла їжа в ресторанах і кафе.

З подвоєною жагою життя, ми озброїлися масками, трубками, тапками і чкурнули у теплі прозорі води Червоного моря дивитися на корали. З острахом поглядали у небо, затягнуте легкою патиною туманного мережива, знаючи, чим це може погрожувати у цьому тривкому природньому середовищі!

Наступний чудовий вечір провели у всесвітньо відомому парку Сохо, що був у 10 хвилинах від нашого готелю. Яскрава рампа вітрин, суєта і розмови, кав'ярні і музикальний фонтан, що об'єднував всіх, хто підспівував, все було, неначе у казці. От і зазирнула у наше розчинене вікно остання східна чарівна густа ніч з яскравим місяцем у зірковому серпанку, тепла і ароматна, м'яка і вогка на дотик, п'янка на смак, така неповторна, не схожа одна на одну. Час линув невпинно, нечутно, невагомо на повіки зійшов сон, навіяний широкими різними пір'їнами пальм, що ледве ворушилися від легкого подиху морського бризу, охороняючи наш спокій.

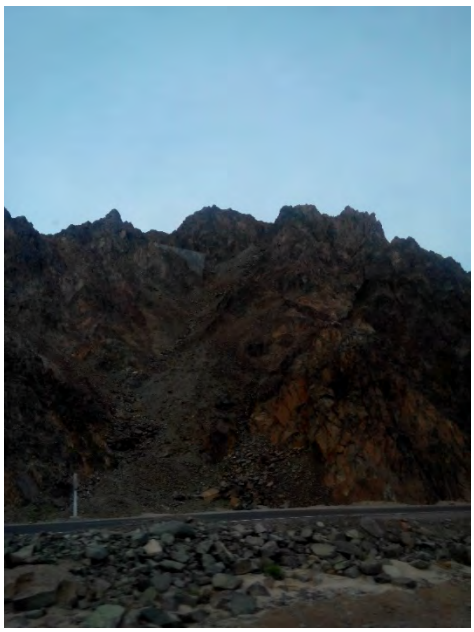

Надовго запам’ятається нам насиченість подій під час цієї семиденної мандрівки, незрівняний Сохо, розкішні ландшафти готелю Гранд оазис ресорт, мальовничі корали і грайливі рибки, а головне – гостре відчуття ризикованого екстриму і райського спокою.

Літак відірвався від розпеченої за день злітної смуги, потужно розігнався, стрімко набрав висоту, розрізаючи крилами теплу зіркову єгипетську ніч, залишивши далеко внизу густе мереживо освітлених доріг на західному березі Сінаю, де залишилися наші радості, страхи і шматочок серця.

Израиль

Здесь, по карте, не далече…
Транспорт классный обеспечен.
Видеть нам необходимо
Вифлеем с Иерусалимом.

Средь египетской пустыни
Мы грустим об Украине.
Однотипный здесь пейзаж,
Хорошо, что он не наш!

Впечатление такое,
Что сдесь делали жаркое -
Обожжённых скал гряда
Не воскреснет никогда!

Вот и Таба. Здесь граница.
Переход не долго длится,
Правда Надя, к удивленью,
Вызывает подозренье.

Час мурыжат там девицу,
Не пуская за границу,
И при том, что в ксиве, кстати,
Нету места для печати!

Но в итоге спор решат.
О, шелом тебе, Элат!
На пути к Иерусалиму
Море пролетает мимо,

Снова горы и пустыни,
Вдруг, посадками густыми
Прерывается пейзаж,
Будоража разум наш.

Средь камней, где нет воды,
Стройных пальм растут сады,
В целлофановом порядке –
Овощей, клубники грядки.

А в пустыне, к удивленью,

Бедуинов поселенья,
Как и тыщи лет назад.
В город тянут – не хотят!

Вдруг мелькнул в ущельях гор
Моря Мёртвого простор.
Повернул автобус наш
На весьма условный пляж.

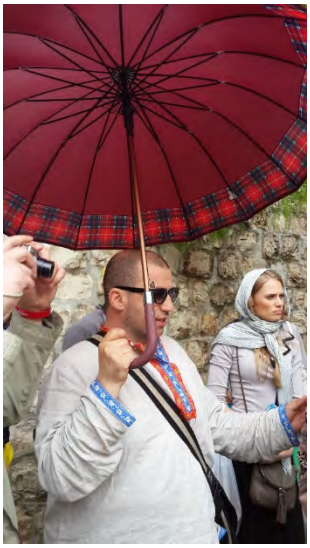
От различных язв и болей,
Выкисает люд в рассоле,
В этом море ни нырнуть,
Ни проплыть, ни утонуть!

Мы друг-другу тёрли спины,
Соль смывая с глицерином,
Пообедали, затем
Отбываем в Вифлеем.

С нами был в дороге гид –
Колоритный одессит!
Но такого эрудита
Не найдёшь средь одесситов!

Брыль соломенный и свита –
Униформа одессита.
Этот, Библии знаток
Рассказал нам всё, что мог!

Был он симпатичен нам,
Помнил всех по именам,
Если мы бывали злы,
Тут же сглаживал углы.

Так, под вечер, без проблем
Мы добрались в Вифлеем.
И отель с таким названьем
Принял нас до зорьки ранней.

Долго нежились в постели,
Вкусно пили, много ели.
Утром в путь подались снова
В храм рождения Христова.

Место, где дитя родилось –
Кардинально изменилось:
Над пещерой вырос там
Толстостенный пышный храм.

Божий Сын ходил в рванье!
Нынче скромность не в цене
И не вера! Нынче свято
Серебро, алмазы, злато.

В магазине возле храма
Сувениров разных гамма.
Продавцы твердят одно -
Всё у них освящено!

Здесь три короба наврут
И в три дорога сдерут.
Торг при храме невозможен,
Потому товар дороже!

Но купили мы, таки,
Белоснежные платки,
Заплатив монетой звонкой
За свечу, элей, иконки.

В Храме люстра не горит,
Серебра в ней тонны три.
Русский царь во искупленье
Сделал храму подношенье.

От щедрот своих, царица
Поспешила поделиться
Из народного добра,
Не жалея серебра.

В Вифлеемских магазинах
Палестинцы, как грузины,
Что похвалишь – отдадут.
И зевать не гоже тут.

Мы с подарками спешим
Ехать в Иерусалим.
Дождь слегка смочил дорогу.
Нам то всё равно, ей Богу!

С лёгкой куплены руки,
Пригодились нам платки.
Пред Иерусалимом
Мы прикрыли патлы ими.

Вход теперь доступен нам,
Во смиренье, в Божий храм.
Храм Господень! Право слово,
Не видали мы такого!

В нём следы веков видны,
Людом все углы полны,
Что длиннющей вереницей
Медленно идёт к гробнице.

Мы в конце концов заходим
В легендарный гроб Господний.
Меж рождением и смертью
Путь так короток, поверьте!

Средь икон и древних плит,
Век святой огонь горит.
Тридцать три свечи зажгли мы,
Будем Господом хранимы.

Библии припомнив строфы,
Путь свершаем на Голгофу.
Здесь одно из страшных мест,
Где стоял распятья крест!

Здесь, как будто до сих пор,
Божий Сын распят и вор
С тела по копью струится
Сына Божьего кровица.

Рядом – камень пожелтелый,
Где Христа омыли тело
И, накинув плащаницу,
Унесли его в темницу.

С высоты горы видна
Плача древняя стена,
Но возникла незадача:
Почему зовётся «Плача»,

Коль еврейские мужчины
Веселятся без причины,
Молятся, едят, поют!
Не о плаче мысли тут.

А на женской половине
Нет веселья и в помине.
Повстречали, как ни странно,
Мы евреек с Казахстана,

Из других колоний раши.
Все они родные, наши!
Остаются пусть такими
У себя в Иерусалиме!

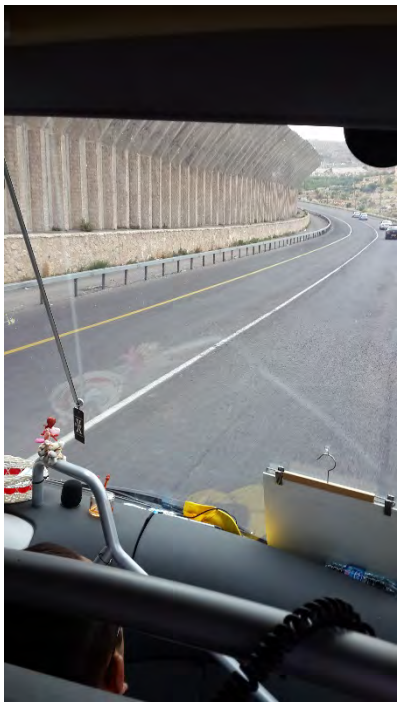
Положив записки в стену,
Мы уходим постепенно
Выполнять дальнейший план,
Что составил гид – Руслан.

Чувством трепетным гонимы,
Улочкой Иерусалима,
Шли мы к древнему базару,
Что ломился от товара.

Горд историей своей,
В мире, где б ни жил, еврей.
Чтить везде еврей привык
Флаг, культуру и язык.

Из святых везём полей
Свечи, землю и элей,
Едем мимо дач и вилл,
Храма, где царь Ирод жил.

Снова едем в Палестину.
Ждём. Автобус пропустили.
Высоченная стена
Защищать страну должна.

Много горя и страданий

Смыли воды Иордана.
Здесь крестился сам Христос.
Иордан с тех пор зарос.

Этой речки берега –
Как преграда для врага
В хрупком мире, но войны
Признаки везде видны.

Думала я в Палестине:
Хорошо, что в Украине
Мир, покой и тишина…
Нынче там и тут война!

Думали, что мы к закату
Доберёмся до Элата,
Полдороги прокатили,
Нас, увы, остановили.

Три часа прождали, но
Нас вернули, всё равно.
По другой дороге скачем –
Вновь вернули! Неудача!

Ночь спустилась, мы сидим.
За спиною – серпантин.
Тут пришла команда: всем
Возвращаться в Вифлеем!

А причина в том, что в Табе
В этот день разверзлись хляби,

В город хлынула волна,
Метра три была она.

И поэтому, возможно,
Смыло город и таможню.
Так под утро еле-еле,
Мы добрались до отеля.

Целый день вопрос не ясен:
Как добраться восвояси?
Наш Пегас решил потом
Усадить нас на паром.

Но не там, где были ране,
А в соседнем Иордане.
И загруженным паромом
Нас отправили до дома.

К часу ночи в Гранд Отеле
Мы добрались до постели
И заснули, наконец.
Так устали, что пипец!

Как нам дорог номер милый!
Сном восстановили силы,

Натоптав желудок наш,
Взяли маски и на пляж!

Там ныряли и купались,
На песочке повалялись,
Чтобы вечер не терять,
В Сохо вышли погулять.

Там народ из разных стран
На цветной глазел фонтан,
Что под музыку взмывал,
А народ весь подпевал.

Разноцветные витрины
Освещают магазины,
Отдыхающий народ
По кофейням кофе пьёт.

Это был последний вечер -
Тих, безоблачен, беспечен!
Но семья нас дома ждёт.
Мы садимся в самолёт

И летим в свою страну,
Рашей втянутой в войну.
Только в час войны, кажись,
Ценишь мир, природу, жизнь…

ЭМИРАТЫ

ЭМИРАТСКАЯ ЭПОПЕЯ

Не нужно было много водки пить

И фантазировать с подружками до зорьки,
Но без фантазий трудно в мире жить,
Их не исполнить – это втрое горько!

Мы не однажды в мнении сошлись,
Что не живём, а время проживаем…
Нам после третьей мысль пришла, кажись,
Что не мешало б нам слетать в Дубаи.

От слова – к делу! Выбрали бюро,
Стеснили график, обозначив даты,
Дало посольство и семья «добро»
И вот они - родные Эмираты!

Из серости ноябрьских холодов,
Одетые по киевской погоде,
Мы в край попали пальмовых садов,
Где чёрные абаи в женской моде.

Ещё – слезу пробило, видит Бог!
В волшебном этом райском уголке,
Ковры из чернобривцев у дорог -
Прижился наш цветочек на песке!

Из зала встреч наш габаритный груз
В джип потащил приветливый индус,
А в номерах, где поселили нас,

Ждал полный фарш, комфорт и ренессанс.

Три комнаты, ковры и зеркала,
Три плазмы, сейф и окна до пола,
Два туалета и балкона - два,
А вид из окон – кругом голова!

Со всех сторон раздолье и краса!
Направо глянешь – небосводов лес,
Налево – белых пляжей полоса
И солнце улыбается с небес.

Здесь всё работает, в отличие от нас:
С утра до вечера – горячая вода,
Меняют полотенца каждый раз,
Чай, кофе, сахар в вазочке всегда.

В торговый центр под вечер подались.
Дирхам пятнадцать стоило такси,
На цены недоверчиво косим
И наблюдаем избранную жизнь.

От завтраков со шведского стола
Увы, моя фигура поплыла!
Но в восемь, от Яссата, трансфер наш,
Везёт наевшуюся троицу на пляж.

Залив Персидский, здравствуй, дорогой!
Дай потревожить гладь твою ногой,
Дай в ласковой потешиться волне
Надюше, Нине и, конечно, мне.

Что вытворяли мы, история молчит,
Но до сих пор над волнами звучит
К Всевышнему и просьба, и хвала,
Что от сердец до Бога пролегла!

Мы, взявшись за руки, молили небеса,
Что б края не было добру и чудесам!
И не ошиблись - в день рожденья – торт
Администрация Нинуле поднесёт!

Посмаковав тортом и коньяком,
Мы на сафари едем прямиком
В крутом джипяре и сомнений нет,
Что супер-драйвер за рулём – Ахмет!

Без лишней скромности, признаюсь вам, друзья:
Как хорошо, что знаю инглиш я!
Казалось в Эмиратах мне порой,
Что инглиш здесь был принят, как второй.

Закон дорожный у арабов строг,
По глади изумительных дорог
Бежало наше резвое авто
И вот мы у пустынного плато.

Хоть и закон, и вера здесь строга,
Но здесь верблюжьи в почести бега!
Проста картина – зверь бежит вперёд,
Поскольку робот-хлыст беднягу бьёт.

А параллельно, на ландо летят
Азартных два десятка арабят,
Орут и машут, хуже батога!
Вот это называется – бега!

Крутых машин собрался караван,
В них пассажиры из различных стран.
Дана команда, гонки начались.
Мы то спускались, то взмывали ввысь,

Песок летел в переднее окно,
Вдруг становилось страшно и темно!
Автомобилей гладкие бока,
Кренясь, касались дверцами песка.

Взобравшись на буреющий бархан,
Машин остановился караван
И, средь внезапной этой тишины,
Пустыни вздохи тихие слышны.

В арабии ноябрьский краток день.
Садилось солнце и ночная тень
Ползла в барханов безграничный мир.
Мы ж – к бедуинам, на вечерний пир.

В ладонях дюн оазис ждал гостей
Всех рас и вер, яз**ы**ков и мастей.
Носился в воздухе пьянящий запах блюд.
Арабской кухней был доволен люд.

Вокруг ковра подушки и диваны,
Кто ест, кто пьёт, а кто полулежит,
Кто курит с ароматами кальяны,
А в центре – дервиш юбками кружит.

Его меняет танец живота –
Арабка в позолоте и шелках
Пластична, привлекательна, гибка,
Ритмична, соблазнительна, легка!

Сафари кончилось, но что грустить о нём?
У нас все приключенья впереди
И мы по трассе гладенькой летим
В Дубаи, занавешенный огнём.

На чёрном бархате, подсветкой подогреты,
Плывут на фоне неба минареты.
От вилл роскошных местных богачей
Не отвести ни мыслей, ни очей.

Да, Эмиратам только сорок два,
Да, на песках пустынь страна стоит,
Но мудрый шейх, по имени Заид,
Нашёл для единения слова.

С пустынных стойбищ, побор**о**в вражду,
Эмиры путь к согласию найдут
И, вместе взявшись, за короткий срок,
Построят этот райский уголок.

Здесь флагами украшен каждый дом!
Есть кредо, гордость нации на нём:
Земля, душа и вера – три венца,
За что сражаться нужно до конца.

Наутро вновь Дубаи - Опен Бич.
«А не пойти ли в рыбный ресторан?»
Единодушно был поддержан клич –
Вечерний город! Чудная пора!

Таксист из частников, казалось бы, не хам,
Развёл нас на десятка два дирхам!
Тот, Интернент навечно проклянёт,
Кто «Вилку» рестораном назовёт!

Как оказалось, этот «ресторан» -
Столовка для строителей, дыра!
Но, цены за харчи и соки, тут
Все наши ожиданья превзойдут!

Одетые по-модному, как фря,
Пешочком возвращаемся, а зря!
Дубаи-сити – город для машин,
А пешие – на пляже хороши!

За стройкой взяв такси, бегом в отель,
В хрустящую белейшую постель!
Без задних ног заснули под кино,
А свет Дубаев льётся сквозь окно.

И снова пляж, прибоя полоса.
Обзор Дубаев ровно в три часа.
Венеция и Парус - всё для нас

И остров Пальма радовал наш глаз.

Поющего фонтана гимн в ночи
И до сих пор мелодией звучит,
Народов – море, просто не пройти,
С различных стран сюда ведут пути.

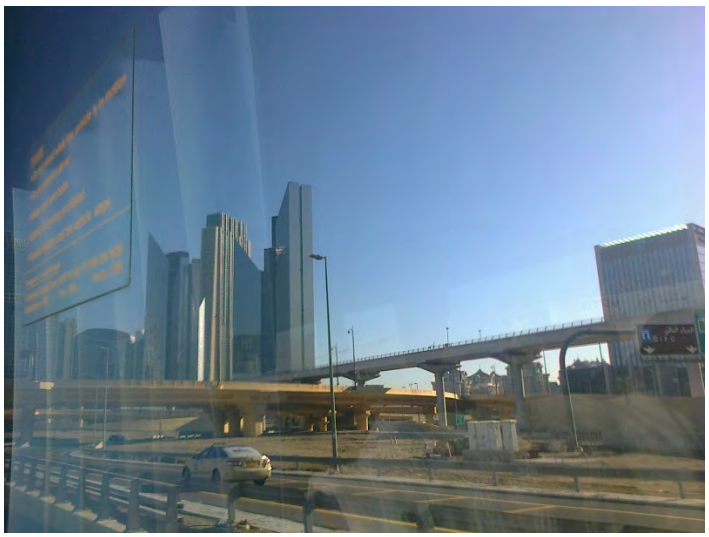

Бурж Халифа заждалась нас давно.
Такое в мире здание – одно!
Здесь, не взирая на строжайший вход,
Всегда толпится в очередь народ.

С полукилометровой вышины
Мосты, дороги, здания видны,
Широких улиц спутанная сеть…
На эту прелесть стоит посмотреть!

Наутро мы к источникам спешим,
Что для здоровья очень хороши,
В горячих водах греем телеса,
А рядом горы держат небеса.

Потом – к зверью, себя покажем им!
Здесь к нашим шалостям зверёк весьма терпим.
Жирафы, сурикаты, шимпанзе,
Всё лопают, бананы и безе.

Наездились, но вынесли урок:
Горячие источники – не впрок!
Айбек был прав, но вот поди, узнай,
Насколько интересен Ал Аляй!

Зато теперь совет я мудрый дам:
Не сомневайся, едь на Мусандам!
В Омане полуостров тот лежит,
Индийским океанищем омыт.

В подушках развалясь на корабле,
Мы держим путь к неведомой земле.
Спустившись в океанскую волну,
Я загляну в морскую глубину.

Увижу там кораллы и ежей
И лодки – блик подводных миражей,
Достану ракушку и снова к кораблю.
Арабия! Я так тебя люблю!

Купанию пока был дан отбой,

Кормила нас команда на убой.
Мухамед, сам хозянин корабля,
Нырнул и вынырнул с жемчужницей, опля!

Ему хватило бы жемчужины одной
Купить себе достойное судно.
Да, Мухамед находке явно рад!
…Я там забыла фотоаппарат!

По кораблям попрыгали на пирс,
Уже домой под вечер собрались.
На берегу араб один сидел -
Я улыбнулась – парень покраснел!

Поставив на потере крупный крест,
Пошли в бассейн, одно из лучших мест,
В джакузи пенится приятная вода.
Какого не ходили мы сюда?

День предпоследний наступил и вот,
На Абу-Даби нас авто везёт.
О! Дождались мы шопинга поры -
Так вот они, арабские ковры!

Столица Эмиратов за холмом,
Там шейха Заеда довольно скромный дом,
Там сад из пальм в оазисе растёт,
В этнодеревнях раньше жил народ.

Из древности, с далёкой той поры,
Златою нитью шьются здесь ковры.
Куётся кружево из меди, серебра,
Прилавки ломятся от всякого добра.

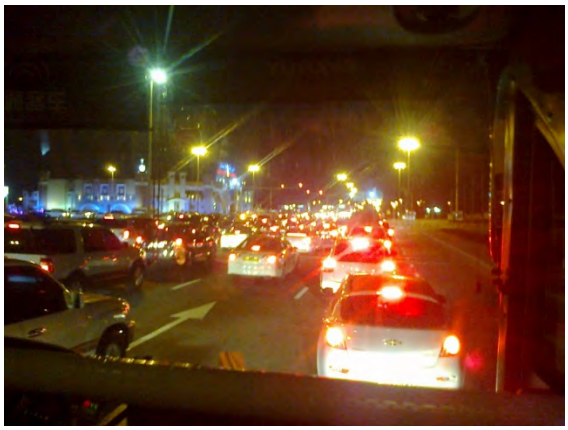

Как повезло нам лично лицезреть
Роскошную белейшую мечеть!
Восточных арок, потолков узор,
И мраморный, в кольце аркады двор.

Там на ковре – ажурнейший алтарь,
В массивных люстрах – стразы и янтарь,
Лазурь бассейнов и фонтанов звук –
Творенье гения и тьмы умелых рук.

Талант с величием и верой крепко слит.
Не на песке, на нефти край стоит,
Работа здесь находится для всех.
Корить богатого за роскошь - это грех!

Ещё одна несёт в нирвану ночь,
За окнами огни в последний раз.
Здесь задержаться были б мы не прочь,
Но, делу время, а потехе час!

В бассейн, позавтракав, отправились втроём,
Купаемся, от радости поём
И ровно в полдень маленький эскорт
Отвозит нас, увы, в аэропорт!

Монеток не бросали мы в волну,
Но вещь мы потеряли не одну!
Даёт нам Провидение понять:
Сюда приедем вместе мы опять!

Наш Боинг взмыл, на север курс беря.
А под крылом то горы, то моря -

Иран, Ирак, Армения, Кавказ.
О, Боже, где носило только нас!

И вот он, Киев! Рідна сторона!
Вдруг узнаём, что тут почти война!
Себе не перестану повторять:
Ніззя країну і на мить лишать!

Чтоб край наш стал спокоен и богат,
Эмира нужно взять нам на прокат!

ИНДИЯ
САДЫ ШИВЫ

Зимой, сумяшися ничтоже,
Болячкам далью пригрозив,
С собой таблетки прихватив,
Путь держим в Индию! На Морджим!

Гоа - у чёрта на краю,
Но мы верны всем планам нашим!
Не зря ж весь год, как кони, пашем,
Так почему б не быть в раю?

Мы отбываем из Жулян,
Оставив зиму за оконцем,
В страну красот, залитых солнцем,
Где много диких обезьян.

Исчезла дымка облаков,
Внизу – синее неба – море,
А там, вдали, окрылась вскоре
Гряда кавказских берегов.

Снегов сверкающий узор
Редел и превращался в вату
На чёрных и коричневатых
Отрогах и вершинах гор.

О, как причудливо и странно
Формировался мир земли!
Какие реки там текли,
Цветы какие там росли,
В садах Ирака и Ирана?

Залив Персидский за бортом
И побережье Эмиратов,
Там поняли: чтоб стать богатым,
Всё делать надобно гуртом!

Вот почему в пустыне лихо

Взлетели небоскрёбы ввысь,
Сады, мечети поднялись
И бьёт фонтан у Барж Халифа.

Привет, Дубай гостеприимный,
Мы здесь транзитиком на час,
Но любим мы, арабы, вас,
Надеясь, что любовь взаимна!

Довольно долгий перелёт
Мы начинаем утром рано
И вот, за бездной океана,
В порту садится самолёт.

О, неизвестный континент!
Ты что таишь в лесах тенистых?
Дашь ли испить с истоков чистых,
И истины постичь момент?

Есть в Индии чему дивиться –
Здесь жизнь открыта и проста,
Где рядом с блеском – нищета,
Но добрые глаза и лица.

Здесь пахнет мускусом и карри,

Машины ездят, как хотят,
Почти мясного не едят
И женщины изящны в сари.

Повсюду шум и суета,
Царят здесь скутеры и рикши,
Достойны все, богач и нищий,
Здесь речь английская проста.

Наш чисто женский коллектив
Предупредил Джойн Ап заранье:
Не обращать на грязь вниманья,
Настроиться на позитив.

За аксиому приняв клич,
Трансфер мы пережили стойко
И мёртвыми упали в койку
В гостинице «Оазис бич».

Милена, как родная мать,
И приняла, и накормила,
Все тайны быта пояснила,
Дала совет, где отдыхать.

Весьма приличный номерок:
Комфортно, симпатично даже
И две минуточки до пляжа,
А берег здесь ну - вэри ок!

О свалках говорить не стану,
Настроившись на позитив.
Наш триединый коллектив
Спешит впервые к океану.

На многих были мы морях,
Вплоть до Персидского залива,

Но здесь такой простор красивый,
Что просто чудо, просто ах!

Шельф сероватого песка
В объятьи пальм и ресторанов
Нас встретил радостно. И рьяно
Волна катила с далека.

Но, что нам пенистый прибой,
Когда вода тепла и близка!
В чудесном море Аравийском
На час зависли мы гурьбой.

Потом топтали лежаки
Под рокот волн и ароматы,
Умяли рыбу и салаты,
Решив: мы умные таки!

Сюрприз нам первый день принёс:
Мы шли тропою к океану

И, втретив в дебрях обезьяну,
Отняли у неё кокос.

Потом узнали, что кокосы,
Как жертву, божеству приносят.
Прости нас, грешных, Хануман,
Что обокрали обезьян!

Три дня под пальмовым навесом,
Лениво нежились принцессы,
Нам приносил еду бегом,
Индус сакрально званый – Ом!

Когда валяться надоело,
Решили, что пора за дело
И, за приличную оплату,
Охотно двинули по штату.

Мы, в экзотическом угаре,
Попали сразу на сафари.
Пока достигли нужной точки,
На джипах растрясли все почки.

За экзекуцию – награда –
Кормёжка диких обезьян,
Подъёмы, спуски по камням,

Купанье в струях водопада.

Потом слоны. Гудели ноги
От нами пройденной дороги,
Но в чудном специйном саду,
Поев, купили ерунду.

Зато наелись и напились…
В обратный долгий путь пустились
И, поздно ночью, еле-еле
Втроём добрались до постели.

А утром снова тема та же –
С шкарным отдыхом на пляже
И на песках Ашвема, тоже
Остался след от наших ножек.

Идём обратно. У индуса
Поели окуня со вкусом,
Запили Туборгом холодным…
Какое счастье быть свободным!

Скупив порэо и рубахи
На рынках и на берегу,
Изрядно потрепав деньгу,
На Хампи двинули девахи.

Тряслись пол-дня, в кафе поели
И снова двинулись вперёд.
И тут мне в голову идёт:
А где пиджак мой, в самом деле?

Как где? Висит в кафе на стуле!
Ну не прощаться же мне с ним!
Мы с драйвером в кафе звоним
И мне в кафе пиджак вернули.

Оставив вещи в номерах,
Не приняв душ, не смяв постели,
Летим в поход на всех парах.
И мы от Хампи – обалдели!

Среди причудливой гряды
Каменьев, сложенных искусно,
Изысканным блистали вкусом
Аркады, храмы и сады.

На фресках каменных колонн
Богов, героев, женщин лица
И царства древнего столица
Берёт паломников в полон.

Отвисли челюсти…Не гоже,
Любимых не жалея ножек,
Ганять, как козы, по камням,
Забыв про отдых и ням-ням!

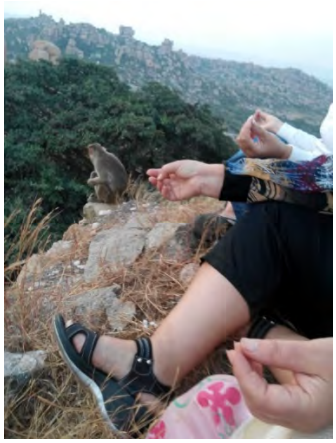
Средь храмов и других красот,
Сновал восторженный народ,
Стараясь за частицу дня,
Величье Индии объять.

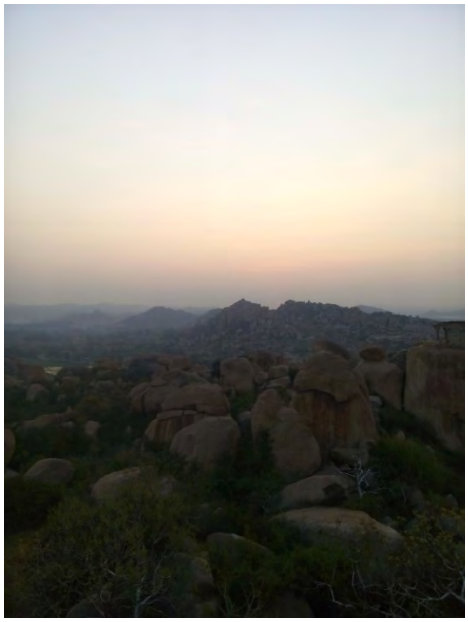
В отеле, где комфорта нет,
Мы провели остаток ночи
И в пять утра, протёрши очи,
Уехали встречать рассвет.

Минуя храмы, по камням,
Мы на вершину поднимались,
Где, над горами загоралось
Светило, атомом огня.

Простор из фэнтэзи под нами
Наполнен перекличкой птиц
И солнца луч консулся лиц
В медитативности цунами.

Здесь невесомы телеса,
Здесь дух сливается с природой,
Здесь откровения приходят
И льются в душу небеса!

А там, внизу, толпятся храмы,
Хрустальный слышен перезвон.
Плутают в множестве колонн
Мелодий индуистских гаммы.

Мы шли аллеями дворцов,
Смотрели в лица изваяний,
Дивясь величию деяний
И мудрой зрелости творцов.

Здесь джунгли вплетены корнями
В причудливый покатый камень
А в дебрях заповедной чащи
Форт спрятан самый настоящий.

И снова к берегу! На пляже
В разгаре частные продажи.
Там в сари чёрные индуски

Парэо втюхивают русским.

Так повелось, что день без шопа,
Считай пропал и время - в ж*пу,
А впрочем, денег нам не жалко
На сувениры и подарки.

Впитав в себя морскую соль,
Под вечер едем в Арамболь,
Смотреть закат над океаном
Под дробь хипповых барабанов.

В сплошном потоке из машин
К закату в Арамболь спешим,
Но в пробке надолго застряли
Сакральный миг узрим едва ли!

Но компенсировать потери
Смогли на пляже в полной мере,
Где, в ритме звонких барабанов,
Народ уносится в нирвану.

В кругу людишек полуголых,
С косичками, в цепях без пробы,
Трясутся странные особы
Весьма сомнительного пола.

Вдоль берега у саудтрека
Огромный выбор дребедени
Для потребителей хэнд мэйка,
Но нам те фенички – до фени.

В кафе с названьем «Намасте»,
Уютно умостились вместе.
Конечно, каждый захотел
Под рыбу – из кокоса лэсси.

В ночь тихий вечер уходил,

Ковш месяца висел на небе…
Таксист в отель нас увозил,
Он разговорчив был и мил,
Заботясь о насущном хлебе.

Не успевая отдохнуть,
В четыре, мы уже спешили
В далёкий, интересный путь,
В Карн**а**таку, к подножью Шивы.

Во всём здесь видится размах:
Храм подпирает свод небесный,
Покоясь на скале отвесной
Сжимает бог трезуб в руках.

Здесь бьётся Индии душа:
Нарядны люди, многолики!
Богатый, нищий и великий -
Обряды наровне вершат.

Гакарна чистотой не тешит:
В ней есть большой застойный пруд,
Но в оформленьи – адский труд!
Здесь накупили мы Ганешей.

Чтоб ощутить себя счастливым,
Должны мы быть на пляже Ом,
Но гид коварный и брехливый,
Маршрут сменила торопливо
Нас высадив на Палолиме,
За что расплатится потом!

Да, господа, не тут то было!
Мы подняли, конечно хай!
Нам гроши возвратит нехай
Обманщица, коза, кобыла!

Нас Палолем не впечатлил –
Горами горизонт затиснут,
На узком пляже люди виснут.
Напрасно гид его хвалил!

Милене всё мы рассказали,
Она проблему поняла,
Компьютер в номер принесла
Мы гиду скаргу накатали.

Последний день! Здесь пальм гряда,
Шумит волна и небо сине…
Мы завтра этот рай покинем,
Но не забудем никогда!

Вернули деньги нам. Багаж,
Порыгав, еле спаковали,
Миленку все расцеловали,
Оставив рай нехитрый наш.

За сутки станет всё другим!
Мы улетим из дней счастливых
В страну, где зверствуют враги
И сотрясают землю взрывы.

Но свято верим мы, что вскоре
Себе навечно возвратим
И небо синее, и Крым,
И пляжи все на Чёрном море.

Мы будем отдыхать, как прежде,
В своём Гоа на побережьи!

СПИТ ГОА

Спит Гоа. Прохладой дышит
Тишина индийской ночи.
На небесном сари вышит
Мир из звёздных многоточий.

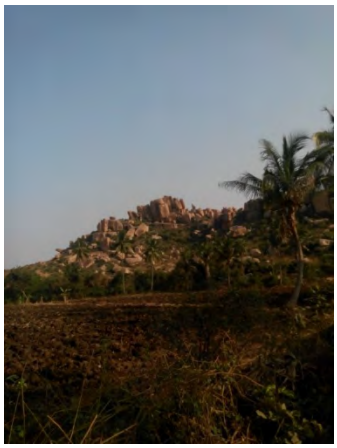
Наклонились пальмы пьяно
Над пустынным побережьем,
Внемля шуму океана,
Что рокочет, шепчет, плещет.

Лёгкий ветерок доносит
Шелест джунглей, ароматы,
Где, летят в траву кокосы
И на ветках, спят приматы.

Дремлет лотос на болотце
Под деревьями большими
Спит Гоа, устав от солнца -
Лепесток из сада Шивы.

ХАМПИ

В лиловой дымке, сонное светило
За горный кряж тихонько уходило
И силуэты множественных храмов
Сливались с потемневшими горами.

Сгустилась ночь и Хампи дремлет снова
В ладонях притяжения земного,
Прикрыв роскошной зеленью изъяны
На каменных сюжетах Рамаяны,

Повествования, застывшего в колоннах,
О демонах, героях и влюблённых.
Дух молчаливой древности и камни
Здесь охраняется теперь бурундуками.

В прохладе храмов дремлют маски Вишны,
Мольбы паломников в глубинах храмов слышны,
В руках трезуб сжимает властный Шива,
А рядом – демон щурится фальшиво.

Сидит Ганеш, весёлый добрый малый,
Склонил головку сонную устало
И ждёт, когда лучами брызнет утро
На впаянную в камень Камасутру.

Уснули боги. Им наверно, снится
Впряжённая конями, колесница,
Блистательные воины и битвы,
Победы, церемонии, молитвы.

Но, только странно сложенные камни,
В плен захватив роскошный древний Хампи,
Тенями вечности облизывают грани
Колонн, поющих славу Рамаяне.

Здесь раньше пахло ладаном и карри,
Здесь шелестели шёлковые сари
И ножки босые в колечках и браслетах
Бежали по камням, как по паркету.

Ряды торговые вдоль улицы широкой
Пестрели разноцветной сутолокой,
Сновали торгаши с товаром новым
И важно шли священные коровы.

Несметный щедрый дар богатства Индостана –
Папайя, специи, кокосы и бананы,
Браслеты, бусы, золото и сари,
Прилавки отягчали на базаре.

На многолюдном рыночном майдане
Брахманы, врачеватели, цыгане,
Крестьянин, пекарь, нищий и богатый
Торги вели и спорили когда-то.

Босыми пятками шлифованные глыбы
Лежат у вечности жестокой на отшибе,
Молчат аркад надщербленные плиты,
И странно сложенные кем-то мегалиты.

Молчат фундаменты, державшие хоромы -
Величественны, м**о**щны и огромны,
Охваченные частой сетью лестниц,

Ведущих вверх, куда-то в неизвестность.

Не сможет никогда остановиться
Застывшая резная колесница,
Кого возила эта колымага?
Индусов, ариев, атлантов или нагов?

В базальтовом бассейне, как в колодце,
На дно упало, утонуло солнце
И в тёмной лужице отсвечивают еле,
Далёким эхом, звёздные капели.

Из глубины и древности столетий
Над Хампи ковш Селены бледной светит.
Спит Хампи, но, в медитативном шоке,
Взойдёт светило снова на востоке!

ГНЕВ БОГОВ

Сегодня рассердились боги –
Волнища катится под ноги
С остервенением и боем,
Покинув линию прибоя.

На гребне вспученной волны
Седые буруны видны,
Летящие в напоре рьяном

С просоров бурных океана.

Песок промыв, подняв с одна,
Несётся шквальная волна
И покрывает берега
Непревзойдённого Гоа.

А пальмы гордые свысока
Глядят на бешенство потоков.
Их не заботит, что кокосы
Волна по берегу разносит.

Они вцепились в грунт гурьбою
На кромке пенного прибоя,
Толпясь у самых берегов
И презирают гнев богов.

ДРЕВНИЙ ХАМПИ

О древний Хампи! Сколько сотен лет
Рассвет алел рубином на востоке,
А сколько глаз встречало здесь рассвет
Сквозь призму душ, в медитативном шоке!

Каких садов увядшие цветы
Ложились под ноги ушедшим поколеньям,
Кто возносил мольбу с благоговеньем
Многоголовым голубым святым?

Кто монолиты храмов возводил
И резал в твёрдом камне, без изъяна,
На грани жизни и на грани сил,
Сюжеты несравненной Рамаяны?

История и мифов череда
Твои питают древние истоки.
И чувственность, и суть, и дух высокий
В душе твоей пребудут навсегда!

ТЕМНА ИСТОРИЯ!

Цивилизаций древних времена
Распались в прах, в забвенья омут канув…
Окаменели кости великанов!
Темна история древнейшая, темна!

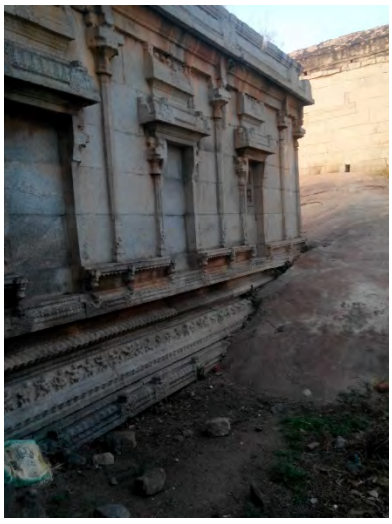
В пучинах тёмных спрятав навсегда
Старательно скрывают океаны
Осколки расколовшейся Гондваны,
Лемурию и мега города.

Над Хампи с изощрённою резьбой,
Листающей страницы Рамаяны,
Сеть монолитов с плавными краями,
Нависла, с временем приняв неравный бой.

Причудливо застыли валуны,
Уравновешенные камешком невзрачным,
Как будто предки задали задачку,
Но все ответы наши не верны!

А вот стена, как горный монолит,
Но риторическим останется вопрос:
Каким же чудом камень в камень врос
Из многотонных округлённых плит?

А этот храм с фундаментом резным,
Мистически в былые времена,
Омыла камня вязкая волна…
А может врос он способом иным?

Как этот мир божественный возник?
Кто прилетал на Землю, или жил,
Опустошая рудоносность жил,
Планету переделав на рудник?

Как жаль, что наша память коротка!
Куда идём не знаем мы порой.
А рядом, под конической горой,
Течёт познаний древности река.

МОРДЖИМ

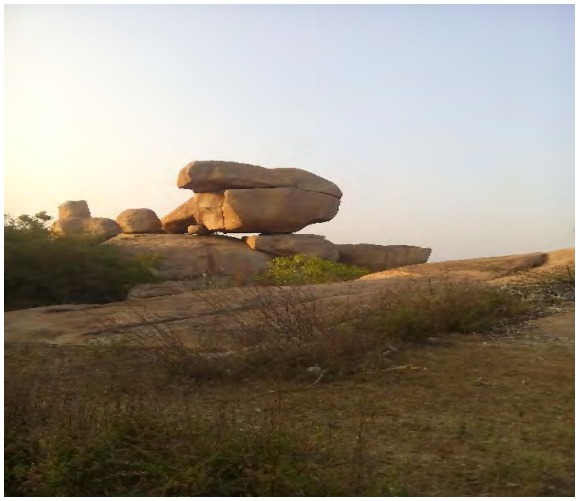
Привет, Гоа! Мы вновь в твоих пенатах,
Под сенью пальм, на бархатных песках!
Три года нас звала сюда тоска,
По Морджиму возникшая когда-то!

Вновь тот же берег, джунглей ароматы,
Широкий шельф раскатистой волны,
Всё так же белопенны валуны
Под патиной пунцового заката!

Всё также барабаны Арамболя,
Светило провожая на ночлег,
Звучат ритмично, ускоряя бег
Отмерянного счастья и покоя.

Здесь всё знакомо, словно дома! Где-то
Звучит напев, индуски в храм спешат,
Расплавлен в зное пряный аромат…
У нас – снега, а здесь – сплошное лето!

Всё тот же Хампи! Тот, или не тот?
Он узнаваем, близок, но неведом,
Пропитан Рамаяной и Ригведой,
В нём тайна в каждом камешке живёт.

Садов Эдемских мало на Земле,
Один из них здесь, в Индии, наверно,
Где Рай земной соседствует со скверной,
Неповторим, как сам Паму-Кале!

Листает Хронос эры и года,
Бессильные над древними краями.
Пусть подождут Сейшелыт и Майями,
Мы снова возвращаемся сюда!

ЛЕТИМ ДОМОЙ

И день был последний! На Морджимском пляже,
Мечталось: скупнёмся, в тенёчке приляжем,
Попробуем ласси и супчик, и рыбу,
И шейка владелице скажем - спасибо!

Но ветер волну взбудоражил до пены,
Морская трава больно жалит колени,
Сечётся песок, оседая на теле…
Мы разве такого финала хотели?

Вернулись по пляжу в отель Сатьявати.
Втоптали багаж в чемодан на кровати,
Боясь, что превышена нужная мера
И вскоре грузились во чрево трансфера.

Здесь, в Индии, цену не знают минуте:
-Минутку! И тридцать минут в Калангуте
Мы ждали девчат, а в Ашвеме – мальчишек
Пропитых, прокуренных, с сорванной крышей,

Куривших кальян, хохотавших до плача…
Но это начало дало неудачам.
Пройдя Даболимский таможенный пункт,
Узнали, что нас самолёты не ждут!

Не в восемь, а в два, а быть может и позже,
Нам вылет дадут, если будет возможно.
Сухими пайками потешили душу,
До трёх продержали, но дали покушать!

И вот, наконец сине-желтая птица
На землю индийскую плавно садится
И наш, украино язычный народ,
Культурно и чинно к салону идёт.

Взлетели, простившись с бескрайним простором
Приветливых вод Аравийского моря
И вскоре в салоне, под вздохи и храпы
Забрезжили в снах Арамболи и Хампи…

Присели заправить горючку в Аляле
И вновь два часа, черт возьми, потеряли!
И только под вечер глубокий взмываем
Над рампой огней полусонных Дубаев.

Под нами не видно Иранских нагорий,
Турецкой земли, плёса Чёрного моря,
Не видно блестящих снегов украинских,
А порт приближается, родина близко!

Народ уж на креслах своих суетится –
Колёса коснулись родимой землицы!
Звонят Киевстары, звонят МТЭсы
Прощаются с нами пилот, стьюардессы.

Глядят погранцы в паспорта по прилёте:
Где ставить печать, сумасшедшие тёти?
Дождались Кентур по пути со столицы
И двинули в путь, в свой родной Кропивницкий.

Под утро мы снова на месте, где сели,
Когда на Гоа снежным утром летели,
А между – декада тепла и покоя!
А жизнь то прекрасна! Она того стоит!

БОА И ГОА
Нет ни виллы, ни боа,
Плюну, улечу в Гоа,
Жизнь там – просто красота,
Экономна и проста!

Но для каждого бомжа,
Там я стану – госпожа,

Потому, что у меня –
Европейская родня.

Что бы как-нибудь прожить,
Буду им борщи варить,
Как исчезнет полнота –
Время танца живота!

Там белы у нищих зубы,
Там зимой не носят шубы,
В луже стирано бельё,
А почище, чем моё!

Там не надо одеяла,
Воздух – лучше покрывала,
Ни ГАИ, ни сфетофоров,
Ни аварий, ни разборов!

Обезьянам, хоть и босый,
Люд приносит в дар кокосы,
Воскуряя аромат
Перед трапезой примат.

Здесь под пальмой сладко спится,
Ночью рай небесный снится,
Безмятежно люд живёт,
Ждёт, что пищу Бог пошлёт.

Часто снятся сны другие –
В них по дому ностальгия
И тогда-то, ой, ой, ой!
Так захочется домой!

Виллы нет? Не надо виллы!
У меня есть домик милый,
… Но, отсутствие боа
Не излечит и ГОА!

ШРИ ЛАНКА

ЭКВАТОР РЯДОМ!

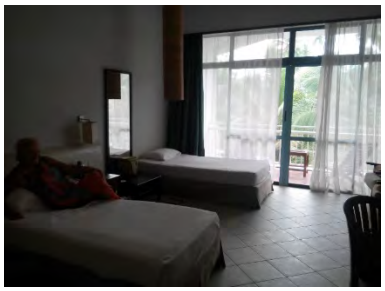
Вот и опять труба вперёд зовёт!
В Борисполь поспешаем спозаранку,
Откуда среброкрылый самолёт
Доставит наше трио на Шри Ланку!

По-быстрячку до места прилетели,
Сбежав от холода под 30 и снегов!

Достигли долгожданных берегов
И в тот же день изрядно обгорели.

В хорошем номере одобрили комфорт,
Освободили чемодан от груза,
На завтраке налопавшись от пуза,
Отправились оценивать курорт.

Довольными остались, как ни странно:
Улыбчив и опрятен персонал,
Одна беда – характер океана:
Крутой свой норов сразу показал!

Он мощно бьёт волной в черте прибоя,
Хотя теплей, чем на Гоа, волна.
Здесь шмотки и еда дороже стоят,
Нас не заботит ни на что цена!

Был первый день не по-январски ярок,
Песок горяч, как угли из печи!
Тут Сам Господь нам преподнёс подарок
И наши судьбы Сильве поручил.

Вдруг стало так уютно от чего-то...
Наутро в храме Будды мы стоим,
На ферму черепах потом спешим
И тешимся лагунам Бентоты.

Я вряд ли человека повстречаю,
Кто на Цейлоне хоть разочек был
И в придорожном шопе не купил
Великолепного душистейшего чаю!

Набрав чаёв отменнейших в охотку,
На Белой Ганге сделали привал.
Втроём усевшись в маленькую лодку,
Беспечно мы покинули причал.

Реки фарватер не был перегружен,
Мы любовались видами, потом,
За невысоким каменным мостом
Река петляла, становилась уже.

В туннелях узких мангровых деревьев
Сгущались сумерки, висела тишина,
То там, то здесь варан на ветвях дремлет,
То крокодилья морда вдруг видна.

В дремучих зарослях, исполненный доверья,
Сидит, развесив крылья, чёрный птах,
Пытаясь высушить промоченные перья.
Колибри тоже тут не ведом страх.

В корнях висящих – пирс, там дядька странный,
А улыбнулся, как дедуля мил!
В руках аборигена – крокодил,
А рядом с ним - домашние вараны.

За доллар, людоед, с открытой пастью,
Позировал для фото на груди,
Но не польстился на меня, зубатый,
Воспитанным был юный крокодил!

Там, в дебрях не погибли мы от страха,
Смотреть на земноводных – наш конёк!
Наверное, вы поняли намёк
И не ошиблись. Едем к черепахам!

Шесть видов из восьми живёт на ферме,
В том инкубаторе родятся малыши
И непременно каждый поспешит
В глубь океана сквозь пески и терни!

Так, исчерпав экскурсий наших квоты,
Насытившись экзотикой вполне,
Спешим к лазурной медленной волне
В лагуне зачарованной Бентоты.

Постигнув жизни суть и бытия,
На два часа зависнув в чистых водах,
Узнав, что значит счастье и свобода,
В Нирване плавала компания моя.

Отъехали от сказочной лагуны,
На дамбу завернув недалеко,
Попали в гавань, где качались шхуны
Отважных шриланкийских рыбаков.

Напротив входа в гавань - остров малый,
Две пальмы с одиноким маяком,
Что в непогоду подавал сигналы
Помигивая ярким огоньком.

К пяти часам домой к отелю едем,
Но план велик, его не изменить!
Решили кое-что себе купить
У торгаша Ланкийской Аюрведы.

Глаза – на лоб, когда узнали цены!
С улыбкой покивали головой,
И, как артистки, уплыли со сцены,
Нырнув в машину и айда домой!

Купили фрукты, рады и счастл**и**вы,
Что тяжести не рвали наши руки,
Договорились быть к семи – у Сильвы.
Его шурин везёт нас на тук-туке.

Уже Ваддува светится далече,
Уже асфальта под ногами нет,
В ночь опустился зимний знойный вечер,
А трио дружно едет на обед!

Супруга Сильвы не сочла обузой,
Сварила нам креветок с чесноком.
Три толстых стейка голубой мерлузы
Остуженным запили мы пивком.

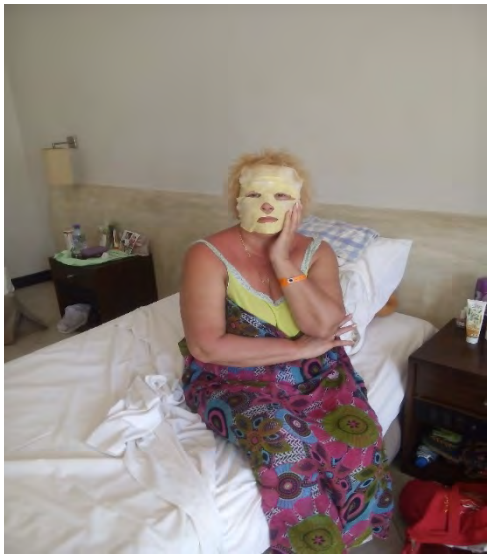
И после сытного шикарного обеда,
Отбросив скромность дальше от греха,
На свадьбе оказались у соседа.
Гуляют день второй – у жениха.

Визит прошёл насыщенно и гладко:
Снимали с молодыми вместе нас,
Невесте я вручила шоколадку,
А Надичка исполнила романс.

Домой к полуночи добрались еле-еле,
Эмоции не дали нам заснуть,
Как будто пролетело две недели,
А мы за день страны постигли суть!

Был третий день отмечен не по плану,
Не перекрёстками неведомых дорог,
А телом, разделяющем сметану
На компоненты - сусло и творог.

На острове тропическом Шри Ланке
Зимы, весны, осенней стужи нет,
Здесь лето длится сотни тысяч лет!
Мы в этом пекле жжём свои останки.

Четвёртый день. Висит ажурной тенью
Деревьев экзотических сплетенье
И, в белой пене, волны океана
Грядой стремятся к суше неустанно.

На пятый день нам было интересно
В бассейна повисеть водичке пресной

И наблюдать, как жаркий зимний вечер
На чёрном небе звёзд рассыпал свечи.

Катились дни, но не было гарантий,
Что время будет прокатиться в Канди.
Но повезло и в резвом минивэне
К местам мы устремились сокровенным.

Храм зуба Будды подношений полный,
Босых паломников в него вплывают волны,
Музей слонов правителей Цейлона,
И снова в путь, в плантаций чайных, лоно!

Шли к водопаду кольца серпантина,
Дорога уходила в виражи,
А за окном, как будто миражи –
Одна другой красивее картины!

Всё выше, выше, прямо к небесам
Дорога, средь красот необычайных,
Петляла между волн плантаций чайных,
Внизу оставив реки и леса.

Мы видели рождения процесс,
Когда три листика, что сорваны руками,
Теряя в сушке влагу, цвет и вес,
Фасуются и грузятся тюками.

Потом пошёл на чай ажиотаж,
Обновок накупили, слава Богу,
Заведомо продуманно, в дорогу
Сложили в чемоданы свой багаж.

Наутро – покупались и легли
Позагорать и прикорнуть немного…
Какого на рецепшин мы пошли?
Нас выселяют, блин, упёрлись рогом!

И, сдав свой на хранение багаж,
Не сдались мы обманщикам поганым,
А подались на берег океана,
Отметить завершившийся вояж.

Опять креветка с рыбой и пивком,
Вечерний бриз - парное молоко,
И, под прощальный, паровоза звук,
Везёт в отель нас старенький тук-тук.

Прощай бассейн и стройных пальм эскорт,
Ваддувы узких улиц кутерьма,
Автобус нас везёт в аэропорт,
А там, вдали ждёт лютая зима.

ВЕЩИ ОТОВСЮДУ

Над шляпой, что привезена с Египта,
Колышутся, увы, не эвкалипты,
А пальмы длинноногие резные,
Взлетевшие в пределы голубые.

Сквозь тонкий шёлк индийского парэо,
Смотрю, как чайки над волною реют
И подбирают рыбные останки
На берегу божественной Шри Ланки.

Духи, косметика и прочие предметы
Удачно куплены в других краях планеты,
Вот и халатик расправляет складки
На пышных телесах кировоградки.

ВИЛЛА ОКЕАН ВИЕВ

Благосклонна к нам судьба!
Сладко тает на губах
Апельсинный мармелад,
Мир царит в душе и лад!

Завтрак в ресторане – чудо!
Чистота царит повсюду,
Деликатных цапель белых
Выводок гуляет целый.

Даже чёрная слониха
Не трубит, гуляет тихо,
Только рокот океана
Донимает постоянно.

В номере, в углу окон,
Ловит мошкару геккон.
Не гоняем мы зверька,
Пусть охотится пока!

Ну, а вечером, наверно,
Двинем ужинать в таверну.
При свечах, в ночную тень
Уплывает жаркий день.

АНГЕЛ В ШОКЕ

Мой ангел в шоке от меня:
Ему бы отдохнуть немного,
А он за мной спешит в дорогу
День ото дня, день ото дня!

Он за моей машиной мчит,
Летит за самолётом, бедный,
То в океан нырнёт! Хоть вредно
Их касте пёрышки мочить!

Со мной он видел много стран,
Шёл по горам, лесам, долинам,
Сейчас, прикрыв крылом мне спину,
Глядит со мной на океан.

Пока я доверять не стану
Ему на будущее планы…

ШРИ ЛАНКА

Жаль, многого увы, не разглядела,
Но о Шри Ланке я сказать могу:
То край бурундуков и цапель белых,
Резных высоких пальм на берегу.

То райский остров в пенном ожерелье,
Где чай растёт, шлифуется алмаз,
Где, в специи размолотое зелье,
В державы превращается запас.

Страна тук-туков, пляжей и варанов,
Изящных сари, сетей рыбаков,
Страна приверженцев Риг Веды и Корана,
Религий, сект и разных языков.

Страна, где в манграх дремлют крокодилы,
Колибри пьют цветов нектарный сок,
Где сенегальцы, таи и тамилы,
Хранят сакральный, сказочный восток.

Цейлон – Лемурии исчезнувшей остаток,
Плод экзотический – красив и тёрпко-сладок!

ТУРАЖИОТАЖ

На Ланке жизни темп неистов:
В стране и вдоль, и поперёк,
Пересекается поток
Всё прибывающих туристов.

Их толпы, с приоткрытым ртом,
Снуют по храмам, лавкам, шопам,
То семеня, а то - галопом,
Оставив отдых на потом.

Скупают, что увидит глаз –
Слонов, чаи и черепашек,
Парэо и наборы чашек,
Поскольку здесь – в последний раз!

Вечерние тревожа звуки,
В отель съезжается народ,
В руках пакетов массу прёт,
С последних, оплатив тук-туки.

БАРРАКУДА

Поверьте мне, ей Богу, врать не буду!
Но мы в Ваддуве ели барракуду,
Не в ресторане, как это ни странно,
А прямо у прибоя океана.

Не стыдно поварам сказать спасибо
За обалденнейшую каменную рыбу
И соус изумительный удался –
Руками ела б – облизала б пальцы!

Нам вспоминать теперь уже неловко,
Что увлечённые изящной сервировкой,
Мы на еду накинулись с охотой,
Забыв из натюрморта сделать фото!

ЗНОЙНЫЙ ЯНВАРЬ.

Тропический легонький ветерок
На шее загорелой треплет локон,
Шумит волна лазурная у ног

И веер пальм колышется высоко.

Среди резной ажурной их листвы,
Кучкуются массивные кокосы,
А на песке – следы от ножек босых,
Бегущих до прибоя из травы.

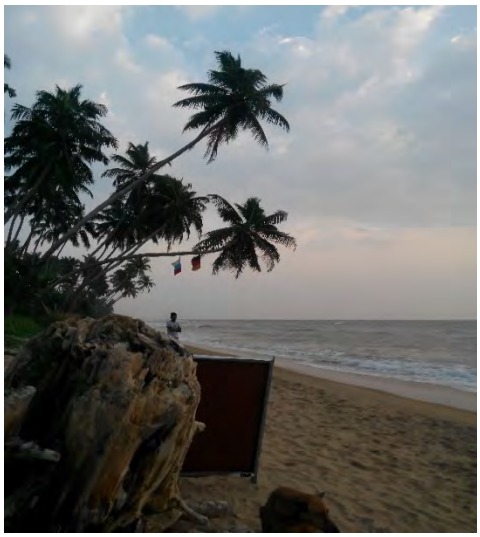
Свои следы оставили и мы,
Здесь, на песке Цейлона, в день январский.
Как дорог, пусть не долгий, отдых царский,
Среди лютующей морозами зимы!

БУЙСТВУЕТ ЗИМА

Цейлонский чай, кокосы, куркума,
Папайя, мандарины, виноград,
Тунец, макрель, креветки, рыба-скат…
А в Украине буйствует зима!

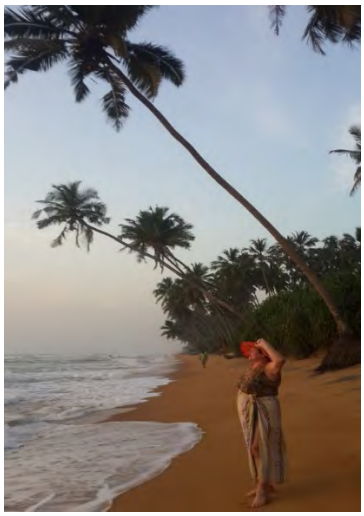
Цветов и пальм роскошных кутерьма,
Волной прогретой катит океан
В страну бурундуков и обезьян,
А в Украине буйствует зима!

Здесь солнце клады прячет в закрома
Из специй драгоценных и камней.
За круговертью этих райских дней,
Нас ждёт земля, где буйствует зима!

ТРОПИЧЕСКАЯ УЛЫБКА

Вздымают волны пенный гребень рьяно
Среди просторов синих вдалеке,
Приносят соль и запах океана
И тают жемчугами на песке.

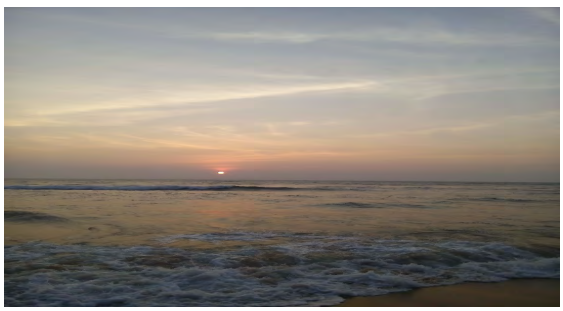

Здесь, на Шри Ланке, острове счастливом,
Под сенью листьев дремлет жаркий день
И чередуются отливы и приливы,
Осыпав брызгами спасительную тень.

И цапли белые поглядывая косо,
Стоят сторожко стайкой в стороне.
По, далеко не бросовой цене,
Здесь продаются тряпки и кокосы.

Здесь, у экватора, на тонкой грани зыбкой,
В затерянном тропическом раю,
За белозубую улыбку, отдаю
Частицу сердца и свою улыбку!

ЗНАК

В задумчивости глянула я ввысь,
Там длинные три облачка слились,
Закатный луч их струны золотит,

Казалось, тронь и песня зазвенит.

Казалось то – желаний наших путь,
С него нам в одиночку не свернуть,
Как три луча, закрученных в одно,
Плывёт по небу крепкое звено.

Сакральный знак из нитей облаков
Завис над океаном высоко,
Цейлон, безветрие. Нам хочется молчать…
Горит на столике у берега свеча.

РЫБАКИ ЦЕЙЛОНА

Волна накатывая рьяно,
Вздымает берега песок…
Рыбацкий чёлн наискосок,
Прибоя одолев бросок,
Стремится в лоно океана.

Заброшена в пучину сеть.
Кольцо сжимая полукругом,
Артель напористо, в потугах
Концы на берег тянет цугом,
Ритмично умудряясь петь.

Увы, надежда на путину
Самой судьбой обречена!
В сетях оставила волна
Ракушек мелких семена,

Желе медуз, кокос и тину.

Очистив сети на песке,
Артель свои свернула снасти,
Цепочкой взяв на плечи части,
Ушла искать рыбачье счастье,
В туманном скрывшись далеке.

ТАИЛАНД

ТАЙЛАНД

Быстрее тает день, чем ближе путь к востоку.
В загадочный Тайланд я мчу на всех парах.
Там, в сказочном раю, надменном и жестоком,
В руинах царств лежит минувшей славы прах.

Я В ПАТТАЙЮ НЕ ЛЕТАЮ

Я в Паттайю не летала,
Я Гоа предпочитала:
Сам Тайланд далековато,
Плюс - полно там зомбоваты.

Но с другой то стороны –
Их мы вытеснить должны!
На Гоа уже их нету,
Вот и едем на край света!

Нет их в Турции, Каире,
Круг запретов вате – шире,
Что для нас, вполне понятно,
И дешевле и приятно!

Пусть бы в области Байкала
Зомбовата отдыхала!
Разве ей не всё равно,
Где пить водку и вино?

ВАТУ ЗА ГРАТИ!

Я у січні завітаю
Не кудись, а у Паттайю!
Тайці там живуть й метиси
Й руцьких також є до біса.

А куди ж літати будуть,
Як ганяють їх з усюди?
Ще припреться путін клятий
Руцьмовних захищати!

Переб’є, переламає,
Скаже світу, що спасає.
Може спинить ту заразу,
Що нема в Тайланді газу?

А іще його лякає
Дружба тайців із Китаєм.
Ще й підвів той Трамп брехливий:
На росію губу кривить!

Гроші взяв, а де робота?
От падлюка, от сволота!
На весь світ почав базікать,
Що Америка - велика!

А яка ж вона велика?
Знають всі, що запад – дикий!
Тож, як звірів, садять вату
Знову за радянські грати!

НА СТЫКЕ ОКЕАНОВ

Да, на планете есть моря,
Во льдов зажатые торосы
И земли в снеговых заносах,
Где ветры путь себе торят.

Но как прекрасен этот мир
На самом стыке океанов,
Где зим горячая нирвана
Беспечной жизни правит пир!

В лазурной плещется волне
Песок, подобный белой манке!
Там европейцы, китаянки
Добры и счастливы вполне.

В просторах океанских вод
Летают катеров плеяды
И, к пирса белой баррикаде,
Опять причалил пароход!

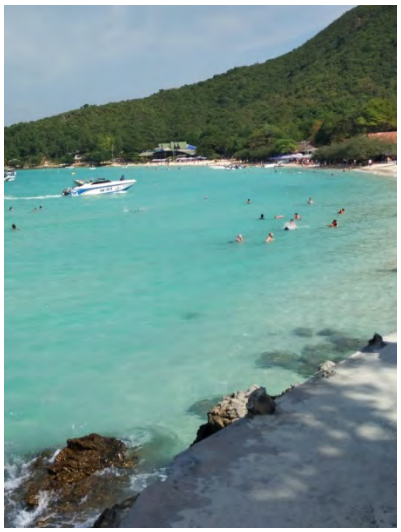

Мы лоханулись, прямо скажем,
К парому подоспев едва,
На новом очутившись пляже,
Где отдыхает китайва.

День был подёрнут облаками,
Волна катилась к лежакам,
Дыханьем свежим ветерка,
Лагуна нежно нас ласкала.

В подкове изумрудных гор,
Залива голубая чаша,
Сердца переполняет наши
И греет души до сих пор.

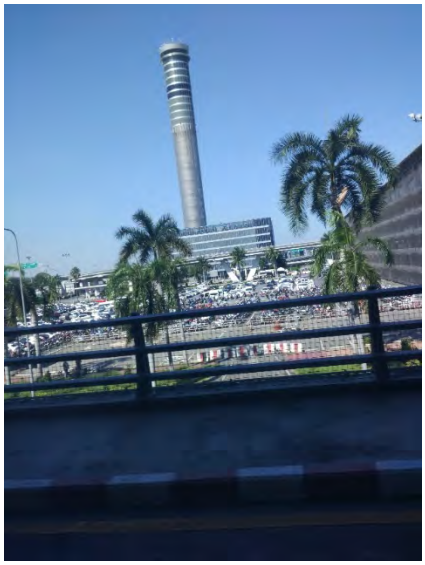
ТАЙЛАНДИАДА 2340

Всё плохо, с самого начала:
Не тот отель, цена не та,
Который Катя обещала.
Отсюда – шок и суета.

Она в страховке намутила,
Держа наш полис до конца,
Потом сама ж и заплатила,
За личный промах! От, овца!

Арабский дождь сорит рассветом,
Всё так же дорог Дьюти фри,
Теплы в Дубае январи…
У нас, увы, такого нету!

Через Индийский океан,
Мы над Гоа летим к востоку
И приземляемся в Бангкоке,
В роскошнейшей, из тайских стран!

Трансферный белый минивэн
Везёт к Паттайе долго очень,
И тут попалась нам на очи
Обшивка бусика – модерн!

По-царски сделан потолок
Из кремовой теснённой кожи,
Салон, как королевы ложе!
Вот он, загадочный восток!

А за окном бежит кино –
Таиланда резкие контрасты:
Сквозь стражу демонов зубастых
Дороги вьётся полотно.

Там золотые купола,
Увитые тончайшей вязью,
Укутаны небесной бязью,
И солнце светит до бела.

Въезжаем в улиц тесноту,
В гряду кафе и ресторанов,
Неоновых реклам экранов
И городскую суету.

Непритязательный отель
Соседствуя с публичным домом,
С его клиентами знакомым,
Сам так похож он на бордель!

Администратор просто хам,
Хоть в договоре всем известно,
Оплачен номер был трёхместный,
Но роскошь здесь не светит нам.

Наш номер не укомплектован:
Две ложки и стакана два,
И тонкий, устланный едва,
Топчан Надюше уготован.

Пришлось матрасы заменить,
Просить три раза одеяла,
И, чтоб с кровати не сдувало,
Совет - кондишен прикрутить.

На завтраке, орлиным взором
За нами менеджер следит,
Чтоб не проели мы лимит
Лапши, салатов, помидоров.

Но нам ли стоит быть в печали,
При нашем опыте большом?!
Черпаем соки мы ковшом
И прячем то, что не съедали.

Избороздив немало стран,
По шумным улицам Паттайи
С энтузиазмом мы шагаем
К тебе, о, Тихий океан!

За набережной оживлённой
Желтеет пляжа полоса,
Где мы, наверно два часа,
В нирване тешились солёной.

Снуют заливом скутера,
Гасая по волне игристой
И, сплошь – китайского туриста
Сажают гиды в катера.

Под вечер на ночной базар
Несём обмененные баты,
Где пёстрый выложен товар
Для бедных, средних и богатых.

Но, времени не тратя зря,
Берём экскурсии у Жени,
Сей факт имеет продолженье,
Всевышнего благодаря!

Всё заказали, что могли,
Расценок не встречая лучше:
Бангкок и Квай и парк Нунг Нуча
И Берег девушек. Пошли,

Поужинали в ресторане:
Столы на улице стоят,
Напротив - массажистов ряд
И продавцы товаром манят.

Готовят тайцы хорошо!
Вкусны дешёвые обеды
В тележках на велосипедах,
Но мы ж богатые! А шо?

Присели сразу, как ни странно,
На рыбу и на молоко,
Был гастроном не далеко,
В нём брали пойло из бананов.

Устроив помаленьку быт
В своём двухзвёздочном отеле,
Мы быстро утречком поели
И путь наш к острову лежит.

Паром за тридцать бат везёт
На побережье золотое,
Где в равновесьи и покое
В шезлонгах греется народ.

Здесь Тихоокеанский бриз
Шевелит волосы, ресницы,
В раю, казалось бы, свершится
Любой изысканный каприз.

Как увлекает сон хороший,
Соблазнов на востоке – тьма,
Но кто ж кайфует задарма?
Любой каприз – за наши гроши!

Куда же ехать сибаритам?
Куда? Конечно, к трансвеститам!
И мы в такси, в кругу друзей,
Как вип-клиенты – в Коллизей!

Стоят на улице красотки -
Обворожительны, стройны!
В анфас и в профиль, со спины…
Мы сразу стали делать фотки.

Сама увидела теперь я
Что люди с генами творят!
Экстравагантнейший наряд
Искусно прячет чудо в перьях!

Зал переполнен до краёв,
На сцене мозаичность красок
В азартной вакханалье плясок
Там дива чудная поёт.

Как сон, меняется сюжет,
Батальные проходят сцены,
Сверкают, отъезжают стены
И радужно мерцает свет.

Роскошных перьев круговерть,
У сцены кони и слоны,
И взрывы частые слышны
Всего никак не рассмотреть!

Из мифов вырвавшись на свет,
Где странный пол толпой стоит,
Сказать хочу: - Эй, трансвестит!
А жить тебе лишь сорок лет!

Наутро собрались в Бангкок.
Ничто не предвещало лиха:
Неторопливо повариха
Пакует в кухне тормозок.

Спим два часа. Дорогой гладкой
Автобус монотонно мчит,
Гид то смеётся, то молчит
С надменным взглядом. …Психопатка!

Вот и владенья короля,
Который год тому скончался,
Но в памяти людей остался,
Поскольку жил народа для!

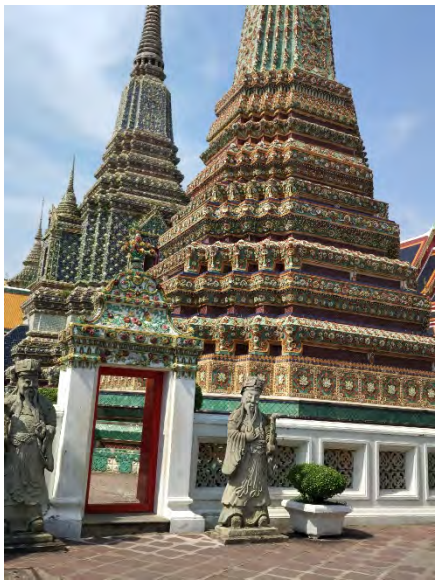
О роскоши его дворцов
Сказать словами невозможно,
И годовая скорбь – не ложна,
Король народу был отцом!

Пумипон Адульядет. Рама IX

Сам Пхумипон Адульядет,
Что Рамой прозванный девятым,
Сменил самоубийцу - брата,
И правил семь десятков лет.

Он с оппозицией свёл счёты:
Всех, кто сказал режиму – нет!
Садил в тюрьму Адульядет,
Из двадцати переворотов.

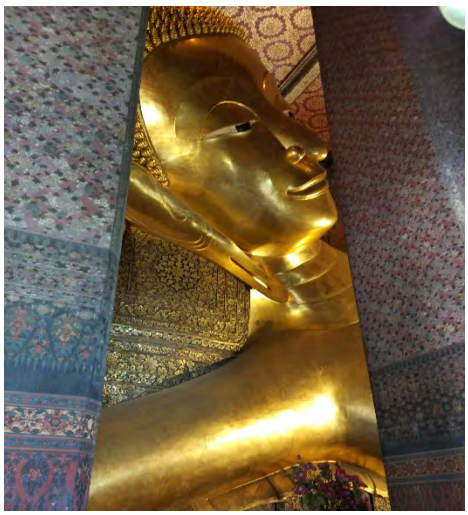
У «бога» в золотых палатах,
Среди искуснейшей резьбы,
Корпят безгласные рабы,
За хлеб и скудную зарплату.

Толпа скорбящего народа,
Как бесконечная река -
Черна, бела и широка,
В дворец течёт неспешным ходом.

На роскошь золотых дворцов,
И золотым лежащим Буддой,
Я долго любоваться буду!
Как чуден мир, в конце концов!

Поев в шикарном ресторане,
Продуктов прихвативши впрок,
С высотки смотрим на Бангкок,
Слегка упрятанным в тумане.

Вернулись ночью, подустали,
Наутро – вновь на острова,
Где ноги наши оттоптали
Китайцы, русская братва.

Пляж – это лента мокрой суши.
Воняет урна за спиной.
Стараюсь встать любой ценой,
В шезлонге утонув по уши.

Обед прошёл не без коллизий –
За стол с востока села пара.
Сказала я: - Выз чейбол бизи!
Они смутились. И не даром!

- Мы – русские! Все обомлели!
Славянский, стало быть, народ!
Наверно зеркало вам врёт,
- Вы на себя в него глядели?

Смущенье одолев и страхи,
Они уселись за столом,
Припомнив, что они – казахи!
Что ж, обретённые, салом!

Непритязательный обед
Шёл с фээсбэшником в дебатах,
Казаха называл он братом
Неся совково-рашский бред.

Споткнулся сразу на вопросах:
Откуда взялся Петербург,
И почему все зданья вдруг
И улицы его в заносах?

Загадку осознать старался,
Я слышала – скрипел мозгами,
Не зная, спорить ли с врагами,
Он мимо нас ходить боялся.

Назавтра, на два дня, Паттайя
Проводит нас на берег Квая,
Где рафтинг мы проплыть должны,
Где ждут макаки и слоны.

Дорогой едем в монастырь,
Бьём в гонг, глазеем на красоты
И, времени истратив квоты,
Природы наблюдаем ширь.

В гостиницу вселились ночью.
Здесь отдых начинался наш
Походом к тайкам на массаж,
Который нравился нам очень!

Рассветный Квай - в величье гор,
В дыханье первозданном леса,
Где дымки утренней завеса
Реки подёрнула напор.

И в тёмную стремнину вод,
Предусмотрительно одеты
В оранжевую бронь жилетов,
С парома соскользнул народ.

Вмиг, как парное молоко,
Укутали нас Квая воды.
Плывём с сознанием свободы
Вниз по теченью далеко.

За поворотом наш паром
Опережает рафтингистов,
И все, цепляясь за ребро,
На палубу взобрались быстро.

Хочу я подобрать слова,
Передавая ощущенья:
Восторга, кайфа, восхищенья,
Нирваны, но выходит – Ква!

Потом подъём на водопад
Тропинкой каменистой гибкой,
Где в озере зелёном рыбки
Мозоли наши объедят.

И снова в путь, кормить макак
И на слоновье представленье.
Но слон не может, к сожаленью,
Надежду совратить никак.

Зато кататься на слонах
Полезли шустрые девицы,
Хотели в джунгли удалиться,
Всё причитая: - Ох и ах!

Домой довольно долгий путь.
Везём микстуры, мази, кремы,
Находим выход из дилеммы:
Смотреть в окно, или заснуть?

Мы, возмущённые пайком
Из двух хлебцов с полоской алой,
Спросили тайку шепотком:
- Чего еды нам дали мало?

И тут такое началось!
Администраторы орали,
Чтоб впредь пайков нам не давали
Руками тыкали, махали
Их пасти изрыгали злость.

Потом воды не клали нам
И полотенец не меняли,
Шампунь и мыла не давали,
Дежурный вёл себя, как хам.

Нунг Нуч – два сказочные слова,
Кто не был здесь, тот и не жил!
Здесь столько напрягалось жил,
Чтоб рай в земле воссоздать новой.

Не зря на паперти у входа
Привлёк внимание моё
Стенд с массой разных муравьёв,
То бишь работного народа.

Как можно описать рассвет
Над Хампи и Мохеджедаро,
Промчаться в лимузине старом,
Что называют – раритет?

Многообразие цветов
Как передать бесцветным словом,
Их аромат вдыхать готова.
И наши пахнут, но не то…

А с предком рядом постоять,
Напялив на макаку шляпу,
Губастую мамашу взять
За плечи и пожать ей лапу!

А зазвонить в колокола
Над роскошью садов Нунг Нуча,
Где кхмеров из Камбоджи куча
Похлеще трудятся вола.

И окунуться в старый мир
Восточных песен и нарядов,
Традиций, свадебных обрядов,
Где краски буйный правят пир!

И тренированных слонов
Дивиться чёткому уменью,
Их юмору, долготерпенью,
Всё понимающим без слов.

В последний раз бросаем взгляд
На пальмы, храмы, сурикатов…
Быть может я вернусь когда-то,
Но время не вернёшь назад!

Непостижимый мир Тайланда
За десять дней не рассмотреть.
Всё можно было бы успеть,
Когда б не из Саншая банда.

В итоге, в день отъезда наш,
Дежурный выдумал аферу
Не дав нам позвонить трансферу,
И он ушёл. Где мой калаш?

Мерзавец час тянул до срока,
Советовал такси нанять
И быстро ехать до Бангкока,
Но вынужден залог отдать.

А оператор «Натали»,
Наглея, на свой риск и страх,
Твердит, что нет нас в номерах,
А мы то в шесть ещё пришли!

Сказала, чтоб мы поспешили,
Наняв такси за тыщу бат,
В Паттайю едет, кто богат,
Что это деньги не большие.

Здесь приводить слова не станем
Что применяются не раз
В подобных случаях у нас
В портах, базарах, в поле брани…

В тот день Господь был благосклонным,
Он к Женичке направил нас
Связался друг наш, в тот же час
С водителем беспрекословным.

К гостинице подъехал он
На обалденном минивэне,
Администратор был сражён,
От злости аж набухли вены.

И мы отправились в Бангкок!
Вела нас выдержка и вера.
Вдруг видим – полицейский блок
Вокруг разбитого трансфера.

Уже, заняв свои места,
В салоне лайнера, мы слышим,
Что самолёта часть пуста...
Наверное, нам знак дан свыше!

Спасибо, Господи за всё,
Чем балуешь и чем караешь!
Тогда науку понимаешь,
Когда спасенье Ты несёшь!

ТУНИС
ПУТЬ В НЕБЕСАХ

Лечу в небесах. Подо мною – землица,
Река серебристою змейкой струится,
Поля лоскутами ложатся цветными,
И белые тучки клубятся над ними.

Там города утопают в тумане,
Кудри лесов изумрудами манят,
Словно осколки разбитых зеркал,
Гладью озёр край земной замерцал.

Где-то внизу разглядеть ещё можно
Зелень, прошитую лентой дорожной,
Бисер рассыпанных белых домишек,
Спрятанных под черепичные крыши.

Где-то внизу незаметные люди
Плачут, смеются, страдают и любят.
Кажется всё суетою ничтожной,
Менее ценной травы придорожной.

Но, к небесам, через будни мирские,
К Богу возносятся мольбы людские,
Не замечая меня в самолёте…
Кто я? Частичка из духа и плоти!

ТУНИС

Спасибо, Господи, спасибо,
Что так внезапно в нужный час,
Отправиться сподобил нас
На земли древнего Магриба!

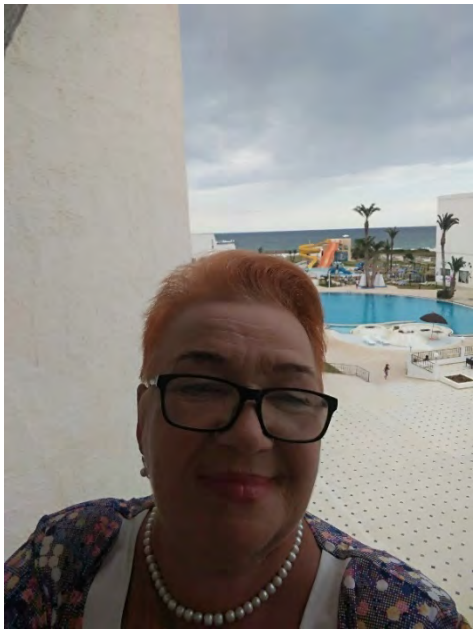
Пытался карты спутать бес
И строил козни перед взлётом,
Но всё решилось. Самолётом
Мы взмыли в синеву небес.

Под нами понеслись поля
Родной цветущей Украины,
Страна болгарина, румына
И итальянская земля.

Над морем тучки понеслись,
Застыв над Африкой белёсо.
Вот, тронулись земли колёса,
Нам двери распахнул Тунис!

Всё, как по нотам: наш трансфер
За две минуты свёз к отелю,
Где вкусим роскоши неделю,
Посибаритствуем теперь!

Расположившись в номерах,
Омыв тела, накрасив губы,
Решили мы: - А почему бы
В разведку не пойти? Пора!

Мы оценили вид с балкона -

Меж зданий – моря полоса,
Пальм необычная краса,
Растущих по своим законам.

Блистает холл хрустальной люстрой,
Под ней журчит водой фонтан,
Гостей ждёт пышный ресторан,
Где повара готовят вкусно.

Блестит бассейн лазурным цветом,
Ковёр травы, как изумруд,
Но тучи с ветром небо рвут!
Кошмар, да Африка ли это?

Вот и обеда час приходит.
Еды большой ассортимент
Заставил нас в один момент
Забыть превратности погоды.

С тех пор прошло уже два дня -
Вино, газон, где сладко спится,
День проведённый в трёх столицах…
Где море? Ты спроси меня!

Мы заползаем в номера –
(Живот мешает подбородку),
Опять откушали в охотку!
С едой завязывать пора!

Мы эту фразу много раз,
Как мантру повторяли рьяно.
Что странно, но фигур изъяны
Всё меньше огорчали нас.

Иван, Пегасовский агент,

Идя навстречу пожеланьям,
Отправил нас с поездкой ранней,
В ушедший в Лету Карфаген.

Мы по пути, как и годится,
Внимали гиду два часа.
И вот, дороги полоса
В Тунис нас привела, в столицу!

Везде порядок здесь царит:
Бесплатны тут больницы, ВУЗы.
Слегка разбавили французы
Сплошной арабский колорит.

Что отличает местных дам –
Платки повязаны искусно.
Жаль, мы не пили кавы вкусной,
Пост очень строгий – рамадан!

В Мадине – бойкие торги
Чеканкой и верблюжьей кожей,
Обувкой для различных ножек
И сумки здесь не дороги.

Аллея растеклась широко,
Как Елисейские поля,
Столицу пополам деля,
Что не типично для востока.

Потом, по зеркалу дорог,
Среди опунций бесконечных,
Въезжаем в город безупречный,
В прибрежный вписанный чертог.

Из сказки, бело-голубой,
В балкончиках, решётках, город,
Дал дом судьи увидеть повод
Гарем и чай вкусить гурьбой.

Наделать фото панорамм,
Открывшихся с высокой крыши,
Увидеть, как туманом дышит
Над морем тёмная гора.

Дом состоял из двух частей.
В гареме, с древности глубокой,
Томились женщины востока,
Встречая танцами гостей.

Рахат-лукум, шербет, халва,
Дышали пряным ароматом,
Но деспотичность шариата
У женщин отняла права.

Теперь другие времена:
Туниска за рулём и в поле,
Пилот, юрист, училка в школе.
Вполне свободная она.

Переезжаем вновь и вот –
Они, руины Карфагена!
Его история нетленна,
Он – в мире прошлого живёт.

Когда-то город был богат,
Царил на Средиземном море,
Но время изменилось, вскоре
На Карфаген спустился Ад.

Есть в Риме множество легенд,
Что мести повод подавало –
За карфагенским Ганнибалом
Обязан сгинуть Карфаген!

Он Римом был приговорён
И ним – до камня уничтожен,
Засыпан солью, искорёжен
И под песками погребён.

В руинах до сих пор живёт
Величие цивилизаций,
Где смесь культур, законов, наций,
Туниса колорит плетёт.

Спешит в отель автобус наш,
Дорогой развозя туристов.
Окончилась программа быстро,
Под вечер завершён вояж.

И снова ужин, ресторан,
Где, как всегда, мы переели.
А в номерах нас ждут постели
И за окном шумят ветра.

СЕКРЕТЫ РУИН

Пустынна берега морского полоса.
Песок на солнце греется белёсый
И запах моря ветерок уносит
В залитые лазурью небеса.

На море Средиземном полный штиль.
А сколько было штилей за столетья?
Но било время этот берег плетью,
Перетерев историю на пыль.

Здесь возводились, гибли города,
Формировались, разрушались страны.
В руинах не зализанные раны
Не воскресят былого никогда.

Над морем ветер шепчется с волной,
Пытаясь выведать секрет любой ценой.
Но всё молчит - руины, время, души,
Боясь обет молчания нарушить.

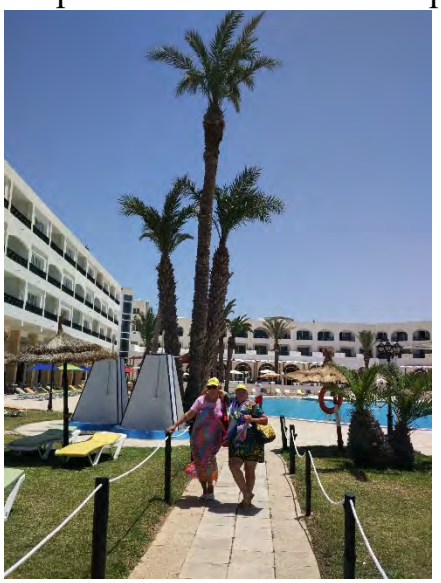
БЕЛЛА ВИСТА

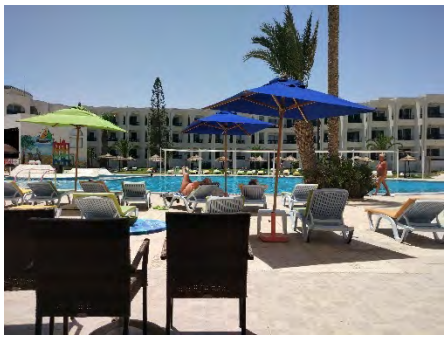
Видно, многие б люди б хотели,
Отдохнуть в Белла Виста отеле,
Посетив в мире множество стран,
Но не всем позволяет карман!

Здесь комфорт и питание – класс,
Поразившие качеством нас,
Здесь газоны, бассейны и пляж
Создают пятизвёздный пейзаж!

Холл с фонтаном и люстрой красив,
Трёхэтажный подковой массив
Охраняет бассейн от ветров,
И грибков экзотичных покров.

По аллеям выходим на пляж,
Не чужой, а гостиничный, наш!
Под навесом, какая краса,
Распластать в лежаках телеса!

На комфорт не жалели тут сил!
Персонал и улыбчив, и мил!
Анимация, музыка, смех,
Упрекнуть безупречное – грех!

Классной кухней известен отель
И отменным комфортом постель,
Есть в Тунисе на что посмотреть,
Только было бы время успеть!

А на бархатном береге тут
С верблюжонком гуляет верблюд.

МОНАСТИР

С утра берём ориентир
На древний город Монастир.
Автобус, за минут пятнадцать,
К Медине нам помог добраться.

У супермаркета – толпень,
Вонизм, торговля целый день.
Мы посмотрели, что по чём,
Решив: с базара шоп начнём.

В рядах торговых торг возможен.
Вокруг - амбре верблюжьей кожи,
Но качество с ценою в паре
Прекрасно вяжется в товаре.

Доступны нам они вполне.
Мы накупили портмоне
И сумки разного фасона
Себе и тем, кто ждёт нас дома.

Могла б я шлёпанцы купить,
Так ногу не могу вместить,
Поскольку наши говнодавы
Не ровня для тунисской дамы.

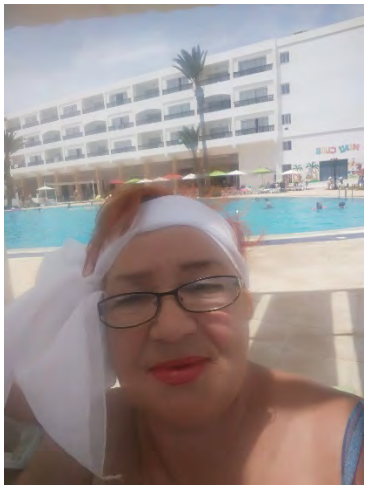
Так, осчастливив продавцов,
Идём на поиски тунцов,
Варенья с кактусов, кус-куса
И специй для любого вкуса.

На рынок съездили не даром,

Потратив деньги до динара
И двинули в обратный путь.
Пора поесть и отдохнуть.

Мы на балконе сели группкой
Прилить винцом свои покупки.
Смотрели с завистью на нас
Десятка два тунисских глаз.

КОЗНИ

Вставал рассвет в отъезда день.
В багаж собрали дребедень,
Отзавтракав, купались в море,
А там – обед обильный вскоре.

До полдня сдали номера.
В пять – на трансфер спешить пора.
Аэропорт – перед отелем,
Мы и пешком вполне б успели.

Отправка начиналась гладко:
В срок пригласили на посадку.
Дождь ненавязчивый прошёл,
С температурой хорошо.

Вот мы уже сидим в салоне,
Поели, в сон квартет наш клонит.
Мы в полудрёме взлёта ждём.
И вдруг доносится: - Подъём!

Мол, над Италией гроза
И нам туда лететь нельзя.
Предупреждает всех пилот –
На два часа задержан взлёт.

Не два держали нас, а пять!

На стульях приходилось спать.
А к полночи возник вопрос:
Чем пичкал лайнер бензовоз,

Где был он раньше, в самом деле,
Когда в салоне мы сидели?
Ещё: в Италии гроза -
Маршрута ниже в три раза!

Какое же имеет право
Мозги нам пудрить фирма «Браво»?
В итоге, еле поднялись
С трудами поднимаясь ввысь

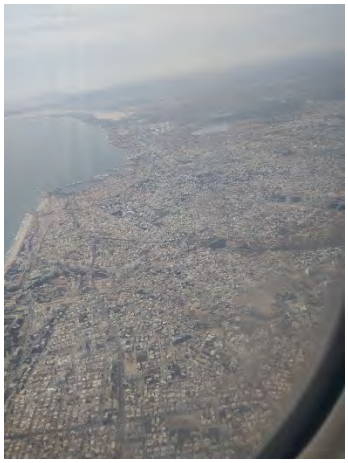
И телепались мы в потоках
Подольше выделенного срока.
Ну, приземлились, слава Богу!
Звоним в Кентур, опять в дорогу.

А от Жулян на Кропивницкий
Отрезочек, скажу, не близкий!
Потратив два часа на сборы,
Домой приехали не скоро.

Как хорошо в своей кроватке,
Калачиком свернувшись, спатки,
Живот поглаживая кисе,
Дремать и грезить о Тунисе!

ТУНИС – 2

Я - НЕ З БОГІВ

Лечу і бачу з висоти,
Як в хмарах губляться мости,
Будинки, ріки і поля…
На дно спускається земля.

Там все внизу таке дрібне!
Ніщо мій зір не приверне!
Якби не гуркіт літака,
Тут тиша висіла б така!

Я – нез богів, мені не чуть,
Як люди в поміч Бога звуть,
Як з давнини в усі часи
Молитв лунали голоси.

Вони над хмарами пливли
І Ним почутими були!
Свою їм милість дав Господь,
І дух рятуючи, і плоть.

Я – не з богів, чого гадать!
А може, поряд десь летять
Стражденні душі до зірок,
Земний свій завершивши строк!

Не чую і не бачу я,
Як доля пишеться моя
Й, гортаючи сувої мрій,
За мною стежить Янгол мій…

ПОЧИВШИЙ В БОЗЕ…

Там реки были полноводны
И вековой дремучий лес
Держал на кронах свод небес
И нивы были плодородны.

Цивилизвций древних пласт
Укрыла в плавных водах Лета…
Мы пробиваем тайны наст –
В ответ – безмолствует планета.

Нет, не покоятся в курганах
Без переносиц великаны,

Они лежат на дне раскопок
С времён античного потопа.

По воле инопланетян
Забрали память у землян
И поселили их тогда
В заброшенные города.

В каких хранилищах сокрыты
Веков минувших письмена
Придут ли эти времена,
Когда раскроют манускрипты,

И мы увидим мир иной,
Почивший в бозе под волной…

МЫСЛИ НА РАССВЕТЕ

Над тихим Средиземным морем
Звезды последний луч потух.
Уже рассвет забрызжет вскоре…
И, раздражая сонный слух,
С зависшей тишиною споря,
Кричит на весь отель петух!

Ми спим в своих апартаментах,
Но, обостённый слышит нюх,
Как добавляют компоненты
В блюда, приятные на дух
И завтрака грядут моменты,
Чреватые обжорством! Ух!

Вы посудите – из-за щёк
Уже своих ушей не вижу,
Нажмёшь на тело, брызнет сок,
На животе, на шее – быжжи.
Другой бы в рот не лез кусок,
Увы, не мне, козе бессыжей!

Для похуденья приняла
Я не дешёвые таблетки,
Потом их кофе запила,
Съев предварительно котлетки,
С собой вкусняшек набрала,
Тихонько завернув в салфетки.

Мы все, друзья, не без греха –
Поесть, поспать, попить горазды
И всё, что Бог даёт пока,
Воспринимаем мы, как праздник.
Пусть щедрая Его рука
Дарует долго благ нам разных!

УТРО В ДЫМКЕ ТУМАНАА

Просыпается рано утро в дымке тумана,
Ветерок отдыхает на прохладном песке.
На соседнем балконе сохнет чья-то бандана,
Горизонта полоска расплылась вдалеке.

Пальмы сонные дремлют, недвижимы и стройны,
Гладит ласково берег онемевший прибой.
Море волны колышет величаво, спокойно,

Отражая на глади цвет небес голубой.

А в Сахаре самумы строят дюны в пустыне,
Раскалённых песчинок поднимая туман.
И, звеня колокольчиками золотыми,
На верблюдах идёт небольшой караван.

Он идёт по пескам, где покоятся стены
Городов и селейй народов и рас,
Повторивших удел и судьбу Карфагена,
Пролетевших, как тень, не доживших до нас.

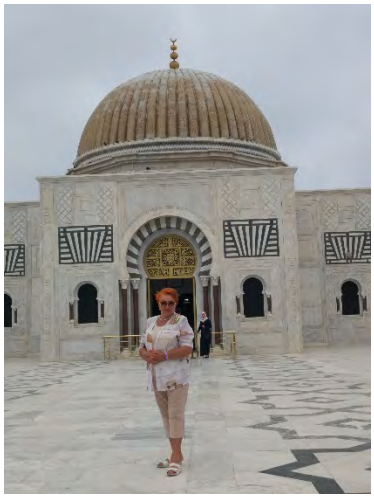
Снова утро встаёт в плотной дымке тумана,
Берег Африки тих, словно таинства ждёт.
Хронос сонный дымит пряным духом кальяна,
И на ухо ему тихо ветер поёт.

ШТОРМИТ

Штормит, штормит, гуляет ветер всласть,
Ревёт прибой, изрядно портя нервы.
Здесь всё не так, как было в тот раз, первый,
За грех какой, такая нам напасть?

Штормит, штормит, волга гатит в прибой,
По небу мечутся разорванные тучи.
Мы в Монастир поехали гурьбой,
Что может быть продуманней и лучше?

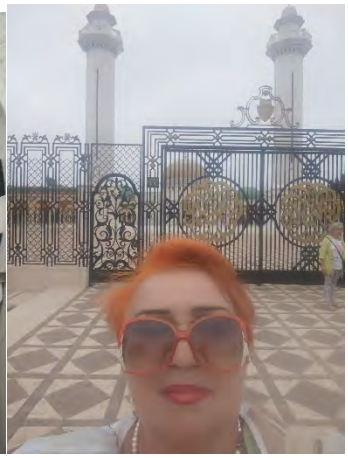

Очаровал роскошный мавзолей
Изысканностью кафеля и вкусом,
И люстрой изумительной своей,
И саркофагом, сделанным искусно.

Хабиб народом искренне любим,
Здесь это ощущается доныне.
О, Боже, господа, как мы хотим,
О наших лидерах сказать: Они – любимы!

Но нас штормит, штормит до не могу!
Норд ост не оставляет нас в покое!
Взять и отдать страну свою врагу!
Вы в мире где-то видели такое?

ВЕРНУТЬСЯ ДВАЖДЫ

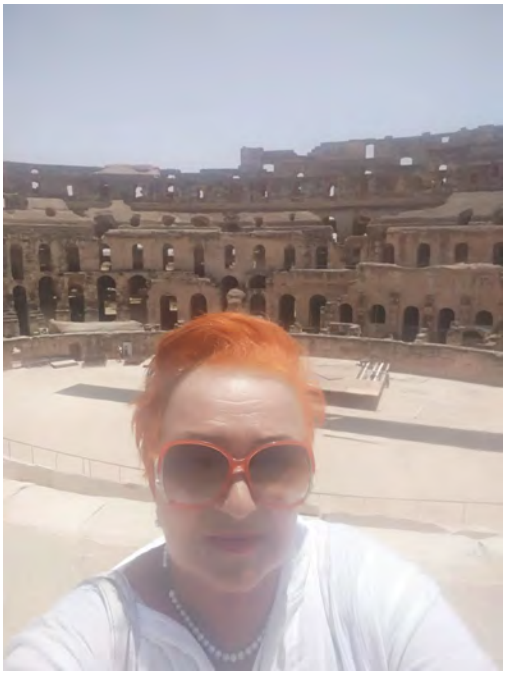
Спасибо Богу! Коллектив наш прибыл
Не земли благодатного Магриба,
Хотя из нас и зарекался каждый
В одну, мол, реку мы не вступим дважды!

Но хочется порою человеку
Вернуться вновь в проверенную реку,
Но всё течёт, увы, река течёт
И нужно принимать теченье в счёт!

Сюда людей, как тины нанесло –
Забиты номера, места на пляже
И ресторан расширил залы даже
Для едоков, идущих напролом.

Нас снедью баловали повара,
Вином и соками, тунцом и овощами,
Но фиников они не обещали,
Была зимой убойная пора!

Мы побывали в чаше Колизея,
Где разражались смертные бои,
Но шустрые подруженьки мои
Забыли заглянуть под свод музея.

Пока не грянула на Африку жара,
Пока на пляж не хлынули медузы,
Мы сувениры в чемоданы грузим,
Фенита, отпуск, нам домой пора!

РІДНИМ КРАЄМ

КРЫМ
МОРЕ

Шурша песком идём мы рядом
По кромке берега морской.
Твой профиль обнимаю взгядом
И по руке скольжу рукой.

Лазурь небес к волне стуится,
Мурлычет ласково прибой,
А солнце обжигает лица.
Нам хорошо вдвоём с тобой!

Как изумруд, волна морская,
На берег опустила вал,
Он, уходя в песок, расстаял,
Как буд-то вовсе не бывал.

На кромке, где резвятся волны,
Стихии разные сошлись,
В одной – с тобой мы родились,
Другой же бездны – тайны полны.

Взгянуть хотя бы раз туда,
В непостижимые глубины!
Там затонувшие суда,
Корветы, лодки, субмарины,

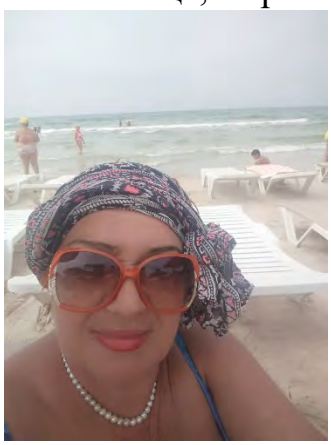
В холодном сумраке морей,
Свой обрели покой до ныне,
Где в чреве мёртвых кораблей
Царят мурены и дельфины.

Рассыпались из сундуков
Монеты, кольца, ожелелья
И драгоценные каменья
Блестят сквозь толстый пласт веков.

Подводный заколдован мир,
Не познан до конца, опасен.
Акулы там справляют пир
И вид их трапезы ужасен!

В глубинах свой царит закон,
Мы в нём непрошенные гости,
Там смельчаков белеют кости,
Что жизнь поставили на кон!

О нет, я не из их четы!
Не жажду я подводных кладов!
А мне всего то в жизни надо –
Свет солнца, мир степей и – ты!

УТОМЛЁННЫЕ МОРЕМ

Утомлённые морем мы домой собирались,
Как могли, упирались, но увы, нам пора!
Вдоволь мы откупались, отпили, отгулялись,
Баловало нас солнце, баловала жара.

Надышались мы бризом бесподобного моря,
Окунались в пучину набегающих волн,
Колыхались в лазури без заботы и горя,
Снова к берегу тянет затерявшийся чёлн.

Мы увозим с собою тихий шёпот прибоя,
Золотистый оттенок поцелуев небес,
Беглецам серых будней вновь объятья раскроет
Мерный шум побережья и туманов навес.

Криком чайки наполнят паруса расставанья,
С лёгкой грустью о море уезжаем домой
И сегодня прощаясь, говорим: - До свиданья,
Милый бархатный берег и лазурный прибой!

ПУТИНА

У кромки морского прибоя рыбачат фанатиков трое,
Надеясь поймать с кандачка как минимум – тонну бычка.

Все дружно в лодку повлезали и укатили на простор,
На рыбу губы раскатали, да вот бычок, подлец, не пёр!

Сидели долго и упорно, а рыба, глупая, не шла…
Нептун сработал тут топорно: погода-стерва, подвела!

Артель замёрзла, прямо горе! Вдали от милых берегов
Томились дурью в Чёрном море потомки древних рыбаков.

А там, на суше, ждут их жёны: босы, голодны и наги,

От нетерпенья воют, стонут и режут берегом круги.

Изголодавшиеся дети, отцов-кормильцев тоже ждут…
Пошла путина! Полны сети, бычки скажені, валом прут.

Вдруг, увлечённые рыбалкой, роняют рыбаки весло.
А, ё…теперь греби хоть палкой, чтоб в море чёлн не унесло!

Но хорошо, что тыл надёжный, крутое племячко растёт!
Береговой эскорт тревожный страдальцам два весла везёт!

Азартно вновь пошла работа, взлетают снасти дружно вверх,
Вселяет тихая охота теперь надежду на успех.

Ногами истоптав весь берег, слюнями давится народ,
И в рыбный ужин свято верит, потуже затянув живот.

И, наконец, ура! Свершилось! От удовольствия пьяны,
Рыбалки к ночи возвратились, причалив к берегу челны.

Бежит к теплу, к столу скорее, промёрзшая до нитки рать,
И слышат орды ротозеев: - Сто грамм и что-нибуть пожрать!

Столы накрыли мореходам, что было, что Господь послал
И ночью, в тихую погоду устроили героям бал.

На берегу, хоть было туго, решили выдать им пока
Призы, отметив по заслугам достойным званьем рыбака.

За то, что классно отловились, за крупный продуктовый вклад,
Что в море целый день трудились, к сиденью приморозив зад,

За то, что снасти не теряли, что в группе небыло бузы,
Для них всем кодлом измышляли и приготовили призы.

Креветкоеду для почина – колье на пузо и на шею,
Криля варёного рубины, чтобы рыбачил хорошее.

Креветколову – серьги в уши, коль рыбы нет, то не беда,
Пусть вспоминает он на суше часы путины иногда.

Антикреветочнику – хвост, пускай не брезгает харчами,
Всё, что не съел он в этот пост, съедим по-братски, между нами.

За рыбаков мы очень рады: и пуз и шея и задок
Отяжелели от награды, ну, мореманы и видок!

Вручаем главный приз – за рыбу и за везение спасибо,
Второй за то, что жив остался, не сачковал, не задавался,

А третий- за удачный случай и чин по жизни: шкипер лучший
Четвёртый – чисто за отвагу, что от команды не дал тягу.

А тем, кто ждал на берегу, слюнявчик я надеть могу
И выпить за такой успех, что дикарей устроил всех!

ШАРА

Да, долго сбирался несчастный рыбак!
Мозгами раскинуть не мог он никак
И понять, что в море, где рыб кутерьма –
Креветки снуют и креветок там – тьма!

А если креветки в сачок наловить,
Сварить и доступную цену сложить,
За каждый стаканчик взять звонкой монетой,
То можно прожить с этой выручкой лето.

А сколько потеряно дней и часов,
А сколько не куплено новых трусов!
Ах, если б с начала сезона ловить,
То скутер до осени можно купить!

Как жаль, что отличная эта мысля,
Пришла всё же в голову, только посля!
Под занавес взят был из жизни урок,
Что бизнес надёжный, получится прок!

Вот если б креветок мы много не ели,
То был бы отличный доход у артели,
А там бы, глядишь и рыбёшка пошла,
Деньга повалила б, вот это дела!

Мы всех конкурентов придавим рублём,
Их наглые рожи с пути уберём,
Клиентов раздетых тут полон базар:
- Купите креветки, отличный товар!

Но море вдруг свой проявило каприз
И бурными волнами вспенило бриз,
Креветка ушла, ну и мать её так,
- Нехай її ловить наступний дивак!

ДИКАРИ

В больших чинах солидный мент,
Из академии студент,
Чиновница прокуратуры

И две влиятельных фигуры,

Собрались летом отдохнуть.
Машины к морю держат путь.
Решили ехать дикарём.
Сложили список, что берём.

Мы загрузили так машины,
Что приспустились автошины.
Растыкав вещи в уголках,
Детей держали на руках.

Доехали до места вскоре.
Какая прелесть, это море!
Но, Боже мой! Что за напасть!
Здесь негде яблоку упасть!

Палатки тесною стеной,
Машины, кухни, навесной
У каждого натянут тент.
На место выдан всем патент.

Не берег, а пчелинный рой.
И уголок искать другой
Послали сразу ходока.
Не разгружаемся пока.

На поиски полдня уходит,
Разведчик места не находит.
Народ освоил все места.
Вокруг бедлам и суета.

Какой-то сердобольный дядя,
Из-под очков и шляпы глядя.
Нам доверительно сказал,
Что место дикое искал,

Но такового не нашёл.
А здесь, сказал он, хорошо.
Тем более, уже к обеду,
Они снимаются и едут.

А дело было в воскресенье,
На этом месте, вот везенье,
Мы разбиваем лагерь свой
В труды, ныряя с головой.

Расположились и поели,
До сна — с пивасом посидели,
А утром вышли — о, мираж!
Полупустой весь берег наш.

Как хорошо, что мы остались!
На всю катушку оторвались.
И от зари, и до зари,
Ныряли в волны дикари.

Ловили рыбу и креветки,
Как черти загорели детки,
А к пятнице опять народ
Наш берег приступом берет.

Мы, мудрые аборигены,
Протеста не вздымая пены,
Перетерпели два денька.
Пусть тешится народ …пока.

Налётчики недолговечны,
Мы можем отдыхать беспечно,
Балдеть ещё почти декаду.
Песок и солнце, море рядом

И горизонта перспективы,
И шашлыки, и детективы,
Рыбалка, мидии и пиво —
Кто запретит пожить красиво!

Но вот и наш подходит срок.
Прощай, чудесный уголок!
На север, к дому, курс берём.
Как хорошо быть дикарём!

А дома? Там простора нет,
Приёмы, встречи, этикет.
Но скажем правду, господа.

Что в нас дикарь живёт всегда!

ХОЛОДНОЕ МОРЕ

На море едем “дикарём”.
С собой купальники берем,
Зонты, матрасы и кастрюли,
Мивину, карты и пилюли,

Палатки, тенты, кофе, фрукты.
В багаж уложены продукты,
Все аккуратно увязали,
Погода подведёт едва ли!

К полночи выехали. Вскоре
Перед глазами - плещет море
И — никого на берегу.
О, счастье! Я к воде бегу

И сходу прыгаю в волну.
Всего секундочку одну
Была в воде, но мне хватило.
Волна в ледышку превратила,

Окрасив тело синевой
Такой же, как купальник мой.
Прошла неделя. Как и прежде
Сидим на берегу в одежде.

Продукты съедены давно,
Не в радость карты, домино,
Не радует краса природы.
Сидим у моря, ждем погоды.

А море, хладными волнами
Глумится, дерзкое, над нами.
Какой фатальный поворот!
Глаз видит, только зуб неймёт!

А тут ещё пошли дожди…
Собрались на совет вожди
От обречённых дикарей.
Решили двинуться скорей

От моря Чёрного к Азову.
Как по тревоге, по их зову,
В два счёта уложили вещи
И понеслись. Там море плещет

Не столь лазурною волной
И берег не такой родной…
Я подхожу к воде с опаской
И пробую. Теплом и лаской

Плеснула нежная волна.
Дань морю отдали сполна!
Пополнили запас продуктов,
Наелись овощей и фруктов.

И за морской улов спасибо!
Нас очень выручала рыба.
Купались мы, азартом полны,
От наших тел кипели волны.

И убедились в притче скоро:
Нам золотник Азова дорог!

ДОЛИНА ДЬЯВОЛА

Под Планерским местечко есть,
Что невозможно глаз отвесть.
На размышления наводит
Ландшафт нетронутой природы.

Здесь руку приложил не Бог,
А Сатана корпел, как мог.
Из магмы, пемзы в лоне пыли
Холмы возникли и застыли

Нагромождением химерным.
Здесь воздух полон духом серным,
Струящегося из песка.
Здесь семя не даёт ростка.

В огне вулкана, с ветром споря,
Гондвана поднялась из моря,
Как будто вырвалась из Ада
Холмов химерная громада.

Там раскалённая пустыня
На кромке Ойкумены стынет,
Под голубого неба сенью.
Навеки преданы забвенью

Холмы сыпучие и кручи,
Усыпаны песком зыбучим,
Окрашенные в серый цвет.
Здесь ветер заметает след,

Рискнувшего сюда войти.
Здесь горизонта не найти.
Природы девственной пейзаж
Напоминает Марса кряж,

Опасный и скупой на милость.
И время здесь остановилось,
В стране, на побережъи Крыма.
…Долина Дьявола ей имя.

ЧЕРНОМОРСКОМУ САШЕ

Сонце глазки открывает,
Путь наметило в зенит.
Сашин бус уже бежит,
Пыль дорожню вздымает.

- Эй, проснитесь, земляки,
Украинцы, россияне,
Ждёт Атлеш на зорьке ранней,
Ждут дельфины, мотыльки!

Белый катер ждёт и гроты,
Чаша, что любви полна,
Ждёт вас пенная волна,
Непочатый край работы!

На Беляус? Хоть сейчас
С ветерком подкину вас,
Там волна, песок, жара
И, конечно же - ветра!

До Джангульского плато
Подвезёт моё авто.
Там, не обижались чтоб,
Надо ножками топ-топ!

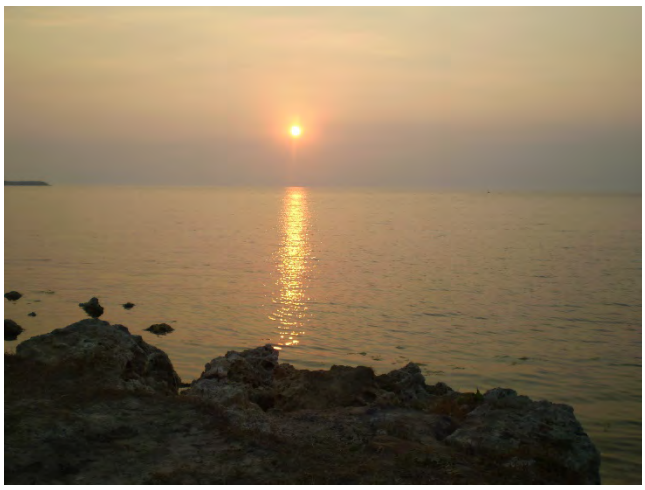
Никогда с таких высот
Вы не видели красот.
Всё от жизни, друг, бери:
Сонце, море и екстрим!

Вечер. Запад зааллел.
Сань, ты что сегодня ел?
А, забыл! Зато в партнёра
Влил солярки до упора.

Телефон молчит, пора!
Люд подался по дворам.
В ритме сонной дискотеки
Черноморск смежает веки

И тебе пора бай-бай.
Спи, Сашуня, засыпай!
Завтра, прогоняя лень,
Встретишь тёплый крымский день!

ДЖАНГУЛЬСКИЙ КРЯЖ

И вновь Джангуля горный кряж,
Оазис под обрывом плато,
Где пробиралась я когда-то,
Ища глазами райський пляж.

Но, как и прежде, гор пласты,
Химеры сфинксов, амфор, гротов,
(Итоги ветренной работы),
Взирают гордо с высоты.

Зефир припудрил мне чело,
Покрылись телеса загаром,
Нас Провидение вело
Тропою пирамид и арок.

На память – фото, чудный вид!
Я восседаю, словно дива
На самом краешке обрыва.
Знакомых фото удивит!

Тропа ужом взмывает ввысь
Потом стекает по обрыву,
А там – волна топорщит гриву,
Но страшновато глянуть вниз.

Какая сила у Природы!
А сколько вкуса и красы!
Здесь, у Джангульской полосы
Экстрим не выходил из моды.

ДЖАНГУЛЬ

Была я легкомысленно слепой,
Не заключив с Всевышним договор,
Ушла к Джангулю каменной тропой
В страну красот и первозданных гор.

Нас было пятеро, мы двигались вперёд,
Темнела слева моря глубина,
А справа – скал отвесная стена
Вонзала шпили в знойный небосвод.

Всё выше вилась хлипкая тропа,
Скалой опасной в неизвестность шла
С наклоном скользким, уже, чем стопа…
Здесь я Всевышнего на помощь позвала.

Вперёд идущий вынес приговор:
На самом пике кончились пути,
Тропа пропала на вершине гор,
Сорвалась в пропасть, некуда идти!

Над нами – отрицательный навес,
А дальше – плато крымской целины…
С последних сил, одолевая стресс,
Мы лезли вверх, отчаянья полны.

Вот, наконец, желанный дух степи,

Надёжный и спасительный простор…
Не стоит легкомысленно шутить
С коварным нравом первозданных гор!

СПОВІДЬ КОТА

Пощастило мені народитися в приморському містечку на західному березі Криму, де в спекотну літню пору, метушиться орда розслаблених заслуженою довгоочікуваною відпусткою відпочивальників. Пощастило мені народитися в червні у ніжної і ласкавої матусі, яка передбачливо заховала свій різнобарвний виводок у важкодоступному куточку сарайчика, у самому кінці господарського двору на околиці містечка.

Спочатку все було прекрасно. Смачне мамине молочко, її вологий шорсткий язичок, що вичісував моє блакитнувате, з білим черевцем, шовковисте хутро, її заспокійливе муркотання і солодкий сон в пухнастій теплій маминій шубці. Про батька я не запитував, не заведено у нас, котів, цікавитися інтимними подробицями батьків, але знав із самого початку, що безпородних котів не буває. Моє блакитнувате забарвлення підтверджувало високий статус моїх предків, тому, з молодих пазур, я поводився незалежно, ненав'язливо, з гідністю, властивим особам царської крові.

Райське життя закінчилося раптово. Хазяйський синок, сопливий допитливий паршивець, якось витягнув грайливе сімейство моєї мамусі на подвір’я і це побачила його мама, товста руда розпатлана тітка в брудному фартусі, яка відчайдушно товкла у балії таку ж брудну білизну.

Оскільки мову людей ми, коти, розуміємо, то почуте глибоко шокувало нас: - Втоплю! на весь двір волала розлючена мегера. Але рука не піднялася у благородної жінки, оскільки ми були вже в місячному віці. Перелякані брутальним криком і рішучими погрозами, ми вирячіли очі і, мабуть, загіпнозували розлючену жінку. Тому нас повкидали у сумку, де, під загрозою захворіти клоустрофобією, ми півгодини трусилися від жаху, навіть не нявчали. Наша бідна матуся з надривним криком півдороги бігла за товстими литками хазяйки, поки вуличні пси не загнали її на дерево. І звідти ми ще певний час чули її відчайдушний голос, мабуть мама плакала.

Нас беспардонно висипали під воротами одного з численних пансіонатів на самісінькому березі моря. Ви б бачили, що тут відбувалося! Територія бази кишіла живністю: штук шість різномастих

псів, п'ять різнокаліберних котів, у тому числі вагітна сіра кішка, купа загорілої мілкої дитячої шантрапи і орда обгорілих здоровань, що зопалу дорвалися до моря та сонця. Від них гидко тхнуло то самогоном, то сояшниковим насінням, то кефіром, або сметаною, якою змащувалися сонячні опіки.

Мої брати і сестри із страху розбіглися хто куди. Я їх більше не бачив. Я завбачливо чимдуж подався під захист блакитного залізного вагончика, що спирався на бетонні підпори. Цей прихисток став мені надійним сховищем, бо крім мене і мишей у цю щилину ніхто не залізе! Спрага і голод змусив мене вийти «у світ». Добрі люди, від щедрот своїх, не дали вмерти нещасній сиротині.

Напівгола публіка сюсюкалась зі мною, тягаючи моє щупле тільце на руках, пригощаючи смакотою і неїстівними (для мого віку і породи) продуктами. Боже, скільки рук я тоді перебачив! У мене до цих пір на них алергія. Особливо допікали діти. Вони намагалися мене купати в морі, підкидали на дахи будиночків, слинили своїми поцілунками, тикали моїм носом в їжу, яка нам, котам, протипоказана, кутали в ганчірочки і заколисували, а увечері, під звуки гучної дискотеки, крутили мене до нудоти в танцях. А скільки разів люди намагалися на мене наступити, а собаки – мною пообідати! У цих екстремальних умовах швидко гартувалася моя спритність та розум!

Не знаю, чим би це все закінчилося, якби на нашу базу не приїхали дві дивні непосидющі тітки з купою величезних валіз і сумок. Одна - молода товстунка, а старша – імпозантна дама з гумором.

... Квартирантки мені відразу сподобалися. З будиночку, під яким я жив, завжди пахло смаженою рибкою, вареними креветками, мідіями, ропанами, смачно тягнуло то пловом, то шашликами, то шиночкою, то ароматним тушкованим м'ясом. Я подумав – хай живуть! Привітності жіночок не було меж! Вони не напружували мене надмірною увагою, поводилися тактовно, а головне - годували смачно і регулярно. Їх режим дня мене цілком влаштовував. Не знаю, що говорили з цього приводу відпочивальники, але ці пані привезли з собою всю морську атрибутику: човен, парасольки, навіси, мангал, деревне вугілля і барбікюшницю, снасті, ласти, маски, сітки, вудки матраци і цілу купу всіляких необхідних дрібниць. Чоловіче базівське плем'я раз у раз бігало до них то за порадами, то за ластами, то за якимись дрібничками. Їхній гардероб був скупий, зате холодильник міг би прогодувати роту солдатів, не кажучи про таких маленьких, худеньких, нещасних котиків, як я.

Товстунка цілими днями зависала з вудкою, дупою догори, десь в самій середені заливу, безвилазно дрейфуючи над темними нетрями морської безодні, внаслідок чого я стабільно отримував законну пайку свіжого бичка, а друга мадам, вальяжно лежачи на синьому м'якому надувному матраці під непристойно помаранчевою величезною парасолею з караваном гордовитих верблюдів під назвою «Кемел», нап’явливши блакитного смугастого щирокополого капелюха, читала, розгадувала кросворди, спала без задніх ніг, або удавала, що замислилась про щось важливе, навіть марно намагалася в’язати гачком, словом, переймалася абсолютним неробством. Правда, інколи, ахаючи і крекчучи від задоволення, вона занурювала свої тілеса в теплі прозорі морські

хвилі і, мирно погойдуючись, заплющивши очі від задоволення, довго лежала на спині в бурштиновій купелі Чорноморської лагуни.

Одного дня, коли стемніло, я набрався сміливості, ризикнув, і не лише зайшов до цих панночок в будинок, а ще й заліз до однієї з них в ліжко... з міркувань вдячності. Тітка перестала дихати і ворушитися. Вона перебувала в повному ступорі, поки я не надумав перебратися до іншої.

Все, вирішив я. Це мої тітки! Вранці я довго і зворушливо, не моргаючи, дивився своїми величезними наївними зеленими очима прямо в їхні очі і потихеньку закохував тіток у себе. Вийшло.

З цього дня вся база знала, що мене звуть Віки, тобто повне ім'я – Віконт, що я належу до клану цих поважних панянок і мене не варто абикому тягати на руках і годувати всілякою гидотою. У моєму щоденному раціоні, на законній підставі, закріпилася свіжа, щойно виловлена морська рибка і все, що побажаю, з холодильника – моє! Я живу в будиночку №9. Це моя адреса, але прізвища свого поки я не знаю.

Остаточно добив моїх хазяйок факт, коли я, двомісячне кошенятко, притягнув їм в дарунок здоровенну, жирну польову мишку. Так мені не шкода, ними тут аж кишить! Але подиву і похвал було море! Мене оцінили! А що мене іще і полюбили, я зрозумів, коли заліз на дах господарського вагончика і, втративши надію на порятунок, з страшної триметрової висоти, безнадійно волав про допомогу.

Мої товстенькі подружки самі стрибали, як гірські кози, довкола вагончика, знехтувавши своїм високим положенням, авторитетом у суспільстві.Вони настирно, але безрезультатно дряпалися по гладенькій поверхні залізного монстра. Побачивши марність спроб, жіночки запросили сина коменданта, Олега і той одним махом безпардонно стягнув мене вниз. Бідний мій хвіст! Міг би акуратніше, я все-таки Віконт!

Потім компанія довго і рясно відмічала порятунок підопічного. Мій бідний животик мало не лусьнув від смаколиків, від яких відмовитись – злочин, а все з'їсти – смерть! Я, гикаючи, ледь-ледь заліз на ліжко, відхекавшись з переїдку, безтурботно до ранку голубився в м'яких запашних махрових простирадлах, поки ззовні лунали тости на мою честь. Нічого поганого не лізло мені в голову. Під ранок дівчата навшпиньках, добре, що не повзком, зайшли у будиночок і тихенько лягли спати. Відчуття потрібності, захищеності і ситості додавало мені самоповаги і впевненості. Я знав, все буде добре, якщо я буду з цими навіженими, метушливими і цікавими дамочками.

Час летів швидко. На базу постійно хтось приїжджав, виїжджав, тягалися речі, варилися на кухні обіди, напівгола рать різної міри засмаглості бовкалася в теплому смарагді солоних хвиль, вечорами на березі смажилися шашлики, накривалися «галявини», надривно горланила дискотека, на якій соромливі підлітки пробували себе в жанрі караоке та сольного тупцювання на місці, не завжди в такт музиці. Дрібнота гасала з лазерними ліхтариками, світячі всім у очі.

Потім все стихало і легкий шепіт прибою перегукувався з шерхітом мишей, руладами цикад, сплесками хвиль потемнілого моря, яке мирно похитувало в своєму лоні срібну місячну доріжку і віддзеркалювало розсипи далеких зоряних світів. На дальньому, невидимому вночі, обрії

мигтіли вогні кораблів, десь за морем спалахували зірниці, зі степу прилітав легенький теплий вітерець, насичений ароматом чебреця, полину і ароматним різнотрав'ям. Лише під ранок згасав галас міської пінної дискотеки, зникали краплини ліхтарів, лагуна занурювалася у сиве марево передсвітанкового сну. Це все я сприймав, як вічне, сидячи на вогкій від нічного туману і бризу лавці на самому обиві дад морським прибоєм.

Ще з вечора я відчув щось недобре. Мої співмешканки почали ретельно прати і пакувати речі, роздавати залишки продуктів новоприбульцям, та друзям, що залишилися, вони довго купатися в душі, триста раз перекладали речі, словом все було не так, як завжди.

Рано вранці, спаковані валізи були завантажені в автобус, а мене, Віконта, сунули в корзину з лози, накриту рушником. Яке неподобство! Я з жахом згадав розлучення з сім'єю, ту темряву у нетрях сумки і відчайдушний плач моєї матусі. Вже через хвилину з диким криком я вирвався з заточення, але тут же мене посадили на ланцюжок. Не зрозумів! Ви бачили кота на прив'язі? Дарма я вчора з гордістю дивився, як вміло старша дама вправляється з гачком, плетучи цей чортів ланцюжок! Так он для чого вона доклала всі свої здібності і підсліпувато мружила очі! Але подітися було нікуди. Прийшов час вибору. Або я їду з ними, або залишаюся. Що чекає мене тут?

Олег розповідав, що торік, коли закінчився курортний сезон, зголоднілі собаки зжерли мого попередника, величезного чорно-білого котяру, інтелігента і загального улюбленця – Фелікса, (земля йому пухом!) все тому, що ніхто не забрав, бідолаху, до себе. Думаю, це я вирішив, а може мої тітки вирішили за мене, але з прив'язі я більше не виривався і мужньо чекав, що буде далі.

А далі була довга і тяжка дорога з милого півдня у бік півночі в розжареному до біла, переповненому людьми автобусі. На рідких зупинках, коли пасажири розбігалися дівчатка – вліво, хлопчики – управо, я мимоволі плентався з жіночою половиною, сором'язливо опускаючи очі долу. Робив свою справу не втрачаючи часу, постійно тримаючи на контролі, тобто на ланцюжку, свою хазяйку. Тоді вже чітко почало вимальовуватися, яка з двох буде моєю патронесою. Виявилося - старша.

Дорогою я мало не здох! Я не взяв у рот ні краплі води, хоч і пропонували, не з'їв ні шматочка їжі, виваливши язика, часто дихаючи, я думав, що це останні хвилини в моєму, такому юному і не реалізованому житті. Я жалів себе, всі жаліли мене. Народ тягав мене по руках, сюсюкався, так і доїхали.

Таксі надвечір привезло нас в тихий затишний дворик з чудовою альтанкою і без собак! Тут я відпився води і, поки мої подружки цілували родичів, розбирали багаж і ділилися враженнями, ретельно обстежив володіння і зрозумів: це все – моє!

Загальним улюбленцем я став відразу і беззаперечно. У моїх володіннях панував порядок і спокій, що зрідка порушувався галасливим зборищем знайомих морських облич з традиційними шашликами, піснями і сміхом. Це мені так нагадувало мою далеку і назавжди втрачену материнщину, бо батька я не знав!

Якось у дворі з'явилося щось - кривоноге, біле з хитрою чорною лисячою мордою. Воно пахло собакою, звалося – Ліза. Воно, типа гавкнуло на мене, Віконта, за що відразу ж отримало по зухвалій пиці. Одразу все стало на свої місця. Це створення, у результаті, виявилося чарівною дівчинкою, милою і ласкавою, хитрою і капосною собачкою, в крові якої, явно текла кров нірного собаки, швидше за все, судячи по кривих ніжках – такси. Я потоваришував з Лізаветою, ми стали нерозлучними друзями. Що показово – моя хазяйка до появи Лізавети була обурена великою кількістю у дворі котів різних мастей, порід і розмірів, тобто моїх друзів - сусідів. Вона неодноразово, але безрезультатно розганяла наші медитативні посиденьки. Цікаво, їм, людям, які галасують, волають пісні, палять смердючі цигарки, хлещуть горілку, бряцають тарілками, їдять всяку всячину, читають вірші, регочуть - можна, а нам, тихоням-паїнькам, не можна! Не справедливо! Тож, коли з'явилася Ліза, до великої втіхи хазяйки, мої приятелі терміново ретирувалися, не залишивши адреси. Нова подружка замінила їх сповна.

Енергійна, балувана і в той же час чуйна, вона опікувалася мною, як свого часу – мама. Сама не з'їсть, поки я не зволю відобідати, лизала мене, грала зі мною або просто лежала і дивилася мені в очі довгим вологим поглядом. Мені іноді здавалося, що вона посміхається. Виявляється і серед собак є пристойні жінки!

Але був у нащадка нірних собак один грішок. Скажу прямо: фатальний гріх! Дурна бідна Ліза! Її застерігали: не рий в городі ями! Не їж бульби лілій і тюльпанів по 7 гривень за штуку, виписані з «Інтерфлори» з Києва. Так ні, рила і їла! І не один раз. Не зважаючи на те, що вони не істівні! Не розумію, що за згубна примха?!

Якось терпіння хазяйки скінчилося. Швидка на розправу, вона взяла за шкірку бідну Лізавету, вкинула в салон своєї машини і вивезла нещасну дівчинку в невідомому напрямку. З тих пір я осиротів. Цей прикрий факт змусив мене переглянути свою поведінку і зробити певні висновки.

Переглянув. Скажу відразу: нічого провокаційно-кримінального не знайшов: не краду, ретельно доглядаю хутро, чистий, охайний, по столах не лазю, практично не нявкаю, не жебрачу, під ногами не плутаюся, в будинку не паскуджу, їм без фанатизму, не втручаюся у бійки чужих котів, тож чужих блох на мені немає, тільки свої і то не багато.

Мій спокій добровільно визвався охороняти величезний рудий, не молодий і тому мудрий сусідський кіт Муля. Він був авторитетом на нашому кутку, тому і до мене склалося особливе відношення у місцевої тусовки. Після проведеного аналізу я сам собі сподобався. У одному мені можна докорити – не сиджу коміром на шиї моїх опікунів і довше двох хвилини не затримуюся на їх колінах, як це робив мій попередник, покійний хазяйський улюбленець сіамський кіт Маркіз. Начувся, що він обіймався, розмовляв очима, читав думки і таке інше. Та годі вже! Я вважаю: нема чого балувати господарів! Мій принцип – незалежність.

Із зникненням Лізавети знову повернулися мої старі і з’явилися нові друзі з медитативних посиденьок. Чортів москалюга Макс, який робив ремонт в будинку, створюючи мені незручності, компенсував завданого

морального збитку тим, що на паркані зробив поличку для сидіння і спостереження вуличного життя, хоча і називав мене «гадьониш».

Навесні вдома добре! Лілії, тюльпани, гіацинти і нарциси, не доїдені Лізаветою, пишно зацвіли і наповнили двір чудовими ароматами і… бажанням.

У березні мене круто потягнуло на дах сусіднього будинку, де за збігом обставин, живе шикарна трибарвна ангорська кішечка Ліза. Оскільки її господарі знаходяться в родинних стосунках з моєю хазяйкою, я вирішив ще ближче і міцніше спаяти родинні узи. Вже не знаю, від кого, (а конкурентів було безліч), але Лізавета, яка щороку народжувала двічі, привела чергове потомство. Наші дітки були чарівні, пухнасті і різнобарвні, в одного я точно бачив блакитну спинку. Прожили вони до вечора…

Невдовзі прийшло літо. Відчуваю, моя хазяйка знову злиняє на моря, а що робитиму я? Більше в гарячому автобусі я не поїду! Я удома – господар! Навіть не просіть, залишуся з бабусею. З нею затишно, ситно, спокійно.

Інколи, валяючись на м'якому тапчані в оповитій трояндами альтанці, я думаю: як мені пощастило! Де б було те маленьке непоказне сіреньке кошеня царського роду з щурячим хвостиком, шкірою, натягнутою на ребра, безбатченко, підкидьок з величезними смарагдовими очима, що залишився наодинці з холонучим свинцевим морем, тужливими криками чайок над пінними бурунами осінніх бурхливих хвиль, що чимдуж били і руйнували берег, вигризаючи і поглинаючи з нього брили і зграєю голодних бездомних собак за спиною?

ТРОПИНКА

Судак. Крым. Девичья скала.
По ней тропинка пролегла
Под Генуэзкими стенами
Нависшей крепости. Под нами

Внизу не слышен шум прибоя.
Накал полуденного зноя
Не освежает легкий бриз.
Тропа уходит на карниз

И вьётся под скалой отвесной,
По ней идти и боком тесно.
Но я туда и не стремлюсь,
Я страшно высоты боюсь.

И вдруг мой непослушный сын
На тропку вырвался один.
И через несколько минут
Он из руин кричит: - Я тут!

О, Боже! Я - на каблуках,
В глазах и сердце жуткий страх,
Но через парочку минут
Была с ним рядом. Только тут

С опаской в бездну поглядела
И сердце вдруг похолодело.
Не помню, как на холм взошла,
Что в этот миг пережила.

Дрожали мелкой дрожью ноги,
Но не от пройденной дороги.
А сердце, что тогда молчало
Через минуту застучало.

В обратный путь через руины
Спускалась с непослушным сыном,
И было мне не до красот
И, покорённых мной высот.

Мне часто снилась та тропинка,
И вниз летящая косынка,
Как чайка над морской волной.
И крик: - Сынок, вернись, постой!

СЕРПАНТИН

Дорога - Крымский серпантин!
Навстречу караван машин.
И на одном из поворотов
Мотор заглох, случилось что-то.

Вдруг отказали тормоза,
Машина катится назад,
Еще два метра и —обрыв.
Удар, и транспорт наш застыл

В каком-то метре от обвала,
Под скрежет твердого металла.
Мы обернулись осторожно.
Машину под удар надежно

Подставил папин старый друг,
Отец прекрасный и супруг,
Который ехал вслед за нами.
Как описать наш шок словами?

До гибели всего два метра.
И вниз полет быстрее ветра,
Не будь он рядом в нужный час
И не рискни он ради нас.

Примялась дверца новой “Волги”,
Но я запомнила надолго,
Как без сомненья и борьбы
Он спас от роковой судьбы

Не только всю мою семью,
Но душу чистую свою.

ОПАСНЫЙ ПУТЬ

Разверзлась ночь дождём и градом,
Дорога залита водой,
Обочину, что мчится рядом
Не освещает луч седой.

Непроницаемая тьма!
Мотора шум почти не слышен,
Ночной стихии кутерьма
Отчаянно стучит по крыше.

Из - под колёс фонтаны брызг.
Вдруг в дождь, рыдающий с надрывом
Колёс ворвался резкий визг -
Авто застыло над обрывом.

Оцепенение и шок
Сковали чёрную громаду.
Назад отчаянный рывок
Вонзился в грома канонаду.

И, ощутив дороги твердь,
Вздохнул водитель с облегченьем…
Здесь на дороге бродит смерть,
В ночи, пируя с Провиденьем.

НАСЫР

Куда поедем отдыхать?
Решили атлас полистать.
В Крыму так много чудных мест!
Махнем, куда укажет перст.

Уединенье и покой
Нашли мы в бухточке морской.
Насыр той бухте было имя,
И в ней стараньями моими

Семье я создала уют.
Прекрасным будет отдых тут!

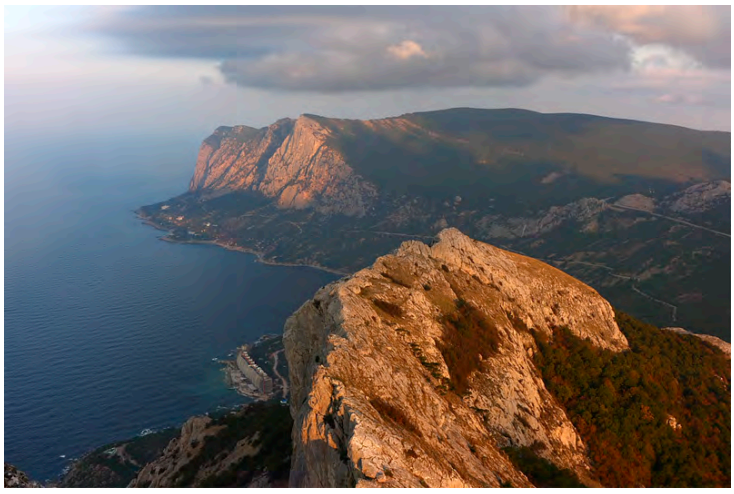
Разбив палатку, тент раскрыв,
Облюбовали мы обрыв,

Который север закрывал,
А в двух шагах прибой играл.
Дней пять промчамлись безмятежных.
Семья купалась в волнах нежных,

А ночью, лёжа на песках,
Считали звезды в небесах.
Но как-то раз, в конце недели
Земля и воздух загудели,

Обрывки странных, рваных туч
Окрасились в багрянный луч,
Прибой отпрянул от порога.
Зависла в воздухе тревога.

Не слышно чаек и бакланов,
Застыла в ожиданьи странном
Волнистая ковыль-трава,
Шум моря слышиться едва.

Вдали, на горизонте тёмном,
Грядою забелели волны.

Огромной массой, как стена,
На берег катится волна.

В машину бросив, что успели,
Мы на обрыв в момент взлетели.
Нас бегство от беды спасло,
Иначе б море унесло

Нас откатившейся волной.
Дождь начинался проливной,
Внизу кипело и бурлило,
И смыть обрыв дождём сулило.

Раскисла старая дорога.
Ешё чуть-чуть, ещё немного
И поглотит стихия нас.
Но вот, настал желанный час -

На третий день из рваных туч
Блеснул надеждой солнца луч.
Едва вещички подсыхали…
Да, классно мы поотдыхали!

А потвердевшая дорога
Кричала: ”Нужно делать ноги!”
Из лужи в лужу, с грязи в грязь
В машине ехали, крестясь.

“Дорога жизни” привела
Нас на окраину села.
Мне раньше было невдомёк
С чего сей дивный уголок,

Что так красив и так спокоен
Курортниками не освоен.
Не зная тюрских языков,
Мой перевод “Насыр” таков:

Оазис у морского царства
Зову я бухтою Коварства.
Я в крымском атласе до дыр
Затерла бухточку “Насыр”.

И повторю теперь стократ:
Не ездьте к морю наугад.

ЖАРА

Жжет солнце. Летняя жара!
Прохлады нет ни в тени парка,
Ни в водах голубых Днепра,
Ни в дуновеньи ветра! Жарко!

Горячий, беспощадный зной
Заполнил города и нивы
Жары удушливой волной.
А ветерок неторопливый

Не освежает. Не бодрит
Зоря рассветная. С утра
До ночи солнце так горит,
Как пламя адского костра.

Дождь быстротечный грозовой
На час короткий зной приглушит
И тут же в сини, голубой
Лучами солнце землю сушит

Своим костром испепеляет
И паркий воздух накаляет
Коварно летняя пора.
Спасенья нет! Жара! Жара!

КРАСОТА

- Не совершенен мир! — Порой

Мы легковерно говорим,
Но ты глаза свои открой
И пристальнее посмотри!

Когда-то нежный мотылёк,
Что лёгким ветерком гоним,
Твое внимание привлек?
Когда ты любовался ним?

Ты видел крылышек узор?
Орнамент трепетных пластин?
Ты останавливал свой взор
На нем? А может он - один,

Подобных в целом мире нет?
Неповторим его полёт
И красок необычен цвет,
Но только день краса живёт…

Часы, мгновения, не дни
Отведены для мотылька.
Ты только на него взгляни!
Пусть не поднимется рука

На эту прелесть. Красота
Пускай продолжит свой полёт.

И чувств прекрасных высота
Наш хрупкий, грешный мир спасет

ЛАВАНДА

У моря черного приют
Я обрела на время. Тут
Свечков вечерних перезвон
Морской пронизывал озон,

Здесь бархатный песок прибоя
Омыт лазурною волною,
Здесь воздух лёгким бризом дышит,
Здесь солнца зноем небо пышит,

Здесь птиц весёлых серенады
Звучат над крышами “Лаванды”.
Здесь нивы шум и плеск прибоя
И небо сине-голубое.

Зачем мне Крыма суета,
Когда под боком красота
Очаровательной “Лаванды”?
Но это все увидеть надо!

Оазис средь цветов и зноя,
Под сенью летнего покоя,

Какой уж год манит меня
Прохладой моря, жаром дня.

ВЕРБЛЮД

Народ собрался отовсюду -
На берег привели верблюда!
Бабульки тащат малышат
На горб животного. Спешат

На память сделать фото.
Но не понравилось выдруг что-то
Огромной белогорбой туше.
И развалился он на суше,

Зевнул из всех верблюжьих сил
И даме ногу придавил.
Какой пассаж! Картина эта
Не зря в поэзии воспета.

Мадам лежит. На ней верблюд,
А рядом зрители орут,
Погонщику дают команды
Кого поднять скорее надо.

Советуют со всех сторон.
И, наконец, поднялся он,
Решив достойно удалиться:
- Я не верблюд, а — верблюдица!

В отличие от вас, народ,
Пристрастий не меняю. Вот!
Ну, придавила, виновата.
Могу расслабиться когда-то?

Прибрежная фотомодель
Не тянет девушек в постель.
За кадр такой на вашей плёнке
Спасибо скажут мне потомки!

Прекрасна летняя пора!
На берег гонит нас жара,
Где шум волны и чаек стон
Поют с ветрами в унисон,

Трав золотистые просторы
Коврами покрывают горы,
С чистейшей белизной песка
Соперничают облака.

На кромке моря, ветер лёгкий,
Качает парусные лодки,
Здесь изумрудною волной
Облизан берег. Летний зной

Уносит миражи в зенит
И песня чаячья звенит
Под сводом неба голубого,
Над ширью пляжа золотого,

В потоках солнечного света.
Какая прелесть, это лето!

ЦАРСТВО НЕПТУНА

Там, под толщей синих вод,
Царь морей — Нептун живёт.
Океанов повелитель
Основал свою обитель

Средь морских глубоких скал.
Он покой на дне, сыскал.
Из кораллов, рифов ярких
Замок подпирают арки,

Преломлённый свет селены
Серебро вплетает в стены,
Отражается в топазах,
Изумрудах и алмазах.

Дом Нептуна всем богат!
В закромах его лежат
В тонких сетях цепкой тины
Корабли и бригантины,

Лодки, ялики, корветы.
Там замков на кладах нету,
Сундуки лежат давно!
Высыпаются на дно

Кольца, ожерелья, серьги,
Стран, давно забытых, деньги,
Амфоры с хмельным вином,
Что отведать не дано,

Пушки, ядра, арбалеты,
И чеканные монеты,
Перстни, жемчуга и бусы,
И посуда на все вкусы.

Драгоценные алмазы,
Кубкие редкие и вазы
Под водой погребены.
Ценности морской страны

Со всего стекались света.
Царь Нептун хранит секреты
В глубине солёных вод.

Неприступен он и горд!

Нарушителям покоя
Он грозит крутой волною.
Нрав его неукротим!
Он к сокровищам своим

Никого не подпускает.
Лёгким бризом приласкает,
В дали моря заманит
На глубины. Как магнит,

Клады манят смельчаков.
Без охраны, без замков
Там, на дне, лежат они.
Взять попробуй их, рискни!

ВСЁ ТЛЕННО

На берегу, у кромки моря,
Где шум прибоя, с ветром споря
Песок уносит постепенно,
Мне шепчет: - В этом мире тленно

И зыбко всё. На этом свете,
На древней голубой планете,
Жизнь, зародившись на мгновенье
Обречена, увы, на тленье.

Так время рушит старый мир
И на осколках правит пир
Другая жизнь, другие люди.
Так было, есть и вечно будет…

Всему отведен час и срок…
Так волны грозные в песок
Уходят, оставляя пену,
Подвласны времени и тлену…

ПРИБОЙ

На волнах, в голубой дали,
Стоят на рейде корабли.
Полощет ветер паруса
И крики чаек в небеса

Уносятся недружным хором.
Над моря Чёрного простором
Зависла зноя пелена.
Слегка ленивая волна

Накатит изумрудный вал
На берег — след в песке пропал,
Оставив на мгонвенье пену
И новый вал идет на смену,

И снова пены жемчуга
Очерчивают берега…
Черта прибрежная согрета
Соленым бризом в струях света.
Какая прелесть, это лето!

РУИНЫ КИПЧАКА

Под левым берегом лагуны Кипчака,
Подводных стен взымается каскад.
Строенья двухметровой ширины,
Мидийником поросшие, видны.

Казалось - рядом, руку протяни,
Но глубоко покоятся они.
Их назначение и возраст морем скрыт,
А тайны море трепетно хранит.

Быть может там запрятано на дне,
Послание, оставленное мне?
А в древних амфорах сгущается вино,
Которое испить мне суждено?

Так море поглотило навека
Историю и тайны Кипчака.

НОЧНЫЕ МИРАЖИ

Небо свежестью дохнуло,
Урезонило волну,
Сонце в море утонуло,
Опустилось вниз, ко дну.

Горизонт ещё подсвечен,
Но сгасает быстро он.
Темноту сгущает вечер
С полным штилем в унисон.

Вечер патиной растаял,
Бесконечность обнажив,
Где, от края и до края,
Звёзд мерцают миражи.

Кто-то их зовёт в надежде,
Кто-то верит, кто-то нет…
Будет всё, как было прежде -
Ночь уйдёт, как сон… в рассвет.

ПРОЖОРЛИВОЕ МОРЕ

Ночной прибой волной плескал
О скал белеющих оскал.
И каждый раз волны бросок,
Уступы превращал в песок.

Песчаник, корни и трава
Волны подсильны жерновам,
А море - потаённый тать,
Стремилось сушу отобрать.

А суша что? Молчит она,
Пока беснуется волна
И снова в море пласт летит…
У моря славный апетит!

УДЕЛ СТАРИННЫХ ГОРОДОВ

О, сколько древних городов,
Дававших хлеб и кров народу,
Спустилось обречённо в воду,
Разрушенные до основ!

О, сколько зодчих и певцов,
Врачей, мыслителей, поэтов
Оставив след на землях этих,
Стяжали лавры мудрецов!

О, сколько в лести и коварстве,
Вводило подлецов на трон
И скольких в Ад увёз Харон,
Упрятав зло в Аида царстве!

О, сколько крови, сил и пота
В шедеврах сгинули навек!
А время продолжает бег,
На жизнь нам отмеряя квоты.

И, как старинным городам,
Волна уж лижет ноги нам…

КОМАРЫ

Я пришла домой. С норы
Налетели комары:
- Эй, ребята, во, дела!
Пища к нам сама пришла!

Ей от нас не убежать,
Ешьте, пейте, кровь – свежак!
И завился надо мной
Комаров голодный рой.

Им замашки и хлопки
Нипочём, они ловки!
Надо мной глумятся, гады,
Что-то делать с этим надо.

Тут какой-то провокатор
Крикнул: - Хлопцы, фумигатор!
И рассыпалась орда
По квартире кто куда.

СТАЛЬНОЙ ЗАКАТ

Стальной насупленный закат,
Простуженное небо злое,
Волны свинцовой перекат,
О скалы бьющийся в прибое,

Разорванные туч куски,
Подхваченные ветра шквалом…
Стихии буйство повергало
В пучину грусти и тоски.

Ночь штормовая, словно тать,
Дождём и ветром в окна била,
А утром – тишь и благодать,
Лазурь небес и моря гладь,
Встречали сонное светило.

НЕНАСЫТНОЕ МОРЕ

Творило море, что хотело,
Свой злобный проявив оскал,
Бурлило, пенилось, кипело,
Голодным зверем, то и дело,
Вгрызалось в твердь прибрежных скал.

Обгладывая берег этот,
Оно оставило скелеты,
Но морю всё казалось мало -
Оно трощило и ломало

Остатки проибережных скал.
Волны обрушившийся шкал,
Безбожно, за куском кусок,
Перетирал их на песок

И уносил в глубины моря.
А нынче – с синим небом споря,
Облизывая ноги скалам,
Волна безпечна ласкала
В июле, в середине лета,
Костей белеющих скелеты.

***
Над степом ніч в мереживі зірок,
Бездонна прірва з краплями світів…
Чумацьким Шляхом щойно пролетів
Метеорит, віджившши певний строк.

Вдивлялись очі вдовж мільйонів літ
У темні таємничі небеса,
Їх вабило безмежжя і краса,
Що кликали до бездни у політ.

Мінялись ери, раси і віки,
Спускались боги і летіли геть,
На землю мир посіявши і смерть,
І таємниць лишивши острівці.

А ми вглядаємося в чорну глибочінь,
Чекаємо повернення богів
І молимо: - Втамуй, Всевишній, гнів,
На призволяще Землю не покинь!

РОКОВОЕ МОРЕ

- Остановись, не рыпайся напрасно,
За день до выезда кричали небеса,
- Там комары кусаются ужасно…
И я чуть не лишилась колеса.

Но всё равно, послушав юбиляра,
Среди июня едем на моря.
Опять же, зайца сбила я не зря
И колесо пробила, блин, не даром.

А вслед за мной, такой же лихохват
Два колеса уже пробил подряд
И, высадив средь ночи экипаж,
Мы в 3 часа нашли шиномонтаж.

И до утра томилась я в авто,
Пока лечили камеру на СТО,
А в поле мёрзла наша ребятня,
Под матюки, жалеючи меня.

Раздумав по бетонке ехать, мы
Поехали другим путём, кривым
Почти под Уманью, черпая злой удел,
Подшипник злополучный полетел.

Опять на станции ремонт пол дня идёт,
Деньга кончается, вот-вот и я – банкрот,
И, на подсосе, (хорошо, что газ!)
Везёт к морям исправный Ланос нас!

Но перед морем, просто, без затей,
Автомобиль лишился скоростей,
Но был достигнут, наконец, финал
И на прикол мой транспорт, бедный встал.

Друзья, не надо плача и истерик!
В начале лета было так всегда:
Не прогревалась на море вода
И после шторма сильно била в берег.

На берегу – трав пышных вакханалья,
Песка белеет бархатный покров,
Волна бурлит под натиском ветров,
А вечером, грызёт комар, каналья!

Разбили лагерь в виде бивака,
В недельный срок, удвоив населенье,
Бежим к прибою дружно, с вдохновеньем,
Но море «Лаптевых» холодное… пока.

Но дискомфорта у народа нет,
Насыщен день различной ерундой:
У Валика по молоку надой,
Шашлык «от Игоря» и борщик от кобет.

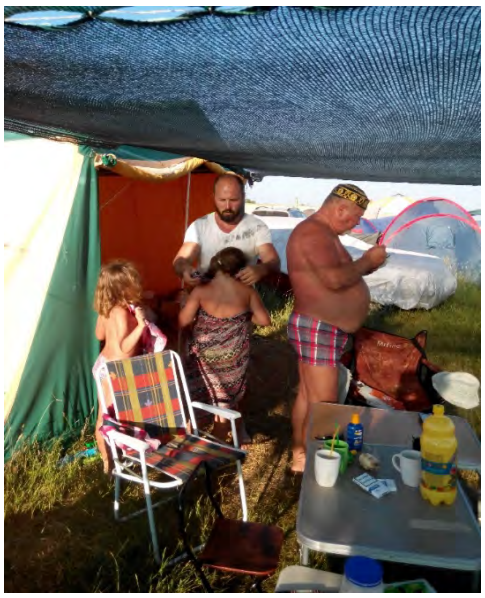
Походы за харчами на базар,
На горки, за мороженым в село,
В вайфая зоне: - Даничка, хелло!
Ну как ты там, среди своих хазар?

Для мелкоты – раздолье и простор!
По берегу гасают напролом,
До кучи их сгоняем за столом,
Для поваров, хвалы прослушав хор.

Ещё у Ани выпал первый зуб,
Теперь без уговоров и хлопот,
От каш – на «мяхо» Аня перейдёт,
Пополнив мясоедов людный клуб.

Под солнышком, у шустренькой гурьбы,
Повыгорали чёлки и чубы
И под лучами летнего тепла,
Загаром подрумянились тела.

А молодёжь? Чтоб день не зря прошёл,
Играют часто в пляжный волейбол,
А я балдю под сеточкой в тени…
Как быстротечны райской жизни дни!

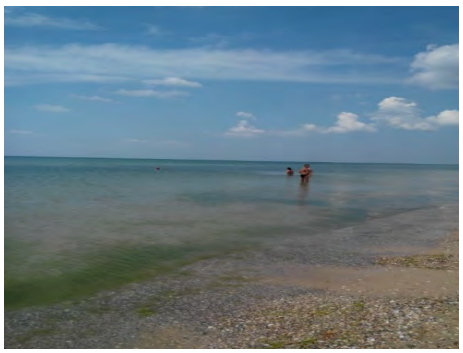
Есть среди нас мерзлячки и моржи,
Кто медитирует, в морскую глядя даль,
А кто вдыхает, возле моря: - Жаль!,
А кто с разгону в глубь волны бежит.

Ещё креветка! Мелочь, но вкусна!
С укропчиком да с пивом – красота!
Но вдруг гремит над нами высота -
Там исстребителей несётся два звена.

Из местных – дядька, проявляя прыть,
В надежде заработать горсть монет,
Скосил траву, поставил туалет,
Но мы ж не лохи, не за что платить!

А под сетями, прямо на виду,
В тенёчке вялится шикарный толстолоб!
Стерпеть соблазн не сможет даже сноб,
Глотая слюни, на свою беду.

За что не любишь, Господи, Ты нас?
На море штиль сменяется волной
И тучки собираются, подчас
Рассеяв мелкий дождик рассыпной.

Ещё до дождика с семьёю Валентин
Собрался и до дома укатил.
А я решала, ехать или нет?
И приняла неправильный ответ.

Не едем! … Только берег опустел,
На дальних подступах - полосками дожди,
Погоде не прикажешь: - Подожди!
И каждый здесь остаться расхотел.

Я сокрушалась, ну чего мы ждём?
Собрались вяловато под дождём
И к четырём отправились домой,
А впереди дорога – Боже мой!

На рыбном рынке мы решили стать,
Ушли хот-доги дамы покупать
И целый час потерян был в пути,
Я не мастак по ночи руль крутить!

На Вассиятское уелал Игорь. Мы –
Шли по бетонке битой в лапы тьмы,
Ревели ветры, дождь лил проливной,
Но мы рвались по рытвинам домой.

И после долгого тяжёлого броска,
Сквозь ливень вижу город в огоньках!
Въезжаю к рынку, за окном – кошмар!
Слепит авто на встречной и – удар!

Все живы, слава Богу! Ждём ГАИ.
Домой уехали племянники мои.
Остался сын. И Женины друзья
Дышать возили в трубочку меня.

Звонила братцу, думала придёт,
Но он сказал, что занят – водку пьёт!
В машине я ж везла его детей!
Ему нет дел к аварии моей!

Весь передок – в гармошку! Ланос мой
Тащил жигуль по скользкой мостовой.
Права забрали, дело сдали в суд.
Когда теперь права мне отдадут?

За деньги на ремонт, могла бы я
Махнуть в Доминиканские края,
Теперь хожу по городу пешком
И мне тариф маршруточный знаком.

Один урок усвоила ещё:
Кто искренне подставил мне плечо,
А брат, цинично сплюнув через зуб,
Улыбку прятал в уголочках губ.

Знамения небес я поняла,
И вывод сделала. Такие вот дела!

МОРСКОЙ ЗАКАТ

Вдали, над чистым горизонтом,
Светило бурое плывёт,
Склонившись над Эвксинским Понтом,
Над гладью потемневших вод.

Закат уносит луч последний
И топит в омуте волны.
Звезда вечерняя победно
Летит из тёмной вышины.

В песке смолкает шум прибоя,
Дорожкой стелет путь Луна.
В сетях безбрежного покоя
Утихомирилась волна.

За горизонт спустилось солнце,
Легло в купели тёплых вод.
Во тьме небесного колодца
Звёзд закружился хоровод.

И море, влившись в небеса,
Сомкнуло сонные глаза.

КРЫМ

Киммерийцы, скифы и сарматы…
Перечислить племена не просто!
Населяли в древности когда- то
Этот дивный Крымский полуостров.

Смешивались судьбы и народы,
Возводились, гибли города
Среди буйства дикого природы,
Что влекла кочевников сюда.

Византия, Генуя, Эллада
Посылала в Крым своих гонцов.
Не страшила волн морских преграда
Дружные когорты храбрецов.

Здесь, у кромки берега когда- то
Вдалеке от каменных палат
Каравеллы грабили пираты,
В гротах Тарханкута пряча клад.

Мусульманский мир и христианский
Здесь сражались, как с волной – волна.
Смесь культур и мозаичность наций
Оставляли в камне письмена.

Здесь в степях руины городища
Заметает вековая пыль,
Льют дожди и вольный ветер свищет,
Гонит волнами серебряный ковыль.

Знойным солнцем, в апогее лета,
Обжигает синий небосвод
Городов раскопанных скелеты
И просторы тёплых синих вод.

Здесь смешались степи с горным кряжем,
Речь татар и песни караима,
Неприступность скал и бархат пляжей
На земле прекраснейшего Крыма!

ОБВАЛ

Случилось сотрясение в горах.
Сорвался белокаменный карниз
И, ударяясь, рассыпаясь в прах
Гряда камней лавиной мчится в низ.

Разрушена скалы огромной твердь.
Клубится в грохоте седеющая пыль.
Приходит время камню умереть,
Осесть туманом серым на ковыль.

Расколоты вершины старых гор
И, набирая скорость с вышины
Несутся вниз, летят во весь опор
В агонии последней валуны.

Подвластны времени и камень и волна!
…И жизнь всегда на смерть обречена.

СМЕРЧ

Над морем тучи пеленой
Грозят дождями проливными
И ветер мечется шальной,
Громами грозными гонимый.

Смешался с морем тёмный свод,
Дождливыми клубами полный.
Вонзался в омут пенных вод
Огонь небес, в разрядах молний.

Пытаясь в пыл стихий увлечь,
Сначала ниточкою тонкой,
Потом столбом, спустился смерч
Из неба черного воронкой.

И, возмущая глыбы вод,
Вздымая пенную стихию,
Вдруг закружился хоровод
Под грома отзвуки глухие.

Кружит локальная пурга,
Срывая волны за собою,
Но вдруг, уткнувшись в берега,
Споткнулся в омуте прибоя.

И, разрывая тишину,
Разверзлась грома кононада,
Картечью пронизав волну -
Он разрядился залпом града.

Пройдя по морю полосой,
На берег выскочил с разбега
В прохладных струях дождь косой
И укатил далёким эхом.

ГОСТЬ МОРЯ

Мы – люди земные и нам невдомек,
Как величаво подводное царство,
Как странно прекрасен любой уголок,
И как безгранично морское коварство.

Ныряю я в бархат прозрачной волны,
С пучинами синими споря,
Врываюсь в объятья прекрасной страны,
Что скрыта глубинами моря.

Луч солнца, играя на гребне волны,
До самого дна долетает,
Где странными бликами освещены
Рыбёшек серебряных стаи.

Колышется трав шелковистый ковер,
Сугробы салатные тины,
Как будто укутан подводный простор
Висящей в воде паутиной.

Всё движется в мире сплошной тишины -
Креветки, и крабы, и рыбы,
И даже поросшие мхом валуны,
И в мидиях тёмные глыбы.

Подводные скалы – обитель химер,
Пугают таинственным видом.
Огромные гроты и арки пещер
В массивы скалистые влиты.

Как манит загадочный этот простор
В пучины страны необъятной!
Я гость здесь, не тать не разбойник, не вор!
И я возвращаюсь обратно.

ОТ ИСТОКОВ

Когда здесь сотворялся мир?
Когда бурлящие стихии
Здесь пировали грозный пир,
Вздымая буруны лихие?

Когда морей поднялось дно,
Когда возникли эти горы?
Каким народам суждено
Впервые покорить просторы?

Когда на стыке двух морей,
Смирив и время и пространство,
Построил грозный Крым-Гирей
Татарских ханов государство?

Здесь жизнь истории полна,
…Но как меняется она!

РОЖДЕНИЕ ЗЕМЛИ

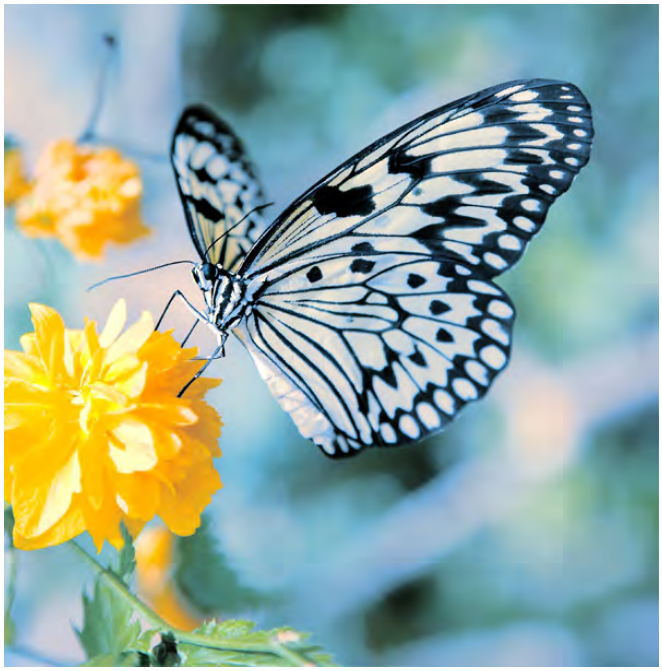
В огне, из недр бурлящих вод,
Громам и молниям внемл**я**,
Среди кипящих волн встает,
Рождаясь, новая земля.

Клокочет лава, остывая
В химерности высоких гор
И пепла пелена седая
Ложится на степной простор.

Случилось это так давно!
Никто не помнит точной даты,
Когда из вод поднялось плато
И ветры осушили дно!

Неслось безудержное время,
Тысячелетия прошли!
И набухало жизни семя,
Рождённое огнём земли.

СОЗДАТЕЛЮ

За миг совершенства стихий и покоя,
За все, чем я в мире живу и дышу,
За зелень травы под моею рукою,
За счастье обнять все, чем я дорожу

За небо, умытое чистыми струями,
За ласковый шепот прибрежной волны,
За душу, звенящими тонкими струнками,
За белую заметь моей седины.

За ветра дыханье в степных ароматах
За тонкий узор на крыле мотылька
За ключ журавлиный, летящий куда-то
За годы, минуты, часы и века,

За то, что не тлею, а ярко горю,
Спасибо, Создатель, тебе говорю.

МОРСКАЯ ЭПОПЕЯ

Подчиняясь лире меткой,
Доверяясь в целом ей,
Написала я заметки
О декаде чудных дней.

Как, с подругою не споря,
Зная старую плутовку,
И её рекламу моря,
В РСУ взяла путевку.

Мы собрались очень быстро,
Все уложено в багаж.
Пива полная канистра
Затесалась в эпипаж.

Ночь в дороге пролетела
В ссорах с публикой, ругне,
Подтверждая то и дело:
Хамство всё ещё в цене.

И, доехав кое-как
К морю Чёрному на базу,
Получили мы барак
И проблем вагончик сразу.

Два на два, кровати две
Тумба, стол и три матраца
Наша будка для «лавэ»
Просто ляля, просто цаца!

Комендант нам говорил,
Что капризничать не гоже,
Дом до нас трехместным был,
Значит – в три раза дороже.

Бог судья ему! Не горе,
Что поставить негде ног!
Нам всего желанней море
И свободы уголок.

Уходя на день из клетки,
Где ползком, а где бочком,
Отправлялись за креветкой,
Крабом, мидией, бычком.

Каждый день активно прожит!
Дам познания влекут,

Как и всех нормальных тоже -
В Оленевку, Тарханкут.

Без обид и сожалений,
Громко радуясь всему,
Целый ворох впечатлений
Положили мы в суму.

С этих пор, годков семнадцать,
Лето тянет нас сюда
Отдохнуть и накупаться,
Загореть, поудивляться,
И с друзьями повстречаться,
И попеть, и посмеяться,
И счастливыми остаться…
…Где тот Крым, где те года!

СПАСИТЕЛЬНАЯ ВЛАГА

Дождя спасительная влага
Вспоила корни жухлых трав,
Что, сок живительный вобрав,
Сплошным ковром зелёным лягут.

Пьяна дождями степь сухая,
Пирует каждый стебелёк!
И я, хмелея, в травы лёг,
Их терпкий аромат вдыхая.

От монотонности пустыни,
Не оставляя и следа,
Вспоила жизнью здесь вода
Поляны чабреца, полыни.

Всего же только дождь прошёл!
А на душе так хорошо!

ЗА ДВЕРЬЮ

От заскорузлых дел мирских,
От пут безволия, безверья,
Я оторвусь хотя б на миг
И скроюсь за раскрытой дверью.

Там, за порогом – нив простор,
Шуршанье трав, морей приволье,
Лесов таинственный шатёр,
Всё, что земной зовётся солью.

Хрустальный шёпот родника
И трав целебных ароматы,
И трели птиц, в свои пенаты,
Впущу с дыханьем ветерка!

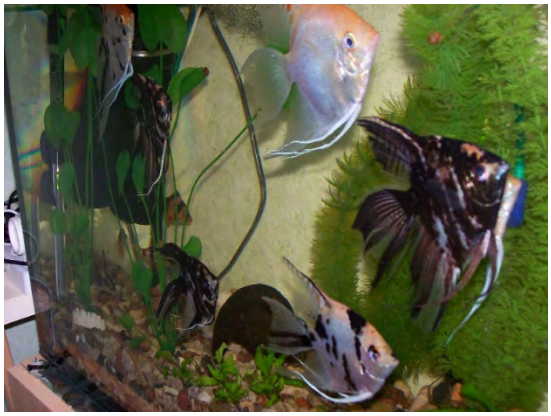
Там, за порогом, без меня
Деревья изнывают жаждой
И я, весь этот мир ценя,
Травинкой восхищаюсь каждой.

Как в счастье я, друзья, поверю,
Скрываясь за закрытой дверью?

САЧОК

В сачок попался целый мир морской:
Креветка, крабик и сороконожка,
Рыбёшка с чёрно-белой полосой
И водорослей спутанных немножко.

Попалась мидия с пучком травы морской,
Жучок и ракушка, медуза небольшая.
Весь этот мир загадочный такой,
А мы ему существовать мешаем!

Вот если б нас, да посадить в сачок
И утащить в бездонные глубины,
Приманкой посадить бы на крючок,
Наживкой для прожорливой рыбины!

Не мучаем вопросами себя,
Таща сачок со дна для интереса,
Не сокрушаемся, над крабиком скорбя!
Глаза не застилает слёз завеса,

Живому не сочувствуем с тоской!
Нам повезло, что мы – не мир морской!

ПРОЩАНЬЕ

Приходит срок прощанья с морем.
Печальна как разлука с ним!
Помчит домой автобус вскоре,
Попутным ветерком гоним.

В даль уплывёт волна морская
И чайки белокрылой крик,
Но душу юг не отпускает,
Зовёт вернуться хоть на миг.

Зовут пески на побережье,
Во мхах зелёных валуны,
Ветрило в голубом безбрежье,
И в белой пене буруны.

Но время! Время беспощадно!
И, подминая ковыли
Автобус мчит меня обратно,
Скрывая берега в пыли.

КАЛОС ЛИМЕН

Под сводом вечности покоятся руины
Элладой возведённых городов.
Когда-то процветавший Калос Лимен
Тонул в объятиях оливковых садов.

Здесь слышалось шуршание сандалий,
Туники шелест, кубков перезвон,
Звук арфы улетал в морские дали
Из-под высоких мраморных колонн.

По мостовым гремели колесницы
Под перестук арабских скакунов,
Здесь знать не уставала веселиться,
Рекой лилось янтарное вино.

В порту, с галер, наполненных товаром,
Сносили горы тюков, коробов,
Сгибаясь под жестокостью ударов,
Когорты слуг и скованных рабов.

Кипела жизнь в эллинском Лимен Калос,
Казалось, что бессильны здесь века…
Но что от Гавани Прекраснейшей осталось?
Песок, ковыль, да шелест ветерка!

БРЕННЫЙ МИР

Как хрупок мир и время быстротечно!
Как беззащитен человек и как ничтожен!
Но, много крат сам на себя помножен,
Царить он призван в хрупком мире вечно!

Как наше тело бренно и греховно!
Оно - лишь временное наше одеянье.
А суть – в душе, суть в мысли и деяньи,
В понятии - что вечно? Что духовно?

Неумолим и беспощаден Рок!
Он исчисляет жизнь секундомером,
Он знает путь, ему известен срок,
Ним установлена беды и счастья мера.

Загадочен созвездий дальних свет,
Их очертаний странных постоянство.
Но как прекрасен краткий путь комет,
Навечно улетающих в пространство!

ГОРЯЧИЕ ВЕТРА

Здесь дуют с самого утра,
Как фен, горячие ветра
И парус вздутых простыней
Небес безоблачных синей.

Здесь лето в солнечной пыльце
Легло загаром на лице,
От соли – волосы грубей,
Глаза – лазури голубей.

Здесь ритм у времени иной,
Наверно юг тому виной
И эти знойные ветра.
Всему свой час, своя пора!

ХРАМ ДЕМЕТРЫ

Свистят на развалинах храма Деметры,
Солёные, знойные крымские ветры.
В Тавриды просторах, когда-то блистал
Из мрамора выстроенный пядестал.

Средь белых колонн воцарилась она,
Прекрасна, величественна и сильна,
На море богиня бросала свой взор…
Как много веков пролетело с тех пор!

Здесь тавры и греки в боях полегли,
Здесь люди и судьбы остались в пыли,
Оставив пожарам и знойным ветрам,
Деметры могучей, разрушенный храм.

Руины нещадно песок засыпал,
Волной накрывал взбунтовавшийся шквал
И храм затерялся на крае земли…
Седые теперь здесь шумят ковыли,

О камни лазурная бьётся волна,
Стрекочут цикады, висит тишина…
Просторно и вольно солёным ветрам,
Где древней богини покоится храм.

ДРЕВНИЙ ГОРОД

Там, у кромки моря
Дремлет древний город,
На седых руинах шелестит трава,
Тихо шепчут волны, знойным ветрам вторя
И с лазурью спорит неба синева.

Плавно к горизонту
Над Эвксинским Понтом
Уплывает солнце на ночной покой,
И луна взлетает серебристым зондом,
Проложив дорожку на волне морской.

В бархат южной ночи
Завернуться хочет
Спящий древний город на краю земли
И укрыться пледом звёздных многоточий,
Счёт забыв столетьям, что над ним прошли.

НА БЕРЕГУ

На берегу у моря я лежу,
Смотрю в небес лазоревую скань
И, кажется, сейчас я разгляжу
Далёких звёзд космическую грань.

Там, в раскалённом небе, высоко,
Горячий август струнами звенит,
Гоняя перья лёгких облаков,
Под солнце, улетевшее в зенит.

Шуршит волной размеренно прибой,
Порывистому ветру вопреки
И на песок выносит за собой
Морской травы скупые островки.

На берегу у моря блажь и тишь,
Ни мыслей, ни сомнений, ни проблем,
Спокойствие, расслабленность… Меж тем –
Куда ты, время резвое, летишь?

КРАСОТЕНЬ

Ах, какая красотень
Коротать у моря день,
Подставляя телеса
Ветру, солнцу, небесам!

Что за чудо – бриз морской,
Безмятежность и покой,
Крики чаек, плеск волны,
Шоколадный цвет спины.

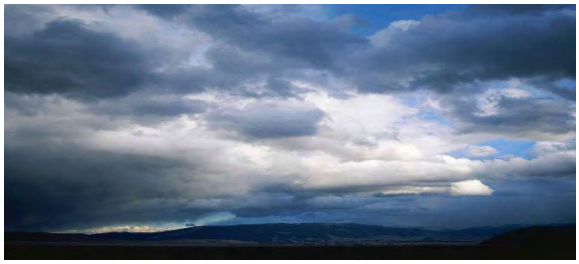
Окунулся, а потом
Сон у моря под зонтом,
Книжки, карты, разговор,
Словом весь морской набор!

Лето – дивная пора:
Дух шашлычный у костра,
Пряный запах сигарет
И дорожки лунной свет,

Россыпь звёзд в ночной тиши,
На песке волна шуршит…
Право слово – красотень,
Коротать у моря день!

ГРОЗА У МОРЯ

Над Калос Лиманом сгущается гроза,
Свирепый ветер потрошит траву,
Ддрожит береговая полоса
И волны разъярённые ревут.

Тяжёл, свинцом налитый свод небес,
Над горизонтом молнии видны.
Являет море норов свой и спесь
По дну, перемещая валуны.

Сечёт песок шатёр согбенных крон
И клубы пыли в даль степей несёт,
И кажется порою, сам Харон,
Как неизбежность, к берегу гребёт.

ДОРОГАМИ КРЫМА

Какой он разный, этот Крым!
Над ним века промчались мимо.
Давайте мы пройдёмся крымом,
Теснее познакомясь с ним.

Дорога на юга спешит,
Лесопосадки поредели,
Солончаками закраснели
До горизонта Сиваши.

Здесь пресных вод земля не знала,
Но приложил усилья люд
И воды из Днепра текут
По лону Крымского канала.

Весной таврические степи
Цветут ковром замысловатым,
Они тончайшим ароматом
Приводят наши души в трепет.

Но краток миг буянья красок!
Гармонию ветра нарушат
И сонце даль степей иссушит…
А нас на юг уносит трасса.

Ещё морской не видно глади,
Но ветер, бризом напоённый,
Летит, минуя луг зелёный,
К песочной золотистой пряди.

И вот, под самым горизонтом,
С небесною лазурью споря,
Полоской появилось море,
Что названо Эвксинским Понтом.

Здесь, как нигде, так ощутима,
Связь двух миров - воды и суши,
Вот почему стремяться души
Постичь и суть, и тайны Крыма!

Волнами степи всколыхнулись,
Преобразив свои просторы
В холмы, в причудливые горы,
Что пиком в тучи окунулись.

Во чреве крымских гор спесивых,
Пронизывая пласт земли,
По лабиринтам пролегли
Пещер таинственных массивы.

Здесь, под скудеющей травою,
Истории хранится пласт,
Но, вдруг они поднимут наст
И тайны древние откроют

Пещерных городов, дольменов,
Ушедших в землю пирамид.
Сакральный крымский мир сокрыт,
Но будет понят неприменно.

В названиях остались вехи
Народов, населявших Крым,
Где царствовали до поры
Татары, византицы, греки.

Здесь в землю впаяны приметы
Культур, обычаев и вер
И в небо вознеслись теперь
Костёлы, храмы, минареты.

Зовёт к себе немолимо
Тепло и таинство природы
И снова тянутся народы
В манящие просторы Крыма.

КАПРИЗНЫЙ КЛИМАТ

Капризный климат здесь совсем иной,
Здесь быстро бриз сменяется волной,
При переменчивом, нестойком ветерке,
Отлив – прилив сменяет на песке.
Лазурь небес, что так была ярка,
Вдруг плотно затянули облака,
Сменив дневной, палящий жаром зной,
На ветерок и дождик проливной.

И, не дождавшись сумерек поры,
Летят нас кушать гады – комары!

ПЕСОК

Чего здесь нет, в песке на берегу!
Тьма ракушек различного дизайна
И не одну утерянную тайну
Пласты песков надёжно берегут.

Средь камешков, окатанных волной,
Чернеют ленты бывших ламинарий,
Окурки, пробки, бирочки с ценой,
Пакеты, фантики, поломаный фонарик.

Но было так в любые времена –
Любило море ценные подарки
И с пляжников беспечных, летом жарким,
Срывала золото игривая волна.

И, благородный просолив металл,
Сложило море золото в постели,
Песком присыпав лоно в колыбели,
Пополнив драгоценный арсенал.

А сверху, для отвода жадных глаз,
Усыпала ракушкой и травой
И всякою прибрежной мишурой,
Храня под ней бесценный свой запас.

МОРЕ 2014

Забросив всё - обязанности, быт,
Собрав по быстрому продукты и багаж,
Экскорт из двух машин и экипаж,
На берег моря Чёрного спешит.

Подкачивая шины каждый раз,
Помалу закипая там и сям,
Мы получаем с Игорем экстаз,
От наших трасс из рытвин, дыр и ям.

За Вассиятским, одолев маршрут,
Проверив прочность нервов и машин,
Уверились, нас в гонщики возьмут,
Баланс душевный наш – несокрушим!

И вот он, берег! Моречко, привет!
Где ж место, чтоб поставить наш бивак?
Но местным д**о**рог только звон монет,
А мы не колемся на денюжки никак!

Тому, кто ищет, Сам Господь даёт!
И нам Он дал пол-берега взаймы.
Дождавшись вечера, бивак разбили мы.
Под пиво с рыбкой бриз морской поёт!

Кто поспешал в объятие морей,
Рискнул на роль цивильных дикарей,
Пополнился наш лагерь на троих!
Как класно, что вокруг полно своих!

На базе рядом, душ есть и вода,
Несут домашнюю вкуснятину сюда
И до села совсем не далеко,
Где с-под коров берём мы молоко.

Из Белоруссии, для пополненья сил,
На пятый день примчался Даниил.
За штурмана протрясся с ним Максим.
… Всем в эту ночь цикаво было с ним!

Ну, обойти вниманием нельзя
Дениса с Юлей – (Ирыны друзья)
Они дополнили палаток длинный ряд.
Теперь столы на метров пять стоят.

Не зря, народ, тянуло нас сюда:
Приволье, солнце, тёплая вода,
Ещё погода так балует нас,
Что дикий отдых, это просто класс!

И днём и вечером, когда чуть посвежей,
До комаров, мы ходим в неглиже,
Ни каблуков, ни лака, ни помад!
Да, дикий берег – не Кировоград!

Мы в гейзере купались. Горячо!
Вода солёная и солнышко печёт!
Лечебный гейзер, люди говорят,
Коль просидеть в нём …двадцать дней подряд.

Гроза пыталась лагерь запугать,
Не уставали молнии блистать,
Но дальний гром к нам еле долетал
И вскоре вечер звёзды раскидал.

В черте прибоя ночью светляки,
Как звёзды сыпались, под взмахами руки,
А там, в селе и музыка и смех,
Не побывать там, это просто грех!

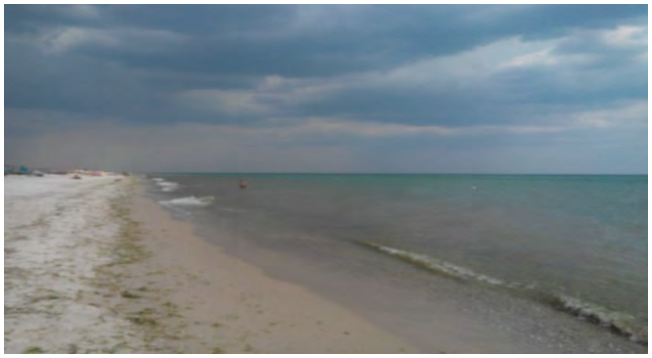

А кто уединения искал,
Тот - утопист, по кличке - аксакал!
Такому прайду радуется глаз –
Под шашлычок поднимем тост сейчас.

Здесь просто рай для взрослых и детей,
Тож пишне панство, випьем, будьмо, гей!

ВОЗДУХ РАЯ

О воздух, пропитанный солнцем и светом,
Насыщенный морем и запахом лета,
Наполненный тонким степным ароматом
Со вкусом полыни, слегка горьковатым!

О воздух покоя, душевной отрады!
Так мало для счастья, казалось бы, надо!
Раскинуть бы руки навстречу приволью
И воздух вдохнуть пренасыщенный солью!

Пройтись по песку золотому к прибою,
Горячее тело укутать волною,
Зависнуть в воде изумрудной беспечно,
Но время нирваны, увы, быстротечно!

Спасибо Творцу, с чьей и воли, и власти,
Мне выпал кусочек покоя и счастья!

ВЕЧЕРОМ НА БЕРЕГУ

След на песочке от пяток и пальчиков
Дедушек, бабушек, девочек, мальчиков.
Днём здесь протопало стадо раздетое,
Греясь под струями солнышка летнего.

Волны полощут ракушек мозаику,
К западу солнце сползает помаленьку,
Тени развесив в оазисе райском…
В небо поднялся фонарик китайский.

По кромке прибоя неслышно и сонно
Идёт за хозяйкой усталая пони.

ЖАРКИЙ ДЕНЬ

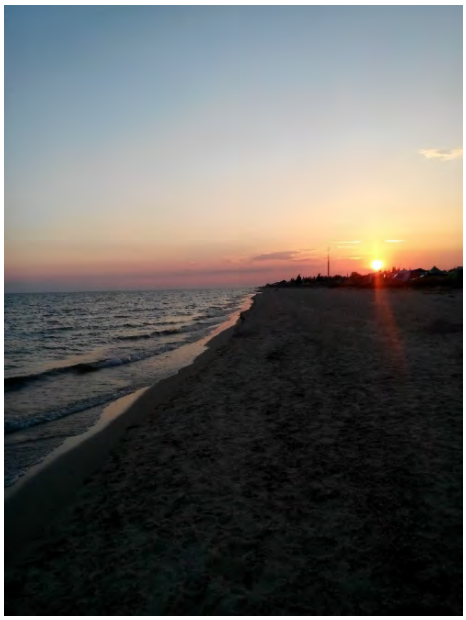

Солце, море, пляж, волна,
Дымки знойной пелена,
Чайки в небе, ветерок,
Словом – рай на краткий срок!

Даже дождика вторженье
Не испортит настроенье.
Влажной свежести глоток –
Только в пользу, только в прок!

Ночи бархатный ковёр
Устелил небес простор
И рассыпал как нибуть,
Сотни звёзд на Млечный путь.

По воде луна сторожко
Стелет лунную дорожку
Сквозь густую ночи тень…
Усыпает жаркий день.

ЛІТО В КАЛАС ЛІМЕНІ

Благословенне літечко підморгнуло сонячним очком, теплим лагідним вітерцем зірвало листок календаря останнього робочого тижня і настирливо потягло до ласкавого привітного такого далекого і такого бажаного моря!

Чорноморськ! Дванадцять років поспіль на одній тій самій базі "Будівельник", добре відомій майже всім кіровоградцям, у своєму постійному будиночку за 20 метрів від прибою, я віддаюся звабам вільного часу: хронічним лінощам, мандрівкам, друзям, роздумам та віршам.

А натхнення тут витає у повітрі. Неможливо не стати поетом у цьому чудовому куточку західного Криму, багатого історією і природою, затиснутому білокам'яними берегами затишної лагуни, де понад шість тисяч років спочиває стародавній грецький поліс Калас Лімен (Прекрасна гавань).

З часу свого існування місто кілька разів змінювало назву: грецька - Калас Лімен, турецька - Ак Мечеть, зрештою – Чорноморськ. Мінілися володарі, змінювалися назви!

Дорога від бази до містечка пролягає через розкопки 4 тисячоліття до нової ери, де печатка сивої давнини відчувається у кожному камені, що з'являється з-під шару віків цього васала Херсонесу, розташованого на березі сучасного Севастополя. Ідеш руїнами стародавнього міста і відчуваєш гомін порту, в лазуровій ополонці якого велично погойдуються вишукані галери з опущеними вітрилами, бачиш ланцюжки рабів, що розвантажують товар, прибулий з далеких країв, чуєш шурхіт сандалів на вузьких вуличках білокам'я ного містечка, де гордовито здіймаються мармурові колони храмів. Кудись вгору, в серце міста, ведуть відшліфовані багатьма підошвами білі сходи, зникаючи у лабіринті галасливих вуличок. На центральній площі - агорі, поважно прогулюються сановні громадяни у різнобарвних туніках, легкими зграйками пробігають юні грекині, уквітчані трояндами та польовими квітами, браво гарцюють на чудових баских іліонських конях синьоокі русяві молодики, кудись заклопотано поспішають мотрони сімейств і гуркотять колесами колісниці.

У повітрі відчувається хмільна суміш морського бризу, п'янких ароматів таврійського степу, домашньої їжі, лунає гомін велелюдного базару, прилавки якого ламаються від різноманітних товарів, овочів, фруктів, зілля, прянощів, привезених з далеких країв. Серед натовпу бачиш античні профілі красунь, вдягнених у напівпрозорі легкі туніки, підхопленими під грудьми шовковми тонкими стрічками, що граційно несуть амфори з холодною джерельною водою, вином, олією, підноси з зеленню, городиною та екзотичними фруктами. Вулички, примхливо вигинаючись, збігають вниз, до маяка, де ласкаво плещуться смарагдові хвилі Понту Евакинського...

Так само, як і 6 тисяч років тому, смарагдові морські хвилі то пестять, то розбивають біле каміння кримського узбережжя, так само чайки з криком розтинають насичене сіллю повітря, так само аромати близького таврійського степу насичують морський бриз, а вночі невгамовні цвіркуни разом з шелестом трав та диханням прибою, справляють тризну за минулими віками, які пластами вкрили руїни прикрасного Калас Лімену, що міцно спить під попелом часу і забуття...

Лише тут, віддавшись філософським роздумам, оцінюєш мізерність буденної суєти суєт і порівнюєш їх з ознаками тлінності і вічності.

Нажаль, час у відпустці минає швидко! І знову зве банальна суєта суєт до повсякденних справ, без яких неможливо діждатися миті, коли знов лукаво підморгне звабливе літнє сонечко, обірве останній листок робочого дня і наполегливо покличе до роздумів про вічне на берег далекого і водночас такого близького Понта Евксинського, в обіймах якого спить стародавній Калас Ліман.

ЗРУЙНОВАНА ІСТОРІЯ

На цьому березі тоді
Доричні зводились колони
І вітерець гуляв солоний
Між храмів, вулиць і садів.

У місті, оком де не кинь,
Базари, лавки при дорогах,
І натовп в білосніжних тогах
Поважних греків і грекинь.

Гарцюють з Іліону коні,
Злякавши молодих гетер,
В порту дрімають на осонні
Величні постаті галер.

Біда прийшла, як місто спало,
Дивилось безтурботно сни…
Під тиском скіфської навали
Все знищено, до цілини.

Галери факелом палали,
Летіли вниз шматки колон,
Жінки на допомогу звали,
Насильно забрані в полон.

Живцем нікого не лишили,
Вовк містом кинутим блукав…
Не довго скіфи поряд жили,
Бо Понт Евксинський їх лякав.

…Є злетів час і час падіння,
Час перемог і розпач втрат…
Нажаль, майбутні покоління
Не вернуть ті часи назад!

РАЙ И АД

Земля… Земля! Так вот он, Ад
И Рая благодатный сад!

В аду – налоги и долги,

Измены, войны и враги,
Болезни, гнев и суета,
А Рай – покой и красота!

Любви нектарно-пряный грех,
Плеск моря, солнце, детский смех,
Шашлык на резвом костерке
И крики чаек вдалеке.

Пусть даром мне не говорят,
Что в преисподней спрятан Ад!
Он в райском прячется саду.
…Куда в итоге я приду?

ПРИХОДИТСЯ ПЛАТИТЬ

Ах отпуск! Что за благодать!
Балдею я, ни дать, ни взять!
Валяюсь, сколько захочу,
За отпуск я сполна плачу!

За всё приходится платить
В проблемном, шумном мире этом:
Путёвки, зонтики, билеты,
Пещеры, чаши, минареты,
За всё, чтоб счастья миг испить.

На базе мало поэтесс,
Имеющих и рост и вес
И кашель с насморком к тому же…
(В пещерах голос был простужен),
А это – организму стресс!

Там пиво я со льдом пила
И потому теперь слегла.
А за стенами жизнь идёт:
На море – белый пароход!
Я бы на нём сейчас плыла!

Небес безбрежный лазурит
Смущает душу и манит.
Одно я поняла: болезни
Для муки творческой полезны,
Ведь из меня стихи полезли
И Муза рифмами бурлит!

ПРИМОРСКАЯ НОЧЬ

Приморской ночи тишину послушай:
Здесь небо звёздное такое, как над сушей,
Здесь плеск волны, шумящей невпопад,
Вплетается в звучание цикад.

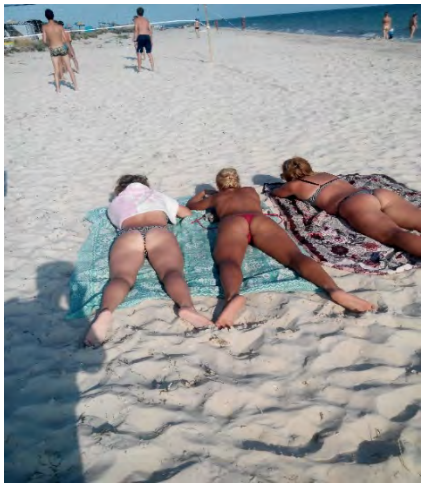
Ты ветра бриз просоленный испей,
Пьянящий аромат сухих степей,
Набрось на плечи бархатный покров
Далёких и таинственных миров.

Смотри, как там, в чернеющей дали,
Мелькают огоньками корабли
И по дорожке лунной, прямо к нам,
Бежит по волнам сизая луна.

Приморской южной ночи тишина
И красками, и звуками полна!

СЧАСТЬЕ РЯДОМ!

А в голове моей – сквозняк!
Не трезвый разум, а полова.
Увы, но творчества основа
Во мне не вяжется никак.

И чья, скажите в том вина,
Что мысль исчезла в верхнем склепе?
А виновата в том волна
И ароматы крымской степи,

Беспечный ветерок морской,
Крик чаек, бороздящих небо
И солнце, брызжущее негой,
И шалыка душок хмельной.

Но думать так заведено:
Поэт не должен быть счастливым!
Быть может это справедливо,
Но счастье рядом - вот оно!

ПЕЩЕРЫ КРЫМА

ЭМИНЕ БАЯР ХОСАР

На Чатырдаге, где весной яйла
Цветами ароматными цветёт,
Девчушка восьмилетняя жила.
Семья малышку Эмине зовёт.

Дружила девочка с Хосаром много лет,
Соседским однолеткой – пареньком.
Они в горах весною босиком
В охапки рвали ранний первоцвет.

Их сблизили и игры и яйла,
А годы продолжали свой отсчёт.
Взрослела наша парочка и вот,
Привязанность в любовь переросла.

Прекрасной стала наша Эмине!
Баяр в неё влюбился. Папа, бей,
Стал пристально присматривать за ней.
Здесь женщины красивые в цене!

Когда Хосар уехал на войну,
Как полагается всем юношам села,
Его в слезах красавица ждала,
Но Эмине сын бея умыкнул.

Закрыл красавицу он в собственном дому,
Назначив свадьбы неизбежный день.
Она ходила бледная, как тень.
Нельзя к ней обращаться никому!

Вот, накануне свадьбы, Эмине
Баяра попросила: - Не спеши!
Проститься с дорогими сердцу мне
И стенами родными разреши!

Баяр оттаял, он поверил ей…
Слеза омыла мамино плечо,
Но чувства, что пылали горячо,
На яйлу уводили поскорей.

Был зов любви в душе неумолим,
Ей сердце рвёт цветущая яйла.
Нарвав цветов, она их принесла
К колодцу, что известен им, двоим.

И прыгнула в безвестность черноты,
Свою любовь навеки унося…
Но вскоре привела сюда стезя
Хосара! Он увидел те цветы!

Он понял всё! Он совершил полёт
Навстречу нерастраченным мечтам,
Где до сих пор в пещере, где-то там,
Из глубины любимая зовёт.

ПЕЩЕРА МАМОНТА

На склонах Чатырдага, как то раз,
Старик – чабан овец отару пас.
Прилёг под куст – замучила жара.
Вдруг слышит он: кричит вожак – баран.

В расщелину бедняга угодил
И что есть мочи пленник гор вопил.
На зов его покорно овцы шли
И падали в расщелину земли.

Старик людей на помощь подозвал
И стадо обречённое достал.

Юнец провал увидеть захотел,
Зажёг огонь и тут же онемел.

Огромный зал открылся перед ним,
Земной корой и вечностью храним.
Людская не ступала здесь нога…
Застыл на стенах лаковый орган,

Взметнув наплывы-трубы в высоту,
А вниз свисают свечи в пустоту.
Сосулькою прозрачною висит
Причудливый массивный сталактит,

За каплей капля, из земли растут
Плеяды сталагмитов там тут.
Наплывов возвышается гряда,
Внизу прозрачная покоится вода.

От факела зажжённого, по стенам
Как призрак, мечутся таинственные тени
И хруст костей животных под ногами
Зловеще тонет в звонких капель гамме.

Здесь миллионы лет назад
Попал в ловушку мамонтёнок.
Под ним настил был слишком тонок,
Под весом рухнул камнепад.

Внизу бурлящая вода
Его по щелям закружила
И в дальнем гроте уложила,
Как оказалось, навсегда…

В коварную ловушку тут,
За мамонтёнком, угодило
Зверьё, что рядом проходило,
Навечно обретя приют.

Юнцом была открыта дверь
В одну из карстовых пещер,
Что тянется цепочкой длинной
С вершины прямо в сердце Крыма.

Но интересно, что при этом,
Исследуя осадков пласт,
Не мало удивляет нас:
Людских не найдено скелетов!

Колонны, канделябры, свечи,
Фигуры принцев и принцесс,
Химерный потолков навес
Цветами вечности подсвечен.

Природа - скульптор и поэт,
Ей равных не было и нет!
А управляет нею Тот,
Кто в небесах овец пасёт!

ГЛАС ПРИРОДЫ

Вода с солями минерала,
Пройдя сквозь потолок, стекала
И вырос, как свеча, на вид,
Полупрозрачный сталагмит.

Так длилось много тысяч лет:
Рождались жизни, умирали,
Но в царство вод и минералов
Не проникал снаружи свет.

Там время начало отсчёт
По капле звонкой - в бесконечность,
А на земле промчалась вечность
И нынче время здесь течёт.

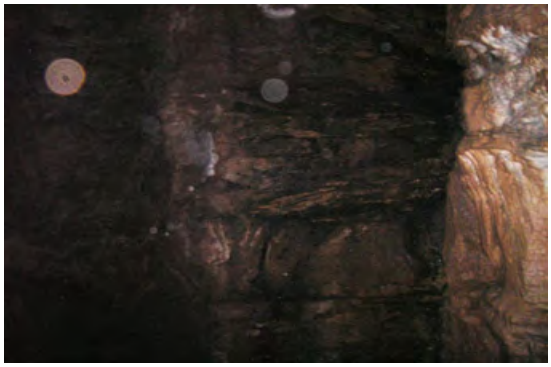

Менялись звери и народы,
Потоп и пламень бушевал,
Народ с народом воевал,
Ища то славы, то свободы.

От копий медных до урана,
Всё применил военный люд,
А горы в гротах слёзы льют
Доселе, как это ни странно.

Земля отсчитывает час,
Нам щедро предоставив годы…
Вдруг мы услышим глас Природы,
Что вразумит, безумных, нас!

СУБСТАНЦИЯ

Кто на земле был счастлив и страдал,
Здесь завершая миссии свои,
Пронзая атмосферные слои,
Субстанцией возносятся в Астрал.

Сквозь семь небес их души ввысь идут,
Неся плюсов и минусов багаж,
Весь исчерпав, недолгой жизни стаж,
На самый страшный, справедливый суд.

Перед Судьёй откроется вина
И будет приговор неумолим,
Все жизни душ промчатся перед Ним,
Им будет обозначена цена.

Неисправимых отправляют в ад,
Заставив исправлять свои грехи…
Но, наказания не так уж и плохи:
На Землю отправляют их, назад!

КАПЕЛИ ИЗ ВЕЧНОСТИ

За столько тысяч лет, стараньем вод,
В горах был вымыт этот странный свод,
Здесь капля, что на каплю натекла,
Химерных замков строит купола.

Здесь, в средоточии органной тишины,
Капели редкие из вечности слышны,
Подземный мир таинственный, иной,
Окутан влажным мраком, тишиной.

Здесь первозданны воздух и вода,
Здесь солнце не бывало никогда
И, в лабиринтов спутанных портал,
Горячий ветерок не залетал.

Здесь лики бледных призрачных химер
Блюдут покой и девственность пещер
И дышит Тетис древний до сих пор
Прохладной изумрудностью озёр.

Сквозь камни пробивается на свет
Сакральной первозданности секрет.

УХОДЯЩЕЕ ЛЕТО

Я с грустью думаю об уходящем лете!
Как быстро стынет сонце на рассвете!
Пора подумать о вещей сезонной смене
В преддверьи непогодицы осеней.

Пора достать ветровку, туфли, зонтик,
Ведь тучи тяжелы на горизонте!
Запрятать в шкаф панамку и купальник,
Предвидя приближенье дней печальных.

Включу компьютер вечером дождливым,
Взгляну на фото, где в глазах счастливых
Синеет неба высь над тёплым морем
И тропка вьётся вверх по крымским горам.

А где-то за окном брюзжит осенний ветер,
Нанизывая дни на свой холодный вертел.

ВОДА И КАМЕНЬ

Он крепок был, могуч и величав,
Он неприступен, грозен был и твёрд,
Был холоден, как северный фиорд,
А кровь внутри, как лава, горяча.

Он глыбами над морем нависал,
Врезался в небо пиками вершин,
Он в гневе беспощадно всё крушил
И, магму исторгая, вверх бросал.

Его родня – ущелье и скала,
Его натура – мрамор и гранит,
Что вечность в каждой грануле хранит,
Его Природа – Камнем создала.

Его хребты под снежной пеленой,
Встречают первыми зари рассветный луч,
Над ним проходят караваны туч,
Питая влагой этот мир земной.

С его высот, подтаяв, ледники
Сбегают вниз в журчаньи хрусталя
И жаждой утомлённая земля
Сквозь Камень пробивает родники.

Из камня мелят зёрна жернова
И замков нет без каменных основ,
Дорог гранитный стелется покров,
На Камне предками прочерчены слова.

Незыблем он в любые времена,
Он презирает глину и песок,
Он крепок, неприступен и высок!
Всё это правда, если б не … Волна!

Ещё с вершин, прохладным ручейком

Она бежит, невинна и легка
И, укрепляясь силой родника,
Игриво шепчется с гранитным бережком.

По горным руслам к морю торит путь,
Камней стирая острые углы,
Несётся водопадом со скалы
И вспять её уже не повернуть.

В широком русле силою Волны
Кружатся омуты, бушует перекат,
С Волною вместе камни вниз летят,
По дну перемещая валуны.

Ещё удар, ещё один бросок!
Каменья разбиваются в реке
И там, у кромки моря, вдалеке
Волна рассыплет бархатный песок.

И вновь невинна, трепетна, нежна,
Тая в себе цунами и шторма,
Кладя песок гранитный в закрома,
У скал прибрежных щепчется Волна.

СВОЙСТВА ПОРОДЫ

Сравнила бы резонно я народы
С физическими свойствами породы.
Их крепость закодирована в плитах
Осадочних пород и монолитах.

А время странное, то гранулы сцепляет,
То вновь в песок гранит испепеляет
И рушится структура монолита,
Былой истории сворачивая свиток.

К НЕИЗВЕДАННОЙ ЗЕМЛЕ

Над Калос Лименом свинцовый лик Луны
Холодный и надщербленный немножко,
Бросает свет на лунную дорожку,
Бежит по зеркалу безропотной волны.

На берегу неведомой страны,
Из глубины затерянных веков
Я слышу предков позабытых зов
И дух костров ковыльной целины,

Скрип колесниц, несущихся в пыли,
Мечей скрещённых слышу перезвон,
Победный клич и побеждённых стон
И храп коней, пасущихся вдали.

Галер тяжёлых вижу караван
И мачты легкокрылых кораблей,
Идущих к неизведанной земле,
Везущих грузы из далёких стран.

Над Калос Лименом под мерный плеск волны
Прошли события, эпохи и века,
Остались скалы, небо, облака
И в море – отблески серебряной Луны.

НА ПОРОГЕ РАЯ

Я тратить время не боюсь
У моря, на пороге рая.
На ветре солнечном сгорая,
Глобальной ленью я томлюсь.

Ничто мой не смущает ум
И голова пуста, как бубон.
Мне предаваться неге любо
Под волн неторопливых шум.

Загар укрыл меня до пят,
Лишь от купальника полоски…
Вестей домашних отголоски
В мобилку изредка стучат.

Увы! Окончен краткий срок,
Вторая кончилась декада!
И вновь к стенам Кировограда
Спешить в свои пенаты надо
По жарким линиям дорог.

На грани трёх стихий

А я лежу, пишу стихи
И беззаботно бью баклуши
На грани чудных трёх стихий:
Морской волны, небес и суши.

Лежу, безделием томлюсь
Вдыхаю бриз лазурной дали
И никуда не тороплюсь,
Себе не веря - это я ли ?

Лежу, подставив телеса
Светилу, ветерку и волнам
И созерцаю небеса
Купаясь в лоне счастья полном.

Люблю сюда я возвращаться
На краткий срок, на дней пятнадцать…

БЕЗДЕЛИЕМ ТОМЛЮСЬ

А я, безделием томясь
Гляжу на небо голубое
На облаков белёсых бязь,
На плеск ленивого прибоя.

Часов не наблюдаю я,
Загар покрыл мои запястья
И чаша праздности моя
Светла и пряно пахнет счастьем.

Из-под приспущенных ресниц
Слежу за белокрылой чайкой
В просторе синем без границ,
Где облака летают стайкой,

Где время, пролетая мимо
Крылом задело скалы Крыма.

Непредсказуемое море

Сегодня нежный плеск волны
Котенком тихо лижет скалы…
Вчера – смещая валуны
Кипело море. Ветер шквалом

Срывая пену с бурунов
Метался в гротах и небрежно,
Волну вздымая вновь и вновь
Бросал ее на побережье.

Сверкала молнией гроза,
Гремели бесконечно громы,
А нынче – плещет бирюза
И чайка, ветерком влекома

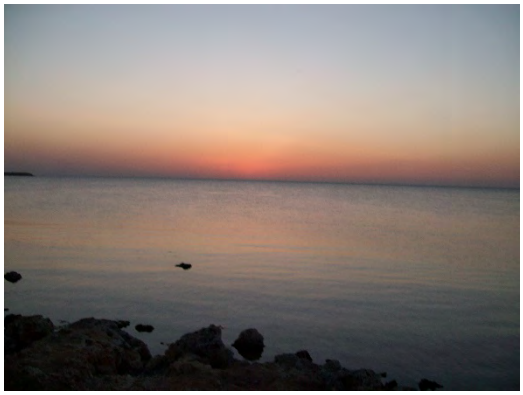

Скользит в безоблачных высотах…
А мне тревожно отчего-то.
Не верю тучке над волнами
Послу торнадо и цунами.

Спекотний день

Сідае сонце. День спекотний
За обрій відповза поволі
І промінці кидає кволі
Із присмеркової безодні

На шлях, що стелеться степами,
На темне дзеркало озерне...
Ніч розсипає зірок зерна
І гострить місяця серпанок.

А стомлений від спеки вітер,
Розгойдує колиску ночі
Чи то співає, чи шепоче,
Себе вмовляючи спочити.

Засне під ранок спраглий вітер,
Росою срібною умитий.

Ветер моря

По белым глиняным заборам,
По красным черепичным крышам

Несется ветер без розбора
На Черноморск и влагой дышыт.

Взлохматил волны бурунами,
Разбил о скалы побережья,
Рассыпал брызги меж камнями
Унся в поле и небрежно,

На клочья разрывая тучи,
Хлестал траву, трусил колосья
И где-то, у подножья кручи
Спать обессиленый, улегся.

Никто не вспоминал с тоскою
О возмутителе покоя.

ДРАНДУЛЕТ

В приморском маленьком селе
На старом драндулете,
Носившем имя „Шевролет”
Гасает мальчик Петя.

Скрипит изношенный металл
И поворот не светит
И бампер старенький отпал,
Но ездит мальчик Петя.

Пусть солнце высветлило цвет
И дует в щели ветер,
Но верный, ржавый драндулет
Всего милей для Пети.

На пыльных улицах морских
Могли вы тоже встретить
На драндулетиках таких
Отчаянных, как Петя.

ПУНЦОВОЕ СОЛНЦЕ

.
Плескает солнце на дорогу
Багрянец летнего заката,
Сползает вяло по отрогу
Горы, свинцово-синеватой.

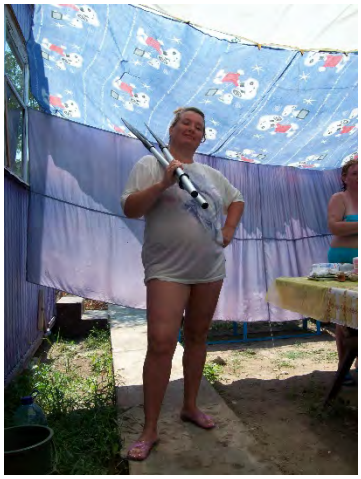
Предвестником грядущих ветров,
Пунцовым шаром опускалось,
А мне пол-сотни километров
Мотать до города осталось.

Асфальта серая полоска
Уводит в сумерек сплетенье
И тают зноя отголоски,
Теснимые вечерней тенью,

Дыханием ночной прохлады
Над серой лентой автострады.

РЫБАЧКА

Себе позволить я могу
Весь день давить подушку
Под зонтиком на берегу,
Пока моя подружка,

Одев приманку на крючок,
Напялив маску, ласты,
Ждёт сладкий миг, когда бычок
Начнёт клевать, щекастый.

Лежу и слюнками давлюсь,
Предвидя ужин вкусный,
Успехам Наткиным дивлюсь,
Охотницы искусной.

Да, каждому нести свой крест!
Ура, бычков она не ест!

САДИТСЯ ДЕНЬ

Садится уходящий день
За горизонт полоской алой
И чайки белокрылой тень
Скользит по известковым скалам.

Стихает резвая волна,
Одев наряд свинцово-сизый
И летней ночи тишина
Прохладой, дню бросает вызов.

Ночь увлекает за собой
В пучину звёзд, над гладью моря,
Где тихо шепчется прибой,
Где лунный свет дорожку торит,

Где, тая свечками вдали,
Стоят на рейде корабли.

ПРИВЕТИК, ИЗЯ!

Приветик, Изя! Как твои дела?
Ты как тайфун пронёсся побережьем!
Ты помнишь, как свой «Ланос» вёл небрежно,
Плутая от села и до села?

Приветик, Изя! Жаль, тебя здесь нет!
У нас на море чудная погодка!
Ещё остались мидии и водка,
Но без тебя в команде не комплект.

А помнишь, Изя, как на Кипчаке,
Арбузами промыв сначала почки,
Мы Шардорнэ хлестали прямо с бочки
И пах шашлык на резвом костерке!

А помнишь над лагуною закат -
Бардовый шар, скользящий к горизонту
И песню ветра над Эвксинским Понтом
И скал прибрежных резкий перепад?

А помнишь, как играли в волейбол,
Песок взбивая босыми ногами,
А помнишь, как в морской волне, под нами
Стены загадочной прорезался атолл?

А помнишь у Калиновки погост
И пыль дорог, ведущей в нашу базу…
Тебя не забывали мы ни разу
И за тебя поднимем, Изя, тост.

БАНДАНА

Стою одна на берегу
И всё дождаться не могу,
Когда же в даль меня поманит
Красавчик в ситцевой бандане.

За жарким днём другой идёт,
А я всё жду, когда мелькнёт
На жёлтой ситцевой бандане
Зелёный листик конопляный.

А мне нужна такая малость:
Увидеть запылённый «Ланос»…
А он такой, он врать не станет,
Владелец жёлтенькой банданы.

Что там за пыль вдали клубится?
Он! Не замедлил появиться!

ЗАПАДНЫЙ КРЫМ

Белокаменный западный Крым -
Синеглазое тёплое море,
Крики чаек в лазурном просторе
И Борея внезапный порыв!

Поднимаются пенной волной
Буруны у соседнего мыса,
Что макушкой красуется лысой,
Упрекая за лысину - зной.

Там, на отмели – волн перекат,
Ракушняк, как сейшельские рифы…
Черноморск, мой родной Тенерифе!
Пусть хранят тебя Бог и века!

РВАЧИ

На диком моря берегу
Средь валунов и скал скопленья,
Стоит солидное строенье
Назло завистнику-врагу.

Вокруг – домишек местных крыши
И смелых новостроек сеть
Тех, кто пытается успеть
Стать новокрымским нуворишем.

Идут бои за пядь земли
Мошной, или самозахватом,
Земли, заброшенной когда-то,
Но дни забвения прошли.

И стал народ неодолимо
Рвать на куски просторы Крыма.
… Народ то, что! Рабы босые!
Весь Крым оттяпала россия!

ПОРТАЛ В РАЙ

Стихая, ветер мне обнимет плечи
У кромки моря сонного под вечер,
По шёлку волн пройдёт неторопливо
И ляжет в травы тихий и счастливый.

Багровый шар, спускаясь к горизонту,
Сгущает тени над Эвксинским Понтом
И летней ночи лёгкую прохладу
Тревожат волн дыханье и цикады.

Гляжу на звёзд далёких мириады
И думаю, что мне для счастья надо?
Что ж в суете я злато сбираю,
Коль здесь портал, ведущий просто к Раю.

СИВАШИ

Там солнцем ослеплён денёк,
Там легкокрылый мотылёк,
Согретым ветерком гонимый,
Снуёт солончаками Крыма.

Звенящей тишиной наполнен
Простор степи. Скупые волны
С лимана катятся слегка
В объятия солончака.

Качает ветер камыши
На грани меж водой и сушей
И сонце безпощадно сушит
До белой соли – Сиваши.

Соль на земли искрится гранях,
Как бок засушеной тарани.

ОЛЕНЁВКА

Внезапно степь, сожжённая ветрами,
Оборвалась над кромкою воды
И берег, нависающий горами
Открыл вулкана древнего следы.

Белёсый камень разделён на соты,
Пустот зияющих полно в известняке
В пещеры и таинственные гроты
Плывёшь, как по неведомой реке.

Воды прозрачной синие глубины
До донышка лучами залиты
И греют камни пористые спины
Под солнечным потоком золотым.

В подножьи гор прибоя плеск негромкий
Слагает гимн красотам Оленёвки.

СОН У МОРЯ

Спит под солнышком мой мальчик.
Под щекой цветастый мячик
И на пышные ресницы
Кружевная тень ложится.

За день натрудила ножки
Моя птичка, моя крошка!
Он прилёг на одеяло
И глаза сомкнул устало.

Сверху – небо голубое,
Рядом – тихий плеск прибоя
И игривый ветерок
Шелестит песком у ног.

Хорошо у моря спится.
Милый, что же тебе снится?

К МОРЮ!

Своим желаниям я вторю
И в этом лета вижу суть:
Ну что мне стоит нынче к морю
На два денька всего махнуть?

От раскалённого асфальта
И суеты бегу мирской.
Пусть Коблево совсем не Мальта,
Но до него подать рукой!

Нет, мне роскошный пляж не нужен,
Известна мне его цена.
Меня б устроил лёгкий ужин,
Крик чаек, солнце и волна.

Всё, решено, я еду к морю,
Бегу от дел и от жары.
Не Мальта, Коблево, не спорю…
…А есть на Мальте комары?

СОВЕТЫ МОРЕМАНАМ

Отдыхать полезно летом,
Но прислушайтесь к советам:
Уезжая на досуг
Не бери с собой утюг.

Тазик, швабру и кастрюли
Не тащи на пляж в июле.
Но купальник пригодится
В Черноморском, Ялте, Ницце,

На Мальдивах и в Калькутте.
Про «капусту» не забудьте.
Лыжи, бур, жену и тёщу,
Дома вам оставить проще:

Экономия во-первых,
Во-вторых спокойны нервы.
Постарайтесь, что б на фото,
Голышом не снять кого-то!

А соблазном мир богат!
Но зачем вам компромат?

Так вперёд, в страну морскую!
Я сама по ней тоскую…

Назначаю встречу вам
В волнах Крита и Багам!

ЮЖНАЯ НОЧЬ

Южной ночи небо сшито
Из Луны седой ланитов,
Чёрной бездны, звёздной пыли
И атласных волн ковыли.

Ночи звуками полны
Разговорчивой волны,
Лёгким всплеском ветерка
И руладами цикад.

Дышат ночи ароматом
Чабреца, полыни, мяты
И пушистый пряный хмель
Стелет ночью мне постель.

ФАТАЛЬНА ВДАЧА

Тепла смарагдова весна 1992 року вже підпікалася міцніючим літнім сонечком, насичені робочі дні тягнулися неймовірно довго. Хотілося на море, на свободу, у лінь, у сон, у пустощі, у мандри.

Чоловік, як завжди, був у тривалому службовому відрядженні, тож я пристала на пропозицію брата увійти в групу шалених дикунів, скинутися грошима і відчалити на море автобусом, взятий на прокат на автобазі «Турист» де працював водієм, перевозячі туристів, в основному у Польщу. Цим автобусом він намотав сотні кілометрів українських і закордонних доріг, тож підрахували, що такий вояж буде вигіднішим, ніж ганяти персональні автівки. До такого рішення прийшли іще тому, шо вирішили відпочивати з комфортом. З собою до кримського узбережжя взяли: телевізор, 6 палаток, надувний човен, дизельну машину, тенісний стіл, харчі, одяг, волейбольну сітку, похідну кухню, розкладний туалет, приладдя для підводного плавання та охоти, купу дітей та 8 дорослих.

А ще, передбачливо, потайки один від одного, прихопили і приховали у речах засоби захисту. І не дарма.

Кінець 80х, початок 90х знаменувався жорсткою боротьбою у Придністров'ї. В центрі України ми не дуже відчували тієї кривавої напруженої воєнної атмосфери, яка панувала в безпосередній близькості від нашого державного кордону, але назви Тирасполь, Дубоссари, Молдова, Дністр, Придністров'я, лякало населення. Словом, відбувалась перша спроба розіграшу мовної карти, яка потім гучно відгукнеться у Грузії, Осетії, в Україні.

Генеральські бухти під Керчю зустріли чудовою лагідною погодою, чистим блакитним простором небес, прогрітим солоним бризом, лагідним перешіптуванням теплої прозорої хвилі, що перемивала золотий пісок і криками білокрилих чайок. Розташувалися, отаборилися, на радощах переколотили воду на межі прибою і, під вечір, поки на жвавому вогнищі жарився і шкварчав шашлик, всі члени прайду зручно розкинулися у шезлонгах навколо довгого столу, рясно накритому всілякими смаколиками.

Неподалік було село, тож ми одразу домовились про молоко для шантрапи, ковбаси, пиво та рибу. Місцевий спритник швидко підрахував свій приробок на нас і взяв над нами ретельну опіку. Щоранку:

- Може горілочки, може пиріжечків, а сирок у нас який! – і очі до неба!

Намети поставили півколом, в середині стіл, над ним величезний тент, а поряд – дизельну машину, телевізор, тенісний стіл, на самому пляжі вкопали два стовпи і натягнули волейбольну сітку. Кухня і яма-підвал були з іншого боку. Неподалік, в одноманітний пейзаж солончаків, елегантно вписався силует туалету – 4 стовпчики, обтягнутих чорною поліетиленовою плівкою.

Сиділи довго. Діти вже позасинали, тепла південна ніч дивилася нам в очі міріадами ясних, як ніколи, зорь, місяць теж спав на іншому боці планети,

А ми, потягуючи смачне кримське винце, мляво вели світські філософські бесіди ні про що. Врешті полягали, потрапивши у міцні обійми Морфея.

Ранок приніс кілька сюрпризів. Хтось не знайшов своїх капців, хтось – плавок, пропала каструлька з недоїденими шашликами, торбинка з продуктами, хтось намагався розрити наш підвал. Наступної ночі ми стали обачнішими, все надійно поховали, але під ранок добре чули чиїсь сторожкі кроки біля наметів, негучні перемовини. Виходити не хотілось, боязко! Окрім нашого автобуса та палаточного табору – нікого.

Аж на третій день поряд з нами зупинився подібний автобус. З нього, як горох, посипалися діти і прямим ходом – у море. Потім вийшли жінки, розминаючи м’язи, що позатікали, а за ними поважно виплили огрядні чоловіки. Мій брат мовчки спостерігав за прибульцями, та коли з автобусу вийшла чоловіча команда, на узбережжі запанувала німа сцена. Тривала вона пів хвилини. Чоловіки і брат кинулись один одному у обійми, тиснули руки, цілувалися, щось вигукували, знов обнімалися, щось неймовірне!

Виявляється це наш молдавський Дубоссарський двійник, така ж сама гоп компанія з друзів, дітей і дальнобійників, давно знайомих брату по далеким туристичним трасам СРСР і закордоння.

Нагодували гостей, допомогли облаштуватися, навкруг телевізора зробили кінозал і зібралися на віче.

Нові знайома попередили про можливі нічні неприємності, які ми вже фактично відчули на собі, але вони не радили з цим шуткувати. Вирішили щоночі чергувати на обидва табори. Прописали графік чергових по нічним вахтам, поїздкам в село, в місто, по прибиранню і експлуатації човна. Все ладочком.

Знову тиха кримська ніч вкрила лагідне узбережжя чорними крилами і тепло дихала нам в обличчя, а четверо чергових, діставши з загашників зброю, зібралися під тентом, тихо перемовляючись. У молдаван була дуже серйозна зброя, одразу видно, люди з воюючої країни, озброєні до зубів, знаються на зброї і нічого не бояться. Це тільки зараз, коли ворог цілить у наших хлопців, відбирає землю і життя, ми теж перестали боятися.

Ніч тягнулася довго. Тиша ставала напруженою і врешті решт десь за кілометр від табору ми почули як замовк мотор легковика. Ми зачаїлися. Через деякий час почулося стороже шурхотіння ніг об соковиту солончакову рослинність. Двоє наближалися. Їх неясні силуети ледве було видно у безмісячну ніч і тільки човгання ніг та примарні розпливчаті контури невідомих видавали їх присутність.

До наметів лишалося з десяток метрів.

Прибульці уже були оточені заздалегідь розставленими охоронниками табору, але ті поки нічого не робили, сиділи тихо. Двоє кремезних хлопців підійшли впритул до кухні, явно маючи наміри щось поцупити. Зброї в руках не видно. Брат легенько свиснув і наші вартові привидами наскочили на непрошених гостей. Ті з несподіванки заметушились, та їх миттєво вклали на землю, заломивши руки назад. Заздалегідь приготовлена мотузка зафіксувала руки за спиною їх перевернули і посадили на землю.

-Що шукаємо? Може заблукали?

Ті спочатку почали погрожувати розправою, потім місцевими авторитетами, а коли одному під ніс підставили дуло автомата Калашникова, іншому – показали «лимонку», а в руках решти наших хлопців вони побачили і дробовик і пістолет, почали благати:

-Дядечки, не вбивайте, ми вам сьомги привезем!

Дипломатичні перемовини тривали всю ніч, за яку ми багато дізналися про місцевий рекет, його ватажків, про лівий промисел цінної і не дуже риби, про збут і доходи місцевих бізнесменів, їх зв’язок з доморощеною мафією, про настрої і уподобання кримчан тієї доби.

Розлучилися майже друзями. Одна у них біда, поки вони нам співали в цю, рокову для них ніч, якісь спритники, звісно, що односельці, з покинутої ними в солончаках автівки зняли все, що могли зняти: колеса, дзеркала, витаскали приймача, інструменти, навіть аптечку, а головне – у одного в бардачку була солідна заначка від жінки. Пропала. На наступний день вони до нас приходили, як до рідних, жалітися, бо серед речей були наші плавки, капці і каструлька.

***

Минав п’ятий день плідного відпочинку. Ніхто не нишпорив вночі навкруги табору, не пропадали речі, безтурботний сон завітав у кожний намет, але щоночі наші охоронці чесно спали на посту, міцно обійнявши автомат, або просто палицю. Вдень вирішили з’їздити за молоком у найближче село. Скільки тут! Якихось 5 кілометрів! Поїхали, купили, вертаємося, а берега не видно! Жовто-бура імла крутить і вертить навколо, кусає обличчя, залітає у очі, у вуха, у маленьку шпаринку, січе не на жарт руки, волосся стає дибом.

Зупинилися, нічого не видно. Ще пів години тому безтурботно світило сонце у безхмарному небі, навіть вітерець ліниво дрімав на низеньких піщаних барханах, а тепер – пекло Господнє! З хвилин 20 казився вітер, міріади гострих піщинок піднімав високо у небо і зопалу жбурляв їх об землю, топив у морі, обстрілював все живе і неживе.

Врешті, втративши свою силу, буря ущухла, опустила додолу свою зброю і явила нам первинний місячний пейзаж: навкруги, прилизана пісочною пудрою, жовтіла солончакова даль, таке ж сіро-жовте покривало лежало на березі, на наметах, що ледве вгадувалися вдалині, небо просякло жовтуватим

кольором дрібних піщаних фракцій, які ще довго поволі осідали нам на згорілі тіла, на харчі, на волосся, лоскотали у носі і шкрябали очі.

Співтаборники, що залишилися, виглядали, мов бедуїни – пов'язані чим прийдеться голови, закриті обличчя, одні очі стирчать, а відкрита ділянка обличчя навкруги очей – червоного кольору, посічена піском. Як розв'язалися, смішно було! Погода змінилася. Море стало неспокійне, з-за піщаної завіси сонце змарніло і якось дивно проглядало крізь імлу. Поряд з табором за час нашої відсутності приїхали два студенти на мотороллерах. Тільки встигли прив'язати тент до своїх жужиків, як здійнялося вітрище і потаскало новоявлепий парашут і обидва мотороллери прямо у море.

Хлопці безпорадно бігали берегом, а купол парашута потроху згасав в прибережній бурій каламутній воді.

Наші чоловіки кинулися виручати бідолаг. Знайшли у піщаному бархані і спустили на воду човник, хтось поплив з палкою і матрацом, тож за пів години і намет, і обидва залізних потопельника було благополучно доставлено на берег. Добре, що хлопці прив'язали їх міцними вузлами до тенту, а то б так і лишилися на дні їхні коні!

***

Вітрисько змінило погоду, остудило каламутну воду, в якій пісок ще три дні буде осідати, тож вирішили подивитися Керч, заскочити до дядька в Аршинцево.

Спершу – до родича! Поїхали без попередження, з великим кавуном, щирим серцем і радістю майбутнього побачення.

Застали Жоржа за творчим процесом. Він тижнями не виходив з своєї художньої комірчини, коли писав картини. Жінка, Марія, через фіранку передавала їжу, про яку він часто забував. З-під його пензля дійсно виходили шедеври з приморськими пейзажами, батальними сценами, рибацькими замальовками, а головне – це стихія води. Море, лазурове, спокійне і безтурботне, де у повному безвітрі над човниками на щоглах обвисають старі обшарпані вітрила, море, бурхливе, розлючене, темно-зелене, здиблене до небес, вкрите пінними бурунами, що підхопило необачний корабель і кидає його з валуна на валун, доламуючи щогли, за які зачепилися шматки обірваних червоних вітрил.

Закоханий у свій Крим, у свою Керч, Жора міг тижнями, у сандалях на босу ногу, в легкому м'ятому полотняному вбранні, з олівцями і блокнотом, чимчикувати пиллюкою доріг приморських сіл, лазити по обривам і руїнам, аби знайти потрібну натуру. І він її знаходив у самих несподіваних місцях. Його картини сільських пейзажів сповнені світла і об'єму, я досі не можу зрозуміти, як це йому вдавалося, якщо замальовки він робив олівцем…

Прийняли нас досить дивно – Жорж довго не виходив з своєї майстерні, Марія не наважувалася його турбувати. Виручила наша донецька родичка, Льоля, яка з дочкою щороку відпочивала у брата, Жоржа, так само, як ще безліч якогось незнайомого народу, що тільки їв, лузав насіння та бив байдики, не допомагаючи хазяйці.

З нашим приїздом все стало на свої місця – мій брат вручив тіткам віник:

- Замітайте! Принесіть хліба, марш чистити картоплю! Чому постіль не прибрана? Чому так довго тут живете? Додомку пора! - Марія ошелешено спостерігала за виразом обличчя жильців і чуть не зомліла. А на ранок

дармоїди зібрали речі і поїхали. Виявилося, що ця дев'ята вода на кіселі ні за що не платила і вже дістала господиню.

Вечерю ми приготували, свої харчі нарізли, дарунки вручили, а тут і Жоржик з приятелем нагодився. Трапеза пройшла за розмовами, в доброму настрої, та не довго.

Не вспіли поїсти, як Жорж зірвався з місця і потаскав свого гостя, колегу-художника, в хату, де у кімнатах без меблів, висіли, стояли, лежали картини, картини, картини.

Чоловіки мовчки ходили по-між різноманітних пейзажів, уважно вдивлялися, то підходячи впритул, то віддаляючись, шкребли підборіддя, тикали пальцями в різні куточки картин і тільки було чути:

- Гм?
- Ага!
- О!
- Ну, ну!
- Так, так, так!

Огляд тривав годинами. Про нас забули. Тож ми не довго відволікали нашого генія, на швидку попоїли, поспілкувались, запросили до нас на берег, та й поїхали в Керч. Краще б не їхали!

***

Керч не викликала особливих емоцій, таке собі, вкрите пилюкою містечко, овіяне славою кривавих боїв і ганебних сторінок зради державного керівництва під час війни, суцільна могила наших героїв, яких, чомусь називають руськими.

Роздивившись знаменні місця, ми з молодшим сином пішли по магазинам. Грошей було багато, тож вирішила купити йому срібний ланцюжок. Гроші і документи носила в поліетиленовому пакеті. Підійшли до прилавка, вибираємо плетіння ланцюжка, коли підходить до мене жіночка і каже:

- У вас цигани вкрали гроші, підрізали пакет.

Дивлюсь, точно, документи є, а рулончика з мільйоном купонів немає!

Я бачила, що навкруги крутилися цигани, та не зважала на загрозу. В паніці, ми кинулися за крадійками і майже наздогнали, та вони добре знали прохідні маленькі дворики, де швидко загубилися, зникли з наших очей.

В стані афекту я подалася у міліцію. Уважний і чуйний інспектор вислухав мої плачі, що це все, що я мала, що дикунами стоїмо на березі, треба щось їсти і дожити ще тиждень, що я так тяжко працювала цілий рік на той мільйон і що брат мого чоловіка – великий чин у органах МВС. Не знаю, що розчулило мого візаві, але кмітливий молодий чоловік швиденько визвав машину, групу підтримки і ми гайнули на базар, де зазвичай збираються цигани. Цю групу жінок я пізнала одразу. Вони, зібравшись у коло, голосно гомоніли, курили і сміялися. Мене не було видно з міліцейської машини, яка була поділена навпіл: передня частина для водія і пасажира, де я сиділа, а задня, величенька частина була загратована.

Саме туди міліціонери запхали циганок, що здійняли скажений ґвалт. Коли мене побачили, почали клясти на чім світ стоїть, щось кричали своєю мовою, та перекладу не було потрібно. Автівка рушила вулицями міста і на одному з перехресть водій побачив білі «Жигулі».

- А ось і наш барон! Гроші у нього! Зараз візьмемо!

- Він натиснув на газ і машина рвонула навздогін білого легковика.

Той почав тікати, розігнався і, не зважаючи на червоний колір світлофору, вискочив на перехрестя. Все сталося, як у вісні: на зелене світло на перехрестя виїжджає велика червона пожежна машина, а в неї, з усього маху, влітає білий жигулик. З відкритого вікна несеться весела музика, яка не замовкла навіть тоді, коли капот машини став дибки, перетворившись на гармошку, коли водій завмер, вдарившись головою об переднє скло, коли кермо роздавило його широкі кремезні груди, а засмагла рука з перстнями на пальцях, що лежала на підвіконні, повільно сповзла назовні, по ній, по золотому перстню з чорним каменем, стікали на білу поверхню дверцят Жигулів великі і часті краплини червоної густої крові…

На мить циганки замовкли, шоковані побаченим, а потім…

Так кричить смертельно поранений звір, так кричить безвихідь, так плаче зруйноване серце, так стоне знищена доля.

Нас привезли у відділок, ми давали пояснення, мені принесли пакунок з моїм мільйоном купонів і тільки тоді і отямилася:

- Ні, я не візьму цих грошей, робіть з ними, що хочете. Віддайте на поховання для сім'ї. Навіщо тільки ми погналися за тим бароном! Навіщо я звернулася до міліції!

Я ще довго картала себе за цей випадок і картина руки у перстнях, по якій стікає і капає на білі дверцята червона кров, досі стоїть перед моїми очами.

Це я зараз зрозуміла, що комусь – красти, комусь – заробляти гроші.

І молилася і каялася, що не попустила ситуацію, бо дуже тяжко заробляла той мільйон, сама, без сторонньої допомоги. І, мабуть, Господь почув і простив, і пожалів мене, бо як приїхала додому, то вже за два дні заробила два мільйони. Тоді я спитала себе: а скільки коштують гроші і чого варта фатальна вдача? Зрозуміла, що скупий ніколи не стане щасливим і багатим, що є речі набагато вищі за матеріальні вигоди.

Тож тоді я не зважила на відмову брата дати мені в борг 20 купонів, щоб купити риби додому, не зважила, коли невістка витягла з мого намету пляшку коньяку, вливши туди чаю, а потім сміялася над хвацьким мілким шахрайством, коли я поставила ту пляшку до вечері. Це все таке мілке і не варте уваги, порівняно з тими червоними краплями на білому…

РІДНИМИ ПРОСТОРАМИ

ЛЬВОВ

Ещё, казалось бы, вчера
Здесь дули с запада ветра
И залетали ненароком
В аркаду готики, барокко.

Там, где стоят особняки,
Гоняет ветер сквозняки
По узким улочкам мощёным.
Под куполом позолоченным

Проникнув в середину зала,
Он очарованно, устало
Спускался, преломив колени.
Загадочно скользили тени

По глади мраморных колонн,
Где легкокрылый купидон
Поддерживает плащ зелёный
Невинно-девственной мадонны.

На улицах Галичины
Приметы времени видны,
В любых, до мелочи нюансах,
От готики до ренессанса.

Над этой маленькой страной
Витает дух совсем иной,
Дух просвещённого народа,
В чьём сердце разум, честь, свобода.

Легенда древняя права -
Данило сам в обличьи льва,
Костёлов и церквей гранит,
Рукой от татя оградит.

КАРПАТЫ

Карпаты - горы до небес,
Снега Говерлы, чёрный лес,
Рек каменистых перекаты.
Прекрасны чудные Карпаты!

Зажжённый пастухом костер
Зовется ватрой с давних пор.
На ранних подступах весны
Уходят в горы чабаны,

Сурмя в трембиты. Между гор

Стучит на просеках топор.
Спускаясь вниз из самой выси
Сплавляют лес по бурной Тисе.

Лес полон спелой земляники,
Грибов, морошки и черники.
Горит рубинами малина,
Краснеет клюква и калина.

Под звуки соловьиной трели
Резвятся бойкие форели
На мелководьи речек горных.
В чащобах непролазных, чёрных,

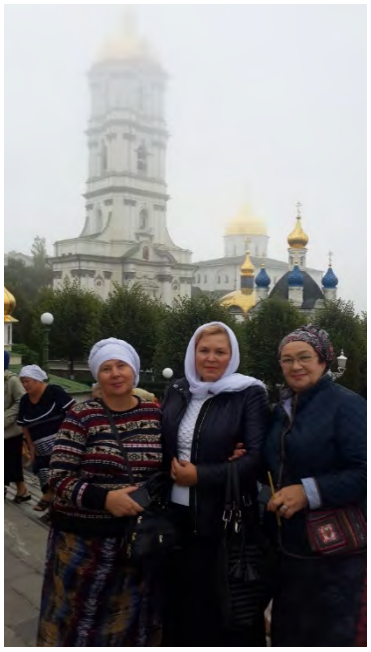
Непуганая ходит дичь.
По вечерам, оленя клич,
Гортанным эхом над рекой,
Зовёт подруг на водопой.

С межгорья сизые туманы
Ползут на сонные поляны
И растворяются в закатах.
Прекрасно-девственны Карпаты!

ПОЧАЕВ

Своих грехов пред Богом не тая,
Смирив гордыню, успокоив нервы,
Иду в Почаев, храм души и веры,
Познать величие и бренность бытия.

В тот сокровенный и сакральный миг,
Когда в смирении прощённом и поклоне,
Мой поцелуй остался на иконе,
С души спадает груз грехов моих.

Очистив душу от мирских сует,
Взглянув в глаза почаевской святыне,
Даю себе и Господу отныне,
Продуманный, осознанный обет.

Пусть освятятся все мои дела,
Пускай моя молитва явью станет!
Последний взгляд и скроются в тумане
Почаевской святыни купола.

ЧЁРНОЕ ЗЕРО

Над озером лесным – тумана полоса,
Размытый след Луны сползает в тёмный омут,
В дубраве поздних птиц смолкают голоса -
В седеющих дымах далёким эхом тонут.

Не ухает сова, валежник не трещит,
Ночная пелена укутывает землю,
Над озером камыш загадочно молчит,
Нависшей тишине в оцепененье внемлет.

Туманом дышит ночь, сгущая звук и цвет,
Сплетает западню седая паутина,
Колышет ветерок неслышно влажный плед
И гонит к берегам буреющую тину.

Смешала краски ночь над озером лесным.
В обитель тишины вползают тихо сны.

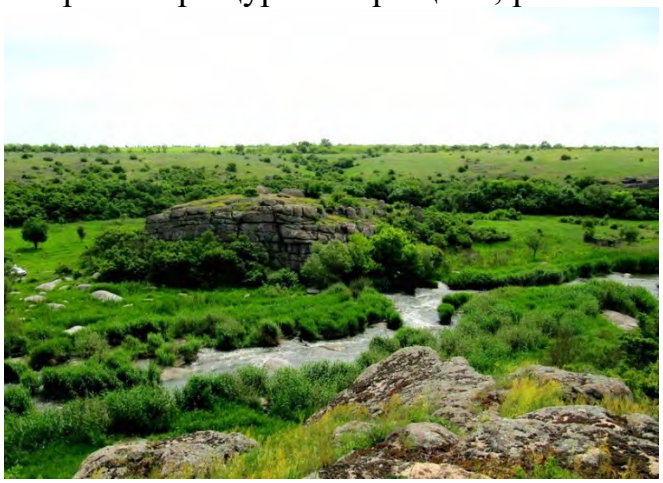
МОНАСТИРИЩЕ

У березі бурхливого Інгулу,
Крізь очерети, скелі і лани,
Крізь хащі чагарів і полини,
Дивлюсь у глиб тисячоліть минулих.

Невпинний час здобутки предків нищить,
Міста руйнує, сушить русла рік,
Та слід минулого навіки ще не зник,
Вола до нас, між скель Монастирища.

Колись у піраміду мегаліти
Складалися у березі ріки.
Блищали поліровані боки,
Та час і війни далися взнаки-
Творіння пращурів потрощено, розбито.

Кричать сліпці, що скелі ці природні,
На слід обробки можна не зважать!
Так, таємниці древні ці лежать,
Оббрехані, в тисячоліть безодні.

ИНГУЛ

На этой старой, сморщенной планете,
Раскраивая твердь материка,
Течёт Ингул - неспешная река,
Сквозь толщу, вдаль умчавшихся столетий.

К его верховьям в древности плыли
Галеры, чайки, лодки и корветы,
Шелка и бархат, перец, арбалеты,
Сюда свозили в трюмах корабли.

Уплыли по течению века…
Теперь Ингул, закованный в гранит,
К Монастырищу тихо путь торит,
Где, словно в юности, куражится река.

РОЗУМНИЦІ

До Синього озера їхать збирались,
Та сонечко раптом з дощем помінялось,
А в торбах чекають ковбаска і сало…
Хазяйкам харчі викидать не пристало!

Дивилися в небо, та й думку гадаєм:
Які ми розумні, що вдома гуляєм!
Ми дякуєм Богу, що розуму дав!
Ато б бідний «Ланос» в степу буксував!

Яка наша трійця, їй Богу, щаслива!
Тепер не лякають ні дощик, ні злива,
Не треба від озера вгору тікати
У мокрих щтанцях аж додому, до хати!

Ми маєм для тосту вагому причину:
За розум, дівчата, піднімем чарчину!

ГОЛУБОЕ ОЗЕРО

Давным давно, с рождения Земли,
Когда мороз сменял фатальный зной
И реки магмы вязкие плыли,
Тогда формировался Кайнозой.

Кипел и мёрз глобальный реактив
И, завершая свой эксперимент,
Планета уловила вдруг момент,
В порядок страшный хаос превратив.

В те бурные, далёкие года,
Упала снегом пыль из облаков,
От взвесей поочистилась вода
И элементом стала H2O.

Прошла не сотни, миллионы лет,
Цивилизации менялись много раз,
Но влезть в кладовую и вывернуть на свет
Земли сокровища – сподобил дьявол нас!

Сжигаем уголь, нефть, качаем газ,
Уничтожаем ядами мошку…
И что нас ждёт? Технический коллапс

Нас ждёт на укороченном веку.

Но возвратимся снова в Кайнозой!
Он – в Голубого озера ковше!
Хранимый до поры земной корой,
Наружу всплыл тот океан уже.

На тёплом дне, где глина и песок,
Покотся нетронутая взвесь,
В ней минералы, нужные нам есть,
Как сок земли, живительнейший сок!

В гармонии Земля и Небеса!
Кто, как не мы, должны их сохранить,
Чтобы Природы польза и краса,
Определила, быть или не быть?

ШТОРМ В ОДЕССЕ!

Навсегда осталось в прессе
Двадцать первое число!
Щторм в Одессе, шторм в Одессе!
Пирсы чуть не разнесло!

Ветер с волн срывает пену,
Встало море на дыбы,
Заливая постепенно
Тротуары и столбы.

В тёплом воздухе во взвеси
Соль, опавший лист, туман…
И гуляет по Одессе
Шторм, биндюжник, хулиган.

ДУХ ОДЕССЫ

Я констатирую фактаж,
Пускай не радуется раша:
Крым, может не совсем и наш,
Зато Одесса, точно наша!

Юг, русский презирает трон,
Здесь дух Одессы исполинский!
Нам дорог берег украинский,
Фонтанка, Дюк и Ланжерон!

Ещё заметьте, господа:
На зданиях, определённо,
Как не висели никогда,
Висят державные знамёна!

Здесь мнений быть не может двух -
Пройдут невзгоды и эксцессы,
Воспрянет непреклонный дух
Моей красавицы – Одессы!

СПАСЕНИЕ РУССКИХ

Вы на Одессу посмотрите:
На рынках, дома, в бутике,
На русском шпарят языке,
На украинском и иврите!

Все понимают хорошо,
Приправив юмором тирады,
Но русских защищать нашо?
И от кого спасать их надо?

В Одессе всё наоборот:
Назло фальшивому мессии,
Объединился наш народ
И дулю показал россии!

ЦВЕТЫ У МОРЯ

На берегу крутом у моря,
Среди осенней красоты,
Я посажу свои цветы,
Пускай с одесскими поспорят!

Пускай понежатся в краю
Другой земли, обетованной,
Такой далёкой и желанной,
Которую я так люблю!

Пусть вдохновение придёт
Здесь у прозаиков, поэтов,
Пусть куст весною расцветёт,
Украсив двор и всю планету!

БАРСЕЛОНА!

Барселона, Барселона!
Чаша неба, моря лоно!
Скоро Боря мне покажет
Каталонские пейзажи!

Он прочтёт свои рассказы
Про моря и гор алмазы,
И со мною, понемногу,
Заниматься станет йогой.

Под врачебным наблюденьем
Будет Бори поведенье,
Что бы не терял он форму,
Что бы меру знал и норму.

Пишет пусть рассказы Боря
Где-то в джунглях возле моря,
Я б - в его особняке
Загорала б налегке!

Проводила бы салоны
Для бомонда Барселоны,
С пользою и для интриги,
Продала б Бориса книги.

Я ему бы не мешала,
И для книжек собирала,
С разных уголков планеты,
Интересные сюжеты.

Буду делом занята,
Пусть оплатит по счетам!
Рядом с ним согласна быть,
Не мешал бы только жить!

НЕ ТА ОДЕССА!

Не та Одесса, но не стала хуже!
Всё также гомонит с утра Привоз
И воробьи купают перья в луже
И шустрый одессит тебе к тому же
Вопросом отвечает на вопрос.

На станциях Фонтана, как и прежде,
Ползёт по стенам дикий виноград
И домики старинные стоят,
Морщины спрятав в новые одежды.

На улицах - нотариусы, банки,
Лоточки фруктов, супер-бутики,
Аллей, цветущих парков островки
И гул трамваев дальней Молдаванки.

В одесском небе облака из пуха,
Под ним - Де Рибас смотрит с высока,
Как греет потолстевшие бока,
На лавочках еврейская мешпуха.

Всё так же зонтики трепещутся на пляже,
Несёт душком от рыбьих потрохов
И, телеса очистив от грехов,
Лежат бэгэймы в ярком макияже.

Завис на воздухе конца июля зной,
А горизонт отчерчивал полоску,
Меж синевою и голубизной,
Деля пейзажа колорит неброский.

Здесь чайки, голуби и наглые вороны
Прекрасно уживаются, но всё ж
Их мезальянс так на людской похож,
В суетности Люсдорфа, Ланжерона.

Вниз по Потёмкинской сползает солнце к ночи,
На Дерибасовской смолкает суета
И только на вокзале поезда,
Колёсами усталыми грохочут.

НОСТАЛЬГИЯ

Когда-то я, в далёком детстве
Жила на Щепкина, в Одессе.
С тех пор далёкий старый город
Душе моей и мил и дорог.

Мы жили там в семье евреев,
Гуляли с мамой по аллеям,
Ходили с папой в зоосад,
Вдыхали моря аромат.

Как часто с этих пор мне снится -
Весёлых одесситов лица,
Дома и тихие дворы
Послевоенной той поры.

Там воздух полон ароматов -
Борщей, фиш-рыбы и томатов,
Начинкой вкусных струделей,
Без них не может жить еврей.

Бельё сушилось на верёвках
И горлопанили торговки
С небезизвестной Молдованки.
Трамвай шёл в сторону Фонтанки,

На Ланжерон и в порт морской.
К Потёмкинской – подать рукой,
Где перед Дюком панорамы
Во всей красе – Одессы-мамы,

Где Пушкин хаживал не раз.
Там бюст его стоит сейчас
И чаек криками полны
Ветра - смутители волны.

А чем Япончик знаменит?
Лишь тем, что Мишка – одессит
И тёти Сони, Сары, Бети
Известны всем на белом свете,

Как и Привоз своим товаром…
Так было в городе том, старом,
Где не была я много лет.
Где той, моей Одессы, след?

Прошли года. Кто с ними спорит?
…Я не нашла старинный дворик,
Я не узнала, где сейчас
Семья, что приютила нас,

Я не увидела следов
Счастливой юности годов,
В смешливом крае анекдотов…
И стало грустно мне чего-то.

Я знаю, времена другие,
Но тень густую, ностальгия,
Увы, накинула завесу,
На милую мою Одессу.

НЕСРАВНЕННАЯ ОДЕССА

Там, внизу, шумит прибой
И гудит маяк тревожно.
Шхунам путь найти домой
Средь тумана невозможно!

Ветер дует непрестанно,
Жухлую задув листву,
С лёгкой моросью тумана,
В придорожную траву.

Небосвод затянут в тучи,
Море спряталось в туман
А прибой, ревущий, пучит,
Волн свинцовых караван.

Город ветром отутюжен,
Вымыт дождиком до блеска,
Мой любимый город южный,
Несравненная Одесса!

ЗАРИСОВКИ ИЗ ОДЕССЫ

Два слова лично вам, а не для прессы -
Как мини зарисовка из Одессы:
Халат в луске и фартушок на Розе,
Что рыбою торгует на Привозе,

Облезлый лак на ногтиках коротких,
Пропахших камбалой, треской, селёдкой
И, в завершеньи дивного портрета –
В губах рубиновых зажата сигарета.

Я о жаргоне говорить не буду!
Одесский сленг прославился повсюду.
Где, как ни здесь источник колорита
Особой нации, точнее – одесита.

В Одессе НЭПовской, раскрепощённой, старой-
Полиця, биндюжники и шмары,
Налётчики, карманники, кидалы…
Одесса не меняет идеалы!

На берегах Фонтанки, Ланжерона
Построились кидалы, фанфароны
И мчат на красный, венами Одессы,
Харлеи, Майбахи, Тойоты, Мерседесы.

Всё есть в Одессе: царские палаты
И неапрятный Розочкин халатик.

ЛАНЖЕРОН

В разгаре летняя пора.
У моря гул со всех сторон
И пенят воду катера
Напротив пляжа Ланжерон

С волной играет детвора,
В кафе бокалов слышен звон.
Буяет с самого утра
Народом пляжным Ланжерон.

Дыханьем тёплым вечера
На землю нагоняют сон
И засыпает до утра
В ладонях моря Ланжерон.

А лёгкий блюз колышет кроны
Зелёных вязов Ланжерона.

ОБОЗНОВКА -11

Голодный люд с учёной рады ехал
В Обозновку, где ждёт народ утеха –
Расслабиться немного и к тому же
Начать обед, переходящий в ужин.

Воздастся всем трудам великим нашим:
Кипит топор в котле для пшонной каши
И шашлычок испортит нам фигуру
Из Васьки, что менял недавно шкуру.

Готовка пищи хуже всяких пыток!
Так долго, не откинуть бы копыта!
Готовы сьесть и Ваську и топор мы,
Но ждём стоически и гордо…для проформы!

КОРПОРАТИВ

Директор, чтоб проверить коллектив,
Задумал провести корпоратив.
Завхозу выделил на водку и шашлык,
Вино, лосось, салями и балык,

Бананы, апельсины, киви, торт,
Что б обеспечил пищу и комфорт.
На берегу у речки собрались
И в преданности делу поклялись.

Божились честь и имидж свой блюсти,
Всегда себя с достоинством вести
За первым тостом. Подняли второй.
Решили – друг за друга все – горой!

За женщин пили третью, за любовь,
За мужиков, за наших предков зов.
Потом виватам потеряли счёт.
Вино и речь не плавная течёт.

Пустеет стол и музыка орёт,
Рассредоточиля по берегу народ
И слыщатся меж всплесками реки
Оттуда – стон, отсюда – матюки.

А во главе несчастного стола,
Где с вилкой рать голодная прошла,
Шеф восседал, задумавшись всерьёз,
А рядом спал замученный завхоз.

Тем и закончилось. Увы, до сладких блюд
Не в силах был добраться пьяный люд.
Наутро в офис робко и бочком,
Кто поцарапанный, а кто и с синяком,

Собрался люд. Не досчитались двух -
Пропали кладовщица и главбух.
Ещё пропали вилки со стола
И сыра нарезного с пол-кила…

Но всё равно решили - хорошо
Корпоратив сплочающий прошёл!
Очистился, одной семьёю стал!
…Хотя не факт, что сыр главбух украл.

БОГАЧКА

Втекла я із Кіровограду
І цьому факту дуже рада:
Поважна в мене є причина,
Лишити справи на мужчину.

Дітей, город, собаку, дачу
І господарство у придачу
На чоловіка залишила.
Спідничку я нову пошила

І подалася на курорт.
Оце мандрівка, первий сорт!
Дивлюсь – в городах роблять люди,
У мене серце стине в грудях,

В людей картопля зацвітає,
А в мене жук мабуть з'їдає.
Розсаду поливати треба…
Молю я дощика у неба!

Чи не голодні вдома діти?
Вернусь, не можу тут сидіти!
Та ось нарешті у Богачку
Вже поночі довезла «тачка».

Давлю на газ, давлю на гальма…
Та деж тут кіпариси, пальми,
Де ж той омріяний курорт
І відпочинок - перший сорт?

Та про який курорт розмова?
Стоїть, така собі, будова,
В сільській місцевості стоїть,
А поряд – річечка дзюрчить.

Я вранці скрізь пороздивлялась
І у Богачку закохалась.
Яка тут лагідна господа,
Вода чудова і природа!

Покою стільки і уваги,
І процедури, і розваги.
Для кожного своя дієта:
Вівсянка, на пару котлета.

Ба, навіть комарі паскудні,
Не зіпсували наші будні.
Цю річку Псьол і цю природу,
І душу щирого народу

Не охопити, не збагнути,
Не розлюбити, не забути!
Додому в серці віднесу
Добро і щедрість, і красу

Цього Богачинського краю,
Бо відтепер напевне знаю,
Що є у нашій Україні
Свої корали і перлини.

Я не забуду край співучий,
Де у смарагдах тонуть кручі,
Де Псел поволі котить води
В долонях дивної природи,

Де чорний ліс стоїть високий,
Де п'ють кришталь озер осоки,
Де із степів приносить вітер,
П’янке дихання ніжних квітів.

Хай буде мир у цьому краї,
Нехай лелеки прилітають,
Хай люди весело сміються,
Пісні веселі вільно ллються,

Народу хай лунає гомін
І залишає в серці спомин
Про добрих хазяїв, курорт
І про водичку – первий сорт!

САНАТОРИЙ «ПСЁЛ»

О лечении своём мы частушки пропоём,
Как живётся на курорте и о личном и о спорте,
Как удачи миг привёл в санаторий дивный – «Псёл».

Для куррортника завет: Встал и топаешь в бювет!
А в источнике вода – пахнет серой иногда.
Ванна, душ, массаж подводный, если есть момент свободный,

Принимай озокерит, если что в спине болит.
Помахал на комаров – это спорт и будь здоров,
Снова посетив бювет, нужно топать на обед.

Быстро проглотив диету, загрызаем пищу эту
Салом, луком, чесноком, мясом, водкой, коньяком,
А потом, с таким то грузом, подремать часок вверх пузом.

Всё, что за день накопили, что поели и попили,
Нужно к ночи утрясти. Марш на танцы к девяти!
Вы б от скуки не заснули: там шальная рать бабулек,

Выбивая трепака, окружила мужика!
А другие мужики жмутся робко в уголки,
Да кому они нужны! Чуб, щетина и штаны!

А бабулечки в азарте после танцев шпарят в карты,
Сделав в номере уют, до пол-ночи водку пьют,
А под утро засыпают. С толком бабки отдыхают!

Посмотри что сталось с нами: распрощалиль мы с годами,
За каких-то 20 дней нет морщинок и камней,
Появилась в мышцах прыть, просто захотелось жить!

Утром, заказав погоду, удалились на природу,
А там есть на что смотреть, только нужно всё успеть.
Под акацией цветущей земляники зрелой кущи,

Разнотравье, тишина, трель соловушки слышна.
В основном лечиться можно, только очень осторожно,
Не забыв: на белом свете печень есть, мужья и дети.

Но пора и меру знать, нужно вещи собирать,
Исчерпалась воли квота, дома ждёт семья, работа,
И, по верности теорий, ждёт не скоро санаторий!

Только я, сквозь расстоянья сберегу воспоминанья!
О Полтавщине богатой, буду вспоминать когда то,
Об одном из лучших сёл на прекрасной речке Псёл!

МОНАСТЫРИЩЕ ВЕСНОЙ

Приехать бы сюда весной,
К Монастырищенским порогам,
Где сам Ингул торит дорогу,
Сражаясь с каменной стеной.

Наверно здесь, среди весны,
На склонах – сон-трава и мята,
И слишком небо синевато,
И травы слишком зелены.

На камне жертвенном – роса,
На капище – веков молчанье,
Ингульских омутов журчанье
И первозданности краса.

Весной такой здесь аромат!
Такое буйство красок в мае!
…Увы, но здесь мы понимаем,
Что время не вернуть назад.

ІНГУЛОМ

Я тріскою пливла Інгулом
Між трав зелених і ланів,
І плин ріки мене привів
В Монастирище, у минуле.

Колись, серед високих скель,
Несла ріка широкі води,
Везли товари і клейноди
Козацькі чайки до осель.

На олтарі Монастирища,
На місці лобному гори,
Палали жертовні костри…
А нині, мов на кладовищі,
Як сіромаха, вітер свище
І журиться Інгул старий.

ЛЕТНЯЯ ТИШИНА

Найду я к озеру заветную тропинку,
В ковёр из трав отчаянно нырну,
В закат лиловый окуну тростинку
И нарисую лета тишину.

Сотку её из трепетной былинки,
Из легких шорохов купающихся ив,
Из невесомого полёта паутинки
И перекатов изумрудных нив.

Она звенит руладами цикады,
Пьянит дыханьем вспаханной земли,
Нанизывает в бусы звездопады,
Рассыпанные биссером вдали.

Объятья ночи звуками полны
И ароматом летней тишины.

ВЕРНУСЬ СЮДА

Опять лиловые закаты
Укроют тихо гладь пруда,
И снова я вернусь сюда,
В природы трепетной пенаты.

Давно меня заждалась тишь
И синь, что в небесах разлита,
И мох прибрежного гранита,
И спящий в озере камыш.

Заждалось буйство пышных трав,
Жужжанье пчёл, лягушек хоры,
Цикад вечерних разговоры,
Лучей закатная игра.

Здесь обо мне вздыхают свечи
Звёзд, в чёрном бархате небес,
Далёкий изумрудный лес,
Здесь грусть укутывает плечи.

Пух невесомых облаков
Летит неспешно в небе чистом
И стынет в свете серебристом
Пруда парное молоко.

Я возвращаюсь вновь сюда
На поиск колдовского средства,
Корабликом пускаю детство
По глади тихого пруда.

КОВЁР НЕБЕС

Небес изменчивый ковёр
Увенчан белизною гор,
Свинцовой затенён стеной,
Расплескан бурною волной,

Затянут шёлком паутины,
С каймой, окрашеной в рубины.
Кудрявых, нежных тучек пена
Летит из радужного плена

Гряды слоистых облаков,
Плетя причудливый покров.
Снимает солнечный костёр
Из дымки сплетенный узор

И в чаше голубой лагуны,
Светило умывает струны.

ЛЕСНОЙ ТУМАН

Запутался в лесу туман,
Завис седою пеленою,
Непроницаемой стеною
Дымит раскуренный кальян.

Приглушен сизой влагой звук,
Объяты тайною завесой
Тропинки и опушки леса
И дровосека дальний стук.

Не слышно переклички сов,
И в непроглядной серой пене
Сливаются деревьев тени
Под влажной тяжестью оков.

Тумана сизая роса
Слезой ложиться на леса.

ВПОЛЗАЕТ ТЕНЬ

Вечерняя вползает тень
Под свод пустынных деревень
И лижет отблесками света
Домов заброшенных скелеты.

Цвет мёртвых стен переплетён
С глазницами пустых окон,
В соломенной истлевшей крыше
Во всю хозяйничают мыши.

А за оградою кривой
Псы ночью поднимают вой.
Дворы бурьяном заросли
И лопухами. Журавли

В селе уже не вьют гнезда.
В колодце тухлая вода
Давно прохожих не поила…
Молчит деревня, как могила,

Молчит заброшенный погост,
Молчит разрушившийся мост,
И только бледная луна
Грустит, сочувствия полна.

Б`ЯНКА

Тоненька зелененька стрічка,
Захована у трав намисто,
Тече околицями міста,
Маленька, дивна Б`янка-річка.

Водою умиває зранку
Вербиця кучеряві коси

І рясно розсипає роси
Туман, що обіймає Б`янку

Не гомінка і невеличка,
Біжить кудись собі у справах,
Ховаючи у пишних травах
Своє сором`язливе личко.

Але без неї ні Інгулу,
Ні Бугу, ні Дніпра б не було.

НОПАВЛОВКА БЕЗ ПОНТА

Друзья, прислушайтесь ко мне:
Лень беззаботная и солнце,
И я, доверившись волне,
Барахтаюсь, в пруда оконце.

На берегу – раскрытый зонт,
Под ним – пивная вакханалья.
Резона нет вас брать на понт,
Тому свидетелем – Наталья.

Жара расплавила жирок
Леща охристо – золотого,
Пивка холодного глоток,
(А пива мы попили много).

Одна беда: по вечерам
Есть кем откушать комарам.

НА СПИНЕ

Люблю я плавать на спине,
Не замечая тяжесть тела,
Отдаться ласковой волне,
Что б колыбельную мне спела.

Подставить жаркому лучу
Вуаль полупрозрачнх век
И раствориться. Я хочу,
Что б время задержало бег.

На кромке двух стихий, хочу
Пушинкой невесомой плыть
И, глядя в небо, я лечу,
Хоть знаю, чайкой мне не быть,

Не пить мне свежесть ветерка.

Я только на волне легка.

ХОЧУ ИСЧЕЗНУТЬ

Летит безудержное лето;
Работа, дача, суета,
Но вновь зовёт меня мечта
Исчезнуть хоть на время где-то.

Среди заманчивой рекламы
Далёких экзотичных стран,
Переполняющих экран,
Мне ближе тихие программы.

Шикарным пляжам, казино,
Предпочитаю гладь морскую,
Уединённую, такую,
Где небо с морем сведено.

Где, не истоптанный ногами
Струится золотой песок,
Косы горячей поясок
В даль уходящий берегами,

Да белый парус на ветру,
Крылом за горизонт манящий
И зной полуденный, палящий
И рос алмазы по утру.

В моей программе вечер звёздный
И след, оставленный кометой
Я здесь хочу исчезнуть где-то
Ещё есть шанс, ещё не поздно!

ТРИЛІСИ

Нічним шляхом вертаюсь із Триліс
Неначе з сповіді, неначе із причастя
Душа моя летить на крилах щастя,
Як у далекій юності колись.

Між трьох лісів шукала і знайшла
Безмежний світ, наповнений любові,
Пісні у розмаїтті веселковім
І кришталевий гомін джерела.

І знов пірна хатинонька старенька
У ті далекі, зоряні часи,
Коли навкруг лунали голоси

Миколи Шаповала й Гончаренка.

Вночі блукали вірші між зірок,
Свої шляхи шукали по-між ними.
Зоря зійшла, та росами сумними
Вони лягли в обійми сторінок.

ЧУЖИЕ ГОРОДА

Как я люблю чужие города,
В ночь уходящие квадратиками окон,
Машин неугомонные стада,
Бегущие по улицам потоком!

Люблю окраин сонный лабиринт
И скудный свет в далёких закоулках,
Осенней тихой ночи монолит -
Собачий лай, заливистый и гулкий.

Дорога вдаль от города бежит,
Но я смотрю, вздыхая почему-то,
На города чужого миражи,
На пятнышки из света и уюта.

ЭКСКУРС В ИСТОРИЮ И МИФЫ

В НАЧАЛЕ БЫЛО СЛОВО

Заглянем в правду без уловок:
Всему началом было слово!
Мир говорил без толмачей,
Но чаще – с помощью мечей.

Остались от держав руины,
Но живы мифы и былины!
В названьях рек, морей и гор
Мир предков слышим до сих пор.

Спасибо славному Гомеру!
Его слова приняв на веру,
Сомненьем мучаясь порою,
Сам Шлиман открывает Трою!

И мифы девственной Элл+ады
Читать внимательнее надо,
Спросив: - У греков письмена
Где взялись в оны времена?

Те руны, в древности далёкой,

От Киевской Руси истоков,
В то время веру, крест и слово,
Булгары взяли за основу!

Так, Илион растил когда-то,
Коней для войска каганата
И, лжи поповской вопреки,
Их оседлали казаки.

Кентавры – конники Тавриды,
С конями сросшиеся с виду,
Страшили эллинов тех дней.
(У греков небыло коней).

Своих мятежников Эллада,
Толь в наказане, толь в награду,
Ссылала за море тогда.
Так появились города

На берегах Тавриды южной.
Отметить справедливо нужно,
Что строить ссыльные умели,
Но в глубь страны идти не смели,

Зато, пиратствуя в морях,
Сбирали дань с галер за зря.
На этом краешке земли
Они колонии ввели.

С Тавридой полис торговал,
Чужой язык перенимал.
Так греко-тюркские мотивы
Предтечей стали Византии.

Восточной роскоши приметы,
Спартанским приняты аскетом.
Но лавры славы и покоя,
Казаков свергнуты рукою.

Потом, в угоду Ватикану,
Лжецы писать легенды станут,
Забыв, как триста лет ясак,

Рим вёз исправно на Кыпчак.

Рим, край Булгарии великой,
Назвал с испугу Степью Дикой,
Но не побрезговал при том
Тенгрийским символом – крестом!

Клубоки, рясы и тиары
Они присвоили не даром.
Но им икалось с той поры,
Когда всё шло в Тартарары!

В россии, как и в Ватикане,
Всё выстроено на обмане.
«Славянским» языком нар**е**чен
Мокшанско-финской пласт наречий -

Язык властителей империй,
За сто векав до новой эры.
Себя, истории не зная,
Татарин русским называет,

Искусственной роднёй гордясь,
С корнями разрывая связь.
В трезубце и окраске стяга
Сакральность, нации отвага.

Возьмите «родина» - родына,
Кошт – содержанье, как и встарь,
По тюркски алатарь – алтарь,
Забор зовут всё так же, тыном.

И ата-ман и угол – кут
Востока признаки несут,
А соглашатель – каталык…
Так чей мы пользуем язык?

Кир-пич – то глина из печи.
Во всём речь тюркская звучит.
Они назвали реки – Дон:
Донай, Донец, Донепр, ЛонДон.

От Кайласы до Атлантиды
Одних корней слова мы видим.
Про схожесть спорить кто посмеет:
Каган с кагалом иудеев?

И руны Каменной Могилы
Сак+Ра+льность истин сохранили.

Мир сотворялся и вначале
В нём слово тюркское звучало.

УДЕЛ СТАРИННЫХ ГОРОДОВ

О, сколько древних городов,
Дававших хлеб и кров народу,
Спустилось обречённо в воду,
Разрушенные до основ!

О, сколько зодчих и певцов,
Врачей, мыслителей, поэтов,
Оставив след на землях этих,
Стяжали лавры мудрецов!

О, сколько в лести и коварстве,
Всходило подлецов на трон,
А скольких в Ад увёз Харон,
Упрятав зло в Аида царстве!

О, сколько крови, сил и пота
В шедеврах сгинули навек!
А время продолжает бег,
Для расы отмеряя квоты.

И, как старинным городам,
Волна уж лижет ноги нам…

ПАДЕНИЕ ТРОИ

Ничто я нового, пожалуй не открою:
Супруги в браке часто неверны.
Парис напрасно взял Елену в Трою,
Что стало предысторией войны.

Муж обворованный, возмездием пылая,
Лишённый столь желанного куска,
Решился мстить. В поддержку Минелая
Собрали греки лучшие войска.

От берегов божественной Эллады,
На штурм неведомой Приамовской земли,
Оружием гружённые армады
Своих галер ахейцы повели.

Причалили данайские герои
И стали лагерем у грандиозных стен,
Где, в роскоши златолюбивой Трои,
Томилась негою прекрасная Элен.

При явном попустительстве Приама,
Пошедшем у сынка на поводу,
Властитель своенравный и упямый,
Пустил под стены города беду.

И двадцать лет у осаждённой Трои,
О медь щитов, мечей звенела медь
И падали сражённые герои,
О ком истории приходится скорбеть.

Троянский путь был славою усеян
На прю пошедших с греками племён -
Ахилла, Диомеда, Одиссея,
Что был в Итаке солнечной рождён.

На помощь Гектору с востока поспешила
Пеласгов и ликицев храбрых рать,
Войска Мемнона, Хетта, Эврипила,
Пришли с врагом коварным воевать.

И амазонки меч – Пентисилеи,
Разил ахейцев гордых наповал,
Плечом к плечу сражавшейся с Энеем,
Что сеять смерть вокруг не уставал.

И град стоял твердыней неприступной,
Упорство непреклонное храня.
Тут Одиссею план пришёл неглупый:
Оставить в дар защитникам коня.

В лугах Арсавы, в древнем Илионе,
Известны с незапамятной поры,
Кровей чистейших скаковые кони.
И, посему, данайские дары

Троянцы приняли, как символ отступленья
Осадой утомлённых ахеян
И в город был ввезён без промедленья
Подарок на потеху горожан.

Приам не внял опаске Лаоокона,
Предвиденьем Кассандры принебрёг,
И плана вероломного не понял,
Открыв врагу коварному чертог.

В ночной тиши, когда все мирно спали,
Из чрева конского, стараясь не шуметь,
Спустились воины и меч дамасской стали
Посеял в Трое панику и смерть.

Струилась кровь и пламя бушевало,
Коптилась гладь дорических колонн…
Супруг сорвал с Елены покрывало
И меч занёс! Но тут - Агамемнон

Отвёл удар карающей десницы

И Минелай супругу пожалел.
Он отвезти прекрасную блудницу
На борт галеры воинам велел.

На берегу, наполненные страха,
С Гекубой дочери захвачены в полон.
Кассандра, Поликсена, Андромаха
Оплакивали павший Илион.

Ещё дымы над городом клубились,
Ещё стенанья слышались вдали,
А Минелай с Еленой удалились
И в Спарту повернули корабли.
А там судьба чете раздала карты:
Жизнь Минелая Рок в Аид унёс.
Атридами теснённая, из Спарты
Елена убежала на Родос.

Здесь разрешилась давняя дилемма,
Написана финальная глава:
Погибшего под Троей Тлеполема,
Полекса, безутешная вдова,

Послала фурий к несравненной, что бы
Париса, Минелая, Диофоба,
Супругу нерадивую казнить
И оборвать запутанную нить.

Прошли века, но думаешь порою,
Неужто женщина была тому виной,
И зря ахейцы разрушали Трою…
…Опасно быть неверною женой!

ОЛЬВИЙСКАЯ БАЛЛАДА

У моря синего на скифском берегу,
Куда пристал эллинский галеон,

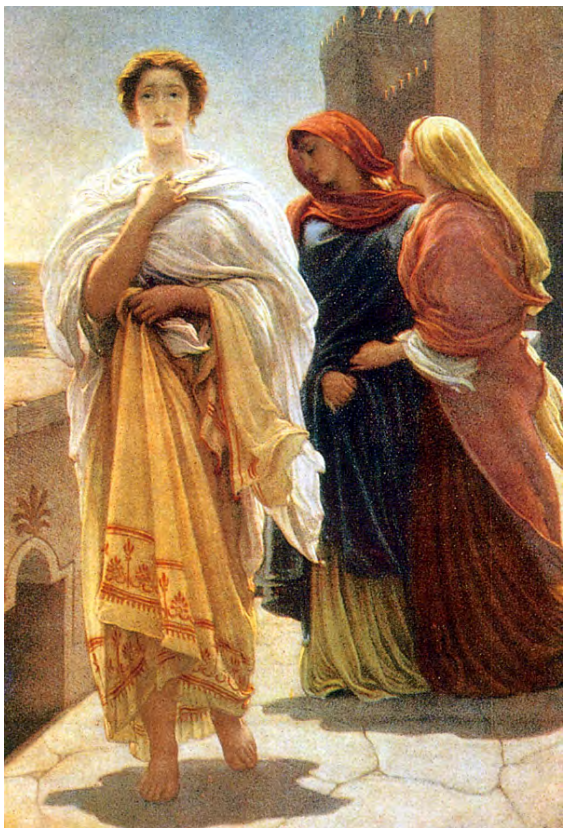
Блистательный был город заложён.
Пусть боги Ольвию веками берегут!

В своих хоромах, Аресом храним,
Торговец жил и дочь красотка с ним.
Отец дитя невинное любил,
Он жемчуга и ткани ей дарил.

Красою девушка вся в маму удалась,
Гречанка Платонидою звалась.
Что в имени? Красу, как ни зови –
Она – любовь, рождённая в любви.

Поблекнет мрамор статуи иной
Перед её пастельной белизной,
Волнистый волос обручем зажат,
На шею локонов спадает водопад

И полутенью лазурит небес,
Густых ресниц скрывает тёмный лес.
Не устают от резвой беготни
В сандальях лёгких узкие ступни.

Ноги подъём изысканно высок…
Под грудью шелковистый поясок
Тунику элегантно подхватил.
Сам Зевс в неё Венеру воплотил.

В те годы мирно Ольвия жила.
Со скифами торговля бойко шла,
Гружённые товаром корабли
В Ольвийский порт различный скарб везли.

Сюда свозили из далёких стран
И амфоры с маслами, и шафран,
Коней из Илиона вороных,
Гнедых, каурых, коим нет цены!

Полировались камни мостовых
Колёсами тележек грузовых,
Сандальями, подковами копыт.
Ни днём, ни ночью Ольвия не спит!

Среди камней у края городка,
Текла вода струёй из родника
И вечером, из дома, налегке,
Ушла гречанка с амфорой в руке.

Здесь, вдалеке от шумов городских,
Как степь близка, как летний вечер тих!
И звон цикад негромким говорком
Перекликается с хрустальным родником.

Вдруг перед ней, как будто бы во сне,
Явился скиф на взмыленном коне.
Буланого холёные бока
Из барса покрывала торока.

В ажуре отчеканенных стремян,
Чернел удобной обуви сафьян.
Бездонной ночи тьма в его очах,
Из рыси плащ приколот на плечах

Заколкой, где тотема виден знак.
А под плащом сверкает акинак.
Восторг и страх в её глазах стоят.
Красавица потупила свой взгляд

В перстнях златых он подал руку ей:
- Садись в седло красавица скорей!
Негоже девушке одной ходить в ночи.
А Платонида бледная молчит.

Он посадил красотку на коня:
- Домой свезу, не бойся ты меня.
И мерный стук подкованных копыт
Над улицами Ольвии летит.

Туники шёлк, оправленный в пурпур,
Как крылья бабочки, скользил по глади шкур,
А запах гривы, чёрной, как булат,
Впитал в себя жасмина аромат.

Дыханье жаркое младого степняка
Сжигало мрамор шеи в завитках
И сердце билось трепетно в груди,
Боясь произнести: - не уходи!

А вдалеке ложилась на ковыль
Сарматской конницей встревоженная пыль
И тучей смертной к городу неслась…
Сражалась Ольвия, но варвару сдалась.

В багрец заката уходил сармат
Везя в седле свой белокурый клад
А с шеи пленницы, из-под руки врага,
Нить оборвав, скатились жемчуга.

В слезах смотрела девушка назад,
Где Ольвию огня сжигает ад,
Где с алчным татем в схватке удалой,
Пал юный скиф, пронизанный стрелой.

...Прошли века, покрыли камни мхи,
Букв эллинских дожди размыли вязь.
Стоят в степи, и немы, и глухи,
Руины стен, векам не покорясь.

В скопленьи дат, событий и времён,
Здесь тьма прошла народов и племён.
...Наступит может, чья-нибудь нога,
На впаянные в камень жемчуга.

ЦАРСКИЕ САНДАЛИИ

Я – полубог, я – царь земли!
Мои сандалии в пыли
Египта, Куша, Вавилона!
Моя алмазная корона

Под солнцем Персии искрится!
Моей империи границы
Простёрлись в Азии просторы!
Там, вдалеке синеют горы

И скалы древнего Тибета!
О, я достигну края света
И Ганга жёлтою водою
Свои сандалии омою!

Прийду, как царь, как победитель,
И покорённую обитель
Александрией назову!
Смиренно преклонят главу

Пред скипетром моим народы!
Свои победные походы
Я прекращу. Земель не мало
Моя империя вобрала

И я, всесильною рукой,
Мир воцарю в ней и покой!
…Достичь бы только синих гор!
Но войско пало! Косит мор

Непредсказуемый и странный
Среди камней Афганистана,
Моих соратников отважных…
Они, измученные жаждой,

Смертями устилают путь…
Обратно может повернуть
Мне боевые колесницы?
Нет, не могу я возвратиться,

Мне мил победный топот конский,
Я – Александр, я – Македонский,
Вперёд, или же я умру
Смеясь, у смерти на пиру!
***

Всходило солнце, а в пустыне
Тела в златых доспехах стыли
И ветры, царские сандали,
Песком зыбучим засыпали…

АЛЕКСАНДР И ВАВИЛОН

Отважный тактик и стратег,
Среди числа победных вех,
Примерив множество корон,
За троном покоряет трон.

Царь Греции, боёв знаток,
Повёл армаду на восток.
И содрогнулся мир в кошмаре
Узнав, что ним разгромлен Дарий.

Во славе, устремился он
В, главу склонивший, Вавилон.
Да, не был Александр готов
Зреть блеск восточных городов,

Обычаев, традиций их,
Одежд, браслетов дорогих
И приводил его в экстаз
Греховный блеск миндальных глаз.

Восточной сказки дивный сон
От грабежей был ним спасён.
Так в неге проходили дни.
Кружили гурии над ним

Пиры, наложницы, вино
Вскружили голову. Давно
О войске позабыл герой
И только Плолемей порой

Царю про долг напоминал,
Чем Александра гнев снискал.
Учтя запрет на грабежи,
Искать другие рубежи

Решила греческая рать
И стала на царя роптать.

Предвидя ропота исход,
Очнулся Александр и вот

Собрал он воинство своё
И в путь на Индию повёл.
Ах, знал бы Александр заране
Размеры бед и испытаний,

То в Вавилоне бы всерьёз
В халат персидский телом врос.
Но что грустить о том теперь,
Когда война - пора потерь!

Боёв ветра лицо хлестали,
В пути погибших не считали,
Болезни, жажда, голод, зной,
Был жизнями чреват ценой.

Но вот и Индия пред ними!
Азартом грабежа гонимый,
Дерётся грек с индусом знатно,
Увы, бои безрезультатны!

В дороге к достиженью цели

Ряды их явно поредели.
Да, македонских корифеев
Не ждали в Индии трофеи.

Вернулось войско в Вавилон.
Царь был в раздумья погружен.
Ему не полных тридцать лет,
Амбициям границы нет.

Ещё, пожалуй пол земли
В его вассалы не вошли,
Ещё не весь подмял он свет,
Наследника к тому же не нет.

Из жён – хазарка Роксолана
Ему родила мальчугана.
К Олимпиаде, бабке, он
Был под конвоем отвезён.

И, забегая наперёд,
Напомню: там малыш умрёт.
Случится это очень скоро.
Покончат с зёрнышком раздора.

Там, в Вавилоне полубог
Совсем внезапно занемог
И, отправляясь в мир иной,

Ничто не прихватил с собой.

Всё, что делами он прославил,
Теперь соратникам оставил
И наблюдал с небес кумир,
Как делят созданный ним мир.

Он задавал себе вопрос:
- Зачем я столько жертв принёс?
Разбито сердце и венец…
Пришёл империи конец!

ОЛИМПИАДА

С победой, Александра, мать
Не уставала в Пелле ждать,
Но поступает весть с Востока:
В Месопотамии далёкой

Отравлен царь и победитель,
Своей империи строитель,
Сам Александр, пред кем короны
Склонялись с трепетом в поклоне.

Под ним давно не гарцевал
Его вернейший Буцефал
И ветер вороную гриву
Не ворошил коню игриво.

Тоска Олимпиаду гложет:
Там сын её на смертном ложе!
Её надежда и опора,
Но как изменится всё скоро –

Как только Александр умрёт,
Его империя падётЁ
Окружены его палаты

Друзями, бывшими когда-то,

Что с нетерпеньем, без опаски,
Толпясь, трагичной ждут развязки
У входа в царские покои,
А их мечи готовы к бою.

Царь умирал. Младое тело
Сопротивлялось, жить хотело.
Он знал, империи границы
«Друзья» разрежут на частицы,

Сведут к нулю огромный труд
И память о царе сотрут.
А сын, рождённый от Роксаны,
Погибнет, поздно или рано,

Не унаследовав венца
От гениального отца.
А мать? Насчастная, она
Врагами будет казнена.

Они сочтут себе наградой
Глумленье над Олимпиадой.
Деля страну между собой,
Продлится долго смертный бой.

Коварством, подкупом, обманом
Порвут империю на страны,
Втянув в смятенье и разброд
На долгие года, народ.

Тиранов новых имена
Забвенья скроют времена,
Но Алесандр – богами мечен -
Непобедим, велик и вечен!

НАПУТСТВИЕ ТИТУ

- Есть многое, мой юный Тит,
О чём история молчит.
Но принцу крови знать пора
Секреты царского двора,

Поскольку наступает срок
Узнать, как этот мир жесток
И кровью предков обагрён
Тобой наследуемый трон.

Остерегайся каждый миг
Стать жертвой споров и интриг,
Которыми твой двор кишит.
Будь осторожен с ближним, Тит!

Держи на поготове меч,
Готовясь заговор пресечь,
На власть, дерзнувших посягнуть,
Своих вассалов. Труден путь

К вершинам славы, юный Тит!
Он кровью недругов полит,
Предательством и слов игрой.
Тернист и сложен путь порой,

Но ты, по долгу обречён
Подняться на державный трон
И, продолжая царский род,
Держать в покорности народ.

Льстецам придворным ты теперь
Не верь, мой друг! …И мне не верь!

К ТИТУ

Хвала тебе и слава, Тит!
Ты стал царём, ты знаменит!
К твоим ногам припала ниц
Империя, где нет границ!

Наполнилась твоя мощна
И возвеличилась страна,
Где покорённый раб – народ,
Забыл о хартии свобод.

Враги, плетущие раскол
Тобой посажены на кол
И у дорог теперь стоят
Кровавые распятья в ряд.

Ведя с противником войну,

Ты наполнял свою казну,
Казною покорённых стран
И титул к имени – тиран

Ты приобрёл себе не зря,
Как славу грозного царя.
Под натиском интриг твоих
Поблек придворный блеск интриг.

Ты, вырвав языки из ртов,
Одних преобразил в шутов,
Других отправил умирать.
Центурионов крепких рать

Твои покои стерегут.
А твоих руках копьё и кнут!
Остановись, опомнись, Тит!
Тиранов время не щадит!

Среди боёв, побед, заслуг,
Тобой забыто слово – друг,
Добро, сочувствие и честь
Ты променял на трусов лесть,

А трусы хуже, чем враги.
От них ты спину береги.
Где друг, который защитит
Тебя в бою, всесильный Тит?

Беда мне, сам я виноват,
Что много лет тому назад,
Ко власти открывая дверь,
Я говорил тебе: - Не верь!

СТЕПОВИКИ

Степовикам цей простір до душі,

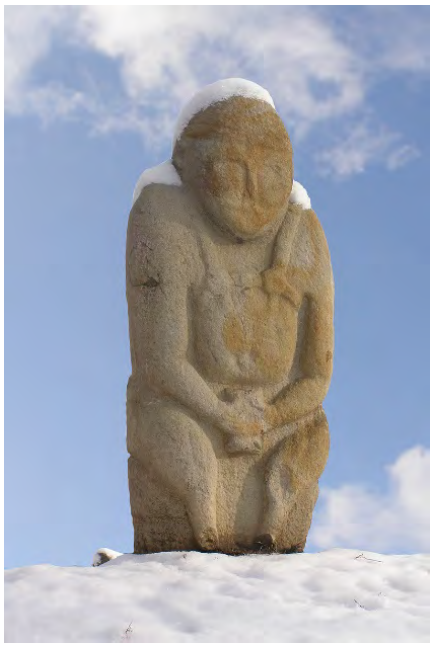
Де різнотрав’ям дихає земля,
Де сподівань розорана рілля,
Лягає вистражданим словом у вірші.

Ми – степняки! Ми п’єм із джерела,
Що крізь роки вирує і біжить,
Ми у степу волієм з миром жить,
Де пам’яті сивіє ковила.

Там, у степу цілюще зілля є,
Настояне на мудрості століть,
Воно і звеселяє і п’янить,
Наснагу і натхнення додає.

Ми – степняки, нащадки кобзарів,
Кому крізь терни світлий шлях зорів.

БАБАИ

В краю, историей богатом,
Есть тьма непознаных страниц.
Свежи следы матриархата,
Где перед женщиной когда-то
Чело склоняло войско ниц.

Баб**а** – почётно воин звался.
Теперь мы только узнаём,
Зачем, в младенчестве моём
Детей пугают бабаём.
А он – за родину сражался.

Но странно то, что над курганом,

В доспехах, каменный баб**а**,
Напоминает женщин – баб,
Отважных воинов кагана,
Кому бунчук дала судьба.

Издревле женщины халат
Хранит времён далёких вехи:
В них явно видятся доспехи,
В узорах – элементы лат,
Не ради праздничной утехи.

С тех пор промчались сотни лет.
Ни баб, ни бабаёв не стало,
Их племя время исчерпало
И в пыль историю втоптало…
И кто прольёт на правду свет?

МЫ – СКИФЫ!

Мы – скифы! Как подумать вы могли,
Что, покорясь пришельцам, мы ушли,
Предав курганам акинаков сталь
И скифов золотую пектораль?

Мы здесь, в степях ковыльных полегли,
Мы стали частью неба и земли,
Росой на травах, звоном родника,
Бегущего сквозь годы и века.

Мы – кровь, и пот, и соль своей земли!
Здесь наших зёрен паростки взошли.
От Понта до Боричева – реки
На кейсаках мужали козаки.

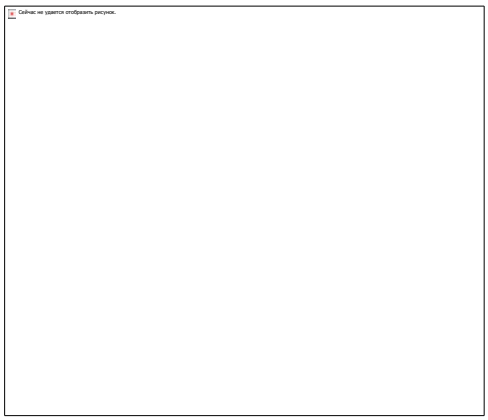
Степей раздольных люб нам аромат
И храп коней, что стрелами летят,
Вздымая клубы пыли за собой…
И синева над нашей головой.

Мы – скифы! В нас язычества искра
От предками зажжённого костра,
Корнями в Украину мы вросли.
Мы – скифы! Никуда мы не ушли!

Русь заложил, напомнить любо:
Князь Святослав с козацким чубом!

МОЛЧАНИЕ СТЕПИ

Тартария, чего теперь молчишь?
Не ты ль с Алтая до Урала
Свои законы диктовала,
Дань с московитов собирала
И почему покорной стала
Страна, где правил Тохтамыш?*

Где гордость ханская твоя,
Где память древнего народа,
Кто дорожил своей свободой
И завоёвывал в походах
Чужие дальние края!

Зачем изысканную речь

Тюркоязычных каганатов,
Вы русской нарекли когда-то?
А вам бы следовало свято
Своё наследие беречь!

Хранить обряды степняков,
Не смешивая кровь с водицей,
На ком попало не жениться,
Культурой, эпосом гордиться
И древним родом кыпчаков!

Но нынче тишина в степи,
Тюркоязычное молчанье!
Уже давно на зорьке ранней
Арба осями не скрипит…
И не несётся на конях
Орда, навеевая страх!

*Тохтамы́ш — хан Золотой Орды в 1380—1395 годах, хан Тюменского ханства с 1400 года, один из потомков Джучи, старшего сына Чингисхана.

ТЮРКИ

Откуда ты, емшан-трава?
С предгорий древнего Алтая
Отвагу тюрков и слова
Орда приносит Золотая.

Полынь растоптана, увы!
В Степи Великой плуг гуляет
И нет в истории главы,
Где мир Кыпчакский дань сбирает.

Забыт, развеян и затёрт
Тысячелетний пласт былого,
Где вольный издавна народ
Небесного восславил Бога.

Он на хоругвях крест принёс
В Европу с древнего Алтая,
Ему, в покорных странах тая,
Вернуться вспять не удалось.

Степной доверчивый народ,
Агаты, собранные в бусы!
Ты смело посылал вперёд
Свои когорты и улусы.

В тебе бурлила до поры
Великих древних предков сила
И потому свершил прорыв
Сквозь время – сын степей – Аттила.

Он – воин с головы до пят,
Ему нет равных в этом мире,
Его устами говорят
Потомки в Риме и Сибири.

Был тюрков пыл необорим,
Им покорялись земли, царства,
Им дань платил покорный Рим,
Но смяло их - мокшан коварство.

А русский кто? Такого нет!
Хоть он зовёт себя великим,
А в нём кровь свою разбавил швед
И угро-финн в крови калмыка.

Кремль, извратив событий ряд,
Мечём, копейкой и обманом,
Уничтожал века подряд
Моей истории курганы.

Жаль, до сих пор в большой стране
Разбросаны раздора камни
И не промчится на коне
Казак в кагорте с кипчаками.

ТАРТАРИЯ

Двести лет тому назад
Тартарию низвергли в ад,
С тех пор в Сибири не заметны
Деревья, старше двухсотлетних.

Какие бороздили дроги
Там прямоезжие дороги,
По тридцать метров шириной?
Здесь пахнет тайной и …войной!

Зияют у дорог в сторонке
Бомбёжки атомной воронки
И, выжженой земли просторы,
Потопа ил замулил споро.

В нём утонули города
До окон этажа второго,
Тартарию казнила строго
Пришельцев хищная орда.

И, о безлюдных городах,
Рассеянных в огромном крае,

Мы вряд ли что-нибуть узнаем.
История их стёрла в прах.

Не даром, видно, с той поры
Летит страна в Тартары,
Летит, не озираясь, в ад,
Где хаос, кровь и камнепад…

Бросая взгляды вдаль косые,
Тираду произносит тать:
Сибирью будет прирастать
Теперь немытая россия.

Бедой потешился злодей,
Смотря на стёртые деревни
Народностей исконных, древних,
К ним Ермака послав скорей,

Да сотню голожопой «рати»,
Которая Сибирь захватит
И назовёт народом диким
В стране Тартарии Великой.

А было – московитов рвань
Служила ей, платила дань
И на задворках каганата
Отсталой числилась когда-то.

Вот почему так мстит монарх
Чужую речь стирая в прах,
Коверкая издревле, слово
И нашей, украинской мовы.

У шведов Питер отобрали,
Едва от сели откопали,
Зато в Европу заодно,
Сказали - Петр пробил окно.

Подкидыш, самозванный тип,
Ментально к западу прилип
Брил мужиков указом царским,
Переодел девиц боярских,

И много лет ещё, замечу,
Общался двор французкой речью,
Поскольку на москве в те поры
Шли украинским разговоры.

Царю с руки ль при всей Европе
Гутарить просто, как холопы!
За года два, (как понимать?),
Забыл он речь, жену и мать!

Вернулся он, замечу тоже,
На тятьку с мамкой не похожим,

Добавив, как? Не ясно просто -
Семьнадцать сантиметров росту!

Вокруг себя собрав злодеев,
Он имя краю дал – Расея,
Стараясь, не жалея сил,
Взять титул Киевской Руси!

Но, Киевская Русь, Балканы,
И многие в Европе страны
На украинском говорили
И руны древние учили,

Принесенные нам когда-то
Болгарским племенем Кубрата.
Не верите? Словарь санскрита
Словами нашими пропитан!

Язык росийский - есть наречье
Слов украинских, человечьих!
А выпендрёж моцковской швали,
Воспринимает мир едва ли.

И до сих пор хотят уроды
В один котёл согнать народы,
Построить, выкрасить в кумач
Разруху, пьянство, лень и срач,

Дубину в руки дав плебею -
Пускай воюют, а не блеют.
И, сокращая поголовье,
Упьётся кремль москальский, кровью.

Здесь шариковы, как я вижу,
Своим тиранам руки лижут,
Воруют, пьют и матерятся!
Дебилы от рабов родятся.

А мифы о «великом» прошлом

Остались в анекдоте пошлом.
Вот он – искусственный народ –
Подонки, беспородный сброд,

Что позабыл родной язык,
А только лгать и красть привык,
Да лезть в чужие закрома
И брать чужое задарма.

Здесь и сибирские народы,
Давно лишённые свободы,
Лукаво прозванные братом,
К нам прут на танке с автоматом.

Что здесь забыл чечен, бурят,
Татарин-псевдороссиянин
И туча белобрысой пьяни?
От Украины что хотят?

Мы выстояли в дни лихие
С империей в борьбе сплошной.
Покрепче Рима вечный Киев,
Мы победим любой ценой!

Пускай запомнит подлый тать,
Что мы умеем воевать!
Назад не сделаем отныне
Ни шагу! Слава Украине!

В ПРОШЛОЕ

Чему довериться, душе или крови?
Как подобраться к истине стокам?
В каких краях и времени далёком
Лежат начала древние мои?

По родовому дереву – к корням,
Минуя сухостой и пустоцветы,
Гербы, короны, шпаги, амулеты,
К козацким стойбищам, к стреноженным коням!

К Алтаю мчусь на ревом скакуне,
Где Кайласа слепит зеркальным светом,
Энергий сгустки вьются над планетой
И что-то изменяется во мне.

Всесильная Господняя рука,
Оберегая высшие творенья,
В который раз уж вносит измененья
И в нашу кровь и в нашу ДНК.

Вот Атлантиды мощный монолит,
Кругами концентричными закручен,
Но вдалеке уже собрались тучи
И скоро дрогнет нерушимость плит.

В пучине моря скраются навек
Её культура, сфинксы и дороги,
Во гневе уничтожат разум боги,
Но не исчезнет дух и человек!

И снова вглубь, к началам из начал,
К местам, что нынче в Северном сияньи,

А в те века – в цветов благоуханье,
Где Солнца луч Селену не ласкал.

На берегу Лемурии сижу…
Всё тело светится, его ласкает лето.
На розовое небо я гляжу
И в море фиолетового цвета.

Вдали растёт туманная гряда
И влажный ветер лижет нос ракеты.
Последний взгляд и в мир иной планеты
Я улечу, быть может навсегда!

ЗМІСТ

Назва
ГАЛОПОМ ПО ЕВРОПАМ
ФРАНЦИЯ
ПАРИЖ, ПАРИЖ!
ПАРИЖ
ВЛЮБЛЯТЬСЯ В ПАРИЖ
ПОЛЬША
КРАКОВ
ПІДТУПЦЕМ ЄВРОПОЮ
Опольские мотивы.
ОПОЛЕ
ПОЕЗДА
ШКВАЛ ДОЖДЯ
ДОРОГА В ОПОЛЕ
Бобкевичам
Опольский рай

Ну, здравствуй, осень!
Опольский вокзал
Везу из Польши
Граница
АУШВІЦ (ОСВЕНЦИМ)
ШЛАГБАУМ
ГЕРМАНИЯ
ДРЕЗДЕН
ЧЕХІЯ
ПРАГА
Ледница
БОЛГАРИЯ
ПОТОМКИ КУБРАТА
ЗЕЛЁНАЯ СТРАНА
ГАБРОВСКИЕ ЗАМЕТКИ
НАД ГАБРОВО
ШИПКА
МИРАЖИ
ГОРСТЬ ЗЕМЛИ
БОЛГАРИЯ
СОФИЯ
РУПИТЕ
ИВАН РИЛЬСКИЙ
КОЖУХ
ВРЕМЯ СОБИРАТЬ КАМНИ
НАШІТЕ ХОРА
КАГАНАТ
ДЕНЬ БАБЫ МАРТЫ
ХОРО
ДОЖДЬ В ВАРНЕ
НАСТУПАЕТ ВРЕМЯ проза
В ГОСТИ К КУБРАТУ статья
25 ЛЕТ «РОДЕН КРАЙ»
ІТАЛІЯ
ІТАЛІЯ
ВОЯЖ В ИСТОРИЮ
ВАТИКАН
ПЕРСТ ВАТИКАНА
ИТАЛЬЯНКА
КАВКАЗ
СУХУМСЬКІ ПРИГОДИ
ПЕРЕВАЛ ШАУМЯНА
ЗВІТ ПРО МАНДРІВКУ НА КАВКАЗ
НОРВЕГИЯ
НОРВЕГИЯ
ЕГИПЕТ
ХОЧУ В ЕГИПЕТ
ШУМ КАИРА
КРАЇНА ПІРАМІД
Шарм Ель Шейх
ЕГИПЕТСКИЙ ВОЯЖ
ІЗРАЇЛЬ
ХУРГАДА
СОН В РАЮ
КРАЙ ФАРАОНОВ

ОСТРОВ ПАРАДИЗ
КАРНАКА
КРАСНОЕ МОРЕ
ІЗРАЇЛЬ, ЗЕМЛЯ ОБЕТОВАНА!
ІЗРАЇЛЬ
ЕМІРАТИ
ЭМИРАТСКАЯ ЭПОПЕЯ
ІНДІЯ САДЫ ШИВЫ
ИНДИЯ, ПРИВЕТ!
СПИТ ГОА
ХАМПИ
ГНЕВ БОГОВ
ДРЕВНИЙ ХАМПИ
ТЕМНА ИСТОРИЯ!
МОРДЖИМ
ЛЕТИМ ДОМОЙ
БОА И ГОА
ШРИ ЛАНКА
ЭКВАТОР РЯДОМ!
ВЕЩИ ОТОВСЮДУ
ВИЛЛА ОКЕАН ВИЕВ
АНГЕЛ В ШОКЕ
ШРИ ЛАНКА
ТУРАЖИОТАЖ
БАРРАКУДА
ЗНОЙНЫЙ ЯНВАРЬ.
БУЙСТВУЕТ ЗИМА
ТРОПИЧЕСКАЯ УЛЫБКА
ЗНАК
РЫБАКИ ЦЕЙЛОНА
ТАИЛАНД
ТАЙЛАНД
Я В ПАТТАЙЮ НЕ ЛЕТАЮ
ВАТУ ЗА ГРАТИ!
НА СТЫКЕ ОКЕАНОВ
ТАЙЛАНДИАДА
ТУНІС
ПУТЬ В НЕБЕСАХ
ТУНИС
СЕКРЕТЫ РУИН
БЕЛЛА ВИСТА
МОНАСТИР
КОЗНИ
Я - НЕ З БОГІВ
ПОЧИВШИЙ В БОЗЕ…
МЫСЛИ НА РАССВЕТЕ
УТРО В ДЫМКЕ ТУМАНАА
ШТОРМИТ
ВЕРНУТЬСЯ ДВАЖДЫ
РІДНИМ КРАЄМ
КРИМ
Море
Утомлённые морем
Путина
Шара

Дикари
Холодное море
Долина дьявола
ЧЕРНОМОРСКОМУ САШЕ
ДЖАНГУЛЬСКИЙ КРЯЖ
ДЖАНГУЛЬ
СПОВІДЬ КОТА (переклад)
ТРОПИНКА
Серпантин
Опасный путь
Насыр
Жара
Красота
Лаванда
Верблюд
Прелесть лета
Царство Нептуна
Всё тленно
Прибой
РУИНЫ КИПЧАКА
НОЧНЫЕ МИРАЖИ
ПРОЖОРЛИВОЕ МОРЕ
УДЕЛ СТАРИННЫХ ГОРОДОВ
КОМАРЫ
СТАЛЬНОЙ ЗАКАТ
НЕНАСЫТНОЕ МОРЕ
НАД СТЕПОМ НІЧ
РОКОВОЕ МОРЕ 15
Морской закат
Крым
Обвал
Смерч
Гость моря
От истоков
Рождение земли
Создателю
Морская эпопея
Спасительная влага
За дверью
САЧЁК
ПРОЩАНЬЕ
Калос Лимен
Бренный мир
Горячие ветра
Храм Деметры
Древний город
НА БЕРЕГУ
КРАСОТЕНЬ
ГРОЗА У МОРЯ
ДОРОГАМИ КРЫМА
КАПРИЗНЫЙ КЛИМАТ
ПЕСОК
МОРЕ 2014
ВОЗДУХ РАЯ
ВЕЧЕРОМ НА БЕРЕГУ

ЖАРКИЙ ДЕНЬ
ЛІТО В КАЛАС ЛІМЕНІ
ЗРУЙНОВАНА ІСТОРІЯ
РАЙ И АД
ПРИХОДИТСЯ ПЛАТИТЬ
ПРИМОРСКАЯ НОЧЬ
СЧАСТЬЕ РЯДОМ!
ЭМИНЕ БАЯР ХОСАР ПЕЩЕРЫ
ПЕЩЕРА МАМОНТА
ГЛАС ПРИРОДЫ
СУБСТАНЦИЯ
КАПЕЛИ ИЗ ВЕЧНОСТИ
УХОДЯЩЕЕ ЛЕТО
ВОДА И КАМЕНЬ
СВОЙСТВА ПОРОДЫ
К НЕИЗВЕДАННОЙ ЗЕМЛЕ
НА ПОРОГЕ РАЯ
НА ГРАНИ ТРЁХ СТИХИЙ
БЕЗДЕЛИЕМ ТОМЛЮСЬ
НЕПРЕДСКАЗУЕМОЕ МОРЕ
СПЕКОТНИЙ ДЕНЬ
ВЕТЕР МОРЯ
ДРАНДУЛЕТ
ПУНЦОВОЕ СОЛНЦЕ
РЫБАЧКА
САДИТСЯ ДЕНЬ
ПРИВЕТИК, ИЗЯ!
БАНДАНА
ЗАПАДНЫЙ КРЫМ
РВАЧИ
ПОРТАЛ В РАЙ
СИВАШИ
ОЛЕНЁВКА
СОН У МОРЯ
К МОРЮ!
СОВЕТЫ МОРЕМАНА
ЮЖНАЯ НОЧЬ
ФАТАЛЬНА ВДАЧА
РІДНИМИ ПРОСТОРАМИ
ЛЬВОВ
КАРПАТИ
ПОЧАЕВ
ЧЁРНОЕ ОЗЕРО
МОНАСТИРИЩЕ
ИНГУЛ
РОЗУМНИЦІ
ГОЛУБОЕ ОЗЕРО
ШТОРМ В ОДЕССЕ!
ДУХ ОДЕССЫ
СПАСЕНИЕ РУССКИХ
ЦВЕТЫ У МОРЯ
БАРСЕЛОНА!
НЕ ТА ОДЕССА!
НОСТАЛЬГИЯ
НЕСРАВНЕННАЯ ОДЕССА

ЗАРИСОВКИ ИЗ ОДЕССЫ
ЛАНЖЕРОН
ОБОЗНОВКА -11
КОРПОРАТИВ
БОГАЧКА
САНАТОРИЙ «ПСЁЛ»
МОНАСТЫРИЩЕ ВЕСНОЙ
ІНГУЛОМ
ЛЕТНЯЯ ТИШИНА
ВЕРНУСЬ СЮДА
КОВЁР НЕБЕС
ЛЕСНОЙ ТУМАН
ВПОЛЗАЕТ ТЕНЬ
Б’ЯНКА
НОВОПАВЛОВКА БЕЗ ПОНТА
НА СПИНЕ
ХОЧУ ИСЧЕЗНУТЬ
ТРИЛ1СИ
ЧУЖИЕ ГОРОДА
ЭКСКУРС В ИСТОРИЮ И МИФЫ
В НАЧАЛЕ БЫЛО СЛОВО
УДЕЛ СТАРИННЫХ ГОРОДОВ
ПАДЕНИЕ ТРОИ
ОЛЬВИЙСКАЯ БАЛЛАДА
ЦАРСКИЕ САНДАЛИИ
АЛЕКСАНДР И ВАВИЛОН
ОЛИМПИАДА
НАПУТСТВИЕ ТИТУ
К ТИТУ
СТЕПОВИКИ
БАБАИ
МЫ – СКИФЫ!
МОЛЧАНИЕ СТЕПИ
ТЮРКИ
ТАРТАРИЯ
В ПРОШЛОЕ